

Verslag

**van de vergadering van
provinciale staten van Drenthe**

gehouden op 7 en 8 november 2000

INHOUD

7 november 2000

Opening	2
Mededelingen	2
Ingekomen stukken	2
Brieven gedeputeerde staten/voorzitter provinciale staten	2
Mondelinge vragen	2
Algemene beschouwingen in eerste termijn door provinciale staten	2
<i>Amendement A (verworpen)</i>	34
<i>Motie B (verworpen)</i>	41
<i>Motie C (verworpen)</i>	43
<i>Motie D (verworpen)</i>	46
<i>Motie E (verworpen)</i>	48
Antwoord in eerste termijn door gedeputeerde staten	50

8 november 2000

Heropening	80
Mededelingen	80
Algemene beschouwingen in tweede termijn door provinciale staten	80
<i>Motie F (overgenomen)</i>	81
<i>Motie G (verworpen)</i>	85
<i>Motie H (verworpen)</i>	85
<i>Motie I (ingetrokken)</i>	87
<i>Motie J (overgenomen)</i>	88
<i>Motie K (ingetrokken)</i>	88
<i>Motie L (verworpen)</i>	90
<i>Motie M (verworpen)</i>	94
<i>Motie N (ingetrokken)</i>	94
Antwoord in tweede termijn door gedeputeerde staten	98
Vaststelling van de statenstukken	107
Overige voorstellen gedeputeerde staten	123
Culturele Prijs van Drenthe	123
Uitvoeringskosten provinciaal programma Plattelandsontwikkelingsplan (PLOP)	
Nederland	123
Bijdrage technische bijstand voor uitvoering LEADER+-programma	123
Concept-Jaarplan 2001, Meerjarenraming 2001- 2005 en wijziging begroting 2001	
Interprovinciaal Overleg	123
Moderne en sterke provincies	123
7e wijziging provinciale begroting 2000	123
Sluiting	123
Toezeggingen	124

PROVINCIALE STATEN VAN DRENTHE

Verslag van de vergadering van provinciale staten van Drenthe, gehouden op 7 en 8 november 2000 in het provinciehuis te Assen.

Tegenwoordig zijn op 7 november 2000:

A.L. ter Beek, Commissaris van de Koningin,
voorzitter

de leden (47 in getal):

A.G.H. Peters (CDA)
H. Baas (GPV/RPF)
K. Jonker (CDA)
J.H. Schaap (PvdA)
H. Weggemans (PvdA)
W. Nijenbrinks (VVD)
A. Haak (PvdA)
A. Wendt (GPV/RPF)
R.W. Klein Nulent (PvdA)
Joh. Dijks (VVD)
K.H. Smidt (VVD)
G.A.W. Fonk (VVD)
A. Faber (CDA)
mevrouw A. Edelenbosch (PvdA)
mevrouw E.H. Mellink (PvdA)
mevrouw I.J. Huisman-Holmersma (PvdA)
mevrouw J. Schipper (VVD)
J.R. Dijkstra (PvdA)
mevrouw W.H.H. Ceelen (PvdA)
J. Prinsen (PvdA)
mevrouw M.W. Brink-Massier (PvdA)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
mevrouw W.F.C. Dirks (GroenLinks)
K.N. Blanksma (GroenLinks)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
A. Tuparia (PvdA)
mevrouw G.M. Remmelts-Mulder (VVD)
S.B. Swierstra (VVD)
J.J. Mastwijk (CDA)
mevrouw K. Westerkamp-Exoo (CDA)
H.R. Hornstra (PvdA)
mevrouw H. Kempe-Foekens (GPV/RPF)
mevrouw G. de Vries-Leggedoor (CDA)
J.J. van Heukelum (VVD)
J. Langenkamp (GroenLinks)
R.C.M. van Glansbeek (CDA)
mevrouw M.Ch.A. Smilde (CDA)
S.A. van der Schoot (Ouderenpartij)
mevrouw A. de Widt-Nieuwenhuizen (VVD)
J.W.M. Engels (D66)
J.P. Sluiter (D66)
mevrouw M. Duran (D66)
H. Holman (CDA)

H. Zomer (CDA)
Ch.C. de Haas (OPD)
W. Hoekstra (OPD)
mevrouw N. Nieuwenhuizen (OPD)

mevrouw H. Rappa-Velt, griffier der staten van
Drenthe

Met kennisgeving afwezig:

F. Benning (VVD)
J. Kaspers (VVD)
mevrouw M. Looman-Struijs (PvdA)
mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)

A. Opening

De VOORZITTER: Ik open de vergadering van de staten van Drenthe (09.04 uur.)

B. Mededelingen

De VOORZITTER: Ik deel de staten mee dat bericht van verhindering tot het bijwonen van de vergadering is ontvangen van de heer Benning en mevrouw Looman, wegens ziekte. Namens de staten zullen zij vandaag een bloemetje, vergezeld van de beste wensen voor een spoedig herstel, ontvangen. Verder zijn mevrouw Stoel en de heer Kaspers vandaag afwezig, terwijl de heer Van Heukelum heeft laten weten de vergadering voor de middag te moeten verlaten.

C. Ingekomen stukken

1. Afschrift van de brief van 29 september 2000 van het afdelingsbestuur PvdA Drenthe aan de minister van verkeer en waterstaat inzake toezending motie betreffende de ombouw N37 tot A37; mogelijke versobering tracé Holsloot-Duitse grens
2. Brief van 30 september 2000 van de directeur van het Informatiecentrum biologische landbouw De Wenning te Orvelte inzake de toekomst van het informatiecentrum
3. Brief van 4 oktober 2000 van de Vereniging "Natuurlijk Oostindië-Terheyl" inzake toezending afschrift zienswijze Provinciaal Omgevingsplan Groningen
4. Brief van 9 oktober 2000 van de heer H. Jager te Marknesse inzake tracé Hanzelijn en HSL Assen-Groningen
5. Brief van 15 oktober 2000 van de leden van de woongemeenschap "de Keuningsstee" te De Groeve (gemeente Tynaarlo) inzake het voortbestaan van het pension "de Keuningsstee"

De VOORZITTER: Ik stel de staten voor de ingekomen stukken C.1. en C.3. voor kennisgeving aan te nemen en de stukken C.2, C.4 en C.5 ter afdoening in handen van het college te stellen. De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Het is mijn bedoeling in mijn algemene beschouwingen

nog iets over de brief van De Wenning te zeggen. Als het college de brief afdoet op de manier die wij willen, dan zijn wij met het voorstel van de voorzitter akkoord. Het is niet onze bedoeling dat de provincie zich er verder niet mee bemoeit.

De VOORZITTER: Ik zal de heer Blanksma niet buiten de orde verklaren wanneer hij in zijn algemene beschouwingen deze brief ter sprake brengt.

Vervolgens wordt overeenkomstig het voorstel van de voorzitter besloten.

D. Brieven gedeputeerde staten/voorzitter provinciale staten

1. Brief van gedeputeerde staten van 4 oktober 2000, kenmerk 40/6.9/2000009534, houdende beantwoording van de door het statenlid A.G.H. Peters gestelde vragen over de voortgang van publiek-private samenwerking (PPS) 2
2. Brief van gedeputeerde staten van 19 oktober 2000, kenmerk 42/6.15/2000009763, houdende beantwoording van de door het statenlid A. Tuparia gestelde vragen inzake uitvoering wijziging N37

De VOORZITTER: Ik stel de staten voor deze stukken voor kennisgeving aan te nemen.

Daartoe wordt besloten.

E. Mondelinge vragen

De VOORZITTER: Ik deel de staten mee dat niemand zich voor het stellen van vragen heeft aangemeld.

F. Algemene beschouwingen in eerste termijn door provinciale staten

Hierbij zijn de navolgende **voorstellen van gedeputeerde staten** aan de orde:

1. Het voorstel van gedeputeerde staten van 27 september 2000, kenmerk 39/6.4/2000009674, Najaarsnota 2000, Beleidsnota 2001 en Begroting 2001

(statenstuk 800)

en de bijbehorende voorstellen nieuw beleid:

2. Het voorstel van gedeputeerde staten van 27 september 2000, kenmerk 39/6.14/2000009295, Regiovisie verpleging en verzorging Drenthe 2001-2005; multifunctionele zorg- en dienstencentra (Voorstel s. Najaarsnota 2000)

(statenstuk 802)

3. Het voorstel van gedeputeerde staten van 2 oktober 2000, kenmerk 39/6.7/2000009675, en de nadere brief van gedeputeerde staten van 1 november 2000, kenmerk 44/CW/A4/2000011107, Erfgoedhuis van Drenthe i.o. (Voorstel d. Najaarsnota 2000)

(statenstuk 803)

en de bijbehorende voorstellen bestemming tweede tranche flexibel beleid 2000:

4. Het voorstel van gedeputeerde staten van 4 oktober 2000, kenmerk 39/6.3/2000008701, Cultuurtoerisme in Drenthe I

(statenstuk 804)

5. Het voorstel van gedeputeerde staten van 4 oktober 2000, kenmerk 40/6.13/2000010042, Stimulering biologische landbouw; project Biom

(statenstuk 806)

6. Het voorstel van gedeputeerde staten van 5 oktober 2000, kenmerk 40/6.7/2000009897, Participatiebeleid niet-werkenden: langdurig werklozen, vrouwen en WAO'ers

(statenstuk 807)

7. Het voorstel van gedeputeerde staten van 5 oktober 2000, kenmerk 40/6.5/2000009892, Energiebesparing en duurzame energie

(statenstuk 808)

met de op deze punten betrekking hebbende verslagen van de vergaderingen van de Statencommissies Milieu, Water en Groen, Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit, Cultuur en Welzijn en Bestuur, Financiën en Economie van 16 en 18 oktober 2000.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Als ik zo zie wie er op de publieke tribune zitten dan weet ik zo net nog niet wie er vandaag kritischer zullen zijn: de tribune of de staten.

Mijnheer de voorzitter. Nederland beleeft tijden van, zo lijkt het, grote economische voorspoed: groeicijfers alom, dalende werkloosheid en een rijksoverheid die voor het eerst na 51 jaar eindelijk weer een begroting presenteert met een overschot. Tussen Drees/Lieftinck en Kok/Zalm is een lange weg afgelegd van jaarlijkse begrotingstekorten en daaruit volgende bezuinigingen, ombuigingen, versoberingen, broekriem aanhalen, enzovoorts, enzovoorts, waarvoor met name de collectieve sector en de laagstbetaalden een prijs hebben betaald. Weliswaar is de rijksbegroting nu eindelijk op orde, maar er rest nog wel een staatsschuld van ongeveer f 450 miljard. De fractievoorzitter van de PvdA in de Tweede Kamer heeft tijdens de algemene beschouwingen voorgesteld dit bedrag in 25 jaar af te lossen. Dat is geen geringe opgave, al helemaal niet als er de noodzaak is extra te investeren in tal van collectieve voorzieningen als onderwijs, infrastructuur, openbaar vervoer en zorg. Binnenkort zullen de staten discussiëren over de toekomstige betrokkenheid van de provincie bij energiebedrijf Essent, een door onze fractie niet gewenst product van de fusie tussen de NV Energie-Distributiemaatschappij voor Oost- en Noord-Nederland (EDON) en PNEM/Mega. De provincie Groningen verlekterde zich onlangs publiekelijk over de opbrengst van de verkoop van haar aandelen, maar ook op tal van andere provincie- en gemeentehuizen worden voorzichtige rekensommetjes gemaakt over hoeveel dorpshuizen en rotondes bij verkoop van het aandelenpakketje kunnen worden gerealiseerd.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. De heer Schaap schildert de gemeente- en provinciebesturen nu af als geldwolven die niets

anders doen dan proberen zoveel mogelijk geld uit te geven. Ik neem aan dat dit niet zijn bedoeling is, want anders maak ik bezwaar tegen deze suggestie.

De heer SCHAAP: Dat is zeker mijn bedoeling niet. Het gefragmenteerde aandeelhouderschap over zeer veel kleine partijen en enkele grote heeft tot gevolg dat er niet of nauwelijks nog sprake is van overheidssturing. Dan maar verkopen, is de huidige teneur. Mijn fractie houdt staande dat energievoorziening thuishoort in de publieke sector, maar zij constateert ook dat anderen daar, helaas, anders over denken, al dan niet met dollartekens in de ogen. Energiemaatschappijen zijn als nutsvoorzieningen groot geworden door de financiële bijdragen van alle huishoudens in Nederland. Het ligt voor de hand dat, indien wordt overgegaan tot verkoop van de aandelen, de opbrengst hiervan ten goede moet komen aan diezelfde huishoudens. Daarom stellen wij voor om, ingeval wordt besloten tot verkoop van de aandelen over te gaan, de opbrengst aan te wenden voor een snelle reductie van onze gezamenlijke staatsschuld. Wij vragen de provincies en de gemeenten dus afstand te doen van hun aandelen ten gunste van onze collectieve staatsschuld. Dit levert op korte termijn structurele ruimte op voor de rijksbegroting en komt daarmee ten goede aan alle Nederlandse huishoudens.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Met het standpunt dat de heer Schaap nu naar voren brengt, ben ik vanochtend wakker geworden.

De heer SCHAAP: De heer Nijenbrinks heeft er dus al even over kunnen nadenken; dat is een groot voordeel.

De heer NIJENBRINKS: Het stemgeluid was heel plezierig maar van de inhoud was ik gelijk wakker. Wordt het standpunt dat de heer Schaap nu namens de fractie van de PvdA verkondigt, gedeeld door de landelijke PvdA? Realiseert de heer Schaap zich, dat wanneer het gaat om eigendom van aandelen in dergelijke bedrijven er misschien een hele geschiedenis is? Is het niet wat al te gemakkelijk zomaar te zeggen dat provincies en gemeenten hun aandelen maar bij de heer Zalm moeten inleveren?

De heer ZOMER: Mijnheer de voorzitter. Hoeveel realiteitsgehalte denkt de heer Schaap dat zijn voorstel heeft? Gaat hij heel Nederland mobiliseren om het zover te krijgen dat de opbrengst van

aandelen-Essent bij de staat wordt ingeleverd? Ik kan mij niet voorstellen dat hierover op landelijk niveau overeenstemming wordt bereikt. De PvdA kan wel denken: "We rule this country en dus lukt het allemaal wel", maar ik heb daar grote twijfels over.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Dit voorstel moet gezien worden als een suggestie van een fractie van een van de aandeelhouders. Binnenkort zullen de staten discussiëren over wat met de aandelen-Essent gedaan moet worden. De PvdA is een verklaard tegenstander van het overdragen van energiemaatschappijen aan de marktsector, maar ook wij kunnen neuzen tellen en daarom stellen wij ons de vraag wat na verkoop van de aandelen met het geld moet worden gedaan. Wij hebben ons afgevraagd of het reëel is dat de enorme bedragen die de verkoop van aandelen-Essent zullen opbrengen, terechtkomen bij overheden als provincies en gemeenten. Ik wil een voorbeeld geven van waarom het dan gaat. Als Drenthe zijn aandelen-Essent verkoopt, krijgt het zo'n f 400 à f 500 miljoen, dat is twintig keer de algemene reserve van de provincie. Wat gaan wij dan met dat geld doen? Bankier spelen? Dat kan de bedoeling toch niet zijn. De provincie Gelderland heeft de helft van de aandelen-NUON. Als die provincie haar aandelen verkoopt, ontvangt zij f 9 miljard. Een van mijn fractiegenoten zei het heel treffend, hij zei namelijk dat dit hetzelfde is als je zoon van tien jaar naar de kermis sturen met f 20.000,- zakgeld. De verhoudingen zijn dan dus zoek en daarom vinden wij het van belang dat wordt nagedacht over wat met de opbrengst van de aandelen wordt gedaan, als eenmaal tot verkoop daarvan is besloten. Wij doen daar gewoon een voorstel voor en uiteraard is er binnen de PvdA wel zo links en rechts gepolst hoe de meningen zijn, maar het is gewoon een voorstel van de fractie van de PvdA in de staten van Drenthe.

De heer VAN DER SCHOOT: Hoe kan het toch dat een sociaal-democraat, met straks misschien wel f 400 of f 500 miljoen op zak, de schrijnende ongelijkheid die er op het ogenblik is, accepteert. Konden aan dit bedrag geen sociale doeleinden worden gekoppeld? Waarom wordt bijvoorbeeld geen bedrag vrijgemaakt voor hulp aan de Molukkers? Ik noem nu een paar zaken die toch ook wel met een bedrag waren geholpen en daarna blijft er waarschijnlijk nog wel wat over voor de plannen van de heer Schaap. Ik mis dus eigenlijk een beetje de sociale achtergrond. Het is nu zo dat

de arme kant van Nederland en daarmee de arme kant van Drenthe kan zeggen: "Stonden wij vorig jaar op de rand van de afgrond, met dit betoog zijn wij alweer een stap verder naar beneden."

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Het is jammer dat de heer Van der Schoot niet eerst het vervolg van mijn betoog heeft willen afwachten. Het spreekt namelijk voor zich dat het doel dat wij met ons voorstel hebben precies hetzelfde is als wat de heer Van der Schoot beoogt. Als namelijk een extra impuls kan worden gegeven aan het aflossen van de staatsschuld dan is er op korte termijn extra ruimte op de rijksbegroting, en juist die extra ruimte is nodig om wat de heer Van der Schoot en ook wij graag willen, namelijk meer geld voor zorg, onderwijs enzovoorts. Drenthe kan dit niet op eigen houtje doen, dat weet de heer Van der Schoot net zo goed als ik en daarom is het beter het via de door ons voorgestelde weg te doen dan via het hier oppotten van het geld om er hunebedden mee te verplaatsen.

De VOORZITTER: Ik geef de heer Engels nog de gelegenheid voor het plegen van een interruptie, maar daarna moet de heer Schaap zijn betoog voortzetten.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Ik heb vanmorgen bewust niet naar de radio geluisterd, want ik wilde helemaal onbevungen het debat ingaan.

De heer SCHAAP: De heer Engels had ook op internet kunnen kijken.

De heer ENGELS: Dat heb ik ook niet gedaan. Is de heer Schaap ook nagegaan of zijn interessante suggestie past binnen de werking van de Financiële verhoudingswet?

De heer SCHAAP: Ik neem aan dat wij een heel intelligent college hebben dat ons er wel op wijst wanneer dit voorstel daarin niet past. Maar het lijkt mij dat wij baas zijn over onze eigen middelen en over onze eigen aandelen. Mijnheer de voorzitter. Dus vragen wij de provincies en de gemeenten afstand te doen van hun aandelen ten gunste van die staatsschuld. Dat levert op korte termijn structurele ruimte op voor de rijksbegroting en komt daarmee ten goede aan alle Nederlandse huishoudens. Ook zal er nog ruimte zijn om de wachtlijsten werkelijk aan te pakken, de gevolgen van de vergrijzing tegemoet te treden, enzovoorts. Graag krijg ik van de fracties een

reactie op dit voorstel. Voor een deel heb ik die al ontvangen. Eventueel zou een uitspraak van de staten in deze richting ter kennis kunnen worden gebracht van alle Essent-aandeelhouders en de fracties in de Tweede Kamer.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. De heer Schaap vraagt de fracties om een uitspraak over dit voorstel. Mijn eerste reactie is: waarom komt de PvdA, wanneer zij zo tegen verkoop van de aandelen is, niet tijdens deze statenvergadering, waarvoor toch veel belangstelling is, met een motie waarin het college wordt verzocht de aandelen toch vooral niet te verkopen? Als de opbrengst na verkoop ten goede komt aan het Provinciefonds en het Gemeentefonds bestaat het risico dat ondeugende gemeenten toch nog weer rotondes gaan aanleggen. Waarom kiest de fractie van de PvdA niet voor het indienen van zo'n motie in plaats van voor het rondpompen van het geld?

De heer SCHAAP: De portee van deze vraag ontgaat mij.

De heer MASTWIJK: De heer Schaap is tegen verkoop van de aandelen en daarom zou hij daarover nu een motie kunnen indienen, waarin het college bijvoorbeeld wordt opgedragen partners voor deze gedachte te zoeken.

De heer SCHAAP: Ik vind dat een interessant voorstel, maar ook wij kunnen neuzen tellen. Wij zien aankomen dat, ook al zullen de staten van Drenthe niet de eersten zijn die tot verkoop van de aandelen besluiten, dit besluit op andere plaatsen wel wordt genomen. En zo'n besluit werkt als een dominosteen: als de ene instantie dit besluit heeft genomen, volgt de andere vanzelf. Wij willen vooruitlopen op een discussie hierover in deze staten. Wij verwachten namelijk dat een meerderheid van de Drentse staten - de fracties van de VVD en het CDA hebben zich daarover al uitgelaten - wel voor verkoop is. Wij willen dan meteen kunnen meedenken over de besteding van het geld en daarom geef ik nu al aan dat wij in elk geval van mening zijn dat de opbrengst van de Essent-aandelen ten bate moet komen van een maatschappelijk doel, dat langdurige effecten heeft. Dat willen wij bereiken en ons voorstel is een weg daar naar toe.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Het onderwerp heeft best een kant waarvan wij zeggen dat het de moeite waard is erover na te denken,

maar de wijze waarop het wordt gebracht en de voorbeelden die worden genoemd, suggereren dat wanneer langs andere weg tot verkoop van de aandelen-Essent wordt overgegaan, er geen sprake kan zijn van besteding aan goede doelen. En dat is natuurlijk onzin.

De heer SCHAAP: De heer Nijenbrinks heeft mij dat dan ook niet horen zeggen. Wij doen een voorstel en wij staan open voor tien, twintig en nog meer betere voorstellen. Ons centrale doel is dat wanneer alle aandeelhouders besluiten hun aandelen te verkopen, aan de opbrengst van f 15 miljard een doelstelling wordt gegeven die ook op langere termijn maatschappelijk rendement oplevert. Ons voorstel is dan daarvoor een bepaalde vorm te vinden.

De heer NIJENBRINKS: De heer Schaap spreekt terecht over "een vorm", maar het nadeel is alleen dat daarin helemaal geen rekening wordt gehouden met beslissingen uit het verleden die ertoe hebben geleid dat de ene gemeente dit en de andere gemeente dat en de ene provincie dit en de andere provincie dat aandelenbezit heeft. Om dit nu maar helemaal te vergeten en alles in een grote veeg naar minister Zalm te brengen - met het feit dat overschotten naar de reserve gaan zijn wij het overigens wel eens - gaat ons te ver. Maar ook ik ben benieuwd naar de reactie van het college.

De VOORZITTER: De heer Blanksma is de allerlaatste die over dit onderwerp nog mag interrumperen. Ik houd van debat, maar ik wil ook de klok een beetje in de gaten houden. Ik wil voorkomen dat de bijdrage van de heer Schaap een ochtendvullend programma wordt.

De heer BLANKSMA: De heer Schaap vraagt de andere fracties naar hun mening. Ik wil dan ook niet nalaten iets te zeggen. Ik kan op dit moment nog niet de mening van mijn fractie geven, omdat het beeld ons nog niet helemaal duidelijk is. In de eerste plaats kan ik mij niet voorstellen dat dit zonder enige compensatie zou moeten gebeuren, want de ene provincie heeft natuurlijk veel meer aandelen dan de andere. Hoe stelt hij zich die compensatie voor? Verder doet de heer Schaap nu al uitspraken over hoe dat geld zou moeten worden aangewend, maar als de provincie haar aandelenbezit afstaat, verliest zij ook de zeggenschap over de besteding. Is het ook in de landelijke politiek niet zo dat er niet zozeer sprake is van te weinig geld, maar van verkeerde prioriteiten? Wij moeten dan straks ook maar

afwachten of het geld wel wordt besteed aan de sociale doelen die de heer Schaap nu noemt.

De heer SCHAAP: Er zal natuurlijk een politieke afweging plaatsvinden. Als er meer ruimte komt op de rijksbegroting omdat een deel van de staatsschuld versneld wordt afgelost, dan kan de Tweede Kamer besluiten die extra ruimte te gebruiken voor de prioriteiten die iedereen in het land de laatste jaren belangrijk is gaan vinden. Het hele lijstje hoef ik nu toch niet op te noemen?

De heer BLANKSMA: Maar als de Tweede Kamer al die onderwerpen zo belangrijk vond, zou zij de prioriteit daar ook veel meer bij leggen. Dat gebeurt kennelijk niet, want anders zouden die knelpunten er niet meer zijn.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Natuurlijk moet er wel compensatie komen, want wij zijn gekke Henkie niet. Tot nu toe is de renteopbrengst van de Essent-aandelen een bron van inkomsten voor de provincies en de gemeenten. Het is dit jaar extra veel, maar gemiddeld was het toch wel negen ton. Deze post werd in de begroting vermeld onder het kopje opbrengst Essent-aandelen. Het ligt daarom voor de hand dat wanneer wij onze aandelen afstaan, wij het kabinet vragen om compensatie via Provincie- en Gemeentefonds. Wij willen dus het kapitaal overdragen, maar wel onze inkomsten behouden.

Mijnheer de voorzitter. Twee jaar geleden hebben de staten het Provinciaal omgevingsplan (POP) vastgesteld. De rode draad door het POP is het concentreren van wonen en werken om daarmee de "verbrabandisering" te voorkomen. Rust en ruimte zijn de sterke troeven van het Noorden en daarmee mag niet worden gemarchandeerd. Dit neemt niet weg dat bij de uitvoering van ons beleid gemeentebesturen voor bijzondere problemen worden gesteld, die niet de bedoeling van het POP geweest kunnen zijn. Het gaat hierbij met name om het kunnen realiseren van huisvesting voor ouderen, jongeren en gehandicapten in dorpen, vaak op locaties die dringend aan een opknopbeurt toe zijn, bijvoorbeeld wanneer verouderde woningen, scholen en/of bedrijfspanden zijn afgebroken. Gemeentelijke initiatieven op dit punt moeten van harte worden ondersteund. De rekenmeesters van het ministerie en van de provincie brengen echter deze vorm van huisvesting, waar veel vraag naar is, tot ver achter de komma ten laste van de gemeentelijke bouwcapaciteit, zoals deze is genoemd in een

bijlage bij het POP. Mijn fractie vindt deze gang van zaken strijdig met het provinciaal beleid.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Ik meen mij een discussie te herinneren - volgens mij was het bij de algemene beschouwingen van twee jaar geleden - tussen de heren Jeurink en Holman, waarin de heer Jeurink zich toch een beetje opstelde als een opperrekenmeester. Het CDA drong erop aan niet al te krampachtig om te gaan met het verdelen van de aantallen woningen over de kernen, maar de gemeenten enige vrijheid te geven. Toen was het juist de fractie van de PvdA die ons op dat punt van onzedelijk politiek gedrag betichtte.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Ik kan mij die discussie levendig herinneren, want ik zat toen naast de heer Jeurink. Ik wil er wel op wijzen dat in die discussie ook de betekenis van de contouren een belangrijke rol is gaan spelen. Toen werd gezegd dat niet te moeilijk zou moeten worden gedaan als daar een beetje overheen werd gegaan.

De heer MASTWIJK: Over de contourlijnen waren wij het volstrekt eens.

De heer SCHAAP: Het is niet voor niets dat het lijstje met bouwcapaciteiten een bijlage bij het POP is. Wij zijn nog steeds een groot voorstander van zeer strenge contourlijnen.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Het valt de PvdA te prijzen dat zij over dit onderwerp toch wat verder is gekomen in haar denken.

De heer SCHAAP: Wij hebben de ogen niet dicht. Mijnheer de voorzitter. Ter bescherming van de open ruimte en het landschap hebben de staten strenge contouren getrokken rond tal van dorpen en is bij de spreiding van de woningbouw terecht de nadruk gelegd op de stedelijke kernen. Dit zijn stevige garanties waaraan niets hoeft te worden afgedaan. De PvdA-fractie is van mening dat de dorpen moeten kunnen voorzien in huisvesting voor genoemde groepen binnen de eigen bevolking, zonder dat dit ten koste gaat van de toch al zeer beperkte ruimte voor nieuwbouw. Nieuwbouw die in veel gevallen voor de "starters" de enige mogelijkheid is om zich een eigen plek op de woningmarkt te verwerven. Heeft het college overigens nog iets gedaan met de suggesties die wij hieromtrent verleden jaar hebben gedaan, toen wij het college vroegen eens te onderzoeken welke

mogelijkheden er zijn om beleid te maken voor de zogenaamde starters?

Wij verzoeken het college de staten op korte termijn een nadere uitwerking van het POP voor te leggen, waarbij een reële oplossing wordt geboden voor deze problematiek en hiermee niet te wachten tot de evaluatie van het POP achter de rug is. Met betrekking tot het POP moet het mijn fractie overigens van het hart dat zij van het college niet de indruk heeft dat zij overloopt van ambitie.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Het is misschien een taalkundige kwestie, maar hoorde ik de heer Schaap zeggen toen het om het college ging, dat zij niet overloopt van ambitie? Het is het college en dan is het hij, of is het de bedoeling van de heer Schaap om de gedeputeerde persoonlijk aan te spreken?

De heer SCHAAP: Dat is onzin, dat weet de heer Mastwijk heel goed. Ik ga uit van collegiaal bestuur van het college. Ik spreek het college dus aan. Was dit niet het geval dan zou ik het anders zeggen. En of het nu "hij" of "zij" moet zijn, daarvan zal ik nog een studie maken.

Mijnheer de voorzitter. Op tal van onderwerpen wacht het POP nog steeds op nadere uitwerking. Maar ook nieuwe ontwikkelingen dienen zich aan - ik noem de huisvesting voor speciale doelgroepen - ten aanzien waarvan van het college een actievere houding verwacht mag worden. Hoe staat het bijvoorbeeld met het landschappelijk bouwen? Ik noem de opvattingen van de architect Cor Kalsbeek die onlangs in de Drentse Courant werden gepubliceerd, de uitwerking van het POP-monitoringsprogramma, het compensatiebeginsel, maar ook de sociale aspecten van het bouwen. Het zijn stuk voor stuk onderwerpen die in ontwikkeling zijn en in het kader van het POP aangepakt moeten worden. Nu, twee jaar na vaststelling van het POP, lijkt het college niet meer te hebben gedaan dan keurig op de winkel passen. De recente informatiebrief over de voortgang van het POP aan de statencommissie heeft ons niet gerustgesteld. Naar de mening van mijn fractie wordt hiermee geen recht gedaan aan de brede waardering die Drenthe heeft gekregen voor het opstellen van dit eerste omgevingsplan. Noblesse oblige! Wij verwachten van het college binnen een halfjaar concrete actie op deze onderwerpen.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. De heer Schaap sluit zijn betoog over een andere invulling van het POP af met de vraag of het binnen

een halfjaar kan en hij heeft een groot aantal onderwerpen genoemd. Naar ons idee kan het nog veel sneller, omdat een aantal zaken in bijlagen is geregeld. Naar ons idee is voor het wijzigen van die bijlagen helemaal geen herziening van het POP nodig. Hoe denkt de heer Schaap hierover?

De heer SCHAAP: Hoe sneller, hoe mooier. Mijnheer de voorzitter. Voor het realiseren van veel maatschappelijke doelstellingen is ook de komende jaren veel grond nodig. Het gaat om woningbouw, bedrijventerreinen, natuur en landschap, infrastructuur enzovoorts. De grond die nodig is, wordt over het algemeen geheel onttrokken aan de land- en tuinbouw, die zelf ook behoefte zegt te hebben aan meer grond met het oog op extensivering en schaalvergroting. De afgelopen jaren zijn de grondprijzen in heel Nederland explosief gestegen en grond is een gewild object geworden voor speculanten en ontwikkelaars. Overheden vissen met grond-aankopen vaak als gekke Henkie achter het net en zijn daardoor overgeleverd aan derden. Het gevolg is dat de maatschappelijke kosten oplopen en kwaliteit niet meer gewaarborgd is. De roep om een actieve grondpolitiek is momenteel overal te horen. Naar de mening van de PvdA-fractie is ook voor de provincie een grotere rol weggelegd met betrekking tot het grondbeleid. In de nota "Grondbeginselen" heeft de landelijke PvdA daarvoor een aantal ideeën aangedragen. Het kabinet werkt momenteel aan voorstellen voor een nieuw grondbeleid in het kader van de Vijfde nota ruimtelijke ordening. Om een bijdrage te leveren aan deze discussie heeft het Interprovinciaal Overleg (IPO) inmiddels een studie laten verrichten naar wat de mogelijkheden zijn voor provincies in het kader van een actief grondbeleid. Kortom, wij willen het ijzer smeden als het heet is. De PvdA-fractie is van mening dat gemeenten de grootste verantwoordelijkheid hebben voor het realiseren van het ruimtelijk beleid, maar dat provincies een duidelijk aanvullende rol moeten spelen.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. De fractie van het CDA heeft verleden jaar een motie ingediend, die zou moeten leiden tot een actievere grondpolitiek. Ik herinner mij dat de PvdA toen redelijk lauw reageerde. Met andere woorden: mijnheer Schaap, verleden jaar was het ijzer heet.

De heer SCHAAP: Ik kan mij die motie niet meer letterlijk voor de geest halen, maar misschien is het

goed als de heer Mastwijk die nogmaals indient. Intussen wordt het ijzer almaar heter. De PvdA is van mening dat gemeenten de grootste rol moeten spelen en dat de provincies slechts een aanvullende rol hebben bij regionale ruimtelijke ontwikkelingsplannen voor wonen, stadslandschappen, bedrijventerreinen, ruimte voor water, aanleg ecologische hoofdstructuur (EHS), grote infrastructurele projecten en dergelijke. Daarvoor is het noodzakelijk dat de Onteigeningswet en de Wet Voorkeursrecht worden versterkt en verbreed naar provinciale taken. Waarom geen provinciaal voorkeursrecht en eventueel een onteigeningstitel voor aankopen ten behoeve van de EHS en voor het realiseren van een regionaal bedrijventerrein? Ik wijs in dit verband op de discussie over de Regiovisie Zuidwest-Drenthe/Noordwest-Overijssel. De PvdA-fractie wil een bijdrage leveren aan de nu lopende discussie en verzoekt het college een notitie voor te bereiden, aan de hand waarvan een debat kan worden gevoerd met belanghebbenden en de staten. Ook hiervoor geldt ons motto van vorig jaar: "geen terugtrekkende, maar een optredende overheid".

De heer HOLMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik kan mij voorstellen dat de heer Schaap met deze gedachte komt. Maar is het realiseren van de EHS niet veel meer een zaak van "er was geen geld, er is geen geld en morgen is er ook nog geen geld"?

De heer SCHAAP: Er is geld en wie de ontwikkelingen in Drenthe gevolgd heeft, weet dat wij redelijk in de pas lopen als het om de aankopen gaat.

De heer HOLMAN: Maar de heer Schaap weet ook dat er een structureel tekort is op het gebied van grondverwerving.

De heer SCHAAP: Ja en wij kunnen dit probleem wel oplossen door steeds maar mee te gaan met de almaar stijgende grondprijzen, maar wij kunnen ons ook afvragen of het wel reëel is dat de samenleving die kosten blijft dragen. Wij vragen ons af of het niet tijd is om enkele wettelijke instrumenten te verbeteren - wij hebben immers enkele instrumenten - om zodoende te voorkomen dat de explosieve groei van de grondprijzen op de nek van de samenleving terechtkomt.

De heer HOLMAN: De heer Schaap wil dus voor half geld onteigenen?

De heer SCHAAP: Dat is onzin. Op grond van de Onteigeningswet kan niet voor half geld onteigend worden.

De heer HOLMAN: Maar hiermee zijn de budgetproblemen natuurlijk niet opgelost.

De heer SCHAAP: Voor een deel niet. Iets anders zal men mij ook niet horen beweren. Maar als de Wet voorkeursrecht en de Onteigeningswet van toepassing worden verklaard, kan ten behoeve van de EHS wellicht sneller tot zaken worden gekomen dan wanneer op de wijze zoals nu wordt gehandeld, wordt voortgegaan.

De heer HOLMAN: Maar per saldo zijn wij dan nog duurder uit dan nu.

De heer SCHAAP: Dat is niet waar.

De heer HOLMAN: Wel als er onteigend wordt.

De heer SCHAAP: Door de stijgende grondprijzen is het nu in Nederland al zover gekomen dat de prijs die op de vrije markt wordt betaald hoger is dan de prijs bij onteigening. Het is een heel bijzondere situatie waarin wij zijn terechtgekomen. Dit geldt overigens nog niet voor Drenthe, omdat de grondprijzen hier die hoogte nog niet hebben bereikt, maar ook dat is een kwestie van afwachten. Mijnheer de voorzitter. Dit voorjaar heeft een werkgroep van lokale, provinciale en landelijke PvdA-ers een pamflet geschreven over de toekomst van de Veenkoloniën "Kansen op het veen". Daarmee heeft deze groep bereikt dat opnieuw de aandacht is gevestigd op het veenkoloniale gebied en zijn kansen en bedreigingen.

De kurk waarop dit bijzondere gebied drijft is de aardappelzetmeelindustrie, waarvan duizenden werknemers en aardappeltelers direct en indirect afhankelijk zijn. En hetrijfvermogen van deze kurk is weer afhankelijk van f 150 miljoen jaarlijkse Europese subsidie, ongeveer f 2.500,- per ha fabrieksaardappelen oftewel zo'n f 50.000,- per bedrijf. Deze luxe ondersteuning van de aardappeltelers is op termijn niet houdbaar. De vraag blijft dan over hoe nu verder? Het binnen een relatief korte periode wegvallen van de aardappelzetmeelindustrie, zonder enige vorm van begeleiding, zal voor het gebied een regelrechte ramp zijn. Het is dus van groot belang dat nagedacht wordt over de toekomstige ruimtelijk-economische structuur van de

Gronings-Drentse Veenkoloniën en aanvullende economische dragers te zoeken.

Het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) heeft een en ander inmiddels terecht aangekaart bij het kabinet waardoor momenteel gewerkt wordt aan het instellen van een Commissie Veenkoloniën, wat ons betreft de commissie-Luteijn. De PvdA-fractie juicht dit toe, zeker indien deze commissie ingesteld wordt door het kabinet en er daardoor betrokkenheid is van meerdere departementen. Deze commissie dient echter wel gevoed te worden door de regio zelf: beide provincies, betrokken gemeenten, organisaties, enzovoorts. Hierbij zou naar onze mening ook een rol weggelegd moeten zijn voor de door het SNN geïnstalleerde Adviesraad Agribusiness (ARA). De problematiek van de Veenkoloniën heeft daarnaast een duidelijk internationaal component. Daarom vinden wij het ook van belang dat de deelstaat Nedersaksen bij verdere gesprekken betrokken wordt. Graag krijgen wij op deze suggestie een reactie van het college. Mijnheer de voorzitter. De PvdA-fractie beschouwt de ontwikkeling van de glastuinbouw in Zuidoost-Drenthe als een van de noodzakelijke economische structuurverbetersaars. Voor de glastuinbouw is in de traditionele gebieden in het westen en midden van Nederland steeds minder of zelfs geen ruimte meer. Emmen is al jaren een uitstekend alternatief. De glastuinbouw genereert tevens werkgelegenheid, iets waaraan in de regio nog steeds grote behoefte bestaat. Daarom hebben wij samen met de PvdA-fractie uit de gemeenteraad van Emmen het volgende voorstel uitgewerkt. In Emmen en omgeving bestaat een grote arbeidsreserve. Er is een hardnekkige, langdurige werkloosheid. Het betreft mensen, gezinnen, die al lange tijd afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering en grote moeite hebben hieraan te ontsnappen. Daarnaast zien wij een aanhoudende vraag naar personeel in de glastuinbouw, met name in het groeiseizoen. Deze twee zaken moeten naar onze mening aan elkaar gekoppeld worden. Om dit te bereiken willen wij, bijvoorbeeld met gebruikmaking van de sociale werkvoorziening en in samenwerking met de tuinbouwsector, een "servicepunt glastuinbouw" inrichten. Dit servicepunt moet vraag en aanbod activeren en bij elkaar brengen. Daarbij moet rekening gehouden worden met het seizoensmatige karakter van de werkgelegenheid in de glastuinbouw. Het zoeken naar combinaties met andere vormen van werkgelegenheid ligt dus voor de hand. Te denken valt aan onderhoud van het openbaar groen, het wijk- en buurtbeheer en

dergelijke. De PvdA-fracties uit de gemeenteraad van Emmen en de staten van Drenthe stellen voor een project te starten onder de noemer "servicepunt glastuinbouw" en dit als gemeente en provincie in te dienen bij de tender arbeidsmarktbeleid van het SNN. Als de provincie en de gemeente beide bereid zijn hiervoor f 250.000,- in te zetten kan via de tender f 1 miljoen worden gegeneerd. Met dit project verwacht de PvdA twee vliegen in een klap te slaan. Mijnheer de voorzitter. Dit verhaal is verder uitgewerkt in een initiatiefvoorstel, dat ik u nu wil overhandigen.

(De heer Schaap overhandigt de voorzitter het initiatiefvoorstel Bevordering arbeidsvoorziening glastuinbouw.)

Mijnheer de voorzitter. Ook de PvdA-fractie worstelt met de vraag hoe in plattlandsgebieden een acceptabele voorziening van openbaar vervoer kan worden gerealiseerd. Het ziet er naar uit dat het bestaande openbaar vervoer, ARRIVA, zich steeds meer zal terugtrekken op de "dikke lijnen". Er moet dus gezocht worden naar een aanvullende vorm van openbaar vervoer dat het platteland voldoende weet te ontsluiten. Volgend jaar lopen diverse Wet voorzieningen gehandicapten(WVG)-contracten af, onder andere in Zuidwest-Drenthe. Als wij nieuwe vormen van vervoer willen ontwikkelen dan moet daar de komende maanden hard aan gewerkt worden. Naar ons idee zou alle vervoersaanbod buiten het officiële OV gebundeld moeten worden in wat wij willen noemen "plattlandsvervoer". Hiervoor is het noodzakelijk om de schotten weg te halen tussen WVG-vervoer, leerlingenvervoer en alle andere vormen van openbaar vervoer als groepsvervoer, collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV), enzovoorts. De PvdA-fractie wil het college uitnodigen de komende periode te benutten om samen met gemeenten te zoeken naar een nieuwe aanpak van het plattlandsvervoer, waarbij een bundeling van geldstromen en een samenvoeging van de bestaande vervoerscapaciteit moeten plaatsvinden. Wij stellen voor een experiment met deze aanpak te starten. Van belang is wel dat het resultaat van een dergelijk experiment van begin af aan bijgehouden wordt, zodat duidelijk wordt of bij volgende aanbestedingen deze werkwijze een vervolg moet krijgen. Is het college bereid om samen met gemeenten in deze zin een proefproject op te zetten in een plattlandsregio? Indien nodig is de PvdA-fractie bereid hiervoor ook provinciale

middelen in te zetten. Daarnaast zijn er wellicht ook gelden beschikbaar uit Europese programma's als LEADER. Wij nodigen het college uit bij de Voorjaarsnota 2001 hiervoor voorstellen te presenteren.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Het CDA heeft de heer Schaap zonet al verweten nu iets anders te zeggen dan verleden jaar en dat is ook een beetje de teneur van mijn opmerking. Bij de bespreking van het programma van eisen voor ARRIVA heeft GroenLinks gevraagd daarvoor een jaar uit te trekken, omdat wij toen wezen op de problematiek met de WVG, enzovoorts. Wij hebben erop aangedrongen het contract met ARRIVA een jaar later in te laten gaan en de vrijkomende tijd te gebruiken voor de onderzoeken waar de heer Schaap nu over spreekt. Waarom komt de heer Schaap nu met dit voorstel en heeft hij dat verleden jaar niet gedaan? Hij is nu eigenlijk te laat, want het contract is vrijwel getekend.

De heer SCHAAP: Wij hebben de afgelopen tijd veel gesprekken gevoerd met gemeentebestuurders en wij zijn met name door hen op dit spoor gezet. Zij zeggen dat het nu moet gebeuren, omdat de WVG-contracten aflopen. Als dit voorstel lijkt op wat GroenLinks verleden jaar al voorstelde dan kunnen wij elkaar op dit punt snel vinden.

De heer LANGENKAMP: Dat klopt.

De heer SCHAAP: Fijn.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Betekent dit dat in de contacten van de fractie van de PvdA met gemeentebesturen de gemeentebesturen hebben aangegeven bereid te zijn een deel van hun autonomie op dit terrein - het gaat immers om aan de gemeenten gedecentraliseerde taken - met de provincie te delen? Of is het concept: regisseren betekent dat als je geld meebrengt, je er ook wel aan mee mag doen? Die vraag intrigeert mij.

De heer SCHAAP: Volgens mij is die vraag op dit moment helemaal niet aan de orde. Wij vragen het college om samen met de gemeenten waar de contracten aflopen te bekijken of niet een alternatief kan worden bedacht voor de huidige situatie, waarbij de ontschotting van belang is en waarbij wij als het nodig is, bereid zijn provinciale middelen toe te voegen. Naar mijn mening heeft dat niet zoveel te maken met het weghalen van de autonomie bij de gemeenten; het lijkt mij overigens ook helemaal niet verstandig om dat te doen. Samenwerken vinden wij over het algemeen wél verstandig.

De heer ENGELS: Heeft de heer Schaap aanwijzingen dat gemeenten bereid zijn op dit punt met de provincie samen te werken?

De heer SCHAAP: Die aanwijzingen hebben we, anders zou ik er ook niet over begonnen zijn.

De heer ENGELS: Die bereidheid is er ook buiten PvdA-kringen?

De heer SCHAAP: Ik heb hard gezocht naar collega's van de heer Engels, maar...
Mijnheer de voorzitter. Wij naderen de eindfase van de herijking van het provinciaal welzijnsbeleid. Het uitgangspunt voor de PvdA-fractie, gedurende de hele operatie, is steeds geweest hoe te komen tot een beleid waarbij het beschikbare geld op de meest efficiënte wijze wordt besteed. Daarbij hoeven van ons de heilige huisjes niet te worden

gespaard. Het gaat er om dat optimaal tegemoetgekomen wordt aan vragen uit de Drentse samenleving en dat dubbel werk in welzijnsland wordt voorkomen. In het kader van de herijkingsoperatie is de PvdA-fractie voor een herschikking van middelen, waardoor er voor vrijwilligers, sport en cultuur structureel meer geld beschikbaar komt. Tijdens de discussie over de herijking heeft de PvdA-fractie al aangegeven veel belang te hechten aan verbetering van de ondersteuning van het vrijwilligerswerk. Vervolgens heeft onze fractie voorgesteld een deel van het dividend van de Essent-aandelen, de bewuste f 1 miljoen, hiervoor aan te wenden, een voorstel waar wij nu wat verder op in willen gaan.

De PvdA-fractie beschouwt vrijwilligers en het vele werk dat zij verrichten als het cement van de Drentse samenleving. In sport, cultuur, ouderen- en gezondheidszorg, onderwijs, natuur en milieu enzovoorts, is de inzet van duizenden vrijwilligers van onschatbare waarde. Met name de betekenis van ouderen neemt steeds meer toe. Ondersteuning van vrijwilligersorganisaties is in veel gevallen een taak van gemeenten. Toch heeft de provincie altijd een aanvullende rol gespeeld. Gedurende de afgelopen 15 jaar zijn de uitgaven echter bevroren geweest, waardoor zo langzamerhand de provinciale rol te veel is verschaald. Wat ons betreft, wordt het tijd voor een renaissance van de provinciale ondersteuning van het vrijwilligerswerk. Wij stellen voor de komende twee jaar jaarlijks f 250.000,- hiervoor ter beschikking te stellen. Dit geld kan worden ingezet voor facilitaire ondersteuning: steunpunten, kadervorming, scholing, verzekeringen enzovoorts. Daarnaast kan dit geld ingezet worden ter financiering van grote projecten als festivals, concoursen en campagnes, waarvoor wel de ideeën bestaan, maar niet de middelen beschikbaar zijn. Een van deze ideeën willen wij het college graag meegeven. In Drenthe zijn duizenden mensen actief in tientallen amateurorkesten: harmonie-, fanfare-, kamer-, brassband- en jeugdorkesten. Voor deze gezelschappen bestaat er behoefte aan goede podia, bijvoorbeeld schouwburgen, waar men het eigen kunnen kan tonen aan elkaar en aan anderen. Met een stevige steun in de rug is het mogelijk een groot concours/concertwedstrijd te organiseren, bijvoorbeeld een tweejaarlijkse uitwisseling voor orkesten binnen de Nieuwe Hanze Interregio (NHI). Hier worden dan twee vliegen in een klap geslagen: het bieden van een podium en het bevorderen van de grensoverschrijdende contacten en

samenwerking. De PvdA-fractie vraagt het college deze gedachtegang nader uit te werken en in de februarivergadering van de staten met concrete voorstellen te komen.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Het idee om geld beschikbaar te stellen voor vormen van vrijwilligerswerk vind ik op zich niet verkeerd, maar ik ben wel benieuwd of het bedrag van tweemaal f 250.000,-- gerelateerd is aan het bedrag van f 1 miljoen dat wij mogen "verdelen" of dat het is gerelateerd aan concretere gedachten over wat daarmee zou kunnen worden gedaan. Kan de heer Schaap dit voorstel nog wat nader toelichten?

De heer SCHAAP: In de voorbereiding van de discussie over de herijking hebben wij met heel veel vrijwilligersorganisaties gesproken. Wij hebben die organisaties gevraagd wat zij van de herijking van het welzijnsbeleid vinden. Bij die gesprekken - en het waren er zeker veel meer dan vijf - bleek ons dat de vrijwilligersorganisaties op zichzelf wel tevreden zijn dat er nog sprake is van provinciale ondersteuning, maar dat er veel meer ideeën en ambities zijn. Vooral de oudere vrijwilligers hebben veel tijd en energie. Wij zeggen op dit moment niet dat het bedrag structureel verhoogd moet worden, want dat zou te veel een slag in de lucht zijn; wij vragen alleen dit bedrag beschikbaar te stellen en dan af te wachten wat er loskomt. Mochten wij een en ander verkeerd hebben ingeschat, dan is er nog niets verloren. Wij willen de discussie over de verschuiving van een incidentele naar een structurele verhoging van de bijdrage heel graag voeren, maar het lijkt ons goed dat wij voorstellen eerst uitproberen, omdat wij dan weten wat er gebeurt. Onze inzet is dat, als er echt veel vraag is naar ondersteuning, wij over twee jaar met elkaar de discussie aan moeten gaan hoe wij die vraag structureel gaan vertalen.

De heer NIJENBRINKS: En bij die structurele vertaling blijven wij binnen de kaders die nu voor het welzijnsbeleid gelden?

De heer SCHAAP: Misschien krijgen wij, omdat wij onze aandelen-Essent aan het Rijk overdoen, zoveel via het Provinciefonds terug, dat die discussie heel gemakkelijk wordt.

De heer NIJENBRINKS: Ik begrijp het: ook dit valt onder de categorie van "naar de kermis".

De heer SCHAAP: Dat is onzin. Wij hebben geconstateerd dat er in die sector ontzettend veel

behoefte is aan meer ondersteuning. Dan moet de provincie dat maar eens waarmaken. Als blijkt, wanneer dat twee jaar op incidentele basis is gedaan, dat die behoefte er inderdaad is, dan kan de discussie gevoerd worden over een structurele verhoging. Dat moeten wij nu niet doen, want dát zou een slag in de lucht zijn.

De heer VAN GLANSBEEK: Mijnheer de voorzitter. In de Statencommissie Ad hoc Evaluatie en Herijking Provinciaal Welzijnsbeleid is heel nadrukkelijk gesproken over de weg van aanbod-naar vraaggestuurd werken. Past hetgeen de heer Schaap nu zegt helemaal binnen het kader van het vraaggestuurd bezig zijn?

De heer SCHAAP: Volledig.

De heer VAN GLANSBEEK: De heer Schaap heeft analyses gemaakt?

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Dit voorstel is zeer vraaggestuurd. Wij hebben niet voor niets met talloze vrijwilligersorganisaties gesproken. Als de heer Van Glansbeek dat zou hebben gedaan, was hij tot exact dezelfde conclusie gekomen.

De heer VAN DER SCHOOT: Was het vraaggestuurd van de kant van de PvdA of van de kant van de vrijwilligers?

De heer SCHAAP: Van de kant van de vrijwilligers natuurlijk.

De heer VAN DER SCHOOT: Dan moet het mogelijk zijn dergelijke behoeften manifest te maken met een plan van aanpak. Op grond van zo'n plan kan dan adequaat hulp worden verleend.

De heer SCHAAP: De heer Van der Schoot zou beter moeten weten. Met name kleine vrijwilligersorganisaties zijn niet in staat om elk jaar met een prachtig plan van aanpak en met programma's te komen. Het enige wat zij willen is iets op touw zetten en aan het werk gaan. En daar is zo nu en dan geld voor nodig.

De heer VAN DER SCHOOT: Op zichzelf heeft de heer Schaap daarin geen ongelijk, maar dat wil niet zeggen dat wij ergens een paar ton neerleggen en verder maar afwachten wat ervan komt. Er is toch op de een of andere manier een daadwerkelijke aanpak van zaken nodig en wie dan de hulp verleent om tot een plan van aanpak te komen, zal

mij worst zijn, maar zo'n plan is wel nodig als basis voor het betalen.

De heer SCHAAP: Daarmee ben ik het van harte eens. Vandaar ook dat wij het college deze vraag voorleggen.

Mevrouw SCHIPPER: Mijnheer de voorzitter. In de operatie van de herijking van het welzijnsbeleid hebben wij afgesproken dat wij, na een goede evaluatie, opnieuw onze politieke prioriteiten vaststellen. Daar zijn wij volgens mij nog niet aan toegekomen, vandaar dat het mij wat verbaast - er is overigens niets mis met de doelgroep die de heer Schaap noemt - dat voorafgaand aan die discussie nu alvast een claim wordt gelegd.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Dat de fractie van mevrouw Schipper iets meer tijd nodig heeft dan wij vind ik geen probleem, maar wij spreken hierbij onze politieke prioriteit uit.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. In grote lijnen ben ik het wel met de heer Schaap eens, maar er is natuurlijk wel een groot verschil tussen de soort van activiteiten in het vrijwilligerswerk. Er zijn structurele en incidentele activiteiten. Als structurele activiteiten met incidenteel geld worden gefinancierd, is er het risico dat mensen over twee jaar in de kou komen te staan. Als het de bedoeling van de PvdA is dit budget structureel te verhogen, moet daarvoor dan ook niet een structurele voorziening getroffen worden? Of gaat het die fractie om een experiment dat over enkele jaren ook wel weer stopgezet kan worden? Het laatste zou overigens de kans van slagen minder groot maken.

De heer SCHAAP: Ik heb zojuist gezegd dat de fractie van de PvdA in het kader van de herijkingsoperatie voor een herschikking van middelen is, waardoor er structureel meer geld beschikbaar komt. Wij zijn dus van mening dat er op termijn structureel meer inzet gepleegd moet worden voor deze hele scala aan activiteiten. Wat wij nu zeggen is dat heel snel hiermee begonnen moet worden en dat kan vanaf 1 januari 2001 door hiervoor geld uit de Essent-aandelen te gebruiken. De discussie over de vraag om hoeveel structureel geld het uiteindelijk moet gaan, kan dan gevoerd worden aan de hand van de ervaringen die vanaf 1 januari 2001 worden opgedaan. Mocht blijken dat er vanuit de Drentse vrijwilligersorganisaties een grote belangstelling is, dan zullen wij over twee jaar het voorstel doen om die herschikking van middelen te

laten plaatsvinden. Die toezegging doe ik nu. Maar ook dan kunnen de staten nog debatteren over de hoogte van het bedrag en de duur van de beschikbaarstelling.

Mijnheer de voorzitter. Vorig jaar hebben wij het voorstel gedaan het TT-circuit te gaan gebruiken voor grote landelijke popfestivals. Dynamo Open Air zocht een nieuw onderkomen, maar inmiddels loopt het contract voor Lowlands ook af. Het college heeft ons voorstel gelukkig opgepakt en is begonnen met het verwerken van de noodzakelijke papierwinkel. Voor een goed Drents poppodiebeleid is het hebben van een groot festival van nationale betekenis binnen de provinciegrenzen van groot belang, ook voor de Drentse popmuziek. Maar daarmee zijn wij er niet. In het algemeen ontbreekt het aan voldoende oefenruimten en podia. En hoewel ook hier voor gemeenten een belangrijke taak is weggelegd, kan de provincie zeker ondersteunen. Het zou goed zijn wanneer er gedurende de winterperiode voor de groepen voldoende podia beschikbaar kwamen om hun kunsten te vertonen en daarmee ook ervaring op te doen voor de grotere podia. Kortom, wij vragen om een Drents podiumcircuit bestaande uit ongeveer zes podia.

Voor de zomerperiode zijn de festivals van belang. Het seizoen gaat in Drenthe van start met het bevrijdingsfestival in Assen - inmiddels trekt dit festival zo'n 50.000 bezoekers - en wordt verder aangevuld door vier à vijf lokale evenementen. De zwakke schakel in deze reeks wordt gevormd door het bevrijdingsfestival. Dit festival dient naar onze mening vanwege z'n bijzondere tweeledige karakter, bevrijdingsfeest en popfestival, een permanente plaats te krijgen, maar kampt met continuïteitsproblemen. Wij vragen het college in overleg met de gemeente Assen en de Stichting Bevrijdingsfestival te komen tot een professionele en meerjarige ondersteuning, waarbij wij een duidelijke rol zien weggelegd voor Kunst&Cultuur Drenthe (K&C). Voorzitter, in één zin: het wordt tijd dat Bartje lange haren krijgt!

Mijnheer de voorzitter. Het geweld op de Molukken gaat helaas nog steeds door. Het is te hopen dat de inspanningen van de internationale gemeenschap aan deze situatie snel een einde maken. In het kader van de wederopbouw heeft de PvdA-fractie grote waardering voor de concrete initiatieven van de Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD). Vorig jaar hebben wij het college gevraagd in samenwerking met de WMD een bijdrage te leveren aan de schrijnende situatie op de Molukken. Het college heeft dat toegezegd, maar waarin dat heeft geresulteerd, is ons niet

bekend. Aangezien de behoefte aan hulp, onder andere in de vorm van schoon drinkwater, onverminderd groot is, stellen wij voor in overleg met de WMD de Molukse bevolking twee drinkwatercontainerauto's ter beschikking te stellen. Met deze transportmiddelen kan via het dochterbedrijf van de WMD op Ambon schoon en veilig drinkwater worden gedistribueerd. Het is een concrete en tastbare daad van de Drentse aan de Molukse bevolking.

De VOORZITTER: Ik heb met opzet alle interrupties door laten gaan, want die zijn de krenten in de pap en ik houd van een levendig debat. Maar ik verzoek de staten nu wel even naar de klok te kijken. De bijdrage van de heer Schaap heeft, inclusief de interrupties, 50 in plaats van de voorziene 15 minuten geduurd. Als zijn tijd exemplarisch is voor alle bijdragen dan kunnen de staten met mij uitrekenen wanneer deze vergadering vlak voor het weekend precies is afgelopen.

Na deze waarschuwende woorden geef ik het woord aan de heer Nijenbrinks.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. In de afgelopen decennia hebben ontwikkelingen elkaar snel en ingrijpend opgevolgd. Hier en daar gestimuleerd door landelijke tendensen hebben wij ook in het Noorden, ook in Drenthe, ingespeeld op die ontwikkelingen. Er is veel resultaat geboekt en op veel terreinen is een fundament gelegd om het beleid op voort te zetten. Dat geldt voor de vaststelling van de Strategische nota Drenthe 2030, dat geldt voor de gemeentelijke herindeling die is doorgevoerd, dat geldt voor de samenwerking van de drie noordelijke provincies in het SNN en dat geldt - grensoverschrijdend - voor de participatie van Drenthe binnen de NHI.

Maar ook de vaststelling van het POP en de nota Kompas voor het Noorden zijn voorbeelden van dat soort fundamenten.

(Voorzitter: de heer Swierstra)

Op dit moment zijn het echter vooral de haast supersonische ontwikkelingen op technologisch gebied - door deskundigen ook wel de technologische revolutie genoemd - die het gevoel geven dat de wereld haast van dag tot dag verandert. Het zijn daarbij vooral de ontwikkelingen op het ICT-vlak die bijdragen aan een ontwikkeling van een andere inrichting van delen van de maatschappij.

Mijnheer de voorzitter. Om in de komende jaren verder richting te kunnen geven aan het in gang

gezette beleid en tegen de achtergrond van de zojuist geschetste ontwikkelingen is het in de visie van de VVD van belang om te bepalen waar wij nu precies staan in al die ontwikkelingen en waar wij sturing kunnen geven. Het gaat daarbij om de richting van het beleid en om de keuze voor de belangen die wij in Drenthe waar-devol achten. Veel van de vragen die zich dan voordoen komen terecht rond het thema Ruimte: ruimte in de letterlijke zin voor wat betreft de plek om te werken, te wonen, te recreëren en ook wat betreft de steeds dringender vraag om de ruimte voor water. Tevens doet zich ook steeds indringender de vraag voor welke rol Drenthe heeft te vervullen in het oplossen van problemen als gevolg van de nationale vraag om ruimte.

Maar ook in figuurlijke zin gaat het om ruimte: de ruimte die de provincie heeft en geeft om bestuurlijk regie te voeren in dit beleid. Vragen over hoe, met wie en binnen welke uitgangspunten. Hoe geven wij antwoord op onderliggende concrete vragen op het gebied van bijvoorbeeld economische ontwikkelingen, zorg, verkeer en vervoer, water, milieu, natuurontwikkeling en cultuur?

De algemene beschouwingen zijn bij uitstek het moment om de polsslagen te meten van Drenthes positie in het algemeen en van de afzonderlijke Drentse plannen in het bijzonder. De VVD wil bij deze gelegenheid ten aanzien van een aantal beleidsterreinen binnen het thema Ruimte haar opvattingen geven en daarmee een aanzet leveren tot de discussie daarover.

Mijnheer de voorzitter. Wanneer je de ruimtelijke ordening tegen het licht houdt dan zou je het resultaat kunnen samenvatten in de zin: "Ruimte, wat hebben wij nog en wat doen wij ermee". De druk op de ruimte in Drenthe van buitenaf is bijzonder groot en daarom is het van belang dat wij in het POP in grote lijnen een scheiding hebben aangebracht tussen wat, ruimtelijk gezien, mogelijk is in de hoofdkernen en op het platteland.

Daardoor liggen er aan de ene kant ontwikkelingsmogelijkheden, terwijl er aan de andere kant waarborgen zijn voor het behoud van het open karakter van het platteland. Ook in de Kompasplannen worden dezelfde uitgangspunten gehanteerd.

Voorzitter, binnenkort ligt de Vijfde nota ruimtelijke ordening van minister Pronk officieel op tafel en ook in deze nota wordt uitgegaan van deze RO-visie. Er ontstaan echter mogelijk "groene" en "rode" contouren voor respectievelijk natuur en woonbebouwing die harde grenzen zouden kunnen stellen aan bedrijfsontwikkeling en aan wonen en daarmee aan de leefbaarheid van grote delen van

het platteland. In de ogen van de VVD is dat een niet te accepteren ontwikkeling, omdat die ertoe zou kunnen leiden dat het Drentse platteland een stukje dynamiek wordt ontnomen. Een dergelijke ontwikkeling is volstrekt in strijd met de opvattingen die de VVD heeft als het gaat om de uitwerking van het POP.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. De heer Nijenbrinks spreekt nu over de contouren uit de vijfde nota, maar die contouren hebben wij in Drenthe toch allang? Waar maakt hij zich dan druk over?

De heer NIJENBRINKS: Ik maak mij niet druk, voordat ik ze echt gezien heb, maar het is niet ondenkbaar dat de contouren in een wat ander kader worden geplaatst. De heer Schaap weet net zo goed als ik dat de VVD - en ik herhaal het bij deze gelegenheid - er altijd voor heeft gepleit dat contouren in beeld komen op het moment dat er concrete plannen komen. Als die plannen aan bepaalde voorwaarden voldoen, hoeven wat ons betreft die contouren niet zo hard te zijn dat daardoor ontwikkelingen worden tegengehouden.

De heer LANGENKAMP: Dat vind ik een uiterst vreemde zin. Dat kan toch haast geen visie worden genoemd, dat is ad-hocbeleid.

De heer NIJENBRINKS: Nee, dat is het niet. Als de contour wordt gezien als uitgangspunt om in grote lijnen een scheiding aan te brengen tussen waar wel en waar niet gebouwd mag worden, staan wij achter dat uitgangspunt. Echter, niet alles kan voorspeld worden en als in een kern of in een dorp bepaalde ontwikkelingen op gang worden gebracht en bij de verdere uitwerking van die ontwikkeling wordt een contourlijn geraakt, dan maken wij daar, als verder aan de voorwaarden wordt voldaan, verder geen punt van.

In de opvatting van de VVD past het daarom niet dat dubbele of meervoudige bewoning van vrijkomende panden op het platteland ten koste gaat van het contingent woningen van de betrokken gemeente en ook vraagt de VVD om ruimere mogelijkheden voor nieuwe "gepaste" bedrijvigheid in vrijkomende boerderijen of vroeger uitgesaneerde panden. Graag vernemen wij de reactie van het college hierop.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom op de ruimte in het landelijk gebied.

Als het gaat om de positie van de landbouw binnen het landelijk gebied als belangrijke drager van het landschap constateer ik dat er binnen die sector -

analoog aan ontwikkelingen op andere terreinen in de maatschappij - een ontwikkeling gaande is in de richting van schaalvergroting. Deze ontwikkeling vergt enorme investeringen van de sector als gevolg van de huidige grond- en quotaprijzen. De gevolgen van deze ontwikkelingen zullen ons in toenemende mate dwingen tot het maken van keuzes als het gaat om inpassing van deze ontwikkelingen in relatie tot het landschapsbeeld. Zo is bijvoorbeeld de beperking van 1,5 ha erf in de meeste bestemmingsplannen te beperkt om ruimte te geven aan de ontwikkeling van melkveebedrijven die de komende tien jaar kunnen uitgroeien tot een omvang van meer dan 200 ha.

De VVD acht het in dat kader van belang om vroegtijdig duidelijkheid te geven over waar wij bijvoorbeeld de landschappelijke waarden willen beschermen en in welke gebieden van Drenthe landbouwbedrijven een essentiële rol blijven spelen bij het instandhouden van het cultuurlandschap.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Dat hebben wij twee jaar geleden in het POP toch al bepaald? Daarover behoeft toch geen discussie meer gevoerd te worden? De discussie over de bescherming van de landschappelijke waarden en over de vraag waar de landbouw wat meer ruimte krijgt en waar wat minder, hebben wij al gevoerd.

De heer NIJENBRINKS: Er zijn ontwikkelingen denkbaar, waarbij in bepaalde gebieden toch sprake moet zijn van de mogelijkheid bouwplannen uit te voeren, wil de landbouw de volle ruimte krijgen. Als de heer Schaap nu zegt dat er dan geen beperkingen zijn, noteer ik dat graag en dan weet ik dat alvast voor de volgende discussie over dit onderwerp.

De heer SCHAAP: Nu breekt mij de klomp. Bij de behandeling van het POP hebben PvdA en CDA een motie ingediend, waarin het dan wel niet om de melkveehouderijen ging maar om de intensieve veehouderij, waarin precies was verwoord wat de heer Nijenbrinks nu zegt, namelijk dat er ontwikkelingen gaande zijn waarop ingespeeld zou moeten worden en waarbij werd gevraagd het POP op een dusdanige manier uit te werken dat Drenthe er verder fatsoenlijk mee uit de voeten kon. Economie, bescherming van het landschap en bescherming van de natuur zouden bij elkaar gebracht moeten worden. Dat is een moeizame bevalling geweest, want de VVD wilde niet meedoen, en wat hoor ik nu? Ik hoor van de VVD precies hetzelfde.

De heer NIJENBRINKS: Ik snap de discussie nu even niet.

De heer SCHAAP: Dat deed de heer Nijenbrinks twee jaar geleden ook niet, dat is nu juist het punt.

De heer NIJENBRINKS: Maar als ik mag noteren dat wij op dit punt de PvdA achter ons hebben, dan doe ik dat graag. Waar het ons om gaat is dat er ontwikkelingen te voorzien zijn die maken dat ons landschap er anders uit gaat zien, vooral als het gaat om erfbebouwing bij veehouderijbedrijven. Wij verzoeken het college op die ontwikkelingen in te spelen.

De heer HOLMAN: In feite hoor ik de heer Nijenbrinks zeggen dat wij eens met ons gezonde verstand moeten bekijken of de ontwikkelingen die nu gaande zijn nog wel binnen ons POP passen. Dus niet dogmatisch, maar gewoon met gezond verstand kijken.

De heer NIJENBRINKS: Inderdaad en ik vraag ook aandacht voor ontwikkelingen die nu nog niet zichtbaar zijn, maar die in de toekomst mogelijk wel consequenties hebben.

De heer VAN DER SCHOOT: Ik vind dit toch even een ontroerend moment en dat wil ik wel vastgelegd hebben.

De VOORZITTER: De heer Nijenbrinks heeft inmiddels zijn tranen gedroogd en kan zijn betoog vervolgen.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Ik ga verder op het punt van de erfbebouwing. Ik noem hier slechts één factor die een rol speelt, maar in de volledigheid van dit vraagstuk spelen uiteraard meer factoren een rol die ik vanwege mijn beperking in de tijd op dit moment achterwege laat. De VVD verneemt hier-omtrent graag de visie van het college.

Mijnheer de voorzitter. In de aanhef van mijn verhaal heb ik reeds opgemerkt dat in het kader van de ruimtelijke ordening water steeds indringender om ruimte vraagt. Uit de onderzoeken van de Commissie Waterbeheer 21e Eeuw en de commissie-Leemhuis blijkt dat er landelijk gezien forse inspanningen nodig zijn op het gebied van waterbeheer.

In de opvatting van de VVD vraagt dit een goed overleg tussen Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen. Daarnaast is er echter ook overleg nodig met grondgebruikers en waterleidingmaatschappijen.

De VVD ziet een coördinerende rol weggelegd voor de provincie bij het aangaan van dit overleg. Herkenning en erkenning van het waterprobleem zijn van het grootste belang. Daarbij moeten wij innoverende gedachten de ruimte geven, maar tegelijkertijd moeten wij realistisch zijn bij de te kiezen oplossingen.

(Voorzitter: de heer Ter Beek)

De laatste jaren laten zien dat wij er rekening mee moeten houden dat waterschade vaker aan de orde zal zijn. Wij zullen ons moeten afvragen welke overlast wij bereid zijn te accepteren. Dat betekent wellicht ook dat wij nieuwe normen moeten vaststellen.

Mijnheer de voorzitter. In het kader van economische bedrijvigheid, leefbaarheid en veilige mobiliteit hecht de VVD aan een goed beleid op het gebied van verkeer en vervoer. De VVD is ook bereid daarin te investeren. Hierbij wil ik wel de opmerking plaatsen dat wij bij de investering in wegen voortdurend een serieuze afweging willen kunnen maken tussen wat heet het Duurzaam Veilig-concept en het rendement van de torenhoge investeringen die daarmee gepaard gaan.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Als ik hem goed beluisterd heb, wil de heer Nijenbrinks zorgvuldig afwegen, maar ik hoop toch niet dat ik, wat hij net zei, moet vertalen met: verkeersveiligheid, prima, maar het moet niet te veel kosten. Dat zal toch niet de bedoeling zijn?

De heer NIJENBRINKS: Dat is zeker niet de bedoeling en dit mag de heer Mastwijk dan ook niet uit mijn woorden opmaken. Ik wil echter wel klip en klaar zeggen dat wij af en toe twijfels hebben als het gaat om maatregelen als: nog meer hobbels in de weg en nog meer belemmeringen en het rendement van al die maatregelen. Wij willen een serieuze afweging kunnen maken van het rendement van torenhoge investeringen. Iedereen weet wat er op dat punt op ons afkomt. Wij spreken over een absoluut minimumprogramma en het werkkapitaal daarbij bedraagt al tientallen miljoenen guldens. Dáár waarschuw ik voor.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. De heer Nijenbrinks spreekt over het rendement, maar ik denk dan gelijk aan het aantal verkeersslachtoffers. Dat aantal is in Drenthe, ondanks alle drempels en hobbels, die bij zouden moeten dragen tot een grotere veiligheid, helaas vrij stabiel. Hoe kijkt de VVD tegen dat rendementsvraagstuk aan?

De heer NIJENBRINKS: Ik heb het niet vanuit de aantallen ongevallen benaderd, want dan gaat het om zaken als: op welke wegen vinden die ongevallen plaats en dergelijke. Het gaat erom dat wij bereid zijn te investeren, maar dat wij af en toe het gevoel hebben dat, als wij niet oppassen, wij torenhoog investeren in allerlei maatregelen als verkeersdrempels en hobbels waarvan wij het rendement niet inzien. Wij zijn niet van plan in zulke voorzieningen dan dergelijk grote investeringen te doen. Wij willen investeren in plannen die op dat punt wat meer rendement zouden kunnen hebben. Wij hebben bijvoorbeeld een werkbezoek gebracht aan ARRIVA en toen hebben chauffeurs ons erop gewezen dat zij op bepaalde routes helemaal gek worden van alle verkeersdrempels. Een beleid dat gericht is op het leggen van nog meer obstakels, staan wij niet direct voor.

De heer LANGENKAMP: Ik snap best dat de heer Nijenbrinks bij het rendement let op het geld dat geïnvesteerd wordt, maar Duurzaam Veilig is wel gericht op doorstroming en efficiency, maar toch ook vooral op verkeersveiligheid. De heer

Nijenbrinks kan dan wel zeggen niet precies te weten waar in Drenthe de meeste ongevallen zich voordoen, maar uiteindelijk maakt dat ook niet zoveel uit. De meeste ongevallen doen zich overigens op provinciale wegen voor, maar ook al zou dat op andere wegen zijn, Duurzaam Veilig-project 2 komt eraan en gaat gigantisch veel geld kosten - misschien nog wel veel meer dan de heer Nijenbrinks nu denkt - en dat project is er vooral voor om het aantal slachtoffers te doen dalen. Het klopt dus wel dat de heer Nijenbrinks nu geen rendement ziet van al die maatregelen, want het aantal slachtoffers daalt niet. Er moet dus nog meer gebeuren; dat probeer ik uit te leggen.

De heer NIJENBRINKS: Die relatie leg ik ook. Als er *f* 10 miljoen wordt geïnvesteerd en het aantal ongevallen daalt met 10%, dan kan gesproken worden van een zinvolle investering. Maar nogmaals *f* 10 miljoen investeren en vervolgens constateren dat het aantal ongevallen maar met 0,1% of niet daalt, roept de vraag op wat het rendement is van die torenhoge investering.

De heer LANGENKAMP: Ik snap niet wat de heer Nijenbrinks met wat vergelijkt als het aantal slachtoffers niet daalt.

De heer NIJENBRINKS: Het is niet alleen een kwestie van het aantal slachtoffers. Natuurlijk is dat wel in eerste instantie bepalend, maar als niet meer duidelijk kan worden gemaakt wat met torenhoge investeringen in allerlei verkeersremmende maatregelen wordt bereikt, dan zetten wij op voorhand onze vraagtekens bij die investeringen. Wij willen op de een of andere manier toch graag rendement zien van het geïnvesteerde geld. Als het rendement niet zichtbaar kan worden gemaakt, moeten er vraagtekens bij die investeringen worden gezet; dat is wat ik zeg.

De VOORZITTER: De heer Nijenbrinks gaat nu verder met zijn betoog.

De heer NIJENBRINKS: Over investeringen gesproken, de VVD steunt het college om de gemaakte afspraken rond de A37 overeind te houden zodat ook het laatste traject een volwaardige autosnelweg wordt. Als het gaat om de spoorverbindingen hecht de VVD groot belang aan twee belangrijke verbindingen van het Noorden met de rest van Nederland. Uitgangspunt daarbij is een forse vermindering van de reisduur.

Wanneer naast de Hanzelijn de beslissingen over de uitvoering van de Zuiderzeelijn worden genomen, zou het schitterend zijn wanneer daarbij gebruik kon worden gemaakt van de meest hoogwaardige en innovatieve techniek, die van de magneetweefbaan. Verder is het van belang dat wij in Drenthe sturen op goede verbindingen met de halteplaatsen van de Zuiderzeelijn, vooral via de as Groningen-Assen.

De heer SCHAAP: Is dat een standpunt van de Drentse VVD of van de landelijke VVD? Ik hoor daar de laatste dagen namelijk nogal verschillende geluiden over, vooral van het orakel uit Diever, maar ook de partijgenoten van de heer Nijenbrinks in Den Haag hebben hierover, zo lijkt het, andere ideeën.

De heer NIJENBRINKS: Het klopt dat de opvattingen hier en daar een beetje divers zijn. Uitgangspunt is - en naar mijn mening hebben wij in het Noorden met elkaar daarvoor gekozen - dat gebruik zal moeten worden gemaakt van de meest innoverende techniek en dat is die van de magneetweefbaan.

De heer SCHAAP: Uitgangspunt is een snelle verbinding naar het Noorden.

De heer NIJENBRINKS: Ik sprak over het uitgangspunt bij de keuze van de techniek. Maar de heer Schaap heeft gelijk: de uiteindelijke doelstelling is verkorting van de reisduur.

De heer KUIPER: Mijnheer de voorzitter. Hoe hoog mag volgens de heer Nijenbrinks de investering zijn voor het realiseren van die hoogwaardige techniek, ook gelet op de exploitatiebegroting, want het moet toch wel een realistische investering zijn?

De heer NIJENBRINKS: Ik wil niet vooruitlopen op de definitieve rapporten en beslissing van het Rijk, maar één ding is volstrekt helder: het rendement van een lijn speelt net als het milieuaspect natuurlijk ook een rol in de uiteindelijke afweging om voor een bepaalde techniek te kiezen. De meest innovatieve techniek is die van de magneetweefbaan en op die techniek zetten wij in. Als die techniek niet haalbaar is, val ik in ieder geval terug op de doelstelling: een verkorting van de reistijd tussen het Noorden en de Randstad.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. De heer Nijenbrinks zegt aan de ene kant nog te willen wachten op de uitkomsten van allerlei

onderzoeken, maar aan de andere kant spreekt hij nu al een sterke voorkeur uit voor de zweeftrein, omdat het daarbij om zo'n geweldig innovatieve techniek gaat. Ik begrijp die uitspraak niet zo goed, want naar mijn mening kan dan nu nog geen keuze worden gemaakt.

De heer NIJENBRINKS: Dan zou ik nu dus helemaal geen mening moeten geven en het moeten laten bij: "Wij wachten wel af wat er uit de hoge hoed komt". Dat doe ik niet. Mijn fractie heeft zich over deze kwestie een mening gevormd, net zoals - dat neem ik ten minste aan - de fractie van D66. Wij kiezen voor de meest innovatieve techniek. Het zou toch schitterend zijn als die magneetweefbaan er kwam?

Maar als het Rijk om allerlei redenen niet voor deze techniek kiest, houden wij vast aan een hogesnelheidslijn zonder de techniek van de magneetweefbaan.

De heer LANGENKAMP: Wat verstaat de heer Nijenbrinks in dit verband precies onder innovatief? De magneetweeftechniek is een uitvinding uit 1920. Al vele malen is geprobeerd hiermee iets te doen, maar het is steeds mislukt.

De heer NIJENBRINKS: Dat was juist omdat het zo verschrikkelijk innovatief is.

De heer LANGENKAMP: Ik had al het idee dat de heer Nijenbrinks een vreemde definitie had van dat begrip.

De VOORZITTER: De heer Nijenbrinks vervolgt nu zijn betoog.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Een heel andere vorm van mobiliteit betreft de stormachtige ontwikkelingen op het terrein van de technologie en dan met name op het vlak van de informatie- en communicatietechnologie (ICT). De informatiemaatschappij gaat gelukkig ook niet aan Drenthe voorbij en de VVD is van opvatting dat de provincie op dit punt een actieve rol kan en moet spelen.

De eerste ambitie dient te zijn ervoor te zorgen dat de ICT-middelen voor iedereen toegankelijk zijn, waarbij de bibliotheken en de gemeenten - vanwege hun directe relatie met de burger - een belangrijke rol kunnen spelen. Speciale aandacht verdienen hierbij ouderen en allochtonen. Ouderen kunnen bijvoorbeeld steeds langer zelfstandig wonen en functioneren dankzij moderne technologie.

De VVD is verder van mening dat de provincie een belangrijke bijdrage kan leveren door voor de zogenaamde E-care geld beschikbaar te stellen. Samen met de markt- en zorgpartijen kan dit worden opgepakt. Graag vernemen wij de reactie van het college hierover.

Verder vragen wij het college of er voldoende inzicht bestaat in het aanwezig zijn van een goede ICT-infrastructuur op de bedrijventerreinen. Met name voor de start van nieuwe kleine bedrijven is dit van grote betekenis.

Voor wat betreft de rol van de provincie zelf is er via Digitaal Drenthe een goede aanzet gegeven om Drenthe on-line te hebben, maar wij vragen ons wel af of het college voldoende is voorbereid op de snelheid waarmee de nieuwe ICT-kennisrevolutie zich aandient. De VVD dringt daarom aan op meer experimenten op het gebied van interactieve communicatie. Zo zou het mogelijk moeten zijn milieuklachten elektronisch te laten melden en vergunningen digitaal te verlenen.

Om de ambities op dit terrein waar te kunnen maken en het een en ander te kunnen faciliteren stellen wij voor om een extra bedrag van f 250.000,-- beschikbaar te stellen voor een extra impuls van Digitaal Drenthe en daar samen met de gemeenten en de bibliotheken uitvoering aan te geven.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Ik wil een vraag stellen die de staten waarschijnlijk wel bekend in de oren klinkt. Moet het bedrag van f 250.000,-- gefinancierd worden uit de miljoen van Essent en ligt aan dit verzoek een analyse ten grondslag? Ik krijg hierover graag wat nadere informatie.

De heer VAN DER SCHOOT: Die vraag onderschrijf ik van harte. Een plannetje van aanpak zou hier niet misstaan.

De heer NIJENBRINKS: Ik zou nu kunnen zeggen dat wij heel veel gesprekken hebben gehad met heel veel ambtenaren en met heel veel collegeleden.

Mevrouw HUISMAN: Dat heet tegenwoordig "chatten".

De heer NIJENBRINKS: Maar ik kan beter eerlijk zijn. Onder dit bedrag van f 250.000,-- kan ik niet een staatje leggen waaruit blijkt dat voor het een f 30.000,-- nodig is en voor het ander f 80.000,-- enzovoorts en dat dat bij elkaar opgeteld precies f 250.000,-- is. Dat bedrag is een beetje een

raming op grond van de constatering dat het bedrag dat voor Digitaal Drenthe is uitgetrokken waarschijnlijk te laag is. Daarom vragen wij een kwart miljoen extra. Het had ook drie ton of twee ton kunnen zijn. Wij hebben dus niet in detail uitgesplitst op welke onderdelen het geld precies nodig is.

De heer SCHAAP: Het is de heer Nijenbrinks toch bekend dat zijn partijgenote op Economische Zaken zeer recentelijk miljarden in het vooruitzicht heeft gesteld voor de ICT?

De heer NIJENBRINKS: Dan moet het college dat gegeven maar in zijn antwoord verwerken. De heer Schaap heeft mij met zijn interruptie er wel even op gewezen dat ik voor dit bedrag nog een dekking moet aangeven. Wij doelen inderdaad op het zogenaamde Essent-miljoen.

Mijnheer de voorzitter. Ik ga over naar het onderdeel Ruimte voor welzijn en zorg. De VVD hecht grote waarde aan een goed welzijnsbeleid. Dat beleid moet volgens haar vooral gericht zijn op behoud of stimulering van zelfstandigheid van burgers, op actieve deelname aan het maatschappelijk leven en op het nemen van verantwoordelijkheid door burgers voor hun eigen leven alsook voor dat van anderen. De vraag wie die burger nu precies is, op welk moment en in welke situatie, is minder eenvoudig te beantwoorden. Mensen verlaten de bekende vaste structuren, veranderen vaker van baan, verhuizen, voelen zich minder verbonden aan kerken en komen uit andere landen. Ook aan Drenthe gaat dit veranderingsproces niet voorbij.

Van steeds groter belang is het dan ook met enige regelmaat te analyseren waar in onze provincie zich maatschappelijke knelpunten voordoen om adequaat te kunnen inspelen op die veranderende maatschappij.

Ruimte voor welzijnsbeleid in onze provincie zien wij verder in een meer integrale aanpak en in een goede afstemming met gemeenten.

Nu de "commissie ad hoc" haar taak heeft beëindigd en het nieuwe welzijnsbeleid vorm moet krijgen, is het goed nog eens te memoreren wat het uitgangspunt was en is voor de VVD bij de koersverandering die wij nadrukkelijk wensen.

In 2004 wil de VVD niet, zoals in 1997 en in 2000 gebeurde, kappen in de krant in de trant van: provincie is niet in staat om goed te controleren waar miljoenen voor welzijn aan worden besteed. Wij willen goede toetsingscriteria, effectiviteit en doelmatigheid, een betere financiële controle, een betere ambtelijke en politieke aansturing en een

betere aansluiting bij de maatschappelijke knelpunten: er moet dus meer "vraaggestuurd" gewerkt worden.

De sturende rol van de provincie op het terrein van de ouderenzorg is, mede na het intrekken van de Wet op de bejaardenoorden, verminderd. Het rijksbeleid is erop gericht de sturing van de zorg meer en meer over te laten aan zorgverzekeraars, zorgaanbieders en zorgvragers. Dit laat echter onverlet dat de provincie door middel van het instrument van de regiovisie een belangrijke rol op dit gebied kan en naar de mening van de VVD ook moet vervullen. Deze rol is voornamelijk stimulerend, coördinerend en faciliterend. In een veld waarin de belangen van de verschillende partijen groot en vaak zelfs tegenstrijdig zijn, is dit geen gemakkelijke opgave. De VVD waardeert in dit opzicht de rol van het college. Wel zijn wij van mening dat de provincie de nodige terughoudendheid moet betrachten met het beschikbaar stellen van financiële middelen. Niet omdat de VVD geen geld beschikbaar wil stellen voor goede zorg voor

ouderen, integendeel, maar wel omdat het niet onze primaire taak is. Het is de rijksoverheid en in het verlengde daarvan zijn het de zorgverzekeraars die de financiële middelen voor de zorg moeten genereren.

De provincie moet er voor waken verantwoordelijkheden op zich te nemen die op de schouders van andere partijen rusten. De VVD zal het beschikbaar stellen van financiële middelen voor de zorg dan ook met name toetsen aan genoemde criteria van facilitering, coördinatie en stimulering. Daarnaast vraagt de VVD met name aandacht voor het versterken van de positie van de zorgvrager, de cliënten- en patiëntenorganisaties en voor de vrijwilligers.

Het zijn met name deze groeperingen die in het verleden bij het verdelen van financiële middelen in het algemeen niet te royaal bedeed werden. Mijnheer de voorzitter. Deze Algemene Beschouwingen staan uiteindelijk in het teken van de behandeling van de begroting 2001 en daarom wil ik afsluiten met enkele opmerkingen over de financiën.

In de algemene opinie is zo langzamerhand de beeldvorming ontstaan alsof er met betrekking tot de financiën bij de provincie sprake is van een spaarvarken dat steeds maar vetter wordt. En dat, voorzitter, geeft naar de mening van de VVD een volstrekt verkeerd beeld van wat er werkelijk aan de hand is.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Volgens mij bestaat dat beeld wel bij de VVD, maar niet bij de andere partijen.

De heer NIJENBRINKS: Ik hoef maar te verwijzen naar uitspraken van anderen, die zich baseren op uitspraken die hier worden gedaan en ik hoef ook alleen maar te verwijzen naar allerlei krantenartikelen. Daaruit blijkt wel dat alom de opvatting heerst dat er rustig bij de provincie aangeklopt kan worden, omdat daar geld genoeg is. Woorden van die strekking, uitlatingen van die strekking en krantenkoppen van die strekking zijn aan de lopende band waar te nemen. En met die teneur heb ik de nodige moeite, want daarmee wordt naar onze mening een volstrekt verkeerd beeld gegeven.

De heer BLANKSMA: Is de heer Nijenbrinks van mening dat ook het college bijdraagt aan die beeldvorming?

De heer NIJENBRINKS: Ook de gedeputeerde heeft wel eens een opmerking in die richting geventileerd.

De heer VAN DER SCHOOT: Inderdaad. "De provincie zit op rozen", is toen gezegd. Die uitdrukking wijst niet op armoede.

De heer NIJENBRINKS: Ik wil mijn uitspraak nog wel wat toelichten. Ik zei net dat naar de mening van de VVD al die uitlatingen een volstrekt verkeerd beeld geven van wat er werkelijk aan de hand is. Natuurlijk, het gaat minder slecht dan een aantal jaren geleden, maar dat is een gevolg van doorgevoerde bezuinigingen en in belangrijke mate een gevolg van de huidige economische ontwikkelingen. Veel belangrijker is echter dat er grote uitdagingen op ons afkomen, bijvoorbeeld op het punt van verkeer en vervoer, ICT en de uitvoering van de Kompas-plannen. Om dan Spielereien op touw te zetten als het gaat om een overschot op de rekening hier en daar, is niet een koers die de VVD wil volgen.

De heer SCHAAP: Welke Spielereien bedoelt de heer Nijenbrinks?

De heer NIJENBRINKS: Ik noem het voorbeeld van het Essent-miljoen, waar de staten mee mogen spelen, voor de besteding waarvan zij met leuke voorstellen mogen komen.

De heer SCHAAP: Het is dus kritiek op het college?

De heer NIJENBRINKS: Inderdaad, op dit punt heb ik kritiek op het college.

De heer BLANKSMA: Maar dat is dus hetzelfde geld dat de heer Nijenbrinks wil gebruiken ter dekking van zijn voorstel met betrekking tot het extra geld voor de ICT?

De heer NIJENBRINKS: Ja.

De heer BLANKSMA: Dus de heer Nijenbrinks doet er zelf ook aan mee.

De heer NIJENBRINKS: Nee, want het ging hier-bij om gewone inkomsten van de provincie, al was het dit jaar toevallig wat meer dan het normale bedrag van f 800.000,- à f 900.000,-.

De heer BLANKSMA: Maar de heer Nijenbrinks kan toch ook voorstellen dit extra geld gewoon in de algemene reserve te laten zitten? Maar dat doet hij niet. Hij heeft nu met de natte vinger een bedrag bepaald en hij stelt voor dit uit te geven.

De heer NIJENBRINKS: Ik kan natuurlijk ook neuzen tellen. In de commissie is afgesproken dat wij ten bedrage van dat miljoen leuke dingen voor de mensen mogen bedenken.

De heer ENGELS: De discussie over de vraag hoe wij als staten uiteindelijk een besluit nemen over de besteding van dit extra miljoen is nog helemaal niet gevoerd en ik vind het dan ook niet juist dat de heer Nijenbrinks nu dergelijke formuleringen gebruikt. Ik maak daar bezwaar tegen. Wij komen op basis van een uitwisseling van zakelijke argumenten tot een besluit. Ik begrijp de voorzichtigheid naar de toekomst wel, maar het is wat wonderlijk om dan voorstellen van andere fracties op een dergelijke manier af te serveren.

De heer NIJENBRINKS: De heer Engels mag het niet helemaal eens zijn met de door mij gekozen bewoordingen, feit blijft dat ik nadrukkelijk duidelijk heb willen maken - en om iets duidelijk te maken, worden hier en daar wel eens krachtige woorden gebruikt - dat er toch sprake is van het idee van het neerleggen van geld. Ik heb altijd geleerd dat wanneer een politieke partij meent ergens geld voor te moeten claimen, zij een motie moet indienen.

De heer VAN DER SCHOOT: Wat mij betreft mag de heer Nijenbrinks best de term Spielerei gebruiken, maar die moet hij dan wel concreet

maken. Pas dan kunnen wij vaststellen welk voorstel, dat door een andere fractie als serieus voorstel wordt ingebracht, door de fractie van de VVD als Spielerei wordt beschouwd. Ik nodig de heer Nijenbrinks dan ook uit die Spielerei in een lijst van pakweg twintig punten te vermelden.

De heer NIJENBRINKS: Ik heb het woord Spielerei gebruikt omdat nu plotseling, en geheel in afwijking met wat vroeger gebeurde, is gezegd dat er extra geld is. Het gaat hierbij echter om normale inkomsten van de provincie, omdat de provincie aandelen in Essent heeft. Vroeger werd het dividend gewoon in de rekening verwerkt en met dat bedrag erbij sloot de rekening met een positief of een negatief saldo. Nu was het ineens: er is zoveel extra. Van het ditmaal extra hoge bedrag van f 3,4 miljoen halen wij f 1 miljoen af en dat gooien wij hier in de ring. Dát heb ik Spielerei genoemd.

De heer BLANKSMA: Wat de heer Nijenbrinks nu doet, is politiek van twee walletjes eten, want hij doet nu wel mee aan wat hij Spielerei noemt. Of hij doet daaraan niet mee of hij doet daar wel aan mee en dan kan hij met voorstellen komen. De heer Nijenbrinks wekt nu de indruk dat het enige waar hij goed inzicht in heeft, ook Spielerei is.

Mevrouw CEELLEN: Maar al het geld komt wel ten goede aan de burger.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. De staten hebben kennelijk toch wat moeite met het woord Spielerei.

De heer VAN DER SCHOOT: Wij niet, maar de heer Nijenbrinks zelf wel, want hij maakt die term niet concreet.

De heer NIJENBRINKS: Ik kan het niet duidelijker maken dan erop te wijzen dat een stukje inkomsten van de provincie, namelijk de uitkering uit de aandelen-Essent uit het geheel van inkomsten is gelicht als zijnde extra en dat het college heeft bepaald dat van dat extra een bedrag van f 1 miljoen door de staten mag worden besteed.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. De heer Nijenbrinks doet nu net of het allemaal gaat om het miljoen dat hier in de ring is gegooid, maar dat is natuurlijk onzin. Er is een overschot op de rekening dat voor een deel is veroorzaakt door de extra uitkering van Essent. Er is dus gewoon een overschot en het is altijd aan de staten om met

voorstellen te komen. Wij hebben jaren van bezuinigingen gehad en in die jaren lieten wij het wel uit ons hoofd om met voorstellen te komen, omdat elke fractie voor een degelijke begroting was. Maar de situatie is nu gunstiger en wat is er dan verkeerd aan om achterstanden die in de afgelopen jaren zijn opgelopen nu, nu het kan, weg te werken? Dat is een heel normale en gezonde politiek. Wij zijn namelijk geen bank en de provincie is geen spaarpot.

De VOORZITTER: Dit was voor dit moment de laatste interruptie. Ik verzoek de heer Nijenbrinks zijn betoog af te ronden.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Ik denk mijn bedoeling wel duidelijk te hebben gemaakt.

De VVD wil hoe dan ook vasthouden aan een strakke financiële discipline. Dat is door de jaren heen ons keurmerk geweest en daar wensen wij aan vast te houden.

Voorzitter. De fractie van de VVD kan, met inachtneming van de opmerkingen en kanttekeningen die op onderdelen zijn gemaakt, over het geheel instemmen met de voorliggende begroting. Wij zullen het college op een positief-kritische wijze steunen in het oppakken van de uitdagingen die het komende jaar op ons afkomen.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Ongeveer twee jaar terug hebben wij het POP vastgesteld. Daarin hebben wij - behalve in de grotere kernen - grenzen gesteld aan het bouwen van woningen en het maken van industrieterreinen, want de staten van Drenthe maakten zich zorgen over het Drentse landschap.

Het college is nu bezig na te gaan hoe de veronderstelde groei in aantallen woningen is verlopen. De CDA-fractie vraagt zich af - en ik vind die vraag eigenlijk ook wel terug in de inbreng van de fracties van PvdA en VVD - of het niet goed zou zijn om in wat bredere zin naar een aantal zaken in Drenthe te kijken.

De ontwikkelingen in ons land zijn de laatste jaren nogal onstuimig geweest. De economie draait op volle toeren, met alle voor- en nadelen van dien. Onze fractie constateert een paar dingen die je misschien wel in relatie zou moeten zien tot het beleid dat wij in het POP hebben vastgelegd. Bijvoorbeeld de vraag: hoe gaat het met de Drentse economie? In het Financieel Dagblad van een week of twee geleden werden cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gepubliceerd, die betrekking hadden op de jaren 1996 tot en met

1999 en uit die cijfers blijkt dat qua arbeidsparticipatie en banengroei Drenthe het laagst scoort van alle twaalf provincies. Het aantal traditionele productiebedrijven in Drenthe is nog steeds groot, terwijl het toch de bedoeling was de werkgelegenheid wat breder en dus minder kwetsbaar te maken.

We vragen ons af: hebben wij als provincie wel voldoende aantrekkingskracht? Hoe is het bijvoorbeeld gesteld met het vestigingsklimaat en hoe zit het met de ICT-infrastructuur?

Een ander punt: de woningmarkt lijkt te zijn geëxplodeerd. De huizenprijzen stijgen nog sneller dan die van beroepsvoetballers. Is Drenthe straks alleen nog een overloopgebied voor kapitaalkrachtigen? Maar hoe zit het met de huisvesting van jongeren en komen ouderen wel aan de bak?

Wij zouden wel een antwoord willen hebben op de volgende vragen.

Is Drenthe aantrekkelijk genoeg om voldoende werkgelegenheid naar zich toe te trekken én te behouden?

Is er inderdaad sprake van de door onsesignaleerde spanning op de woningmarkt?

Denken wij de komende jaren voldoende woonruimte te kunnen bieden aan jongeren, alleenstaanden en ouderen?

Misschien moet ik de vragen anders formuleren. Biedt het POP, gelet op de huidige situatie, voldoende mogelijkheden op de woningmarkt voor de genoemde groepen?

Biedt het POP genoeg mogelijkheden voor de gewenste nieuwe werkgelegenheid?

Biedt het POP voldoende mogelijkheden voor bestaande werkgelegenheid in bijvoorbeeld de agrarische sector en de sector recreatie en toerisme?

Als het antwoord op één of meer van de laatste drie vragen "neen" is, wat doen wij er dan aan? Gaan wij het POP bijstellen of nemen wij deesignaleerde negatieve effecten voor lief? Dat is een lastige kwestie en ik beken het eerlijk: mijn fractie is daar nog niet uit.

Waar het ons om gaat is, dat ontwikkelingen tijdig onder ogen worden gezien. Met signaleren alleen zijn wij er niet. Wij moeten proberen oorzaken en verbanden helder te krijgen en vervolgens weloverwogen besluiten nemen. Of daarvoor dan een halfjaar nodig is of minder tijd, daarover kan gesproken worden, maar het moet in ieder geval op die manier.

Daarom willen wij graag van het college weten hoe - en ik moet nu even goed opletten met wat ik zeg - hij tegen dit soort zaken aankijkt.

Mevrouw CEELLEN: Dan toch zeker "het".

De heer MASTWIJK: Johan Cruijff zou zeggen: "Hier ligt een interessante taalkundige kwestie". Mijnheer de voorzitter. Het jaar 2003 is uitgeroepen tot het Jaar van de boerderij. Er is een landelijke commissie geïnstalleerd en er zouden ook provinciale werkgroepen moeten komen. Het doel is het behoud van historische boerderijen, zoals wij die in Drenthe ook veel hebben. Het is zaak die boerderijen in goede staat te behouden. Dat wordt nog wel eens moeilijk als die boerderijen aan hun oorspronkelijke bestemming worden onttrokken. Wordt de kans op behoud groter via maatregelen op het gebied van de ruimtelijke ordening? Is het mogelijk in een boerderij wooneenheden te maken, zonder de straf om elders in de gemeente minder te mogen bouwen?

Er zou gewerkt kunnen worden aan bevordering van de deskundigheid bij de eigenaren en bewoners. Geef in een praktische gids aan wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn, ook op subsidiegebied. Ook kan gedacht worden aan het maken van een documentaire in samenwerking met RTV-Drenthe. En vergeet ook niet om de Brede Overleggroep Kleine Dorpen (BOKD), het Steunpunt Drents Cultureel Erfgoed, de Stichting "Het Drentse Landschap" en misschien andere erbij te betrekken.

Mogen wij eens van gedeputeerde staten horen of er al ideeën zijn? Is er al een provinciale werkgroep? De CDA-fractie heeft voor een goede aanpak best geld over.

Mijnheer de voorzitter. In de voortrazende economie lijkt het individu steeds verder naar de achtergrond te worden gedrongen. Mensen lijken steeds meer een object, een voorwerp, een nummer te worden. Dat wordt ook merkbaar tijdens de laatste levensfase van die mens. Dat betreuren wij, want die levensfase is tezamen met de geboorte toch eigenlijk een van de meest emotionele momenten in een mensenleven. Voor de geboorte is meestal genoeg tijd, aandacht en ruimte; dat is prima, daar is helemaal niets mis mee. Maar mensen willen ook graag op een waardige manier sterven. Niet in een anonieme, kille ruimte in een ziekenhuis of verpleeghuis, waar de kamer zo snel mogelijk moet worden leeggemaakt vanwege de wachtlijsten. Mensen sterven het liefst thuis, in de eigen vertrouwde omgeving, omringd door familie. Helaas is dat lang niet altijd mogelijk, ondanks de inzet van vrijwilligers. Wat wél kan, is pogen om die eigen, vertrouwde omgeving zoveel mogelijk te

benaderen. Dat gebeurt in een zogenaamde hospice, een plaats waar wordt geprobeerd om zoveel mogelijk een huiselijke sfeer en geborgenheid te scheppen.

In de Regiovisie verzorging en verpleging staat de hospice genoemd. De CDA-fractie zou graag willen dat het college probeert na te gaan welke mogelijkheden er in Drenthe zijn om zulke hospices te realiseren. Misschien kunnen wij samen met partijen in de zorg een proefproject opzetten. Mijn fractie is in ieder geval bereid om voor dit doel geld op tafel te leggen. Wij willen voor een eerste start (proefproject) een bedrag van f 250.000,- uittrekken, te putten uit de algemene reserve.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Ik kom niet aan het verhaal over de hospices en ik ga ook niet in op het feit waarom die zo goed zijn. Ik heb echter begrepen dat de hospices die er zijn, in feite huizen zijn die de reguliere zorg en verpleging zodanig ontlasten dat zij eigenlijk een - en ik weet dat het in dit verband gek klinkt - efficiënte oplossing zijn en dat daarom de verantwoordelijkheid daarvoor niet zozeer bij de gemeentelijke of provinciale overheid ligt, maar juist bij de zorgverzekeraars.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Ik sluit niet uit dat wat de heer Nijenbrinks zegt, klopt en ik denk ook dat het uiteindelijk die kant op moet gaan. Het is echter wel zo - dat blijkt ook uit voorbeelden in den lande - dat een start-premie nodig is om het vliegwieleffect op gang te krijgen. Wij hebben aangehaakt bij een beleidsvoornemen uit de regiovisie en wij vragen het college om daarmee aan de gang te gaan. En als voor dat op gang brengen geld nodig is, hebben wij dat geld daar graag voor over.

De heer NIJENBRINKS: Het tweede punt is dat ik mij een hospice veel meer voor kan stellen in een stedelijke omgeving, dus in de stad, dan uitgerekend in een provincie als Drenthe, waar de naoverhulp toch altijd nog hoog in het vaandel geschreven staat. Is zo'n hospice in Drenthe wel zo zinvol? Heeft het CDA over die vraag nagedacht?

De heer MASTWIJK: Er blijken in Drenthe heel voorzichtig initiatieven te worden ontwikkeld. Het gaat ons er ook niet om te komen tot een structurele ondersteuning van deze hospices, maar, omdat vanwege allerlei maatschappelijke ontwikkelingen ook in Drenthe de belangstelling

voor het vrijwilligerswerk afneemt, verzoeken wij het college toch hiermee een start te maken. Mijnheer de voorzitter. Half november is er in het provinciehuis een conferentie over de mantelzorg. Het doel is te komen tot een platform. Voor het CDA is dit een belangrijke vorm van vrijwilligerswerk, omdat met de huidige wachtlijsten de vrijwilliger het steeds zwaarder voor de kiezen krijgt. De provincie zou voor dit platform middelen beschikbaar kunnen stellen. Dit past - denken wij - prima in de plannen van de PvdA-fractie, zoals die zojuist door de heer Schaap zijn verwoord. Het klinkt ons ook als muziek in de oren dat na een aantal jaren waarin het vrijwilligerswerk in de algemene beschouwingen van het CDA een prominente rol heeft gespeeld, wij dit jaar kunnen rekenen op warme bijval van de fractie van de PvdA. Over de invulling van het bedrag willen wij graag met die fractie spreken.

Mijnheer de voorzitter. Ik ga over naar mijn laatste item. Het kopje boven de nu volgende tekst luidt: "Welke andere fietsprovincie?"

Het CDA wil graag geld op tafel leggen voor het promoten van Drenthe als fietsprovincie. Binnenkort komt het college met een fietsnota. Wij zijn benieuwd naar wat daar in staat, maar wij leggen toch onze eigen ideeën vast op tafel.

Onze inzet is gericht op twee dingen: het gebruik van de fiets in het woon-werkverkeer en het recreatieve fietsen.

Wij willen graag een inhaalslag maken om de kwaliteit te verbeteren. Het comfort kan hier en daar veel beter en dan doel ik niet alleen op de hobbels in de paden, maar ook op het opwaarderen van het fietspad ten opzichte van de rijweg.

Een voorbeeld: bij een kruising met een rijweg zou eigenlijk het plaveisel van het fietspad dóór moeten lopen. Nu is meestal het asfalt van de rijweg doorgetrokken, met als gevolg hobbels en ergernis voor de fietser. Meer comfort betekent dat het aantrekkelijker wordt om te gaan fietsen.

Ik weet het, dit probleem ligt voor een heel groot deel op het bordje van de gemeentebesturen, maar het college zou die gemeentebesturen kunnen aansporen om, als ze dat nog niet doen, gebruik te maken van de Fietsbalans van de Fietsersbond enfb.

Als blijkt dat verbetering nodig is, moet er natuurlijk vervolgens ook wat gebeuren. De CDA-fractie is bereid de gemeenten daarbij te stimuleren.

In de Tour de France bestaat de prijs voor de meest aanvallende renner. Wij trekken die lijn door en stellen voor om in Drenthe een jaarlijkse Fietsvriendelijkheidsprijs of Fietspromoprijs in te stellen. Die gaat naar die gemeente die in een

bepaald jaar het meeste doet om het gebruik van de fiets te promoten; dat moet dan uiter-aard wél aantoonbaar zijn. Meetpunten zijn daarbij de verbetering van de verkeersveiligheid en het verhogen van het comfort. Als premie zou de provincie Drenthe, dé fietsprovincie, daarvoor een bedrag van f 100.000,- kunnen inzetten. Die prijs wordt toegekend via het advies van een deskundige jury en het bedrag moet uiteraard worden besteed aan maatregelen die het gebruik van de fiets ten goede komen.

Het is bekend dat vooral voor de korte afstanden het autogebruik de laatste jaren toeneemt.

Wanneer alle ritten die korter zijn dan 7,5 km in het vervolg per fiets worden gemaakt, wordt de automobilititeit teruggedrongen en een heel behoorlijke milieuwinst gemaakt. Bovendien wordt dan voorkomen dat steden dichtslibben als gevolg van het woon-werkverkeer per auto en daar kan het bedrijfsleven dan weer van profiteren. Maar dit alles lukt volgens ons alleen als het de automobilist wat lastiger en de fietser juist gemakkelijker wordt gemaakt.

Volgend jaar 1 mei krijgt de fietser van rechts voorrang. Dat maakt het fietsen aantrekkelijker; de fietser hoeft minder vaak in de remmen te knijpen. Het zou ook mooi zijn als wij in Drenthe zouden overstappen op de CROW-richtlijn (Kenniscentrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur) die aangeeft dat de fietser op rotondes binnen de bebouwde kom voorrang moet hebben. Ook dat maakt het fietsen comfortabeler. Die richtlijn moet dan eigenlijk voor het hele Noorden gelden. Want tot nu toe wijkt alleen Noord-Nederland van deze vrij algemeen, ook door het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), geaccepteerde regel af.

Het is ons bekend dat er veel wordt gesproken over de vraag wat is nu veiliger: de fietser op rotondes wél of niet voorrang? Vast staat dat deze vraag niet met cijfers kan worden beantwoord.

Maar alle deskundigen zijn het er inmiddels wel over eens dat eenduidigheid de veiligheid het beste dient. Ofwel, in heel Nederland moeten de regels hetzelfde zijn. Dat is voor iedereen duidelijk en daarmee is de veiligheid het meest gebaat. Naar die eindsituatie moeten wij dus toe. De CROW-werkgroep Rotondes buigt zich momenteel over de mogelijkheden van uitzonderingen op die richtlijn. In de werkgroep zit een vertegenwoordiging vanuit de provincies. De uitkomsten moeten er eind dit jaar liggen. Dan is het beeld compleet.

Wij vinden dat het college in de Fietsnota uit moet gaan van de regel die door CROW, de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV), het IPO en de VNG wordt onderschreven. Gisteravond ontvingen wij nog een e-mail van de drie verkeersveiligheidsorganisaties (3VO), de ANWB en de enfb waarin een duidelijke oproep werd gedaan de landelijke richtlijn tot uitgangspunt van het beleid te maken; dus ook in Drenthe: op rotondes in de bebouwde kom ook voorrang voor fietsers. Wij hebben onze mening vastgelegd in een motie die wellicht in tweede termijn zal worden ingediend.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Over dit onderwerp hebben wij een brief van het college gekregen, waarin dingen staan die het tegenovergestelde zijn van wat de heer Mastwijk nu zegt. Wat vindt hij daarvan? Het college zegt in zijn brief dat 3VO in deze regio van mening is dat het anders zou moeten.

De heer MASTWIJK: Ik heb het gevoel dat de heer Blanksma die vraag eigenlijk aan het college stelt. Mijn antwoord op die vraag is dat ik het merkwaardig vind en dat ik het college graag in de gelegenheid stel om daar straks op te reageren. Dat lijkt mij ook de meest voor de hand liggende oplossing.

De heer BLANKSMA: Ik was benieuwd te horen of de heer Mastwijk dit standpunt ook merkwaardig vond.

De heer MASTWIJK: Dat vind ik inderdaad merkwaardig.

De heer LANGENKAMP: Ik heb ook begrepen dat er een brief naar provinciale staten is verstuurd. Maakt deze brief ook deel uit van de beraadslagingen?

De VOORZITTER: Ik zal die vraag straks beantwoorden.

De heer MASTWIJK: Ik heb het al even gehad over de kwaliteit van de fietspaden en wat ik zei, leidde tot een voorstel om de gemeentebesturen te stimuleren. Maar hoe zit het met de kwaliteit van de provinciale fietspaden?

De heer ENGELS: Ik hoopte dat de heer Mastwijk nog even terug zou komen op de door hem genoemde prijs, want die krijgt natuurlijk een

structureel karakter. Ik weet ook niet of de prijs jaarlijks zal worden uitgereikt of om de drie jaar, maar voor het geld moet natuurlijk wel dekking gevonden worden. Heeft de heer Mastwijk daar al een idee over?

De heer MASTWIJK: Jawel, het eerste jaar zou het uit het Fonds flexibel beleid kunnen. Als de reacties van de andere fracties over ons voorstel enthousiast zijn, zullen wij met een motie komen, waarin wij ook de dekking aangeven. Als ik de interventie van de heer Engels mag beschouwen als een uiting van steun dan houd ik daar alvast rekening mee.

Mijnheer de voorzitter. Hebben wij de kwaliteit van onze eigen provinciale fietspaden op orde? Zouden wij - om in fietstermen te spreken - misschien daar ook een tandje moeten bijzetten? Wij nemen aan dat in de Fietsnota over dit onderwerp ook iets wordt gezegd.

Onze inzet is: Drenthe is de enige echte fietsprovincie. Als iemand zegt dat Drenthe zich niet van andere fietsprovincies onderscheidt - wij horen dit de laatste tijd nogal eens - dan willen wij vol overtuiging kunnen vragen: welke andere fietsprovincies? En daarmee wordt het tijd voor de overstap naar recreatie en toerisme.

Wij moeten, denken wij, meer én vaker fietsers naar Drenthe halen. Er valt toch wel meer te fietsen in Drenthe dan alleen tijdens de Fietsvierdaagse en de Ronde van Drenthe? En staat niet in ons Bestuursprogramma dat seizoensverlenging van attracties en het stimuleren van korte, actieve vakanties aandacht behoeven?

Vraag de Stichting Rijwielvierdaagse - ik heb gemerkt dat daar heel creatieve mensen rondlopen - de Vereniging van recreatie-ondernemers Nederland (RECRON), het Recreatieschap, de enfb etc. om met ideeën te komen om het fiets-seizoen te verbreden en de Fietsvierdaagse uit te bouwen. Fietsen is hot. De industrie bouwt steeds fraaiere modellen, er gaat veel geld in om en daar liggen kansen.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Ik heb de indruk dat de heer Mastwijk zeer recentelijk van zijn echtgenote een heel fraaie fiets heeft gekregen.

De heer MASTWIJK: Ik kan zeggen dat de heer Schaap daarin gelijk heeft.

De heer SCHAAP: En toen kwam de heer Mastwijk er achter dat er toch eigenlijk wat meer aan de fietspaden zou moeten gebeuren.

De heer MASTWIJK: Nee, dat idee had ik al eerder, want ik fietste al langer.

Mijnheer de voorzitter. Omdat fietsen hot is, moeten wij attent zijn en voor in het peloton blijven rijden.

Wij moeten kijken of wij ons kunnen aanpassen aan wat de fietsende consument wil. Ik noem een paar ideeën. Organiseer een afzonderlijk

moutainbike-evenement. Waarom zijn er eigenlijk nog maar zo weinig moutain-

bikeroutes? Pak de VAM-bult en een paar

kasseienstroken mee om de masochisten onder ons aan hun trekken te laten komen. Probeer Erik Dekker te charteren om het startschot te lossen of

de prijzen uit te reiken. Organiseer een langlauf-fietsgebeuren als er sneeuw ligt. Want ook

dan is Drenthe schitterend.

Dit zijn zomaar wat gedachten. Wij geven ze graag voor betere en creatievere. Misschien is het een

gedachte om eens een "fietssymposium" te organiseren als ideeëngenerator bij de start van

een "Drenthe fietsprovincie"-campagne.

Meer fietsers langer in Drenthe houden. De sector recreatie en toerisme zal er blij mee zijn. En als wij

dan ook nog de link kunnen leggen tussen het fietsen en het advies van Langman om Drenthe

meer te promoten als congres- en

vergaderprovincie, slaan wij misschien twee vliegen in één klap. Het is voor dolgedraaide managers wel

eens goed af te zien op de VAM-bult. Mijn fractie is overigens blij met het initiatief van de Drentse

hoteliers om - zoals de Drentse Courant schrijft - de provincie toeristisch gezien op te krikken. Is het

college bereid hierbij aan te haken en na te gaan wat de mogelijkheden zijn om Drenthe meer te

promoten als congres- en vergaderprovincie?

Wij horen graag van het college en de andere fracties of zij bereid zijn extra geld voor

fietspromotie beschikbaar te stellen. Dat geld moet dan worden besteed aan plannen en maatregelen

die de naam van Drenthe als enige echte fietsprovincie onderstrepen. Wij stellen voor om

voor dit doel f 200.000,- opzij te zetten.

Ten slotte nog de relatie fiets-openbaar vervoer.

Het is bekend dat NS druk bezig is de fiets bij het openbaar vervoer te betrekken, onder andere door

het plaatsen van goede, nieuwe, overdekte fietsstallingen. Wij verbazen ons erover dat de

vervoerders in Drenthe - dan doel ik met name op ARRIVA en Millennium Transport

International (MTI) - nog niet met plannen zijn

gekomen om de fietser als klant aan zich te binden. Mijn fractie heeft daar al verschillende malen op

gewezen. Tot nu toe komen die bedrijven niet veel verder dan elkaar in de pers betichten van

oneerlijke concurrentie. De bedrijven zouden hun energie beter kunnen besteden aan het nadenken over manieren om meer klanten te krijgen, want - het is ons allen bekend - de bus komt lang niet overal in Drenthe.

De heer KUIPER: Mijnheer de voorzitter. De heer Mastwijk verdient van harte alle ondersteuning voor dit initiatief, maar bij de combinatie fiets-openbaar vervoer gaat het niet alleen om de stallingsmogelijkheden bij stations, maar juist ook om de mogelijkheid om de fiets mee te nemen. Hoe denkt de heer Mastwijk daarover?

De heer MASTWIJK: Daar wilde ik net een paar woorden over zeggen; de heer Kuiper wordt dus op

zijn wenken bediend. De bus komt lang niet overal in Drenthe en daarom kan het aantrekkelijker

worden de auto te laten staan als de fiets met de bus mee kan, zodat de laatste kilometers per fiets

kunnen worden afgelegd. Ik daag, over uw hoofd heen mijnheer de voorzitter, ARRIVA en MTI uit

hiervan eens werk te maken.

Mijnheer de voorzitter. Wij hadden ditmaal geen thema bedacht voor onze algemene

beschouwingen, hoewel op het voorblad een fiets misschien niet zou hebben misstaan. Alles nog

eens overlezend was mijn conclusie dat de rode draad in onze algemene beschouwing is de - sorry

voor het woordgebruik - zich onthaastende mens, de mens die zich niet alleen bezighoudt met de

alledaagse dynamiek en hectiek. Wij zouden wat vaker aandacht moeten hebben voor de meer

immateriële dingen van het leven: meer

ontspanning, meer sport, meer vriendschap en meer gezinsleven. Want er is tenslotte meer dan

alleen carrière en consumeren. Hebben wij wel genoeg tijd voor onszelf en voor elkaar?

Als wij ook eens tijd nemen voor God, als wij eens wat meer investeren in onszelf, ons gezin en onze

vrienden. Wat vaker een beetje freewheelen kan geen kwaad. Daarmee relativëren wij ons drukke

bestaan en dan is er voldoende aandacht voor de zorg voor de mensen.

En daar gaat het in de politiek toch uiteindelijk om?

De VOORZITTER: Ik ben de heer Langenkamp nog een antwoord schuldig. De brief waarop hij doelde

is gericht aan het college van gedeputeerde staten, aan de Commissaris van de

Koningin en aan de heer Swierstra. Als zodanig is het dus niet een brief aan provinciale staten en als

zodanig is het dus geen ingekomen stuk. Maar niets weerhoudt de staten er natuurlijk van uit deze

brief te putten.

De heer LANGENKAMP: Mag ik hierop nog reageren?

De VOORZITTER: Laten wij hiervan verder nu geen punt maken. De brief is geestelijk eigendom van iedereen, maar formeel is het geen ingekomen stuk van de staten.
Ik schors de vergadering voor enige minuten.

(Schorsing van 10.55 tot 11.13 uur)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Het jaar 2000 lijkt een jaar te zijn waarin de bomen tot in de hemel groeien. De welvaartsgroei die zich de afgelopen jaren aankondigde, zet door en dat is goed merkbaar.

Tegelijkertijd zijn er grote vraagtekens te plaatsen bij de wijze waarop die toenemende welvaart verdeeld wordt. Nog steeds zijn er grote aantallen Drenten die niet of in onvoldoende mate delen in de welvaart. Nog steeds zijn er door ons knellende milieuproblemen op te lossen die een bedreiging vormen voor de toekomstige inwoners van Drenthe. Nog steeds zijn wij mede verantwoordelijk voor de grote tegenstellingen in de wereld tussen stervensarm en stinkend rijk en al het geweld dat hierdoor veroorzaakt wordt. Kortom, wij mogen het dan goed hebben, er is geen enkele aanleiding voor genoegzaam achteroverleunen of gemakzuchtig geld uitgeven. Integendeel, de huidige welvaart noopt ons extra te investeren in duurzame ontwikkeling, dat wil zeggen het bevorderen van een sociale en welvarende toekomst voor iedereen in een gezonde omgeving. Wij hebben daarom dit jaar Duurzaam Delen als motto voor onze algemene beschouwingen gekozen. Dat is niet alleen eerlijk verdelen, maar ook je geld besteden met het oog op de effecten op de lange termijn; investeren in de toekomst en investeren in mensen.

In de eerste plaats willen wij opnieuw aandacht vragen voor de beroerde situatie op de Molukse eilanden. Het mag niet zo zijn dat onze mede-Drenten van Molukse komaf zich door ons in de steek gelaten voelen, omdat wij onverschillig voorbijgaan aan hun bezorgdheid en angst om de gewelddadigheden op de Molukken. Wij vragen van het college een krachtig signaal van solidariteit. Een jaar geleden heeft het te kennen gegeven welwillend te staan tegenover financiële steun en heeft het toegezegd hierover met betrokken partijen in Nederland te overleggen. Wij vragen nu een

concrete toezegging dat op korte termijn daadwerkelijke ondersteuning zal worden gegeven. Voor wij hierover zelf eventueel met een motie komen, wachten wij graag de reactie van het college af.

Een van de eerste dingen waar je aan denkt als het gaat over het verdelen van de rijkdom is het bestrijden van de armoede. Hoewel het armoedebeleid primair een gemeentelijke verantwoordelijkheid is, is er ook voor de provincie Drenthe een belangrijke taak weggelegd. Gemeenten geven op zeer verschillende manieren invulling aan de taak die zij hebben op het gebied van inkomensondersteuning. Dit leidt tot nogal wat verschil en in feite tot rechtsongelijkheid voor inwoners van verschillende gemeenten. Wij stellen daarom voor dat de provincie Drenthe een overzicht maakt van de verschillende vormen van beleid en stimuleert dat alle gemeentelijke mogelijkheden tot inkomensondersteuning optimaal worden gebruikt. In onderling overleg kunnen dan zich voordoende problemen als de armoedeval worden opgelost. De provinciale rol hierbij zal in onze ogen coördinerend en faciliterend zijn. Wij denken dat hiervoor 1 formatie-plaats nodig is.

De heer ZOMER: Mijnheer de voorzitter. Is het niet een taak voor de VDG om de soorten van beleid op elkaar af te stemmen, zodat er geen grote verschillen ontstaan? Trekt de provincie, als zij deze taak naar zich toe trekt, niet een te grote broek aan?

De heer BLANKSMA: Mijn zorg is in de eerste plaats dat het gebeurt. Als de VDG daarvoor de verantwoordelijkheid wil nemen, is het overbodig dat de provincie het doet. Wij spreken uit dat het moet gebeuren en omdat wij moeten constateren dat het nog niet gebeurt, willen wij de mogelijkheden dat het wel gaat gebeuren, creëren. Wij vinden het uitstekend dat de VDG het gaat doen.

Mijnheer de voorzitter. Een van de grote uitdagingen van dit moment is het zorgen voor een goede aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Wij zitten met het probleem dat er, ondanks de uitstekend draaiende economie met veel vraag naar arbeidskrachten, toch nog steeds veel werklozen zijn. Zij kunnen niet voldoen aan de eisen van werkgevers, vaak omdat hun scholings- of ervaringsniveau te laag is. Daarnaast is er een groep werknemers die het risico loopt in economisch wat mindere tijden snel werkloos te raken. Het gaat daarbij vaak om mensen die geen school- of vakdiploma's hebben. In Drenthe zijn in

verhouding veel mensen die in die gevarenzone verkeren. GroenLinks stelt daarom voor dat de provincie en de verschillende betrokken partijen de handen ineenslaan voor een zogenaamd scholingsoffensief. Dat scholingsoffensief moet zich richten op drie groepen mensen. In de eerste plaats op jongeren van wie het ernaar uitziet dat ze hun beroepsopleiding niet afmaken, omdat ze bijvoorbeeld te snel de arbeidsmarkt opgaan. In de tweede plaats op werkende mensen zonder startkwalificatie. Als laagopgeleiden zich verder laten scholen, vergroten ze hun kans om door te stromen. De derde doelgroep bestaat uit werkzoekenden zonder startkwalificatie, bijvoorbeeld vluchtelingen en nieuwkomers, zoals mensen die voor gezinshereniging naar Nederland komen. De provinciale rol bij het scholingsoffensief zal in onze ogen die van initiatiefnemer, coördinator en verlener van faciliteiten zijn.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. De heer Blanksma spreekt over een scholingsoffensief en hij noemt een aantal partijen die daarin naar zijn mening een rol hebben. Als het om in dienst zijnde werknemers gaat, ligt een belangrijk deel van de verantwoordelijkheid voor scholing bij de partijen die daarvoor in eerste instantie verantwoordelijk zijn, dus de werkgevers en de werknemers. In veel collectieve arbeidsovereenkomsten (CAO's) die vandaag de dag worden afgesloten, speelt het begrip employability een belangrijke rol. Als scholing van werknemers nodig is, is het de verantwoordelijkheid van werkgevers en werknemers om voor dat probleem een oplossing te zoeken. En zo zijn er meer voorbeelden. Ik heb moeite mij het beeld voor te stellen waarin de provinciale overheid als een soort van dekmantel daaroverheen coördinerend en stimulerend optreedt.

De heer BLANKSMA: Als je kijkt waar in de economische structuur van Drenthe het zwakke punt zit, dan blijkt dat de gemiddeld lage opleidingsgraad van zowel werkenden als niet-werkenden typerend is. Die lage opleidingsgraad veroorzaakt op de lange termijn de kwetsbaarheid en bovendien zit daar een sociaal probleem achter. Wij zijn in het kader van Kompas bezig de economische structuur voor de lange termijn te verbeteren. Maar juist op het gebied van scholing - en dan gaat het niet alleen om de mensen die nu werkloos zijn, maar ook om degenen die dat in de toekomst dreigen te worden als het economisch iets minder gaat - moet iets worden gedaan.

Mensen moeten meer en betere diploma's hebben, zodat zij ook op de lange termijn beter uit de voeten kunnen. Daar zijn natuurlijk heel veel partijen bij betrokken, maar omdat het op grote schaal moet gebeuren, denken wij aan de provincie. Maar het kan natuurlijk ook in SNN-verband; dat vinden wij ook prima.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Is wat de heer Blanksma wil bereiken vraag- of aanbodgestuurd?

De heer BLANKSMA: Bij dit soort dingen is maatwerk nodig, anders werkt het niet. En maatwerk is altijd vraaggestuurd.

De heer VAN DER SCHOOT: Ongetwijfeld. Maar in CAO's wordt scholing geregeld en als het erom gaat hogere opleidingen naar Drenthe te halen dan is dat meer een zaak van de landelijke politiek. Ik stel dit "vragenderwijs", niet "veroordelenderwijs".

De heer BLANKSMA: Het zou absoluut niet uniek zijn wanneer Drenthe op dit punt iets deed, want er zijn provincies die al proberen coördinerend op te treden. Maar nogmaals, ik wil niet de suggestie wekken dat dit in alle opzichten iets nieuws is, omdat veel bestaande initiatieven hierin ondergebracht kunnen worden, maar het moet krachtiger en offensiever.

Mevrouw SMILDE: Mijnheer de voorzitter. De heer Blanksma weet dat de provincie bijzonder weinig te zeggen heeft over het onderwijs. In de Statencommissie Cultuur en Welzijn is al vaak gesproken over wat het terrein is van de sociale diensten en wat van werkgevers en werknemers. Toch speelt de provincie wel op dergelijke zaken in; zo subsidieert zij projecten in Assen en Emmen die gericht zijn op voortijdige schoolverlaters. De provincie heeft op dit terrein echter geen specifieke taak. Wij kunnen instemmen met de gedachte dat er meer projecten zouden moeten komen waaraan subsidie zou kunnen worden verleend, maar het is niet onze taak om maar van alles op te leggen.

De heer BLANKSMA: Ik ben dit helemaal met mevrouw Smilde eens. Daarom ook heb ik gezegd dat de provincie het beleid niet moet uitvoeren, maar slechts moet coördineren en faciliteren. Dat wil zeggen dat de provincie probeert zoveel mogelijk daarbij betrokken organisaties en gemeenten om de tafel te krijgen om op die manier tot afstemming van het beleid en daarmee tot een zo goed mogelijk resultaat te komen. Naar mijn

idee moeten heel concrete doelstellingen worden geformuleerd, bijvoorbeeld binnen drie jaar zoveel diploma's onder de werkzoekenden. Het moet natuurlijk nog wel allemaal verder uitgewerkt worden, maar het gaat er om dat wij nu de wil uitspreken om dat gecoördineerd provinciaal aan te pakken. Dat is ons voorstel.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom op mijn volgende onderwerp: de wachtlijsten. Wij zullen, ook wat betreft de wachtlijsten in de zorg, de vraag moeten beantwoorden hoe wij de financiële middelen duurzaam willen verdelen. Wij moeten dus op zoek naar structurele oplossingen.

Ondanks onze welvaart zien wij nog steeds lange wachtlijsten in de zorg. Veel inzet en creativiteit is nodig om te komen tot een duurzame oplossing van dit eigenlijk schandalige probleem. Een van de knelpunten bij het vinden van oplossingen is het gebrek aan personeel. En hiermee heb ik dan de link gelegd met het vorige onderwerp. In dit kader stellen wij daarom voor om als provincie het voortouw te nemen bij het maken van arbeidsmarkttrajecten voor banen in de zorg.

Het moet mogelijk zijn om een deel van de moeilijk bemiddelbare werkzoekenden (fasen 3 en 4) aan een baan in de zorg te helpen. Het mes snijdt dan aan twee kanten: werkgelegenheid en afnemende wachtlijsten. Ook zal gekeken moeten worden naar mogelijkheden om vrijwilligers in de zorg te scholen voor betaald werk in de zorg.

Een probleem is vaak dat instellingen die stageplaatsen beschikbaar willen stellen, onvoldoende menskracht hebben voor begeleiding.

Hiervoor zijn op dit moment onvoldoende middelen beschikbaar. Wij stellen voor dat de provincie Drenthe samen met de twaalf gemeenten een actieplan opzet voor een frontale aanval op de wachtlijsten in de zorg. Voor dit actieplan kan het "masterplan" van Limburg als voorbeeld dienen. Mijnheer de voorzitter. Ook wij willen tijdens deze algemene beschouwingen iets zeggen over wonen op het platteland. Duurzaam delen, toegepast op wonen, is te vinden in het POP-

uitgangspunt dat uitbreiding van het aantal woningen vooral in de Drentse steden plaatsvindt; een keuze waar wij helemaal achterstaan. Dat neemt niet weg dat wij moeten vaststellen dat strikte naleving van de POP-regels soms onbedoelde neveneffecten heeft. Voorbeeld: een niet meer agrarisch gebruikte boerderij wordt omgebouwd tot bijvoorbeeld tien wooneenheden. Het gevolg is dat de gemeente waarin die boerderij staat, negen woningen minder mag bouwen. Kortom een gemeente zal niet gauw tot het verbouwen van zo'n boerderij overgaan, terwijl dat

voor de vitaliteit van het dorp misschien heel goed zou zijn. Bovendien biedt het opsplitsen van bestaande gebouwen een goede mogelijkheid voor starters op de woningmarkt. GroenLinks vraagt het college binnen twee maanden te komen met aanpassingsvoorstellen van de desbetreffende bijlage van het POP, zodanig dat uitzonderingsgroepen worden omschreven. Mijnheer de voorzitter. De PvdA heeft bij de behandeling van de jaarrekening 1999 aangegeven extra geld te willen inzetten voor het vrijwilligerswerk in Drenthe. De fractie van GroenLinks staat sympathiek tegenover deze gedachte. Het zou echter in onze ogen niet beperkt moeten blijven tot een incidentele bijdrage, maar moeten gaan om een structurele ondersteuning. Steeds minder mensen zijn bereid om "voor niets" hun vrije tijd "op te offeren" voor de gemeenschap. In onze ogen is het een taak voor de overheid om ervoor te zorgen dat het vrijwilligerswerk zo goed mogelijk in stand blijft. Wij stellen voor dat structurele ondersteuning aan vrijwilligerswerk wordt verleend, bijvoorbeeld door een facilitair centrum onder te brengen bij STAMM. Uiteraard moeten de vrijwilligers ook zelf betrokken worden bij de vraag in hoeverre de provincie verder kan bijdragen aan ondersteuning van het vrijwilligerswerk. Wij stellen voor om f 300.000,-- structureel te reserveren voor ondersteuning van het vrijwilligerswerk en hun organisaties. Wij zien graag in het kader van de herstructurering van het welzijnswerk een nader voorstel van het college tegemoet.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Hoe wordt dat bedrag van f 300.000,-- structureel begrotingstechnisch gedekt? Moeten wij op dit punt vertrouwen op de intelligentie van het college of heeft GroenLinks daar zelf gedachten over?

De heer BLANKSMA: De heer Engels kan wel vertrouwen hebben in de intelligentie van andere mensen, maar hij moet de zaken wel kritisch blijven volgen. Bij de schriftelijke versie van onze algemene beschouwingen is als bijlage een staatje gevoegd, waarin wij opsommen waar wij meer en waar wij minder geld willen uitgeven. En verrassend genoeg kwam het allemaal precies uit.

De heer ENGELS: Op dat punt heb ik ook alle vertrouwen in de heer Harleman.

De heer BLANKSMA: Ik wil nu wel van alles zeggen over de dekking, maar na afloop van de

eerste termijn van de staten kan men het allemaal nalezen.

Mijnheer de voorzitter. Verleden jaar hebben de staten een motie aangenomen met daarin de grote ambitie om het aandeel van de biologische landbouw in Drenthe te brengen naar 10%. Een goede voorlichting is hierbij uiteraard van eminent belang. Het Informatiecentrum De Wenning in Orvelte speelt bij de voorlichting in Drenthe een belangrijke rol. Dit informatiecentrum wordt in zijn voortbestaan bedreigd door opschorting van de landelijke exploitatiefinanciering. Wij stellen daarom voor een garantstelling van maximaal f 60.000,-- in onze tekst staat f 100.000,--, maar nader onderzoek heeft ons geleerd dat f 60.000,-- voldoende is - aan De Wenning te verlenen ter overbrugging van de periode waarin geen landelijke subsidie wordt ontvangen.

Het verheugt ons dat de ontwikkeling van natuur en landschap in goede handen is en dat de gebiedsgerichte aanpak tot zulke goede resultaten leidt. Het duurzaam delen van verantwoordelijkheid tussen de overheid en landbouw- en natuurorganisaties kost soms extra tijd, maar dat hebben wij er dan graag voor over. De overeenkomsten met grondeigenaren voor het onderhoud van landschapselementen zijn prima. Wij willen hiervoor meer middelen ter beschikking stellen, zodat meer grondeigenaren hiervan kunnen profiteren.

De heer SCHAAP: Gaat het dan om provinciale middelen?

De heer BLANKSMA: Wij spreken dan over provinciale middelen.

De heer SCHAAP: Het Rijk zal GroenLinks dankbaar zijn voor dit voorstel.

De heer BLANKSMA: Dankbare mensen zijn nooit weg; wie weet wat ze nog eens terugdoen. Mijnheer de voorzitter. Mijn volgende onderwerp is de verkeersveiligheid. De stijging van het aantal verkeersdoden baart ons grote zorgen. Overheden moeten zich blijven inzetten om het aantal verkeersslachtoffers terug te dringen. Verkeerseducatie en andere vormen van gedragsbeïnvloeding zijn belangrijke instrumenten, aldus de recente troonrede en het aansluitende commentaar ook in IPO-verband. Zij zijn een onderdeel van Duurzaam Veilig. De provincie draagt hiervoor een eigen verantwoordelijkheid,

zeker als partner in het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid (ROV).

Tot op heden is er echter bij de provincie geen budget voor verkeerseducatie. In het verleden werd die rol meer gezien in ROV-verband, maar nu is het nodig dat de provincie hiervoor zelf geld beschikbaar stelt. GroenLinks stelt daarom voor hiervoor 1 formatieplaats in te ruimen. Daarnaast is het van belang meer te weten van de oorzaken van de verkeersongevallen in Drenthe. Een gericht onderzoek naar bijvoorbeeld de oorzaken van eenzijdige ongelukken is er niet. De Rijksuniversiteit Groningen (RuG) heeft voor dergelijke onderzoeken een gespecialiseerde afdeling en die universiteit moeten wij als regio goed gebruiken.

GroenLinks stelt voor om samen met het RuG een verkeersanalyse te maken van de plotselinge stijging van de categorie onverklaarbare ongelukken, ook wel eenzijdige ongevallen genoemd. Ons voorstel is om hiervoor f 100.000,-- uit te trekken.

Wat de rotondes betreft hebben de drie noordelijke provincies een afwijkend beleid ten opzichte van de rest van Nederland. Dat is een slechte zaak die de onveiligheid vergroot. Zeker na volgend jaar mei, als fietsers voorrang krijgen op gelijkwaardige wegen, is er alle reden om het beleid aan te passen voor wat betreft de voorrangsregels voor fietsers op en de inrichting van rotondes. Ook hier moeten de fietsers voorrang krijgen.

Mijnheer de voorzitter. Helaas loopt niet iedereen in Drenthe even warm voor de gedachte dat eerlijk delen een goed uitgangspunt is voor de onderlinge verhoudingen in onze multiculturele samenleving. Het Anti Discriminatie Bureau (ADB) blijft daarom nog steeds heel hard nodig. Wij willen in Drenthe discriminatie zoveel mogelijk tegengaan. Wij vinden het schandalig dat de gemeente Emmen haar subsidie aan het ADB heeft ingetrokken. Wij zullen in december bij de behandeling van de Contourennota terugkomen op de vraag hoe het naar de mening van GroenLinks verder moet met het ADB.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom nu aan enkele begrotingsposten die nog niet aan de orde zijn geweest. Het college heeft een aantal voorstellen gedaan, waaraan in sommige gevallen geen statenvoorstellen ten grondslag lagen. Wij wijzen met name die voorstellen af, waarbij extra geld wordt uitgetrokken voor de interne organisatie: de eenmalige voorziening van f 500.000,-- in verband met CAO-afspraken, het opvangen van de gevolgen van de nieuwe Postwet - f 50.000,-- per jaar - en de kosten van extra personeel -

f 300.000,-- per jaar - als gevolg van de intensivering van de ICT. Wij zijn er wel voor het eenmalige bedrag van f 0,5 miljoen te gebruiken voor het betalen van tijdelijk hogere kosten van de intensivering ICT.

Ik heb in mijn betoog al alternatieve bestedingsmogelijkheden aangegeven. In de schriftelijke weergave van onze algemene beschouwingen is een bijlage opgenomen met een kort overzicht van de plussen en minnen die wij voorstellen ten opzichte van de begroting. Ons motto blijft Duurzaam Delen. Wij geven daarmee aan dat een slagvaardig beleid voor een verantwoorde toekomst om duurzaam delen vraagt en duurzaam delen om een slagvaardig beleid. Dat is: het bestrijden van sociale tegenstellingen door te investeren in mensen. En dat is: investeren in de toekomst.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Het gaat goed met de provincie Drenthe. De Beleidsnota 2001 glimt ons zowel qua vorm als inhoud tegemoet en de begroting sluit, ondanks een spervuur van nieuw beleid, met een overschot van f 667.000,--. Het beeld is bijna betoverend mooi en spoort volledig met de landelijke ontwikkeling. Welvaart en voorspoed blijven groeien, de economie lijkt niet stuk te kunnen. Maar is dit blinkende financieel-economische perspectief maatgevend voor onze samenleving als geheel? Wordt het op de Amerikaanse jungle-economie georiënteerde kwantiteitsdenken niet te dominant? Komt in de tamelijk ongeremde jacht op geld en winst de kwaliteit van leven en leefomgeving niet in het gedrang?

Je zou denken van wel. Zo blijkt de instandhouding en versterking van natuurgebieden financieel moeilijk te realiseren. De milieudruk als gevolg van de economische groei moet steeds meer worden gecompenseerd. Het op peil houden van publieke voorzieningen als zorg, cultuur en veiligheid blijft een zware opgave.

De fractie van D66 is van mening dat juist een gunstige economische ontwikkeling de nodige eisen stelt aan ons provinciaal bestuur. Het blijven vechten voor de kwaliteit van de samenleving vraagt onverminderde bestuurlijke en financiële inspanningen. Dat bepaalt wat ons betreft de ware betekenis en de inzet van het streven van de coalitie naar Besturen in Balans.

In het algemeen vindt D66 dat veel van de door het college geleverde en voorgestelde inspanningen voor een verdere evenwichtige ontwikkeling van Drenthe positief beoordeeld kunnen worden. Het in de Beleidsnota 2001 neergelegde beleid heeft,

mede gelet op de gedachteswisselingen daarover in de commissies, in grote lijnen onze instemming. Vooral waar het gaat om investeren in bestuurlijke en technologische vernieuwing en in ecologische duurzaamheid ziet D66 het op onderdelen anders. Zo vinden wij dat het college veel te hard van stapel loopt met het uitspreken van een voorkeur voor de zweeftrein. De uitkomsten van studies naar uitvoeringstechniek, inpasbaarheid in het landschap, financiële haalbaarheid en economische effecten hebben tot dusver nog geen conclusies in die richting opgeleverd. D66 deelt die voorkeur op dit moment dan ook niet en wij vinden het ook niet handig om de besluitvorming onnodig onder druk te zetten. In de wereld van het openbaar bestuur kan politieke timing soms doorslaggevend zijn. Daar komt bij dat wij het zonder een fundamentele gedachteswisseling met de staten zo nadrukkelijk voor de muziek uitlopen niet correct vinden.

De fractie van D66 heeft daarentegen een diepe bewondering voor - ik citeer nu uit de Beleidsnota - "het streven naar integraal gebiedsgericht beleid, waarbinnen de provincie haar rol als gebiedsregisseur verder uitbouwt en daarbij inzet op meer participatie van belanghebbenden en bewoners". Vooral de uitwisseling van één provinciale ambtenaar en één medewerker van de Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (NLTO) zien wij als een indrukwekkende stap in de goede richting. Wij zijn benieuwd wie op dit punt onze volgende partner wordt.

De inzet voor de bedrijfsinterne milieuzorg - ik aarzel een beetje dit onderwerp ter sprake te brengen - ziet er op papier goed uit. Wellicht mogen wij nog een suggestie aandragen. Het schijnt dat Greenpeace nog een pakket zonnepanelen in de aanbieding heeft na de mislukte actie om deze te plaatsen op het Torentje aan het Binnenhof. Wellicht kunnen wij daar ons voordeel mee doen. Met een wel zeer bijzondere belangstelling hebben wij kennisgenomen van het voornemen om in de richting van het ruimtelijke beleid van het Rijk samen met Groningen en Fryslân te ijveren voor een zo goed mogelijk resultaat voor het Noorden. Wij wensen dit en het Groningse college daarbij veel sterkte en die colleges mogen weten dat wij op dit punt vierkant achter ze staan.

Twee thema's wil de D66-fractie nader uitwerken: democratie en ICT. In onze ogen bevatten democratie en ICT, zeker in onderlinge samenhang, de sleutel voor de ontwikkeling naar een meer bereikbare en herkenbare provincie. Dat is ook de reden waarom wij onze algemene

beschouwingen de titel "Drenthe durft" hebben gegeven.

Mijnheer de voorzitter. Het wordt steeds duidelijker dat de politieke democratie aan vitalisering toe is. Overheid en politieke partijen, de broos geworden dragers van de democratie, moeten wedijveren met uiteenlopende belangstellingssferen van de kiezers. Het op een vierjarig mandaat en vertrouwen gebaseerde politieke handelen, zeker als dat hoofdzakelijk is ingegeven door het steunen van een college en uitmondt in afgeregelde besluitvorming, heeft geen aantrekkingskracht meer. Mede als gevolg van de huidige politieke cultuur is de binding met de samenleving sterk onder druk komen te staan.

Een overheid die op zoek is naar versterking van draagvlak en betrokkenheid moet inzetten op meer vertrouwen in de samenleving. Dat betekent leren zich meer van de mensen aan te trekken, ook buiten verkiezingstijd. Wij moeten als openbaar bestuur bereid zijn macht en zeggenschap aan mensen zelf te geven in plaats van te blijven steken in het regentendom van de vorige eeuw met een sausje van vrijblijvende inspraak. Wij moeten als politici en bestuurders niet denken dat wij het altijd beter weten dan de mensen die wij vertegenwoordigen. De burger van nu ziet de overheid als partner met wie hij op gelijkwaardige wijze afspraken maakt.

Er is met andere woorden een grondige vernieuwing van onze politieke cultuur nodig, die met ambitie, overtuiging en enthousiasme wordt opgepakt. Juist hiermee kunnen met name moderne en sterke provincies, en dus ook de provincie Drenthe, zich op een herkenbare wijze profileren.

Op zichzelf vindt het college gelukkig ook dat de herkenbaarheid van de provincie voor de burgers beter moet. Terwijl de invoering van het referendum in onze provincie blijkbaar permanent in studie wordt gehouden, stelt het college voor dat wij als provinciaal bestuur maar eens met elkaar de boer opgaan; ik heb die term van de PvdA geleend. In de uitwerking van deze gedachte wordt duidelijk welk doel hiermee gediend wordt: een duidelijker profilering van de provincie. Wij moeten met andere woorden de provincie beter bij de burgers verkopen, althans zo interpreteren wij dat.

De D66-fractie is absoluut niet onder de indruk van dit voorstel. Hier is sprake van een gemiste kans om het draagvlak van de provincie bij de bevolking te vergroten - bijvoorbeeld door een betere opkomst te realiseren - en te versterken, wat meer betrokkenheid betekent. Daarvoor is meer nodig dan het communiceren over het vele en goede

werk dat wij hier met elkaar verzetten. Wij zijn van mening dat het voorstel van het college om een aantal keren de provincie in te trekken een nadere discussie vraagt. In samenhang met de uitkomsten van het rapport van de IPO-commissie inzake de vernieuwing van de politiek-bestuurlijke cultuur zou een opzet van dit nieuwe instrument met de staten doorgesproken moeten worden. Inzet daarbij zou wat D66 betreft moeten zijn wat de burger eigenlijk van ons verlangt en verwacht en welke rol met name de staten kunnen spelen. Dat vraagt een goede en doordachte voorbereiding, anders wordt het de bekende "Veronica-karavaan". Is het college bereid een dergelijk plan van aanpak te ontwikkelen en met de staten te bespreken?

D66 vindt overigens dat wij nog wel een stapje extra kunnen zetten. Om die reden vragen wij het college op te houden met de studie naar de invoering van het referendum. Er zijn inmiddels voldoende modellen voor een verordening ter regeling van een consultatief referendum voorhanden. Wij hoeven ook niet meer te wachten op Den Haag. D66 wil dat het college duidelijk kiest, dat het durft. Is het college bereid de staten voor de zomer van 2001 een referendumverordening voor te leggen? In het ontkennende geval heeft mijn fractie liever dat het college dan maar uitspreekt het referendum eigenlijk niet te willen.

Mijnheer de voorzitter. In dit nieuwe millennium staat de maatschappelijke ontwikkeling onmiskenbaar in het teken van de ICT. Terecht heeft het college met de nota "Welkom in digitaal Drenthe" het belang van ICT voor het provinciaal bestuur onderkend. Waardering hebben wij ook voor de in het nieuwe beleid opgenomen voorstellen voor de ontwikkeling van projecten met ICT-toepassingen en de intensivering van het gebruik van nieuwe media. Maar, intensivering van de interne informatica en gedigitaliseerde dienstverlening alleen is niet voldoende. ICT werkt immers door in de hele economie en de hele samenleving. Het is niet alleen "wat doen wij met ICT", maar zeker ook "wat doet ICT met ons". ICT zal ons dwingen op vele terreinen snel met geheel nieuwe benaderingen te komen. Wij hebben hierover vanochtend al wat gedachten gehoord, gedachten over bijvoorbeeld niet alleen de E-care, maar ook over schone, duurzame energie, over arbeid en zorg, over mobiliteit. Nieuwe benaderingen ook in het denken over economie en infrastructuur.

Bij ontsluiting, verbindingen en infrastructuur denken wij vooral aan wegen en leidingen, aan

asfalt, beton en staal, aan opoffering van natuur, milieu en landschap ten behoeve van de economische vooruitgang. De kwaliteit van deze infrastructuur bepaalde mede het vestigingsbeleid van industrieën en bedrijven. Economie is immers ook transport: vervoer van grondstoffen en producten. In dat opzicht ligt Drenthe ongunstig, namelijk ver van de aanvoerhavens en dunbevolkt. Rust, ruimte en groen zijn in die context geen sterke economische factoren.

In de nieuwe economie - ik zal het begrip slechts eenmaal noemen - zijn geografische ligging en demografische structuur niet meer bepalend. Het gaat steeds meer om de digitale infrastructuur. Met de komst van de elektronische snelweg is het veel minder belangrijk geworden waar werkzaamheden worden verricht. Dat heeft bijvoorbeeld gevolgen voor onze bedrijventerreinen. Bedrijventerreinen op een in fysieke zin goed ontsloten zichtlocatie hebben weinig betekenis voor de nieuwe economie. Goede verbindingen voor Internetverkeer worden veel belangrijker. Hoe zit het in dat perspectief met de digitale ontsluiting van

Drenthe? Een van de problemen is de bekabeling van bedrijventerreinen. D66 vindt dat de provincie hier een voortrekkersrol moet gaan vervullen. Ons voorstel is dat de provincie de plaatsing van een digitale schotel voor een satellietverbinding op de Drentse bedrijventerreinen regisseert. Wij vragen het college of het daartoe bereid is.

Ook in andere opzichten dreigen wij de digitale boot te missen. In het Noorden zijn alleen

Groningen en Leeuwarden aangesloten op het Gigaport-project dat betrekking heeft op snelle breedbandverbindingen voor dataverkeer tussen kenniscentra. Drenthe heeft ook geen zogenaamde cityring, een digitale kernzone voor Internetverbindingen, terwijl er elders in het Noorden al vijf zijn, en, zoals altijd in zulke gevallen, ook in Heerenveen. Op deze punten heeft de provincie het volledig laten afweten. Het college had hier stimulerend en faciliterend moeten optreden richting de subsidiepotten van Economische Zaken en Onderwijs.

Mijnheer de voorzitter. Drenthe is met andere woorden in digitaal opzicht nog steeds een land van hunebedden en heidevelden. En om er maar meteen de gebruikelijke D66-paradox aan toe te voegen: juist om deze en andere kenmerkende elementen in ons landschap te behouden, moeten wij investeren in de digitale ontsluiting. Het levert schone bedrijvigheid en meer hoogwaardige werkgelegenheid op. Met de daarmee verbonden

moderne en dynamische uitstraling kunnen ook jonge, hoogopgeleide mensen voor Drenthe worden behouden en zelfs worden aan-getrokken. Met oude ambachten, huifkarren en Drentenierende fietsers alleen werken wij het faseverschil met de rest van Nederland niet weg. Wij stellen voor een ICT-fonds in te stellen, op basis waarvan naast de structureel in het nieuwe beleid opgenomen bedragen van f 200.000,- en f 125.000,- verdere impulsen aan projecten met ICT-toepassingen, met name ook in interactieve zin, gegeven kunnen worden. Investerings in de elektronische infrastructuur zullen voor de toekomst meer rendement opleveren dan het overeind houden van de omgeving zwaarbelastende fysieke infrastructuurle voorzieningen van asfalt en beton. Mijnheer de voorzitter. Ik heb de eer op dit punt een amendement in te dienen.

Amendement A

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 7 en 8 november;

gelet op de beraadslagingen over de begrotingsstukken voor 2001;

gehoord de discussie over de mogelijkheden en gevolgen van de Informatie- en Communicatietechnologie;

constaterend dat aan de in de Najaarsnota 2000 onder voorstel 6 aangegeven resterende financiële ruimte voor incidentele aanwending ten bedrage van f 667.000,- nog geen bestemming is gegeven;

van mening dat de instelling van een investeringsfonds voor nader te ontwikkelen ICT-toepassingen een extra impuls aan het beleid kan geven;

besluiten:
een bestemmingsreserve ICT in te stellen met een eerste voeding van de vorenbedoelde f 667.000,- en op grond daarvan de tekst van het voren aangehaalde "voorstel 6" aan te vullen met de zin: "Dit bedrag wordt gestort in de nieuw ingestelde bestemmingsreserve ICT"

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat het amendement voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik heb de indruk dat de invulling van dat investeringsfonds voor een belangrijk deel op toeval gaat berusten, omdat het afhangt van hoeveel geld er over is. Heeft D66 ook een idee welk bedrag daadwerkelijk nodig is?

De heer ENGELS: Nee, maar dat hoeft bij een fonds ook niet.

Mijnheer de voorzitter. ICT heeft niet alleen economische betekenis, maar is bij uitstek een democratisch instrument. Het informatietijdperk biedt ongekende mogelijkheden voor mensen om zich actief met beleid en bestuur bezig te houden. Naast E-commerce en E-care, nu ook E-government.

In dit perspectief moet de verbinding van democratische vernieuwing en ICT gedacht worden. In datzelfde perspectief moet ons eerdere pleidooi voor de invulling van het Essent-dividend met de burgers gezien worden. Het voorstel van D66 in juli was in de eerste plaats de besteding van het niet-geraamde Essent-dividend niet aan het college te laten en in de tweede plaats de burgers daarbij nadrukkelijk te betrekken. De argumentatie was gebaseerd op het streven naar meer dualisme in de staten enerzijds, op te vatten als verhouding tussen staten en college, en op het streven naar meer interactief bestuur anderzijds. Als invulling hebben wij voorgesteld de vier statencommissies elk een project te laten bedenken en deze ter beoordeling aan de bevolking voor te leggen. Daarmee zouden de staten zelf een daadwerkelijk beleidsinitiatief nemen en zou vervolgens de besluitvorming in samenspraak met de burgers totstandkomen. Inmiddels is er van het dividend nog *f* 1 miljoen beschikbaar en moet nog steeds besloten worden of, en zo ja, hoe wij met dit verhaal verder gaan. D66 legt zijn voorstel vandaag opnieuw aan de staten voor.

Mijnheer de voorzitter. Wij zijn zo vrij te veronderstellen dat de meeste, zo niet alle fracties, het met de grondgedachte van meer dualisme en meer interactief bestuur wel eens zijn. Niemand heeft zich tot dusver uitgesproken tegen het streven naar meer herkenbaarheid en zichtbaarheid van het provinciaal bestuur.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Ik moet eerlijk zeggen dat toen de heer Engels tijdens de laatste vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie (BFE) - het was inmiddels wel laat, dat moet ik toegeven - het voorstel van de agenda haalde, ik het idee had dat

D66 dit voorstel had verlaten. Ik moet nu constateren dat dit niet het geval is en dat het nu opnieuw aan de orde is.

De heer ENGELS: Dat is correct.

De aarzeling om ons voorstel op te pakken komt, zo moet ik uit de discussie tot dusver begrijpen, vooral voort uit bezorgdheid over de vraag of je dit op een serieuze manier kunt vormgeven, dus geen "Spielerei". Laat ik duidelijk zijn: aan een of andere poppenkast met een simpel "u vraagt en wij draaien" hebben wij geen behoefte. Waar het om gaat is dat wij binnen de grenzen van de bestaande vertegenwoordigende democratie de burgers serieus bij onze besluitvorming betrekken. Dat impliceert voor ons als gekozenen dat wij bereid zijn onze kiezers niet alleen mee te laten denken, maar ze als mondige mensen ook zeggenschap te geven. In dat kader is het dan onze verantwoordelijkheid als staten om met elkaar afspraken te maken over wat wij aan de burgers voorleggen, hoe wij dat doen en op welke manier wij tot een besluit komen.

Wij realiseren ons best dat je zo'n experiment niet zomaar eventjes doet. Vooral de vraag langs welke weg je de bevolking raadpleegt, is eenvoudiger gesteld dan beantwoord. Dat vraagt ook een zorgvuldige voorbereiding, waarbij professionele bijstand niet gemist kan worden.

D66 ziet in dit voorstel een mogelijkheid om als staten en politieke partijen te laten zien dat wij het, anders dan de burger vaak denkt, niet bij woorden alleen laten. Vandaar onze dringende oproep aan de collega-fracties om dit Essentproject gezamenlijk en voluit van de grond te tillen.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. De fractie van D66 heeft in de statenvergadering van juli dit voorstel al gedaan en het was op voorstel van de heer Engels dat het van de agenda van de commissie werd afgevoerd. Omdat D66 inmiddels zeer veel tijd heeft gehad haar idee uit te werken verwachtte ik vandaag een meer uitgewerkt plan over hoe de Drentse bevolking bij de besteding van dit miljoen betrokken zou kunnen worden. D66 vraagt nu het college en de andere fracties met voorstellen te komen, maar gelet op de tijd die sinds juli is verstreken, had die fractie er op zijn minst toch zelf ook wel wat energie in kunnen steken.

Eigenlijk heeft die fractie al vanaf 1966 de tijd gehad om hierover na te denken.

De heer ENGELS: De heer Schaap heeft zelf al geconstateerd dat wij niet meer met zovelen zijn.

De heer SCHAAP: Maar ik hoor ook altijd dat het om de kwaliteit gaat.

De heer ENGELS: Dat is terecht.
Mijnheer de voorzitter. Ik denk dat de heer Schaap de kern van het betoog heeft gemist. Wij hebben heel bewust nagelaten om zelf met projecten en dergelijke te komen.

De heer SCHAAP: Het gaat niet om projecten, het gaat om de methode om de Drentse inwoners hierbij te betrekken. Daar loopt de heer Engels al sinds juli mee te leuren en daarom vraag ik of hij de tijd tussen nu en juli ook heeft gebruikt om zijn ideeën - en de grondgedachte heeft mijn sympathie - hierover wat concreter te maken. Dat is toch een logische vraag?

De heer ENGELS: Dat is een heel logische vraag en daar komt het volgende logische antwoord op. Wij hebben dit niet gedaan, want wij willen eerst weten of de staten, liefst statenbreed, bereid zijn met dit verhaal mee te gaan. Als het antwoord op die vraag ja is, zullen wij met elkaar moeten bekijken hoe dat te regelen is. Ik heb net al aangegeven dat dit niet eenvoudig zal zijn en dat er wellicht professionele bijstand bij nodig is. Tenzij natuurlijk het instrument van het referendum kan worden ingezet, maar dat is op dit moment nog niet beschikbaar. Het is dus eerst A en dan B. Maar ik heb genoteerd dat de heer Schaap sympathiek tegenover het voorstel staat.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Er zit toch wel een addertje onder het gras, want in feite vraagt de heer Engels ons commitment om een bepaalde weg op te gaan. Maar dan zullen wij toch op zijn minst een beetje een idee moeten hebben van hoe begaanbaar die weg is. Als wij die weg niet begaanbaar achten, zeggen wij bij het begin van die weg al dat wij die kant niet op willen.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Wij zien dat wat anders, wij denken dat waar een wil is, ook een weg is. Als wij het commitment uitspreken dat wij op een bepaalde manier met een experiment richting burgers beleid willen ontwikkelen, is de vraag hoe dat methodologisch gebeurt en met welke inzet altijd te beantwoorden. Als dat commitment er niet komt, zijn wij geen voorstander van het toch doorzetten van besluiten die niet haalbaar blijken. Wat ons betreft moet het dus allemaal beginnen met het commitment van de staten dat zij hier wat in zien en dat zij wat willen.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. In het begin van zijn verhaal zet de heer Engels het openbaar bestuur neer als een oude man op kapotte sokken en zegt hij dat het allemaal interactiever en flitsender moet en als wij dan vragen hoe dan, dan valt de heer Engels stil. Hij heeft de afgelopen periode toch kunnen gebruiken om een voorbeeld te vinden waarmee hij ons zijn bedoelingen duidelijk zou kunnen maken? Blijkbaar is er in de ogen van de heer Engels iets fundamenteel fout, maar ervaart de rest van de staten dit niet zo. Hij moet dan toch echt met voorbeelden komen om ons zijn stand-punt duidelijk te maken.

De heer ENGELS: Dat vind ik onzin. Het probleem zoals wij dat zien, heb ik heel helder aangegeven en het is aan de fracties om te bepalen of zij zich daar al dan niet in herkennen. Ik maak mij daar overigens niet al te veel illusies over. Maar als het op de concrete uitwerking aankomt, wil ik wel een van de mogelijkheden noemen, namelijk ICT. Daarom ook hebben wij een verbinding gelegd tussen ICT en democratie. Men moet mij nu niet om een concreet en volledig uitgewerkt plan van aanpak vragen, want ik heb van het begin af aan gezegd dat ik daarmee niet zou komen. Eerst moeten de staten de bereidheid tonen op deze manier te willen werken.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Zo kunnen wij elkaar natuurlijk heel lang bezighouden. Ik ben het met de heer Schaap eens dat de heer Engels concreter moet worden. De heer Engels kan het onzin noemen wat de heer Schaap zegt, maar vooralsnog ben ik het met die onzin eens.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Ondanks alle behartigenswaardige dingen die in het afgelopen jaar gezegd zijn over de moderne en sterke provincies van de toekomst, dualisering van het bestuur, verbetering van de politieke cultuur, de legitimatie van bestuurders en de relatie tussen burger en openbaar bestuur: de daadwerkelijke vernieuwing moet nog beginnen. In dat licht is het door de coalitie met enig bravoure aangekondigde dualisme in de staten prijzenswaardig. Wij constateren in ieder geval dat het debat tussen de fracties is toegenomen. Daar hebben wij op zichzelf waardering voor. Als het gaat om het verkeer tussen staten en college is het nog maar de vraag of dit voornemen niet blijft steken in goede bedoelingen. Er wordt door de coalitiefracties wel eens wat gesputterd, er wordt zelfs wel eens

geschorst, en zo waar is er een aantal dossiers terugverwezen naar het college, maar als het erop aankomt zien wij - althans tot dusver - aan het eind van de rit weer een gesloten front. Zoals een van de het college ondersteunende fractievoorzitters het onlangs zelf nog eens onbedoeld samenvatte: kritisch, doch akkoord. En zo is het maar net. Levendig is het af en toe zeker, maar echt spannend niet.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Is er volgens D66 pas sprake van dualisme als er koppen rollen? Mag ik de woorden van de heer Engels zo uitleggen?

De heer ENGELS: Nee, dat mag de heer Mastwijk niet.

De heer MASTWIJK: Dan wacht ik graag de rest van het betoog van de heer Engels af, want het is mij nog niet helder wat hij precies bedoelt.

De heer ENGELS: Die indruk heb ik al enige weken.

De heer MASTWIJK: Mooi, en dan is het nu de taak van de heer Engels om mij ervan te overtuigen dat hij het bij het rechte eind heeft.

De heer ENGELS: Ik zal proberen het uit te leggen. Als het om dualisme gaat, hebben wij het over de verhouding tussen een vertegenwoordigend orgaan en een college, en dat is wat anders dan levendige debatten tussen fracties onderling. Wij zijn overigens wel voor dat laatste en wij beschouwen dat ook wel als een vorm van dualisme. Er is pas sprake van echt dualisme als er bij alle fracties, dus ook bij de college ondersteunende fracties, de bereidheid is om te blijven bij hun oordeel over bepaalde dossiers. De ware toetsing van het dualisme is het antwoord op de vraag of een dossier het niet haalt om politieke redenen of om zijn inhoud.

De heer MASTWIJK: Wij hebben nog ruim twee jaar om de inbreng van de heer Engels te toetsen aan de werkelijkheid.

De heer ENGELS: Ik heb ook gezegd dat mij tot dusverre nog niet gebleken is dat dat element van het dualisme wordt gepraktiseerd. Het element van koppen rollen heb ik niet genoemd en wat mij betreft hoeft het daar ook niet naar toe. Mijnheer de voorzitter. Wij hebben ons wel afgevraagd waarom het aangekondigde dualisme

tot nu toe niet over de hele linie uit de verf komt. Is het college wellicht, ondanks een aantal zwaargewichten, niet bestand tegen te veel politieke tegendruk? Niet alle dossiers passeren even soepeltjes de voorzitterskamer. Op een aantal terreinen heeft het college de zaakjes blijkbaar minder goed voor elkaar. Wij weten niet hoe de coalitie hiermee omgaat, maar het lijkt erop dat hier een zorgpuntje ligt.

Mijnheer de voorzitter. De D66-fractie heeft vandaag de nadruk willen leggen op de noodzaak om juist in tijden van economische voorspoed extra te investeren in de kwaliteit van de Drentse samenleving en daarbij meer in te zetten op vernieuwing. Om tot een werkelijk bestuur in balans te komen, zullen wij de durf moeten hebben een verdere impuls aan de bestuurlijke en technologische vernieuwing te geven. Daarmee kan ook een verdere verschraving van met name natuur en milieu krachtig worden tegengegaan. In het vervolg van deze begrotingsvergadering zal mijn fractie nog een eindoordeel geven over de voorliggende begrotingsstukken, zoals deze zijn geagendeerd.

Ter afsluiting van deze algemene beschouwingen zetten wij onze daarbij te betrekken voorstellen nog eens op een rij.

1. D66 vraagt een toezegging van het college om de staten vóór de zomer van 2001 een referendumverordening voor te leggen.
2. D66 vraagt het college om de staten een plan van aanpak voor het project "De provincie in" voor te leggen.
3. D66 stelt het college voor de plaatsing van digitale schotels op bedrijventerreinen te regisseren; dekking van de hiermee gemoeide lasten kan plaatsvinden uit het Fonds flexibel beleid.
4. D66 stelt voor over te gaan tot de instelling van een Fonds ICT ten behoeve van extra investeringen in de digitale ontsluiting van Drenthe; voor de eerste voeding daarvan kan gebruik worden gemaakt van het incidentele overschot van f 667.000,--.
5. D66 roept de statenfracties op mee te werken aan het voorstel om het nog niet-ingevulde deel van het Essent-dividend ten bedrage van f 1 miljoen op de zojuist door mij voorgestelde manier in te zetten.

Mijnheer de voorzitter. Op dit moment zal ik nog geen moties indienen, maar ik sluit niet uit dat dit in tweede termijn alsnog gebeurt.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Ik wil de heer Engels een aanvullende vraag stellen. Ik vond zijn betoog over dualisme heel interessant, maar ik miste daarin de rol van de oppositiepartij, de partij die niet in het college is vertegenwoordigd. Opereert zo'n partij nooit dualistisch?

De heer ENGELS: Ik denk dat een oppositiepartij per definitie al meer dualistisch optreedt. De kern van mijn betoog was dat in het verkeer tussen staten en college met name de collegepartijen het begrip dualisme op een eigen manier invullen. Hieruit kan worden afgeleid dat dit niet geldt voor de niet-collegepartijen.

De VOORZITTER: Het is nog steeds mijn bedoeling om de eerste termijn van de staten voor de lunchpauze af te ronden. Ik verzoek iedereen daarmee rekening te houden.

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. Veel burgers hebben hun geloof in de politiek verloren. "Ze doen maar, in Brussel, in Den Haag, in Assen." Politiek is niet populair. Politieke partijen kruipen steeds dichter naar elkaar toe. De vrijheid van de VVD, de gelijkheid van de PvdA en de broederschap van het CDA gaan hand in hand. Ideologische verschillen verbleken.

Ook in de provinciale politiek heeft het debat zelden te maken met ideologie. De forumdiscussie die enige tijd geleden in deze zaal plaatsvond over het gedoogbeleid, was een uitzondering. Wij hebben toen gepleit voor een geloofwaardige overheid, die respect afdwingt bij de burger. Respect, omdat wetten en regels consequent worden toegepast én omdat die wetten en regels daadwerkelijk uitvoerbaar zijn. De overheid behoort niet te regeren vanuit een ivoren toren, of Het Torentje, de overheid moet dicht bij de burger staan. Want die burger kiest met zijn gang naar de stembus en heeft daarbij een bepaald verwachtingspatroon. "Daarop zijn wij als gekozen volksvertegenwoordigers aanspreekbaar", zegt het bestuursprogramma terecht. Wij juichen initiatieven, zoals die forumdiscussie, bijzonder toe en hopen op vervolgactiviteiten die de provincie dicht bij de burger brengen. Welke ideeën leven daarover bij het college?

Onderwerpen als ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, milieu en sociaal-cultureel beleid vragen niet alleen om technische oplossingen maar ook om een integrale visie. Juist op dat punt mag van politieke partijen een duidelijk eigen geluid worden verwacht. En onze fractie zal dat geluid, waar mogelijk, ook laten horen.

De fractie van de ChristenUnie ondersteunt de voornemens die het provinciaal bestuur meer herkenbaar moeten maken. Een duidelijker, meer autonome rol van de provincie als regisseur en arbiter, als coördinator en intermediair vraagt binnen de provincie om een duidelijke rolverdeling tussen provinciale staten (PS) en gedeputeerde staten (GS), om dualisering dus.

Of dat hele proces van vernieuwing nu ook moet leiden tot verkleining van het aantal statenleden, over welk onderwerp thans een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer ligt, daar hebben wij onze vragen bij. Het argument van de minister dat kleinere staten meer op hoofdlijnen gaan sturen, spreekt ons niet zo aan. De huidige praktijk wijst anders uit. Toch zien wij ook de voordelen van een geringere omvang van de staten. Maar die geringe omvang moet dan ook gepaard gaan met een gedragsverandering van statenleden. Dat is niet nieuw; in het kader van het project Provincies-van-de-toekomst is dat bij herhaling statenbreed verwoord. De praktijk blijkt echter dikwijls weerbarstig, al constateert onze fractie ook verbetering. Bij onderwerpen als de Ontgrondingennota, de Premiereregeling kleine investeringen in de toeristische sector (KITS) en de intensieve veehouderij bleken PS toch geen papieren tijger. Het evaluatie- en herijkingstraject cultuur en welzijn toont beide kan-ten. Het bleek dat de staten hebben geleerd van het verleden - er was duidelijk debat - maar soms verviel men weer in de oude fouten. Onze fractie neemt dit graag mee in de vervolgevaluatie.

Ik wil wel een schot voor de boeg geven: wat ons betreft worden in principe geen informele vergaderingen meer gehouden. Wij vonden dat beslist geen positieve ervaring.

Een tweede schot is gericht voor de boeg van het college. Mijn fractie is van oordeel dat in een aantal gevallen de beantwoording van gestelde vragen in commissie- en statenvergaderingen te algemeen was en te weinig inging op concrete vragen van statenleden. Wat ons betreft kan dat beter.

Mijnheer de voorzitter. Politieke vernieuwing is belangrijk. Het is ook voluit bijbels. "Wordt hervormd door de vernieuwing van uw denken", schreef Paulus. Daarbij is vernieuwing geen doel op zich. Het moet gericht zijn op het goede, welgevallige en volkomene en dat is, volgens Paulus, de wil van God. Dat is voor de fractie van de ChristenUnie échte vernieuwing. En dat is de basis voor ons motto van deze algemene beschouwingen: handen ineen. Voor de ChristenUnie houdt dat ten eerste in, handen vouwen omdat wij ons afhankelijk weten van God,

dé Vernieuwer bij uitstek. Dat houdt ook in dat wij elkaar de hand kunnen schudden, omdat wij bij alle verschillen van opvatting elkaar kunnen vinden in vernieuwend beleid ten bate van de burger. Dat houdt tenslotte in dat wij de handen ineenslaan om te werken aan de doelstellingen zoals wij die eerder vanuit de eigen opvattingen hebben geformuleerd en die in het Bestuursprogramma zijn opgenomen. Mijnheer de voorzitter. In deze provincie mogen het beleid en de uitvoering daarvan op veel terreinen succesvol worden genoemd. Dat heeft veel te maken met de beschikbaarheid van financiële middelen. Die zijn gelukkig in redelijk ruime mate aanwezig, mede dankzij de voorspoedige economische situatie. Dat heeft ook te maken met een zorgvuldig beheer van die financiën; geen lichtzinnige avonturen, à la Ceteco. Onze fractie is daar blij mee. Daarom stemmen wij er van harte mee in om daar, waar dat financieel beheer nog beter kan, ook daadwerkelijk stappen te zetten. Wij noemen, naast bijvoorbeeld de treasuryfunctie, in dat verband nogmaals de herijkingsoperatie. Met de kernbegrippen van deze operatie: flexibilisering en vraaggericht werken, gaan wij in grote lijnen akkoord. Zij verschaffen de provincie de mogelijkheid om geld beter dan tot nu toe in te zetten op die plaatsen waar het nodig is en meer rekening te houden met de echte behoefte van de burger.

Wij plaatsen daarbij onmiddellijk de kanttekening dat 100% vraaggericht werken nooit mogelijk zal zijn. De overheid heeft ook als taak om aan die vraag sturing en richting te geven. Immers, mensen zijn - als het om de vraag gaat - dikwijls op zichzelf gericht en verliezen de belangen van anderen gemakkelijk uit het oog en cultuur is bij uitstek een onderwerp, waarbij het aanbod de vraag moet genereren, bijvoorbeeld in de richting van bepaalde doelgroepen als jongeren en allochtonen. Datzelfde staan wij ook voor bij de biologische landbouw. De ChristenUnie wil die vorm van landbouw, waarbij bestrijdingsmiddelen, kunstmest en andere milieubelastende stoffen zijn uitgesloten, graag stimuleren. Maar dan moet er naar dergelijke producten wel vraag zijn. En die vraagzijde is een probleem. Enkele initiatieven zijn van de grond gekomen zoals de biologische markten. De eerste ervaringen daarmee lijken echter niet gunstig. De ontwikkeling van de biologische landbouw baart ons zorg in het licht van de doelstelling. Wij wijzen daarbij op de moeilijke situatie rond het ecologisch informatiecentrum "De Wenning". Kan het college overwegen een structurele subsidie aan dit centrum toe te kennen, zeker gedurende de overgangperiode? Initiatieven om de vraag ten

gunste van biologische producten te bevorderen hebben onze steun.

Gelukkig ligt de tijd achter ons dat de landbouwers nogal eenzijdig verantwoordelijk werden gesteld voor de milieuproblematiek. Wij constateren bij de landbouwsector in het algemeen een grote betrokkenheid bij milieu en landschap. Velen zijn ook bereid om te investeren in een verdere aanpassing van hun bedrijf ten gunste van de verbetering van het leefklimaat. Het is de verantwoordelijkheid van de politiek om de betrokken agrariërs daarbij te stimuleren en te ondersteunen. Daarom zien wij ook met belangstelling uit naar de resultaten van de Klankbordgroep Intensieve Veehouderij. Wat ons betreft, wij worden wat knorrig, omdat het allemaal wel erg lang duurt.

Mijnheer de voorzitter. De ChristenUnie geeft hoge prioriteit aan het gebiedsgericht beleid. Wij hebben de indruk dat divergerende belangen de uitvoering van dit beleid niet altijd ten goede komen. Als voorbeeld noem ik het Hunze-project. Wij vragen het college om hier de regisserende en coördinerende rol krachtig in te vullen. De handen ineens dus. Het blijft voor onze fractie teleurstellend dat er voor het onderdeel Landelijk gebied van het Kompas niet meer geld ter beschikking is gekomen. Ook zijn wij bezorgd over de voortgang van de realisatie van de EHS. De grondprijzen stijgen de pan uit. Hoe denkt het college de voortgang blijvend te kunnen bevorderen?

Wat het Kompas betreft, de vaart zit er gelukkig in. Er functioneert een Interprovinciale Statencommissie (Ipsc) en wij hopen dat deze - meer dan in de oude constellatie - bestuurskracht zal tonen. Geen praatclub, maar een effectief en efficiënt orgaan, dat alleen dan vergadert als er een volwaardige agenda is. Wij willen het SNN wel meegeven dat er meer is tussen hemel en aarde dan een zweeftrein; ik zeg dit gezien de vele symposia en bijeenkomsten over juist dit onderwerp. Volgens de laatste berichten is het project misschien toch wel te duur en onrendabel. Veel belangrijker vinden wij - en helemaal gerust zijn wij er niet op - dat de noordelijke eenheid niet alleen getoond wordt bij het binnenhalen van de buit, maar ook bij het verdelen ervan. Ook de noordelijke contacten over de grens dienen niet in de marge te blijven. Weliswaar heeft de NHI geen formele status, maar dat staat intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking niet in de weg. Gedacht kan daarbij worden aan thema's als wetenschap, digitalisering en cultuurtoerisme. Onlangs bezochten wij de streek ten zuiden van

Oldenburg. Daar doorheentrekkend leek het mij een goed idee een cultuurhistorische fiets- of langeafstandswandelroute uit te stippelen, voerend van "bruidegom" naar "papeloze kerk". De toelichting op deze uitspraak is opgenomen in de schriftelijke weergave van mijn algemene beschouwingen.

Mijn fractie vindt cultuurtoerisme een speerpunt van beleid, waarbij de provincie een belangrijke rol kan spelen; en daarom wordt ook nadrukkelijk gevraagd door het Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme (NNBT) in zijn marktverkenning 2000. Regie, monitoring en coördinatie zijn wat ons betreft sleutelwoorden. En zonder de term vraaggericht te willen verabsoluteren, zou ook op dit beleidsterrein wat mijn fractie betreft meer vraaggericht gewerkt kunnen worden.

De toeristische bedrijfstak is belangrijk voor Drenthe. En deze sector staat voor belangrijke uitdagingen, want Drenthe heeft toch te veel de geur van oubolligheid en truttigheid om zich heen hangen. Dat heeft negatieve gevolgen voor de sector. Mijn fractie vraagt het college dan ook om veel aandacht te schenken aan de kwaliteitsverbetering van de toeristische sector. Ook het Kompas-jaarprogramma maakt hiervan melding. Wij merken hierbij op - wij deden het vaker - dat met betrekking tot de ontwikkeling van het toerisme de duurzaamheid niet uit het oog mag worden verloren. Het moet rendabel, sociaal, schoon en esthetisch verantwoord zijn. Dat geldt trouwens voor veel meer beleidsterreinen. Wij verwijzen maar naar het POP en het Kompas. Ook baart het ons enige zorg dat door het wegvallen van veel VVV's de uitvoering op decentraal niveau in de knel zou kunnen komen.

Mijnheer de voorzitter. Zorg hebben wij ook over de expansie van bedrijventerreinen. Zelfs al liggen ze waar ze moeten liggen, sommige objecten vinden wij uit het oogpunt van de kwaliteit van de ruimtelijke omgeving geen succes. En wij blijven waakzaam bij de aanleg van nieuwe terreinen. Voor ons blijft gelden: alléén in de economische kernzones.

Ook hebben wij enige zorg over de verdrogingsproblematiek. In het besef dat zeker, wat dit onderwerp betreft, de factor tijd een prominente rol speelt, dringen wij er bij het college op aan om de inspanningen, waar dat maar mogelijk is, te intensiveren. En hoe staat het met de studie omtrent de mogelijkheden in deze provincie van waterberging?

Een ander zorgpunt blijft voor ons het onderdeel Verkeer en vervoer. Wij herhalen niet uitgebreid wat wij hierover reeds eerder hebben opgemerkt.

Wij concluderen echter dat het met de verkeersveiligheid nog altijd niet gaat zoals wij graag zouden willen, alle maatregelen ten spijt. Wij zijn benieuwd wat Duurzaam Veilig II zal brengen. Er moet nog heel veel gebeuren. Met name het aspect gedragsbeïnvloeding - hoe weerbarstig ook - zal veel aandacht moeten hebben.

Mijn fractie hoopt dat een goed contract met ARRIVA het gebruik van het openbaar vervoer zal stimuleren en ook de burger, jong en oud, in de landelijke gebieden in staat stelt van dat openbaar vervoer gebruik te maken. Het gaat hierbij om een aspect van het welzijn van de Drentse burger. Mag mijn fractie ervan uitgaan dat er een kwalitatief goed openbaarvervoersaanbod uit de bus zal komen? Jongeren en

ouderen moeten in staat zijn om te participeren in cultuur en recreatie. Openbaar vervoer is daarbij voor velen onmisbaar.

Dat geldt ook voor de zorg. Mijn fractie is er in principe geen voorstander van om een incidentele meevaller, zoals de f 1 miljoen uit de Essent-aandelen, in de cultuur-, welzijn- en zorgsector te pompen voordat de herijkingsoperatie is afgerond. Wij geven de voorkeur aan een structurele oplossing. Er zijn echter wel enkele in het oog lopende knelpunten zoals het vrijwilligerswerk en dan in het bijzonder de mantelzorg. Deze zorg voorkomt een groter beroep op de thuiszorg en de verzorgings- en verpleeghuiscapaciteit. Bij de mantelzorg leeft bijvoorbeeld de wens om het werk beter te organiseren zodat mensen niet doldraaien en die zorg in het gedrang komt. Daarvoor is een eigen platform, een eigen belangenbehartigingsorganisatie met een eigen budget dringend gewenst.

Als ChristenUnie willen wij een nadrukkelijk pleidooi houden voor deze zeer vraaggestuurde ondersteuning door de provincie van zo'n platform. Wij horen graag van het college hoe het tegenover deze gedachte staat.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom aan het eind van ons betoog. Graag maken wij nog een slotopmerking over dit huis. Niet over het gebouw, dat gaat ons geld kosten en daar hebben wij mee ingestemd. Wij bedoelen de organisatie. Er komt veel op de mensen af. Ik noem het reorganisatieproces, de digitalisering en de herijkingsoperatie. Het stemt ons tevreden dat daarover binnen de organisatie goed wordt overlegd. Wij roepen het college op om, indien nodig, tijdig, zowel kwantitatief als kwalitatief, in de organisatie te investeren, zodat onze herhaaldelijk uitgesproken tevredenheid over het functioneren

daarvan kan blijven klinken. Als het ergens geldt, dan wel hier: "De handen ineen".

Rest mij nog om u, voorzitter, als het gezicht van deze provincie en als ambassadeur in het "verre" Den Haag en ook in uw hoedanigheid als voorzitter van SNN, na een voor u persoonlijk bewogen jaar, algeheel herstel en een heel goede gezondheid toe te wensen. Ook wensen wij u, het college, het concern en de staten de zegen van God toe bij het werk.

De VOORZITTER: Ik dank de heer Baas voor de persoonlijk tot mij gerichte woorden.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Met de groei van de Europese Unie klinkt "Europa van de regio's" mensen beter in de oren dan een Verenigd Europa. Waarom? Omdat de mens ergens bij wil horen, bij een gebied waarmee hij of zij zich identificeert, een gebied dat de burger kent en dat te overzien is. Natuurlijk, de mobiliteit neemt toe en er wordt steeds meer gereisd. Maar ondanks dat, probeert men vast te houden aan de normen, waarden, tradities en het regiospecifieke van de omgeving.

Voelen de Drentse burgers zich in eerste instantie dan Europeaan? Ik denk het zeker niet, eerder Nederlander en sommigen voelen zich nog eerder Drent. Ondanks dat het van groot belang is om op Europese schaal samen te werken, is het voor velen toch een "ver-van-mijn-bed-show". De belangrijkste beslissingen worden steeds verder van huis genomen, door mensen die veelal absoluut niet bekend zijn met de regio. Regionale talen en culturen krijgen steeds meer de aandacht. Dit geldt gelukkig zeker ook voor onze Drentse taal en cultuur. Of het nu gaat om streektaalmuziek, het vertalen van jeugdboeken in het Drents, het Drents toneel of een Drentse gemeenteraadsvergadering, de regionale talen zitten in de lift.

De Drentse taal heeft ook een belangrijke maatschappelijke functie. Bijvoorbeeld in ziekenhuizen of bij maatschappelijk werk is het toch erg belangrijk als je iemand in zijn voertaal kunt aanspreken. En voor sommigen is de voertaal nu eenmaal het Drents en daarna pas het Nederlands.

Het Nederlands, ook wel de Hollandse taal genoemd, was vroeger de taal van de elite, van de regenten, die hier vanuit Den Haag benoemd werden. Voor de emancipatie van de werkende klasse was het van belang dat de spreektaal geaccepteerd werd als gelijkwaardig communicatiemiddel. Een van de oprichters van de SDAP, Pieter Jelles Troelstra, dacht negentig jaar

geleden al zo over de streektaal. Zijn echtgenote schreef in die tijd reeds boeken in de streektaal, de taal van de werkenden. Vast staat dat alle talen dezelfde mogelijkheden hebben. Dat de ene taal de voertaal is en de andere taal niet, hangt met vele factoren samen. Maar feit is dat de ene taal niets meer en zeker niets minder is dan de andere.

Drents is nu door de Europese Unie erkend als een aparte taal.

Een anekdote leert ons dat het Drents volop aanwezig is, maar dat deze taal meer aan de oppervlakte moet komen.

Op een mooie zomerdag komt een mevrouw uit de Randstad naar Berend uit Dwingel en vraagt: "Meneer, in welk dorp wordt nou het meeste Drents gesproken? Waar kan ik nou de héle dag Drents horen?" "Nou", zegt Berend: "As ie in Dwingel gaat dan heur ie vrijwel gien Drents, maor as ik naor Dwingel gao, dan heur ik overal Drents". Hier begreep de mevrouw maar niks van, totdat Berend haar vertelde: "Ie moet in 't Drents beginnen te praoten, want dan krieg ie ok Drents te heuren."

Om deze mevrouw en anderen die geen Drents spreken een eindje op weg te helpen heeft de OPD een voorstel. De OPD vindt dat op de plaatsnaamborden van Drenthe op den duur tevens de Drentse plaatsnaam als ondertitel vermeld dient te worden. Wij moeten de Drentse taal laten spreken!

Wat is er mooier dan om een tochtje door het Drentse landschap te maken en daarbij gelijktijdig de eerste Drentse les te volgen? Vanuit het toeristisch oogpunt een belangrijke bijdrage die het cultuurtoerisme zeker zal versterken.

De heer TUPARIA: Doe dan een concreet voorstel en noem de plaats waar wij nu vergaderen voortaan "Hassen".

De heer DE HAAS: En dan kunnen we van Hoogeveen die H er wel weer afhaken. Maar het concrete voorstel komt. Drenthe wordt letterlijk weer op de kaart gezet en over dat op de kaart zetten wil ik nu een motie indienen.

Motie B

De staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 7 november 2000, ter behandeling van de Najaarsnota 2000 en de Beleidsnota en begroting 2001;

overwegende dat:

- *de Drentse taal een culturele uiting is;*

- die vanuit het oogpunt van cultuurbehoud moet worden gekoesterd;
- deze taal een mooie taal is en zich mag laten horen en zien;

besluiten:

het college van gedeputeerde staten te verzoeken een budget te reserveren van f 300.000,-- om de gemeenten te stimuleren de Drentse plaatsnaamborden te ondertitelen met de naam in de Drentse taal

en gaan over tot de orde van de dag.

Mijnheer de voorzitter. Als de staten nu naar de publieke tribune kijken, krijgen zij een indruk van hoe het eruit komt te zien.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken. Dit geldt overigens niet voor de borden op de publieke tribune.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Er is een bord bij dat u persoonlijk zal aanspreken, namelijk Coevern. Na afloop van deze vergadering zullen wij u dat bord graag overhandigen.

De VOORZITTER: Dat spijker ik dan vast aan mijn huis in Hassen.

De heer DE HAAS: Het is dan uw bord en u mag het plaatsen waar u wilt.

Mijnheer de voorzitter. De Drentse taal, cultuur, geschiedenis en archeologie in de breedste zin van het woord verdienen de uiterste aandacht. Op dit moment doen zich nieuwe kansen en financieringsmogelijkheden voor. De veranderde positie van het Rijksarchief in Drenthe, nu Drents Archief, kan de basis worden voor een breed instituut. De nieuwe taken die het Drents Archief toegeschoven krijgt, geven het de potentie om uit te groeien tot een breder instituut. Hierin zouden alle activiteiten kunnen worden ondergebracht, zoals die in Fryslân aan de

Fryske Akademy worden uitgevoerd of in Overijssel aan de IJsselacademie. Staatssecretaris Van der Ploeg komt met veel extra geld. Een lobby om het Nedersaksisch als Europese minderheidstaal opgewaardeerd te krijgen, zal de positie van het instituut nog versterken.

Mijnheer de voorzitter. Op het gebied van welzijn, zorg en cultuur vindt op dit moment een herijking van het totale beleid plaats. De resultaten die dit

proces tot nu toe hebben opgeleverd, stemmen de OPD niet erg hoopvol. De Contourennota voldeed niet aan de eisen die men aan een dergelijk plan kan stellen. Er is nu een nieuwe nota toegezegd en om het Actieprogramma cultuurbereik in goed banen te leiden is maar weer eens een onderzoeksbureau ingeschakeld.

De herijking van het welzijnsbeleid lijkt zich te ontwikkelen tot een nogal procesmatig wollige bezigheid, waarbij gedeputeerde staten keuzes voor zich uit schuiven en instellingen en clubs niet weten waar ze aan toe zijn.

Mijnheer de voorzitter. Over wol gesproken, de schaapskuddes hebben decennia lang het beeld in Drenthe bepaald. Zowel voor de instandhouding van het ras, het terreinbeheer als vanuit toeristisch oogpunt zullen deze schaapskuddes voor de toekomst behouden moeten blijven. Zowel de rijks- als de provinciale bijdragen liggen al jaren op hetzelfde niveau, terwijl de exploitatiekosten van met name gescheperde kuddes alleen maar zijn gestegen. Deze kuddes worden bovendien dankzij de inzet van veel vrijwilligers instandgehouden. Dit alles is voor de OPD voldoende reden het college te verzoeken de provinciale bijdrage opnieuw te bezien en op te trekken van f 75.000,-- naar f 100.000,--.

Mijnheer de voorzitter. Tijdens de algemene beschouwingen heeft de gedeputeerde van cultuur aangekondigd kunst uit de kelders en van de stoffige zolders te halen. Kunst zou toegankelijk worden voor een breed publiek, zonder dat het iets zou kosten. Een mooi gebaar naar de Drentse bevolking toe. Waarom is hier nog steeds niets van terechtgekomen, ondanks vragen uit de samenleving?

Wanneer de gedeputeerde haar toezegging aan de meerderheid in deze staten niet na kan komen, willen wij dat alsnog graag vernemen.

Mijnheer de voorzitter. Het toenemen van zinloos geweld, criminaliteit en vandalisme in de samenleving baart de OPD zorgen. Op veel plaatsen organiseren burgers zich in comités om hier de aandacht op te vestigen, de overheid om maatregelen te vragen en de politie aan te zetten tot zorgvuldig onderzoek. De OPD is voorstander van invoering van de maatregel dat door de dader toegebrachte schade door diezelfde dader vergoed moet worden. Indien deze nog minderjarig is zullen de ouders hiervoor aansprakelijk gesteld moeten worden. Het wordt tijd dat het zogenaamde gedoogbeleid, dat jarenlang gevoerd is, wordt teruggedraaid. Burgers, jong en oud, moeten veilig over straat kunnen.

Mijnheer de voorzitter. De OPD is verheugd dat de landelijke politiek het OPD-standpunt heeft overgenomen met betrekking tot het limiteren van de omvang van asielzoekerscentra. De OPD heeft in de staten gepleit voor een centrum van circa 350 bewoners voor de gemeente Hoogeveen. Helaas loopt de discussie in Drenthe nog ver achter bij de landelijke discussie. De Drentse bevolking wordt geconfronteerd met een taboe van haar bestuurders, waardoor een open discussie met de bevolking ontbreekt, laat staan dat de bestuurders in staat zijn de huidige problemen adequaat aan te pakken.

Door de uitsluiting van Leeuwarden door het SNN als een van de stedelijke netwerken in het Noorden, geëntameerd door Groningen en in zijn kielzog Drenthe, staat de noordelijke samenwerking sterk onder druk. De Ipsc moet een zogenaamde democratische legitimatie aan de noordelijke samenwerking geven, maar kent een aantal hiaten waardoor de legitimatie wordt uit-gehouden en ondergraven. Niet alle partijen, die in de noordelijke staten vertegenwoordigd zijn, hebben zitting in de Ipsc. Een starre vervangingsregeling belemmert kleine fracties in hun functioneren. Als afgeleid bestuursorgaan kan de Ipsc beschouwd worden als een vergroting van de kloof tussen burger en de politiek.

Daarmee kan de Ipsc beschouwd worden als in strijd met de doelstelling het bestuur dicht bij de burger te brengen (zie Besturen in Balans, hoofdstuk 2, bladzijde 4, laatste alinea). Het Kompas voor het Noorden zet de deur wagenwijd open naar een sterke groei van de industrie en dienstverlening. Drenthe dreigt dicht te slibben in de economische kernzones en wordt een overloopgebied voor de rest van Nederland. Het mooie Drenthe verstedelijkt in de komende twintig jaar en met de geplande groei van natuurgebieden, die gaan lijken op grote stadsparken, is er in de toekomst geen ruimte meer voor de traditionele boer.

Wat ons betreft hoeft het Noorden niet duurzaam dicht te slibben, te verbrabandiseren.

Willen wij voor generaties na ons het milieu veiligstellen, dan is de ontwikkeling van alternatieve energiebronnen belangrijk. De OPD is voorstander van de ontwikkeling van zonne-energie. Vanwege het landschappelijke karakter van Drenthe zal de opbouw van uitgebreide windmolenparken een minder reële optie zijn, omdat wij ook rekening moeten houden met visuele horizonvervuiling.

De OPD is geen voorstander van windhandel. Het aandeel van windenergie op de totale energiemarkt blijft klein en de aantasting van het landschap is

onverantwoord groot. De provincie dient met grote spoed tot een helder beleid inzake windenergie te komen, zodat bedrijven die tot een aanvraag voor een windmolen willen komen, weten waar zij aan toe zijn.

Slechts onder scherpe, zeer scherpe planologische voorwaarden kan de OPD akkoord gaan met het toewijzen van locaties, zoals de onderzoekslocatie nabij Coevorden.

Mijnheer de voorzitter. De OPD is voorstander van een uitbreiding van het Interlinernet. Het beleid richt zich op versterking van de grote Drentse steden en op de verbinding tussen deze steden. Daarbij hoort goed en snel openbaar vervoer. Zeker van Emmen naar Hoogeveen en van Emmen naar Assen zou er regelmatig een Interliner moeten rijden. Tussen deze plaatsen is geen spoorverbinding en de reguliere bus doet er nogal lang over.

De OPD vindt dat de N37 een volwaardige snelweg moet worden. De bouw van dit traject is van groot belang voor de ontsluiting van Hoogeveen en Emmen met de Oosterburen. Het laatste stukje nabij de grens is juist van belang om internationaal verkeer en vervoer mogelijk te maken.

Mijnheer de voorzitter. Ik wil nu iets zeggen over de kwestie van het al dan niet voorrang geven aan fietsers op rotondes binnen de bebouwde kom. Voor beide standpunten is iets te zeggen en beide standpunten hebben ook bezwaren. De OPD is er nog niet uit. Mijn persoonlijke mening is - en het is bekend dat ik nogal eens in de auto zit - dat de dode hoek in de auto niet veronachtzaamd mag worden. Maar binnen onze fractie is de discussie nog niet afgerond. Wat hierover vandaag door de andere fracties is en wordt gezegd zullen wij in onze overwegingen betrekken en pas daarna met een oordeel komen. Wat dat betreft blijft op dit punt de spanning er nog even in.

Mijnheer de voorzitter. In onze schriftelijke algemene beschouwingen is een bijlage opgenomen waarin wij pogingen doen om een beleid te ontwikkelen dat erop is gericht de afstand tussen burger en politiek kleiner te maken. Wij dienen op dit punt de volgende motie in.

Motie C

De staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 7 november 2000, ter behandeling van de Najaarsnota 2000 en de Beleidsnota en begroting 2001;

overwegende dat:

- *het wenselijk is om te komen tot een intensiever contact met de burger;*

- die contacten permanent moeten worden onderhouden;
- de politiek meer het eigen product onder de aandacht moet brengen om de tanende belangstelling weer op te wekken;

besluiten:

1. het college op te dragen de Communicatienota 1998 aan te vullen met de concretisering van:
 - reclamesponsoring bij incidentele onderwerpen;
 - reclamespotjes met betrekking tot provinciaal beleid;
 - reclamezendtijd voor politieke partijen, deel uitmakend van provinciale staten van Drenthe;
2. hiervoor een budget beschikbaar te stellen van f 1 miljoen

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Sinds enkele jaren lijkt de financiële positie van de provincie Drenthe zich niet ongunstig te ontwikkelen. Dit is aanleiding voor het college om te komen met voorstellen voor nieuw beleid en het wil f 1,5 tot f 2,5 miljoen uittrekken voor verkeer en vervoer. Daartegenover staat dat het Flexibel fonds in 2001 niet aangevuld kan worden zoals dit eerder afgesproken is en zijn er onzekere factoren als de motorrijtuigenbelasting (MRB) - wordt die wel of niet afgeschaft - de ontwikkeling van de rente en onvoorziene risico's.

De gunstige financiële ontwikkeling is voor de OPD aanleiding geweest te bezien of ook de burger, die reeds een aantal jaren met de nodige lastenverhogingen geconfronteerd wordt, kan delen in dit positieve resultaat.

Ons voorstel is de opcenten op de MRB per 1 april 2001 niet te verhogen met 1,3% maar op het huidige niveau te bevriezen.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Ik had bijna het voorstel van orde gedaan om mij mijn speech maar niet te houden, want iedereen heeft intussen wel trek. Maar omdat u, mijnheer de voorzitter hebt besloten de vergadering voort te zetten, zal ik een poging doen de aandacht toch nog even te vangen. Het motto van onze algemene beschouwingen "de sfeer van

de toekomst of de toekomst van de sfeer", heeft te maken met het beeld dat naarmate de welvaart stijgt de onderlinge verhoudingen - lees: solidariteit - er niet beter op worden.

We hebben in dit land niet alleen een hoogst gewaardeerde premier die van zijn voetstuk valt wegens wantrouwen jegens zijn minister maar ook een overheid die door glibberig gedrag in de communicatie het overheidsimago schaadt. Zo constateren wij ook enig sfeerbederf op provinciaal niveau tussen GS en PS ten gevolge van:

- de wijze waarop vragen al dan niet worden beantwoord;
- de manier waarop toezeggingen worden nagekomen;
- de vergadertechniek die nog steeds veel herhaling van zetten oplevert door de commissievergaderingen dunnetjes over te doen;
- de wankel afstemming tussen commissievergadering enerzijds en werkbezoeken, excursies en andere bijeenkomsten anderzijds.

En wat te denken van een gemeentebestuur dat pas na vijf jaar de ouders van een gehandicapt geraakt kind wil ontvangen?

In 2001 zal de evaluatie van rol en functioneren van PS plaatsvinden, zo lees ik op pagina 13 van de Beleidsnota 2001. Als ouderenpartij wil-len wij daarbij de rol van GS nadrukkelijk mede beoordelen: noem het wat mij betreft maar een functioneringsgesprek.

De provincie is via geschriften van het IPO zo met zichzelf bezig dat zij de toekomst vergeet. Immers, de evaluatie van de grootschalige gemeentelijke herindeling zou binnen twee jaar tot een tussenrapportage leiden. Dat is beloofd. En wat blijkt? De evaluatie is nog niet eens aangepakt; verzoeken daartoe vanuit PS zijn dus zonder opgaaf van redenen genegeerd. Dat noodzaakt ons om op de uitslag vooruit te lopen. Onze "jury" verwacht de volgende constatering:

1. de kosten voor de burger zijn aanzienlijk gestegen;
2. de doelmatigheid en cultuurintegratie ontbreken vooralsnog;
3. de afstand tussen bestuur en bestuurders is letterlijk en figuurlijk onoverbrugbaar vergroot;
4. de betrokkenheid van de burger is nog nooit zo gering geweest;
5. de lastenstijgingen zullen versneld worden doorgevoerd;

6. kostenbesparingen zullen niet worden gerealiseerd;
7. de CvdK houdt tijd over met betrekking tot de burgemeestersbenoemingen.

Toen ik dit opschreef, wist ik nog niets van Emmen af, dus het laatste punt moet ik nu even corrigeren. Dit onderzoeksresultaat leveren wij het college voor eenderde van de prijs die een extern bureau daarvoor vraagt.

Geconstateerd moet worden dat de provincie als werkgever - evenals het Rijk en de gemeenten trouwens - het personeel verkeerd voorlicht aangaande hun pensioen. De provincie belooft haar werknemers een welvaartsvast pensioen en dat is, sorry dat ik het zeg, een leugen. Want het AOW-gedeelte vormt de zogenaamde franchise en wordt buiten de compensatie gehouden, iets wat trouwens niet alleen voor de ambtenarenpensioenfondsen geldt, maar voor veel meer pensioenfondsen. Sterker nog: mocht de AOW toch stijgen dan wordt het pensioendeel navenant verkleind.

Bovendien wordt het inflatiepercentage niet uitbetaald. Dit percentage wordt geschoond volgens de Haagse sluiertaal, dus 3% inflatie levert de mensen, die mede de fundamenteën van de huidige welvaart hebben gelegd ongeveer 1,3% compensatie op over slechts een klein deel van hun totale pensioen. Dus men teert jaarlijks in en dat is niet gering! Wij verzoeken het college met klem deze kwalijke gang van zaken onomwonden aan de provinciale medewerkers mede te delen en actie te ondernemen met de andere provincies om een einde aan dit bedrog te maken.

Wij zouden willen dat het IPO, dit breed opgetuigde apparaat, zich sterk maakte voor de volgende punten:

- het tegengaan van de verschraling in de publieke sector. Er zijn miljarden over maar de salarissen voor verpleegkundigen op de werkvloer zijn veel te laag, dus de arbeidsvoorwaarden van die mensen moeten snel worden verbeterd;
- decentralisatie van taken van Rijk naar provincie en gemeenten wordt onvoldoende geschraagd met de daadwerkelijk benodigde middelen;
- beknipten op de noordelijke infrastructuur ten behoeve van de Randstad kan en mag niet geaccepteerd worden door de gezamenlijke provincies. Bovendien is het betreurenswaardig, om niet te zeggen klungelig, dat het Ministerie van Verkeer en Waterstaat berekeningen van 1992/1994 niet meer bijstelt. Kennelijk

heeft dat ministerie geen last van inflatie en van de toekomstige BTW-verhoging.

Ten slotte wat het algemeen bestuur betreft: het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft een interprovinciale vergelijking gemaakt met betrekking tot het meerjarenperspectief, de financiële ruimte, het weerstandsvermogen, de grootte van de personeelsformaties en de kosten daarvan. Reuze interessant allemaal. Waarom blijft deze boeiende lesstof onder de pet van de gedeputeerde? Het beleidsonderdeel Openbare orde en veiligheid levert nauwelijks een pagina tekst op in de stukken. Voor een ramp is een goede oefening nodig en dat lijdt tot crisis oefenbeleid, zo staat er. Wel, mijn vrouw en ik oefenen thans thuis!

Met betrekking tot de openbare orde zou de aandacht sterk gericht zijn op wijk- en buurtzorg. Wij betwijfelen dat, gezien de menskracht die wordt ingezet om verkeersovertredingen te bestraffen. Die twijfel wordt nog verhoogd omdat een bondig kwantitatief en kwalitatief verslag niet voorhanden is als ik goed ben ingelicht. Wat willen wij op dit gebied bereiken? Welke heldere en meetbare doelstelling ligt aan het beleid ten grondslag? Hoe ziet het plan van aanpak eruit? Ach, doe ons een plezier en bericht ons hierover op een A4'tje. Mijnheer de voorzitter. In Drenthe betekent het onderwerp Verkeer en vervoer discussie over de vraag of het landelijk beleid wel of niet moet worden gevolgd. Als de landelijke fietser voorrang krijgt op de rotondes, is een afwijkend Drents standpunt levensgevaarlijk voor elke verkeersdeelnemer, tenzij elke gedeputeerde een invalsweg voor zijn rekening neemt om de verkeersdeelnemers te waarschuwen. Dat moeten wij dus niet doen. En in dat kader steunen wij de benadering van GroenLinks.

Als het gebruik van het openbaar vervoer geen groei meer vertoont - ik wijs op perspublicaties waaruit blijkt dat tweederde deel van de bevolking er zelden of nooit gebruik van maakt - moeten wij dan het openbaar vervoer versterken met nog meer geld? Daar zeggen wij alleen ja tegen als het openbaar vervoer, wat de tarieven betreft, aanmerkelijk goedkoper wordt dan de auto. Als daarvoor de MRB zou worden aangewend, is het een zinvolle doelheffing voor openbaar vervoer op maat op het platteland. Bovendien valt te overwegen het vervoer met MTI-busjes uit te breiden naar de kernen van de kleine dorpen, bijvoorbeeld aansluitend op bezoeken van ziekenhuizen en andere zorginstellingen. Nu is het ziekenhuis in Hoogeveen vanuit dorpen als Stuifzand, Echten, Pesse, Alteveer en Kerkenveld

onbereikbaar wegens het ontbreken van openbaar vervoer op de tijdstippen van de bezoeken. Aldus is MTI geen concurrent voor ARRIVA, want die rijdt daar niet of nauwelijks.

Mijnheer de voorzitter. Ik wil over dit onderwerp een motie indienen.

Motie D

De staten van Drenthe, in vergadering bijeen ter bespreking van de begroting 2001 en aanverwante stukken 7 november 2000;

overwegende dat:

openbaar vervoer op maat ook moet betekenen tarieven op maat;

OV alleen tegen de auto kan concurreren als de buskaarten aanzienlijk goedkoper zijn dan de kosten per autorit;

met een aanzienlijke verlaging van de prijs per buskaart bij wijze van een tijdelijk experiment gedurende 1 jaar daadwerkelijk kan worden nagegaan of terzake het gebruik OV fundamenteel kan worden bevorderd;

besluiten:

het college opdracht te geven een voorstel terzake uit te werken en daartoe de opbrengsten opcenten op de MRB zodanig aan te wenden dat er een wezenlijk concurrerend bustarief ontstaat en daarmee tevens te bewerkstelligen dat aldus de heffing als een zinvolle doelheffing kan worden gezien

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Een magneetzwefbaan in relatie tot de ontwikkelingen in Duitsland heeft alleen onze voorkeur als uit een gedegen marktonderzoek blijkt dat aanbod van reizigers en vracht dit middel interessant maakt, niet alleen wat de exploitatiemogelijkheden aangaat, maar ook omdat dit vervoer leidt tot minder zwaar vrachtverkeer op de wegen. Wij pleiten er dus voor bij het marktonderzoek deze aspecten te betrekken en tevens na te gaan of Groningen en/of Assen als centra van goederenoverslag dienst kunnen doen. ARRIVA is een joint venture met de Deutsche Bundesbahn aangegaan; wellicht is dit verbond

hanteerbaar voor een brede cofinanciering van het zweefgebeuren.

Mijnheer de voorzitter. Afspraken met het Rijk - het is al eerder betoogd - mislukken of verlopen uiterst traag als het om infrastructurele werken gaat, alle toezeggingen ten spijt. Den Haag noemt dit kasritmestoornissen. Wij spreken liever van een mentaliteitsinfarct als wij denken aan de afbouw van de A37 naar de Duitse grens.

Mijnheer de voorzitter. De muskusrattenbestrijding is bestuurlijk een ratjetoe. De waterschappen hebben deels zorgen over al dan niet verdwenen miljoenen in het voormalig Zuiveringsschap en zij steken veel energie in het verzinnen van fiscale leasetrucs om miljoenen te besparen. Als rat, genaamd Muskus, kun je daarop niet wachten. Een beetje rat kent de stelregel: Gaat heen en vermenigvuldigt u en dat is beslist geen passie op de plaats.

Wij willen een grotere betrokkenheid van de provincie bij de waterschappen vooral met betrekking tot:

1. het financiële toezicht
2. de productbegroting
3. de meerjarenraming
4. de salarisstructuur
5. de tarievenopzet
6. het investeringsbeleid

Wij menen dat deze zaken, waarmee veel gemeenschapsgeld is gemoeid, niet in deze koninkrijkjes sec kunnen worden bedisseld. Aangaande de waterschapsverkiezingen wil ik nog het volgende opmerken. Ons is gebleken dat de stembiljetten soms naar onafhankelijke stembureaus moeten worden gezonden maar ook soms naar het waterschap zelf. Wie controleert in het laatste geval alle binnengekomen en te tellen stemmen? Ook zijn er soms tevens foutieve inlichtingen over kandidaten aan de kiezers verstrekt. De curricula zijn kennelijk niet voldoende nagekomen. Dit kán - ik zeg het zo modaal mogelijk - leiden tot onregelmatigheden waarbij uitsluiting van niet-gewenste kandidaten tot de mogelijkheden gaat behoren. Wij stellen het allemaal zo modaal mogelijk, maar bij het waterschap Velt en Vecht - en sinds de tariefsverhogingen die daar zijn doorgevoerd heet het "geld en gevecht" - zouden zelfs stembiljetten genummerd zijn. Een barcode op het formulier is niet vreemd, maar het is wel vreemd wanneer op de aanbiedingsbrief een nummer staat en op de stembrief een daarmee corresponderend nummer. Dit vereist een bonafide waarneming, maar in ieder geval moet worden voorkomen dat een waterschapsbestuur zelf de verkiezings-uitslag

vorm gaat geven. Ik beveel de gang van zaken bij die verkiezingen in de bijzondere aandacht van het college aan.

De heer HARLEMAN: Wat is dan precies de bevoegdheid van de staten om hieraan iets te doen?

De heer VAN DER SCHOOT: In de commissie is vaak melding gemaakt van de overlegstructuur tussen het college en de waterschappen. Het lijkt mij daarom zinnig het college op dergelijke ontwikkelingen te attenderen en erop te wijzen dat er iets vreemds aan de hand is. De heer Harleman heeft waarschijnlijk een stembiljet ontvangen dat hij naar Zwolle moest sturen, maar de ingezetenen van Velt en Vecht moeten hun stembiljetten naar het waterschap zelf sturen.

De heer HAAK: De heer Van der Schoot suggereert nu een aantal heel vergaande zaken. Ik verzoek hem nu met concrete voorbeelden te komen, want ik heb niets aan suggestieve verhalen.

De heer VAN DER SCHOOT: Daarin heeft de heer Haak gelijk. Ik kan die concrete voorbeelden ook geven, maar in het kader van dit betoog zou dat te veel tijd kosten. Ik heb echter in mijn koffer een aantal formulieren, aan de hand waarvan ik deze merkwaardige verschillen duidelijk kan maken. Ik hoop dat de heer Haak het goed vindt dat ik na afloop van mijn betoog even bij hem langs ga.

De heer HARLEMAN: Ik wil voorkomen dat de heer Van der Schoot straks ook nog begint over de Amerikaanse presidentsverkiezingen en ik wil ook elke bijdrage serieus nemen en daarom wil ik weten op welke gronden de staten van Drenthe over het onderwerp waterschapsverkiezingen een uitgebreide discussie zouden moeten voeren.

De heer VAN DER SCHOOT: Die grond is de wens dat GS hun relatie met de waterschappen gebruiken om actiever betrokken te zijn bij het formuleren van beleid.

De heer HARLEMAN: De heer Van der Schoot slaat nu de spijker op zijn kop: het is een zelfstandige bevoegdheid van GS om iets te doen; die bevoegdheid is GS bij wet toegekend.

De heer VAN DER SCHOOT: Als de heer Harleman met mij van mening is dat het een bevoegdheid van GS is, kunnen PS GS vragen van die bevoegdheid gebruik te maken.

Mijnheer de voorzitter. Ik ga over naar het onderwerp Milieubeheer. De omkering van de bewijslast in de Mijnwet is toch voor een belangrijk deel te danken aan de veel te vroeg overleden Meint van der Sluis van de PvdA. Nu aardsschokken nog steeds actueel zijn in Zuidoost-Drenthe wil ik graag eens de inspanningen van Meint van der Sluis noemen omdat de als troost bedoelde volzin: "De overledene zal lang in onze herinnering voortleven", veelal na enige uren reeds aan betekenis inboet.

Geluidshinder door de militaire luchtvaart is onderwerp van overleg met minister De Grave. Wat heeft dit overleg tot nu toe opgeleverd?

Industrielawaai is niet hetzelfde als verkeerslawaai, ook al is er verband aan te tonen. Is het nu een kwestie van geld alleen waardoor beide vormen van lawaai niet eenzelfde prioriteit krijgen?

Energiebesparing lijkt lager te scoren dan de discussies over wind- en zonne-energie en dat terwijl besparing direct effect heeft voor milieu en portemonnee. Nu wordt de verkregen besparing meestal ongedaan gemaakt door gretige prijsverhogingen en ecotax, maar dat terzijde. De letters HR bij CV-ketels hebben meer betekenis voor de installateur dan voor de consument. Drie spaarlampen leveren direct meer rendement op dan onvoldoende geïsoleerde en onlogisch in het watercircuit geplaatste ketels. Bovendien hebben het landschap, de horizon en het vergezicht niets van spaarlampen te vrezen. Wij verzoeken het college deze aspecten in het onderhoudsschema van het provinciehuis te be-trekken en de exploitatievoordelen op energie-gebied te storten in een fonds voor mensen in nood.

Ook bestemmingsplannen zouden meer dan nu op energiebesparing moeten worden getoetst ten aanzien van de voorgenomen bouwwijzen.

Mijnheer de voorzitter. In het plattelandsbeleid zijn de thema's Veiligheid, Zorg, Scholen, Openbaar vervoer en Ontwikkeling van de regionale economie, alsmede ook Ontsluiting van het gebied. Onze vraag is: hebben wij geen cultuurvisie bij dit beleid? Wij lezen daarover niets, terwijl tot vervelens toe de regisseursrol van de provincie wordt genoemd.

De inzet om het aantal nationale parken in Drenthe uit te breiden, wordt niet ondersteund met cijfers ten aanzien van werkgelegenheid en bezoekersaantallen. Wil het college daarover aan de staten rapporteren? Waar ligt trouwens onze Drentse grens opdat niet geheel Drenthe een nationaal park wordt met eigen verkeersregels.

Mijnheer de voorzitter. Bij de beoordeling van de inzet van de werkloze beroepsbevolking wordt

gekeken naar werkgelegenheid passend bij Drenthe (bladzijde 38 Verantwoording en beleid). Dit kan een beperking van die inzet betekenen, afgezien nog van de vraag welke werkgelegenheid beslist niet bij Drenthe past.

Op bladzijde 35 van de Beleidsnotitie 2001 wordt gememoreerd dat de institutionele herstructurering van het arbeidsmarktbeleid nog niet voltooid is. Om daarover redelijk te kunnen discussiëren is een toelichting gewenst, die zo mogelijk gebaseerd is op onderzoeksgegevens van de provincie, gerelateerd aan heldere doelstellingen.

Onze twijfels over de capaciteiten van het NNBT uiten wij hier nogmaals en dat doen wij op grond van de volgende overwegingen:

- wij weten niet exact hoe de opdracht met betrekking tot cultuurtoerisme aan het NNBT is geformuleerd;
- tijdpad, plan van aanpak, kostentoedelingssystematiek en de verdere financiële onderbouwing ontbreken nagenoeg geheel.

Mijnheer de voorzitter. Ik ga over naar het onderwerp Welzijn. Van aanbodgericht naar vraaggestuurd, van oneindig vaag naar beter bestuurd, van subsidieverslaving naar subsidieprestatie, er zijn rechte ruggen nodig om afkalving van dit principe te voorkomen want over nota's met contouren kun je eindeloos ouwe... koeien uit de sloot halen.

Financieel blijken provincies, gemeenten en Rijk thans op rozen te zitten. In de sfeer van welzijn en welbevinden vragen wij ons af of het mentaal en moreel verantwoord is zo vergenoegd naar de saldi te kijken. In Drenthe weten wij niet hoeveel thuis- en daklozen er zijn, dus weten wij ook niet wie wel en wie niet worden opgevangen en of er sprake is van bijvoorbeeld hulpweigering. Het blijkt dat soms hulp geweigerd wordt en de mensen waarom het gaat, moeten dan onder een burg slapen; dat gebeurt dus ook in Drenthe. Wij pleiten met onze geweldige saldi voor het instellen van een sociaal noodfonds ter grootte van f 100.000,-- voor de eerste zes maanden om in de ergste nood te voorzien en dit geld kan uit het Fonds flexibel beleid komen. Ik wil hierover een motie indienen.

Motie E

overwegende dat:

de huidige gunstige financiële resultaten nogal beperkt in sociale doelstellingen zijn omgezet; de arme kant van Drenthe er aldus zeer bekaaid afkomt;

extra hulp voor thuis- en daklozen absoluut noodzakelijk is;
extra steun voor schrijnende gevallen met betrekking tot wachtlijsten in de zorg ook buiten verkiezingstijd aandacht nodig heeft;
vrijwilligerswerkers mentaal en moreel in aanmerking komen voor een vergoeding van hun onkosten;

besluiten:

het college op te dragen vorm te geven aan een sociaal noodfonds ter grootte van f 100.000,-- om gedurende de eerste zes maanden in de ergste nood te kunnen voorzien bij aanvragen terzake

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. RTV Drenthe heeft onze aandacht, zorg en sympathie. Nog steeds denken wij dat facilitaire en technische samenwerking met andere regionale stations veel kosten kan besparen. Programma-uitwisseling met onder andere lokale omroepen kan niet alleen tot een veelkleurig en gevarieerd aanbod leiden, dit is ook een middel om een gezonde financiële basis te bewerkstelligen. Maar als deze suggesties worden opgevat als heiligschennis, bemoeienis met interne zaken, heeft dat bij ons een averechts effect.

Gemeenschapsgeld vraagt ook hier betrokkenheid en opbouwende bemoeienis. Als dit niet kan, hebben wij wel andere prioriteiten. Overigens wil ik RTV Drenthe feliciteren met de benoeming van de heer Lange tot voorzitter; in hem is in ieder geval een man van kaliber binnengehaald.

Met betrekking tot het integraal ouderenbeleid zouden wij graag op maximaal twee A4'tjes worden ingelicht over de inzet voor en de effecten van:

- a. preventief huisbezoek aan ouderen
- b. het werk van de ouderenadviseurs
- c. de loketten voor 55+
- d. het seniorenonderwijs, waarbij aangetekend moet worden dat openbaar vervoer in de dorpen ontbreekt om van voorzieningen elders gebruik van te maken
- e. de zorg voor allochtone ouderen

Het project Kloosterveen in Assen dat betrekking heeft op integrale ouderenzorg past daar uitstekend bij en zou na een jaar tussentijds geëvalueerd kunnen worden om als model te dienen voor soortgelijke projecten elders. Gegeven de

provinciale subsidie zou deze benadering kenbaar gemaakt moeten worden om te voorkomen dat commerciële ouderenzorg de minst draagkrachtigen passeert.

Kan de provinciale regisseur bewerkstelligen dat in alle Drentse gemeenten de ouderraden in een vroeg stadium kunnen meedenken en adviseren over kwesties als besteding WVG-gelden, woningaanpassing, veiligheid op straat, alarmsystemen en dergelijke? Dit verzoek komt niet vanuit een kommer-en-kwelpositie maar vanuit de wetenschap dat eenderde van de bevolking mondig is en blijft aangaande de eigen toekomst, waarin samenhang tussen wonen, zorg en welzijn in multifunctionele centra het uitgangspunt moet vormen.

Is in onze provincie het aanbod van psychiatrische zorg versnipperd of opgebouwd tot één provinciale instelling die alle vormen van psychiatrische hulp biedt? In welke mate werken dan verslavingszorg, gehandicaptenzorg, verpleeghuizen, ziekenhuizen, politie (in verband met verwarde mensen) en huisartsen samen? De interculturele aanpak mondt uit in een instituut voor interculturele ontwikkeling. Op zichzelf staan wij daar sympathiek tegenover. Uit betrouwbare bron vernemen wij dat SNN, de Steunfunctie voor Antillianen en Arubanen (FORSA), ADB, en Instituut Maluku di Drenthe (IMD) dit alles uit de omstrede Contourennota welzijnherijking hebben moeten lezen. Met de herdenking van vijftig jaar Molukkers in Nederland lijkt dit nogal tactloos. Ik ga ervan uit dat de problemen van de Molukkers het college ter harte gaan.

Vaak hebben wij mogen aandringen op hulp aan onze Molukse vrienden. De repons was ontroerend... in de wandelgangen. En ziedaar, er ontstaat toch hulp mede dankzij de inzet van GroenLinks. Aldus stellen wij mede voor f 250.000,- - onder voorwaarde van uitvoerbare plannen - voor de Molukse zaak ter beschikking te stellen uit het Fonds flexibel krediet. Ietwat meesmuilend constateren wij wel dat wij in gezamenlijkheid ruim een jaar eerder hadden kunnen helpen.

Mijnheer de voorzitter. Op bladzijde 48 van Verantwoording en beleid wordt opgewekt gesproken over de ruimte die het POP biedt, dit in tegenstelling tot wat op pagina 7 staat, namelijk dat de handhaving van het POP daadkrachtig en integraal ter hand wordt genomen. Dat klinkt bijna dreigend. De heren Swierstra en Weggemans hebben dus hun eigen poppenspel. Immers in het kader van de Ruimtelijke Ordening schrijft de heer

Swierstra op pagina 48: "Tussentijds maken wij plannen voor uitwerking en zo nodig voor afwijking". Dat spreekt ons aan, want de leefbaarheid in de kleine dorpen wordt sterk afgeremd door het POP.

Voor starters, gehandicapten, jongeren en ouderen zijn er financieel geen mogelijkheden om ook maar enige kans op bouw te hebben.

Kleinere asielzoekerscentra (AZC's) zijn in de eerste plaats voor de vluchtelingen zelf, in verband met de sociale onderlinge verhoudingen en met de omgeving beter. Kleinere centra verhogen zelfs de betrokkenheid en bereidwilligheid, ook van de omwonenden met betrekking tot de opvang van deze mensen. Waarom wordt met dit inzicht dan toch zo'n kolos in Hoogeveen geplaatst? De afwijking van het POP was trouwens een fluitje van een cent, maar dat terzijde.

Mijnheer de voorzitter. Gelet op de tijd zal ik mijn betoog bekorten en niet meer ingaan op de voorstellen in de Najaarsnota. Zo nodig kom ik daar in tweede termijn wel op terug.

Jammer toch en storend wellicht dat gunstige financiële resultaten zo weinig in sociale doelstellingen zijn omgezet. Het voorterrein van het provinciehuis, de zonwering van het provinciehuis en het onderhoudsschema van het provinciehuis krijgen veel aandacht, maar natuurlijk is in dit huis ook uitgebreid nagedacht over:

1. extra hulp voor dak- en thuislozen via een sociaal noodfonds
2. extra steun voor schrijnende gevallen met betrekking tot de wachtlijsten in de zorg
3. hulp aan onze Molukse vrienden zoals reeds genoemd
4. een onkostenvergoeding voor vrijwilligers

Wij menen dat fasering in het onderhoudsschema van het provinciehuis hiervoor mede financiële ruimte schept.

De heer Weggemans heeft toegezegd inzicht te verschaffen in de verhouding tussen de inzet van eigen mensen in dit huis en het beroep dat op allerlei adviesbureaus wordt gedaan. Bij die toezegging ontbrak een jaartal waardoor geen gedachtewisseling tijdens deze begrotingsbehandeling kan plaatsvinden. Jammer. De postverzending kost een vermogen. Daarop kan worden bespaard, bijvoorbeeld door niet één A4'tje in een kingsize enveloppe versturen, maar door in de week dat er commissievergaderingen zijn en in de week van de PS-vergadering de statenleden hun post zelf mee te laten nemen, tenminste als men ook wil dat de daaruit volgende besparingen ten goede komen aan een fonds voor mensen in nood.

Ten slotte vinden wij het wat stil rondom het zo bejubelde nieuwe bedrijfsvoeringssysteem. Graag wat duidelijkheid hierover.

Wij danken ten slotte college en ambtenaren voor het vele werk dat voor deze provincie tot stand is gebracht.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

(Schorsing van 13.06 uur tot 14.42 uur)

(De heer Van Heukelum verlaat de vergadering.)

Antwoord in eerste termijn door gedeputeerde staten

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Volgens onze eigen regels - de Zeegse-afspraken - zou het college zo omstreeks 16.40 uur klaar moeten zijn met de beantwoording. De staten hebben in eerste termijn, inclusief de interrupties, ongeveer vier uur spreektijd nodig gehad en dat zou betekenen dat het college, inclusief interrupties, twee uur kan gebruiken voor zijn antwoord. Ik wijs erop dat voor de uitvoering van die afspraak niet alleen het college verantwoordelijk is, maar ook de staten. Ik verzoek de staten daarom hun interrupties heel concies en geserreerd te houden.

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. Ik heb een aantal onderwerpen te bespreken: bestuur, water, openbaar vervoer, verkeersveiligheid en fietsen en de Molukken. Mijnheer de voorzitter. Als vandaag één ding duidelijk is geworden dan is het wel dat de staten zich bij heel veel zaken sterk betrokken voelen. Die betrokkenheid strekt zich uit van zaken waarover wij directe zeggenschap hebben, tot die waarover Rijk, gemeenten of waterschappen zeggenschap hebben; en soms gaat het om zaken die nog verder van onze zeggenschap af staan: als voorbeeld hiervan kunnen de Molukken gelden. Ik ben het eens met degenen die hebben aangegeven dat het zo ver weg zijn van de Molukken en de ingewikkeldheid van de problematiek die zich daar voor-doet, niet mogen leiden tot het veronachtzamen van de zorgen van de mensen in onze regio die zich nauw met de Molukken verwant voelen. Het gaat dan niet uitsluitend om de mensen van Molukse afkomst, want ook vele anderen voelen zich bij de Molukken betrokken. Het was dan ook terecht dat de staten verleden jaar al hun zorgen over de toestand op de Molukken uitten en het college vroegen te onderzoeken of vormen van noodhulp mogelijk

waren. Het college heeft toen toegezegd te zullen bekijken wat Drenthe op dat punt zou kunnen doen. Dat is het afgelopen jaar ook indringend gedaan. Er is veelvuldig contact geweest met de verschillende hulpinstanties die daarvoor in aanmerking komen en met andere overheden die in een vergelijkbare situatie zitten.

Uitgangspunt is daarbij tot nu toe steeds geweest dat door ons verstrekte hulp op de goede plaats terecht zou moeten komen, dat het effect van die hulp verzekerd zou moeten zijn en dat er, gelet op de, om het eufemistisch te zeggen, buitengewoon onrustige situatie ook echt hulp zou kunnen worden verleend. Verder is het voor ons als overheid van belang dat door ons gegeven geld naar organisaties gaat die er verantwoord mee omgaan. Wij opteren op dit punt voor dezelfde lijn als het Rijk, namelijk hulp geven via de grote, erkende hulporganisaties. Wij hebben moeten vaststellen - en dat is het afgelopen jaar niet eenmaal maar meermalen gebeurd - dat die organisaties tot op dit moment in belangrijke mate pas op de plaats hebben gemaakt. Zo heeft het Rode Kruis tot nu toe het ontvangen geld in kas moeten houden, omdat wordt gewacht op een uitnodiging van de zusterorganisatie op Ambon om bijdragen voor concrete projecten. Hetzelfde geldt voor NOVIB. Wij hebben in september nog contact gehad met die organisatie en toen is ons gezegd dat er binnenkort voorstellen zullen worden gedaan. Daarnaast hebben wij al een groot aantal jaren onze eigen contacten, die voor een groot deel gerelateerd zijn aan het zonnecelproject en de betrokkenheid van de WMD. Als er één nutsbedrijf is dat bewijst echt nuttig te zijn, dan is de WMD dat wel. Via de WMD loopt op de Molukken een aantal projecten. Juist vanwege de betrokkenheid en solidariteit blijft de WMD de projecten voortzetten en heeft het bedrijf ze niet, omdat ze geen winst opleveren, al afgesloten. Er reizen ook voortdurend mensen heen en weer tussen Jakarta en Drenthe om de projecten zoveel mogelijk draaiende te houden.

Een van de projecten betrof het zoveel mogelijk voorzien van vluchtelingenkampen van water. Het is dan ook voorstelbaar dat de PvdA het voorstel doet in die sfeer iets concreets te doen. Ik zeg graag toe dat wij de suggestie om de drinkwatervoorzieningen door middel van het inzetten van tankwagens een extra ondersteuning te geven - maar dan natuurlijk wel via de dochteronderneming DSA - zullen oppakken. Wat mij betreft blijft het daar niet bij, want via de WMD hebben wij getracht in Indonesië zelf ook draagvlak te krijgen voor verdere noodmaatregelen. De WMD

is als ambassadeur naar Jakarta gestuurd en heeft van ons brieven meegekregen en de opdracht dit en dat eens te proberen. Er zijn het afgelopen jaar diverse delegaties uit de Molukken in Drenthe geweest. Ik heb met de vice-gouverneur van de Molukken zelf gesprekken gevoerd over noodhulp, maar daar is, helaas, tot op heden niets uitgekomen. Maar de nood op de Molukken is zeer groot en vandaar dat wij ons beleid wensen voort te zetten.

In dit verband kan ik de staten nog melden, dat na een lange tijd van wachten, hedenochtend het verzoek van de NOVIB is binnengekomen om daadwerkelijk aan een concreet project bij te dragen. Het lijkt nu mogelijk te zijn een project te starten waarvan de kosten zo'n f 1,8 miljoen zullen zijn; een deel daarvan zal worden betaald door de Europese Gemeenschap (EG) en voor de rest van het bedrag zal een beroep worden gedaan op de overheden in onze regio. Het college is van plan dit verzoek van de NOVIB met gezwinde spoed te behandelen en te voorzien van een nadere uitwerking. De staten kunnen dan ook op korte termijn een voorstel tegemoet zien om samen met de gemeenten in onze regio, die zich nauw betrokken voelen bij de Molukken, aan dat project een financiële bijdrage te leveren.

De heer DE HAAS: De heer Swierstra spreekt in dit verband ook over de gemeenten. Heeft hij enig idee hoeveel tijd met de besluitvorming op dit verzoek gemoeid is?

De heer SWIERSTRA: Ik heb het voorstel zelf nog niet eens gelezen, mij is alleen gemeld dat het is binnengekomen. Ik heb de hoop dat wij binnen enkele weken met concrete voorstellen kunnen komen. Nu de NOVIB deze stap heeft genomen, is het Rode Kruis wellicht ook van plan stappen te ondernemen. Ook Artsen zonder Grenzen heeft zich tot dusverre terughoudend opgesteld. Ik hoop echter binnen enkele weken verdere stappen te kunnen ondernemen en zo snel mogelijk daarna met een voorstel bij de staten te komen, of de staten in kennis te stellen van een door het college genomen besluit. Maar de staten zullen er uiteraard bij betrokken worden.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Het verbaast mij van de gedeputeerde te horen dat het Rode Kruis nog steeds geen gelden ter plekke kan wegzetten, terwijl ik een brief heb, gedateerd augustus 2000, waarin het Rode Kruis meldt al noodhulp te geven en waarin het op de overheden een dringend beroep doet gelden over te maken.

De heer SWIERSTRA: Dan beschikken wij toch over tegenstrijdige informatie. Op 21 september is mij gemeld dat het Rode Kruis op de Molukken zelf nog steeds geen activiteiten ontplooit.

De heer LANGENKAMP: Dat verbaast mij zeer. Ik wil mijn informatie graag aan het college en aan de staten ter beschikking stellen.

De heer SWIERSTRA: Wij proberen in samenwerking met organisaties als het Rode Kruis dingen te doen en wij hebben dan ook veelvuldig contact gehad met zowel het Rode Kruis, als de NOVIB en Artsen zonder Grenzen.

De heer BLANKSMA: De vraag is nog wel of hetgeen de heer Swierstra nu toezegt binnen de voorliggende begroting gerealiseerd kan worden of dat hiervoor een begrotingswijziging nodig is.

De heer SWIERSTRA: Omdat het voorstel nog niet is uitgewerkt, moet ik het antwoord op die vraag schuldig blijven. Wij zullen met een goed voorstel komen en als het nodig is om met een begrotingswijziging te komen - en dat zal het geval zijn wanneer het bijvoorbeeld niet uit de post Onvoorzien gefinancierd kan worden - dan zullen wij daar de geëigende weg voor volgen. Maar gelet op het draagvlak in de staten interpreteer ik de woorden van de heer Blanksma zo, dat als wij met een goed project komen, het geld ervoor gewoon gevonden moet worden. En dat zal dan ook wel gebeuren.

Mijnheer de voorzitter. Ik wil nu overgaan naar en veel prozaïscher onderwerp, namelijk verkeer en vervoer, een onderwerp waar iedereen verstand van heeft en waarop zeer velen deskundig zijn: wetenschap, belangenorganisaties en wegbeheerders. Dat zo zijnde, kan ik de staten medelen dat de provincie Drenthe met haar beleid niet over één nacht ijs is gegaan. Wij bedienen ons van zeer veel wetenschappelijke informatie en informatie uit eigen waarneming bij het formuleren van ons beleid. Dat is ook van belang, want zeker als het gaat om de verkeersveiligheid gaat het verkeers- en vervoersbeleid over leven en dood. Ook al is het aantal verkeersdoden sinds 1995 afgenomen van 64 naar 44, het aantal gewonden is de laatste tijd weer gestaag toegenomen. Dat betekent dat wij onze taakstelling nog steeds zeer serieus moeten nemen, net als dit in het nieuwe Nationaal verkeers- en vervoersplan (NVVP) wordt gedaan. In ons meerjarenuitvoeringsprogramma

(MUP) en in het ROV proberen wij op grond van gegevens, van onder andere de politie, te komen tot zo goed mogelijke projecten. De analyse van die gegevens, op grond waarvan de maatregelen worden vastgesteld, kan op een aantal punten nog beter. Dat is een landelijk probleem en dat heeft te maken met de verschillende wijzen waarop de gegevens worden aangeleverd en met de moeilijkheden die wij hebben om deze gegevens tijdig op de juiste manier te verwerken. Het ROV dat voor ons in dit opzicht een belangrijk orgaan is, heeft aan dit punt de afgelopen jaren veel aandacht besteed en het zal de komende jaren daar nog extra op inzetten.

Hetzelfde geldt voor de educatie, dat ook een doorlopend punt van aandacht is van het ROV. Omdat binnen het budget van het ROV voldoende financiële ruimte zit voor die analyses, ziet het college geen enkele aanleiding om daarvoor extra geld uit te trekken. Bovendien stelt de provincie 4,5 fte ter beschikking voor dit soort van verkeersveiligheidsaangelegenheden, terwijl ook nog de andere medewerkers van de Productgroep Verkeer en Vervoer zich indringend met deze problematiek bezighouden. Er wordt ook regelmatig gediscussieerd over het rendement van alle maatregelen die vanuit de wetenschap en vanuit landelijke discussies op ons neerdalen.

Wij hebben uitvoerig gesproken over Duurzaam Veilig, onder ander in SNN-verband en wij hebben geconstateerd dat de maatregelen die daar-in worden voorgesteld, weliswaar in een aantal opzichten heel interessant zijn, maar voor Noord-Nederland zeker op korte termijn niet dat rendement hebben dat zij, zeker gelet op de daarmee gepaard gaande kosten, zouden moeten hebben. Ik denk in dit verband aan bijvoorbeeld het overal moeten aanleggen van parallelwegen op ons platteland. Daarom hebben wij samen met de Afdeling Noord-Nederland van Rijkswaterstaat gekozen voor het SNN-Duurzaam Veilig-model en dat heeft geleid tot het inmiddels zeer uitgekleden en sobere voorstel voor investeringen in verkeer en vervoer, die in belangrijke mate ook voor de verkeersveiligheid zijn bedoeld. Daarin is de afweging, waarom door de VVD nadrukkelijk is gevraagd, al gemaakt en die zullen wij bij de verdere uitvoering ook heel nadrukkelijk blijven maken.

Er is in de staten veel aandacht voor de verkeersveiligheid en ik denk dat het buitengewoon goed is dat het op die manier ook zo op de politieke agenda is geplaatst. Toen wij een aantal jaren geleden de Investeringsimpuls verkeer en vervoer instelden, was die discussie nog niet zo

nadrukkelijk aanwezig als op dit moment. Het doet mij overigens wel deugd dat de staten hier nu zo nadrukkelijk op wijzen.

Is daarmee de discussie afgerond? Nee, zeker niet, want nog onlangs zijn wij geconfronteerd met de weerbarstigheid van wat goed en wat slecht is als het gaat om de uitvoering van verkeers- en vervoersmaatregelen. Misschien bestaat de indruk dat de wetenschap wel zegt hoe het moet, maar niets is minder waar.

En met deze uitspraak ben ik terechtgekomen bij - men voelt het al aankomen - de rotondes.

De provincie heeft in 1991 het voortouw genomen in het streven om te komen tot uniformiteit als het gaat om de rotondes. Wij hebben op dit punt samengewerkt met de provincie

Groningen, met onze gemeenten en met Rijkswaterstaat. Die samenwerking heeft in 1991 al geleid tot een brochure over hoe het zou moeten. Die brochure heeft wel de stoot gegeven tot een landelijke discussie over uniformiteit. Die discussie heeft vervolgens alleen maar tot disuniformiteit geleid; er is dus geen overeenstemming bereikt over hoe het nu eigenlijk zou moeten. Tot op de dag van vandaag - en laat daarover geen enkel misverstand bestaan - is er groot verschil van mening over hoe het zou moeten.

Vandaag is al meermalen CROW genoemd. CROW is een club van deskundigen - technici en geen bestuurskundigen - waarin mensen op persoonlijke titel zitting hebben en die deskundigen komen op alle mogelijke terreinen met aanbevelingen. Maar aanbevelingen zijn nog geen richtlijnen en de bestuurlijke regiegroep heeft afgelopen week nog eens nadrukkelijk uitgesproken dat de aanbevelingen van CROW geen richtlijn zullen worden. Het blijven aanbevelingen die iedere wegbeheerder al naar gelang de omstandigheden waarin hij verkeert, kan interpreteren. Dat is ook logisch, want de omstandigheden zijn overal anders. Naar onze mening had CROW moeten komen met in ieder geval de uitspraak dat er één uniforme aanbeveling moet komen voor alle rotondes. Dat is niet gedaan. Er is een onderscheid gemaakt tussen rotondes buiten en rotondes binnen de bebouwde kom, hetgeen betekent dat er nogal wat verschil zal blijven bestaan.

Daarenboven is het zo dat, omdat wegbeheerders mogen afwijken, er in veel gemeenten vele afwijkingen zullen blijven. Dus ons streven om het zo uniform mogelijk te doen, wordt in wezen door de landelijke discussie doorkruist.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. De aanbeveling is in zoverre uniform - en daarmee is

de richtlijn dat naar mijn mening ook - dat iedereen zegt dat binnen en buiten de bebouwde kom dezelfde regel moet gelden. Ook de minister, het IPO en de VNG hebben dit standpunt onderschreven. Ik begrijp de mededeling dat mensen op persoonlijke titel zitting hebben in CROW niet, want het stuk is ook ondertekend door het IPO.

De heer SWIERSTRA: Die mededeling is niet juist.

De heer LANGENKAMP: In het kleine boekje met richtlijnen dat ik nu net uit mijn tas haal, staan de handtekeningen van de net door mij genoemde mensen.

De heer SWIERSTRA: In dat boekje staan aanbevelingen en dat zijn geen richtlijnen. Het gaat om aanbevelingen en wegbeheerders mogen die opvolgen, maar hoeven dat niet te doen. Er is een expliciete discussie geweest over de vraag of de aanbevelingen in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens of het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BAWB) zouden moeten worden opgenomen. Toen is nadrukkelijk uitgesproken dat dit niet het geval zou moeten zijn en ook IPO en VNG hebben zich met hand en tand daartegen verzet. De SWOV, die op die bijeenkomst vertegenwoordigd was door de heer Van Minnen, heeft ook duidelijk laten weten een robuuste regeling te willen en wat haar betreft zou dat kunnen zijn dat fietsers altijd uit de voorrang blijven. Omdat daarover geen overeenstemming kon worden bereikt, is men uiteindelijk akkoord gegaan met de oplossing dat buiten de bebouwde kom een uniforme regel zou gelden en binnen de bebouwde kom een andere uniforme regel. Dat is de feitelijke situatie.

De heer LANGENKAMP: De heer Van Minnen heeft van CROW de opdracht gekregen te streven naar verdere uniformiteit en namens de SWOV heeft de heer Van Minnen gezegd niet mee te werken aan wat nu tot stand is gekomen. De SWOV is uit de werkgroep gestapt.

De heer SWIERSTRA: De SWOV is dus tegen de aanbeveling van CROW, omdat er nu een verschil wordt gemaakt tussen binnen en buiten de bebouwde kom. Mijnheer de voorzitter. Het lijkt mij niet de bedoeling dat wij nu de commissievergadering overdoen en daarom heb ik de staten nog eens in een uitvoerige brief uiteengezet hoe het precies zit.

De heer VAN DER SCHOOT: Wat de mening van CROW of de SWOV is, vind ik eigenlijk niet zo interessant. Is het niet beter ons eigen gezonde verstand te gebruiken en moet de conclusie dan niet zijn dat uniformiteit in verkeersregels in het hele land ernstige verkeersproblemen kan voorkomen? Het interesseert mij namelijk heel weinig wie voor of tegen is, mij interesseert alleen de veiligheid.

De heer SWIERSTRA: Laat ik vooropstellen dat de bemoeienis van de staten, van het college en van het ambtelijk apparaat hetzelfde doel heeft, namelijk het bevorderen van de verkeersveiligheid. De uniformiteit wordt de facto niet bereikt wanneer de aanbevelingen van CROW worden opgevolgd, want dan wordt er een verschil gemaakt tussen binnen en buiten de bebouwde kom en dan hebben wegbeheerders ook nog de gelegenheid daarvan af te wijken, hetgeen zij dan ook wel zullen doen. Nadat er in de commissievergadering uitvoerig over deze problematiek is gesproken, hebben de wethouders van de Drentse gemeenten in de vergadering van het Provinciaal overleg verkeer en vervoer

Drenthe (POVVD) en het ROV ons gevraagd ervoor te zorgen dat de staten in ieder geval op de rechte lijn blijven, want daarmee kan het goede beleid dat in Noord-Nederland wordt gevoerd, gehandhaafd blijven. Ik ben daarom van oordeel dat wij moeten vasthouden aan de tot nu toe gekozen lijn tot de discussie is afgerond. Pas als die discussie is afgerond, is de vraag aan de orde of wij ons aan die aanbeveling houden of dat wij goede redenen hebben om daarvan af te wijken. Op dat moment wil ik daarover graag met de staten discussiëren.

De heer MASTWIJK: Wat de heer Swierstra zojuist heeft gezegd, zal ook te lezen zijn in de motie die ik morgen zal indienen. Maar ik wil er op dit moment nog wel het volgende van zeggen.

Drenthe is in 1991 begonnen; wij waren er dus vroeg bij. Maar misschien moeten wij ons nu wel afvragen of niet de wet van de remmende voorsprong van kracht wordt. Vaststaat dat niet met cijfers is aan te tonen welke variant veiliger is en vaststaat ook dat de deskundigen het erover eens zijn dat er eenduidigheid moet komen, omdat de verkeersveiligheid daarmee het beste is gediend. De wethouders kunnen dan wel naar de gedeputeerde bellen met het verzoek om de staten binnen de lijnen te houden, maar het gaat ons om de verkeersveiligheid.

De heer SWIERSTRA: Met dat laatste ben ik het volstrekt eens. Maar het initiatief voor de actie van de wethouders kwam niet van een van mijn partijgenoten, maar van de heer Piek die lid is van de PvdA. Deze gedachte leeft breed in de kring van de wethouders. En ook Rijkswaterstaat, die aan het overleg deelneemt, heeft laten weten op basis van alle analyses dit veiliger te achten. Ook de SWOV en de Vakgroep Verkeerspsychologie van de RuG zijn het nu met ons eens dat er geen verschil is te maken tussen rotondes binnen en buiten de bebouwde kom. 3VO, het vroegere Veilig Verkeer Nederland, maakt deel uit van het ROV en heeft daarin altijd ons beleid gesteund. De voorzitter van 3VO heeft zich op 19 oktober ook niet gekeerd tegen de oproep van de wethouders en van Rijkswaterstaat.

De heer MASTWIJK: Dus die zijn nu om?

De heer SWIERSTRA: Nee, dat zijn ze niet.

De heer MASTWIJK: Maar dat lees ik wel in de e-mail.

De heer SWIERSTRA: In die e-mail staan ook wel wat bijzondere dingen.

De heer MASTWIJK: Hij is anders kort en helder.

De heer SWIERSTRA: Hij is veel te helder, want er worden enkele dingen in gesuggereerd die niet juist zijn. Ik kom daar in een later stadium nog wel op terug, als dat nodig is.

De VOORZITTER: Ik grijp nu even in. De kwestie van de voorangsregels voor fietsers op rotondes is ongetwijfeld een zeer belangrijk onderwerp, maar ik weet nu al zeker dat wanneer nog langer bij dit onderwerp wordt stilgestaan, wij onze streeftijd overschrijden. De heer Swierstra is nu ongeveer 25 minuten aan het woord en hij heeft nog maar twee onderwerpen behandeld.

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. De interrupties leiden tot een indringend debat.

De VOORZITTER: Dat zal zo blijven en ook bij de bespreking van de andere onderwerpen zullen er nog wel interrupties komen.

De heer SWIERSTRA: Ik doe een dringend beroep op de staten om de brief die wij hebben gestuurd en de feitelijkheden die ik nu meld, waartoe hoort dat afgelopen vrijdag de bestuurlijke regiegroep,

bestaande uit vertegenwoordigers van IPO, VNG, Rijk en Unie van Waterschappen, heeft laten weten het op dit moment hierbij te willen laten en dat de wegbeheerders de aanbevelingen kunnen hanteren op de manier zoals dat altijd is gebeurd en dat er over een jaar gemonitord zal worden, voor kennisgeving aan te nemen. Het is ook geen probleem in Drenthe, want de regels werken hier goed. Als er op landelijk niveau werkelijk overeenstemming wordt bereikt, zullen wij bekijken of Drenthe een afwijkend beleid voert en aan de hand van onze bevindingen zullen wij in gesprek gaan met de wethouders.

Mijnheer de voorzitter. Over het fietsverkeer in zijn algemeenheid kan ik kort zijn: het fietsverkeer blijft in onze provincie van groot belang, al zal dit meer zijn voor het toeristisch verkeer dan voor de mobiliteit, want de meeste winst voor de fiets valt te behalen op de korte afstanden, terwijl de afstanden die in Drenthe moeten worden afgelegd vaak nogal groot zijn. Niettemin zullen wij een nota uitbrengen over het fietsbeleid, waarin wij, ook als opmaat van de vertaling van het nieuwe NVVP, nieuw beleid uitzetten. Dan komt natuurlijk ook de relatie fiets-openbaar vervoer aan de orde, die overigens ook al in het programma van eisen, waarover wij met ARRIVA onderhandelen, zit. Het is al lange tijd een wens van de staten om het gebruik van de fiets in combinatie met het gebruik van het openbaar vervoer te bevorderen. Dan gaat het om zowel het meenemen van de fiets in de bus als om de haltevoorzieningen. Daarnaast zal er ook aandacht zijn voor het toerisme. Collega Dijks zal hierover van alles kunnen vertellen, want er zit al weer heel wat in de pen.

Bij het openbaar vervoer gaat het zowel om het kleinschalige vraagafhankelijke vervoer als om de Zuiderzeelijn (ZZL). Wij hebben de afspraak met het kabinet dat er een snelle verbinding via de ZZL komt en daar houden wij zonder meer aan vast. Daarbij zou het naar onze mening mooi zijn wanneer die ZZL zou worden uitgevoerd als magneetweefbaan (MZB), want dan wordt de grootste winst in reistijd verkregen met het grootste mogelijke aantal stops; met andere woorden: die variant heeft de grootste toegevoegde waarde. Het grote aantal onderzoeken zal moeten aantonen of het plaatje financieel haalbaar is en of de randvoorwaarden op het gebied van milieu en landschap voldoende in te passen zijn. Daarover zullen dit najaar nadere standpunten worden ingenomen en als blijkt dat de MZB niet haalbaar is, dan onderhandelen wij verder met het kabinet over de wijze waarop de ZZL wordt ingevuld. De

verwachting is nog steeds dat het kabinet op 15 december een nader besluit neemt.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Mag ik uit deze woorden concluderen dat de woorden uit de beleidsnota "Onze voorkeur gaat uit naar..." daarmee dermate genuanceerd zijn dat zij nu meer uitkomen bij: "zoals wij ertegen aan kijken?"

De heer SWIERSTRA: Nee, nee, dat zou een beetje te veel...

De heer ENGELS: Het is niet erg zoiets toe te geven.

De heer SWIERSTRA: Nee, maar wat de heer Engels zegt, is gewoon niet het geval. Wij hebben een voorkeur voor de MZB, maar het moet wel kunnen. En ook dat hebben wij er steeds bij gezegd.

De heer ENGELS: Maar dat staat er nu niet bij. Het college heeft een voorkeur voor de MZB en daar blijft het bij. Ik vind het betoog van de heer Swierstra daarom niet helder. Ik vraag mij dan ook af of het wel zinnig is op deze manier de besluitvorming onder druk te zetten.

De heer SWIERSTRA: Wij streven naar een zo goed mogelijke snelle spoorverbinding van de Randstad naar Noord-Nederland en wij hopen dat die de vorm krijgt van een MZB. Zo simpel staat het er. Ik kan er dan wel hele verhalen over houden, maar dáár streven wij naar.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Ik moet de heer Swierstra er dan toch aan herinneren dat nog niet zolang geleden in de Statencommissie BFE een discussiestuk voorlag waar-in werd gevraagd om het beschikbaar stellen van f 75.000,- voor een lobbyonderzoek met als doelstelling dat het kabinet zou kiezen voor de aanleg van de MZB, dus onafhankelijk van de uitslag van alle onderzoeken. Ik begrijp nu dat het college daarvan af wil wijken en daarmee kunnen wij wel instemmen.

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. Ik heb in die commissievergadering gezegd dat het niet om een simpele lobby gaat; het gaat erom dat zou wordt onderzocht hoe wij kunnen bereiken dat die MZB er inderdaad komt. De combinatie van onderzoeken - die van het Rijk, die van ons en die van het consortium - zal moeten leiden tot de uiteindelijke besluitvorming over de MZB. En

natuurlijk spelen dan verschillende afwegingen een rol; daar heb ik toen geen misverstanden over laten bestaan en dat doe ik nu ook niet.

Het overleg met ARRIVA zal voor 1 december afgerond zijn en dat overleg levert of een contract op met een verbetering van het openbaar vervoer of geen contract en dan volgt een beschikking voor een zo snel mogelijke aanbesteding om die verbeteringen langs andere weg binnen te halen. Wij hebben inmiddels al de aggloliner en een snelle verbinding tussen Hoogeveen en Emmen weten te introduceren en het ligt in de bedoeling het net van snelle verbindingen verder uit te bouwen.

De heer JONKER: De heer Swierstra zegt dit allemaal voor 1 december rond te willen hebben, maar dat is wel kort dag.

De heer SWIERSTRA: Dat klopt, maar wij zijn ook in de finale fase.

Mijnheer de voorzitter. De fractie van de PvdA nodigt het college uit om samen met de gemeenten de krachten te bundelen. Dat doen wij al een groot aantal jaren en wij hebben inmiddels samen met de gemeenten al een groot aantal proefprojecten gehad, waarvan een deel is mislukt vanwege het ontbreken van wetgeving, problemen met Europese aanbesteding en de weerbarstige materie van de schotten. Ik ben het met de PvdA eens dat het van groot belang is die schotten bij de gemeenten af te breken. Helaas moet ik vaststellen dat ons dat tot op dit moment niet is gelukt en dat de gemeenten als het om de uitvoering van de Wet voorzieningen gehandicapten (WVG) en het leerlingenvervoer gaat, buitengewoon zwaar op hun autonomie leunen. Maar dat weerhoudt ons er niet van om proefprojecten als die in Zuidoost-Drenthe op te starten en ook projecten als MTI goed te keuren. Dat is voorwaar geen sinecure, want het is niet voor niets dat wij op dit moment ook met ARRIVA procedures voeren. Maar wij gaan op deze weg voort en wij proberen om, aanvullend aan het reguliere openbaar vervoer, vormen van kleinschalig openbaar vervoer, die de onderkant van de markt moeten vullen, vorm te geven.

De heer SCHAAP: Kan de gedeputeerde iets concreter zijn dan "Wij gaan op deze weg voort" en "Wij proberen..". Onze suggestie was om te proberen in de regio waar de WVG-contracten vervallen dit punt concreet op te pakken. Wij horen daarom graag van de gedeputeerde dat hij van plan is op korte termijn met de gemeenten in gesprek te gaan en samen tot een oplossing te komen.

De heer SWIERSTRA: Ik ben constant met die gemeenten in gesprek, zowel bilateraal als via het POVVD. Er kan dan ook geen enkel misverstand over zijn dat wij wat de heer Schaap nu vraagt, gewoon doen. Maar het verschilt per regio en per WVG-contract. Het is niet zo dat wij alles gewoon op een hoop kunnen gooien. Het gaat om openbare aanbestedingen waarbij wij niet zonder meer kunnen zeggen dat wij het allemaal wel eventjes doen. De regels die voor het collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) gelden zijn zeer ingewikkeld, de contracten lopen op verschillende tijdstippen af en wij moeten Europees aanbesteden. Maar dat alles weerhoudt ons er niet van om zoveel mogelijk te proberen op initiatieven in te gaan. Vandaar dat wij op dit moment toch weer een project in Zuidoost-Drenthe hebben, ondanks het feit dat in een eerder stadium een project is afgebroken. Daarom blijven wij MTI steunen. De evaluatie van alle projecten die dit najaar wordt uitgevoerd zal moeten leiden tot het besluit welke projecten in welke regio op welke wijze vervolgens worden opgepakt. Zo hebben wij gesprekken gevoerd met gemeenten in Noord-Drenthe en wij hebben om allerlei technische redenen moeten adviseren op dit punt nog geen stappen te zetten. Die gemeentebesturen waren het wel met ons eens, maar wij hebben er begrip voor dat zij graag wat willen doen. Daarom zullen ook daar, zodra het kan, projecten van start gaan.

De heer BLANKSMA: Wat op dit moment natuurlijk wel belangrijk is, is dat het contract met ARRIVA geen belemmering moet zijn voor ontwikkelingen die wij willen stimuleren.

De heer SWIERSTRA: Dat proberen wij ook zoveel mogelijk te voorkomen, maar het is een van tweeën: of ARRIVA regelt het vervoer, of een ander. Dat moet de hoofdlijn zijn.

De heer BLANKSMA: Het is nu dus wel een cruciaal moment om de goede afwegingen te maken.

De heer SWIERSTRA: Dat doen wij ook. In onze afwegingen speelt de mate waarin andere alternatieven concurrerend kunnen zijn voor ARRIVA, die met ons een prestatiecontract heeft afgesloten, een voorname rol. Het is een heel ingewikkeld spel om daarin nog ruimte te vinden.

De heer LANGENKAMP: De heer Swierstra zegt nu dat het heel ingewikkeld is, maar het antwoord op de vraag van de heer Schaap was heel simpel. De

provincie sluit nu een contract voor vier jaar en daarom kan datgene wat de fractie van de PvdA vraagt de volgende vier jaar niet.

De heer SWIERSTRA: Wat de heer Langenkamp nu zegt, is niet juist. Wij streven naar een contract waarbij er aanvullend wel mogelijkheden blijven. Voor zover die mogelijkheden niet worden ingevuld, zullen die in het contract met ARRIVA moeten worden opgenomen. Het resultaat is dan namelijk hetzelfde.

Mijnheer de voorzitter. Ik ga over naar het onderwerp water.

De heer Van der Schoot maakte wat grapjes over de muskusrattenbestrijding. Nu zijn er over dit waterkonijn wel vaker grapjes gemaakt, maar ik kan de staten verzekeren dat het met de muskusrattenbestrijding echt geen ratjetoe is. Het loopt gewoon heel goed. Wij zijn alleen in overleg met de waterschappen om te bezien of wij in het grotere verband van Groningen, Drenthe en Overijssel de muskusrattenbestrijding aan hen kunnen delegeren.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Heeft de gedeputeerde de indruk dat wanneer dit overleg succes heeft, de vangstmogelijkheden gelijk blijven?

De heer SWIERSTRA: De voorwaarde die Drenthe stelt bij het overdragen is dat de vangsten minimaal op hetzelfde niveau blijven.

De heer DE HAAS: Maar welke garanties kan de gedeputeerde geven?

De heer SWIERSTRA: Ratten zijn geen wasmachines.

De heer DE HAAS: Het gaat ook niet om de ratten, het gaat om de kundigheid die binnen het korps van rattenvangers aanwezig moet blijven.

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. Moeten wij nu hier en op dit moment een detaildiscussie voeren over de manier waarop de rattenvangers moeten werken? Ik geef gewoon aan dat op dit moment de situatie in Drenthe goed onder controle is - de score is 0,38 rat per uur - en...

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Dit is...

De heer SWIERSTRA: Ik wil echt alle details wel noemen, ik heb daarmee geen enkel probleem. Maar daar gaat het hier nu niet om.

De heer DE HAAS: Ik wil juist aantonen dat het daarom niet gaat. Mijn vrees betreft de organisatie en daarom vraag ik welke garanties het college kan geven dat die organisatie geen terugval krijgt.

De heer SWIERSTRA: Dat is nu juist de afspraak die wij daarover met de waterschappen maken. Die waterschappen vormen een zelfstandige mede-overheid en dat betekent dat de opmerkingen over financiering en bestuursverkiezingen in deze vergadering niet aan de orde zijn. Ik zou er wel een uitvoerig college over kunnen geven, maar dat lijkt mij op dit moment niet de bedoeling. En overigens stel ik vast dat de mate waarin de provincies toezicht hebben op de waterschappen in de nieuwe Waterschapswet aanmerkelijk is ingeperkt en nu van hetzelfde niveau is als het toezicht op de gemeenten. Waterschappen zijn een zelfstandige bestuurlijke entiteit met een eigen verantwoordelijkheid en dat moet vooral zo blijven. Mijnheer de voorzitter. Het is terecht dat de staten hun zorg hebben uitgesproken over de verdroging. Wij blijven ons beleid op basis van het convenant onverminderd voortzetten en dat doen wij in combinatie met het overige waterbeleid. Het college zal de staten vroeg in het voorjaar van 2001 nadere voorstellen voorleggen met betrekking tot het Plan van aanpak wateroverlast. Die voorstellen zijn op een haar na gereed en zodra de nieuwe besturen van de waterschappen zijn geïnstalleerd, kunnen die afgerond worden. De meer brede discussie over Waterbeheer 21e Eeuw en alles wat daarmee samenhangt, zal de staten binnenkort via een notitie worden gepresenteerd en op 20 november zal daarover in de commissie worden gesproken. Mijnheer de voorzitter. Ik kom ten slotte aan het onderdeel bestuur. Alle bestuurlijke onderwerpen die aan de orde zijn geweest, hebben te maken met het functioneren van de provincie, met de democratische legitimatie en met de betrokkenheid van de burger. Om die reden ook is het dualisme op de agenda gezet en ik ben het dan ook niet eens met de heer Engels dat het feit dat niet alle voorstellen soepele hamerstukken zijn, geen goed teken is. Misschien is dat juist wel een teken van dualisme; immers, de staten slikken niet alles. Het overige is een kwestie van structuur en van cultuur. De cultuur zal in belangrijke mate door de staten moeten worden ingevuld en de structuur is nog afhankelijk van de nadere uitwerking van de besluiten naar aanleiding van het rapport van de commissie-Elzinga. Als die nadere uitwerking aan de orde is, zullen wij hierover verder discussiëren.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Ik krijg zo langzamerhand een beetje zicht op de techniek van de heer Swierstra: hij doet altijd de helft. Dat was bij de zweeftrein zo en dat gebeurt nu weer. Ik heb gezegd dat het helemaal niet zo erg is dat voorstellen soms wat moeizaam de voorzitterskamer passeren, maar mijn punt was dat het uiteindelijk wel gebeurt en dat dat een van de ijkmomenten is om na te gaan of er in de praktijk wel of niet daadwerkelijk sprake is van dualisme.

De heer SWIERSTRA: Als ik uit deze opmerking moet afleiden dat voor de heer Engels het toppunt van dualisme is dat je het per saldo oneens blijft, dan weet ik niet of de provinciale democratie daarmee wel een dienst wordt bewezen.

De heer ENGELS: Als de heer Swierstra niet serieus wil discussiëren, houd ik er ook over op. Het gaat er om dat wanneer je een dossier van het college niet voor je rekening wilt nemen, je dat om inhoudelijke redenen volhoudt en niet om politieke redenen uiteindelijk toch voor het voorstel van het college stemt.

De heer SWIERSTRA: Het is aan de fracties zelve om dat uit te maken en het staat de heer Engels volledig vrij om aan zijn principes vast te houden.

De heer ENGELS: Mijn opmerking hierover was overigens ook helemaal niet aan het college gericht.

De heer SWIERSTRA: Het college zal de staten het komende jaar over dat dualisme een nadere notitie doen toekomen en aan de hand daarvan kan hierover verder gediscussieerd worden. In het Bestuursprogramma zijn hierover afspraken gemaakt.

Een ander element in deze bestuurlijke discussie is het referendum. De heer Engels zegt liever te hebben dat het college maar meteen zegt het referendum niet te willen dan dat er nog verder over gezeurd wordt. Ik vind dit wel een versimpeling van de discussie, want hiermee gaat de heer Engels voorbij aan het feit dat wij nog zitten te wachten op verdere wetgeving en dat over dit onderwerp ook in deze staten nog uitvoerig kan worden gediscussieerd. Het is zeker niet zo dat de discussie hierover al is afgerond. Het college heeft dan ook het voornemen om binnenkort - waarschijnlijk vroeg in het voorjaar - de staten over dit onderwerp een notitie voor te leggen, op grond waarvan kan worden gediscussieerd over de

vraag hoe om te gaan met de passage in het Bestuursprogramma dat er eventueel een referendum kan komen.

Een onderwerp dat zich nog niet leent voor een referendum is de evaluatie van de gemeentelijke herindeling, want daarmee wordt al op korte termijn begonnen. De heer Van der Schoot heeft erop gewezen dat er binnen twee jaar een evaluatie zou komen en dat daar nu nog niet eens mee is begonnen. Ik wijs erop dat de heer Pastoor destijds heeft toegezegd dat er binnen vijf jaar geëvalueerd zou worden. Wij zijn al een heel eind gevorderd met de voorbereiding van het project. Wij voeren hierover al druk overleg met de VDG en voordat het project daadwerkelijk wordt gestart, krijgen de staten hiertoe voorstellen voorgelegd.

Kwesties als de omvang van de staten horen thuis bij de brede bestuurlijke discussie. De vraag of een verkleining van het aantal statenleden nu werkelijk zoden aan de dijk zet, is, wanneer hierover door Den Haag een besluit is genomen, niet echt relevant meer, maar dat onderwerp kan wel een extra dimensie geven aan de discussie over het dualisme.

Mevrouw EDELENBOSCH: Mijnheer de voorzitter. Ik wil beginnen met de constatering dat ik enige tevredenheid bespeur over de ontwikkelingen in het buitengebied. Die tevredenheid is mede een gevolg van het feit dat gehoor is gegeven aan de oproep van de staten om toch vooral constant alert te zijn, de zaken goed te regelen en afspraken te maken met terreinbeheerders, boeren, gemeenten, waterschappen en andere organisaties die binnen ons gebiedsgericht beleid werkzaam zijn. Daarnaast hebben wij de afgelopen periode - en daarvoor hebben wij ook steeds de ruimte gekregen - gezocht naar creatieve oplossingen in het plattelandsbeleid, zoals een eigen verplaatsingsregeling en landinrichting op Drentse maat en hadden wij ook steeds plannen op de plank liggen op momenten dat er in de rest van het land geld over was. Zelfs het uitwisselen van ambtenaren vind ik een creatieve oplossing als het gaat om het zoeken naar het beste resultaat. Toch wil ik ervoor pleiten om de komende periode dezelfde inzet te plegen en het waarom zal ik naar aanleiding van de vragen over de ontwikkelingen in het buitengebied duidelijk maken.

(Voorzitter: de heer Swierstra)

Mijnheer de voorzitter. Ik wil beginnen met een paar algemene zaken. Er is van verschillende kanten gewezen op de stijgende grondprijzen. Met steun

en na oproep van deze staten is er bij de ministeries en bij de Tweede Kamer zwaar gelobbyd en ik kan nu melden dat het gerucht gaat - details kan ik nog niet melden - dat er f 400 miljoen tot f 500 miljoen boven de markt hangt voor het oplossen van knelpunten. Ik hoop dat dit bedrag bij de afronding van het debat over de nieuwe natuurnota wordt vastgelegd. De stijgende grondprijzen zullen waarschijnlijk ook wel gevolgen hebben voor ons eigen krediet Traditionele natuurterreinen. Waarschijnlijk kom dit punt in de Voorjaarsnota 2001 terug.

Ik hecht eraan nog eens dik onderstreept mee te delen dat in Drenthe de natuurontwikkeling geschiedt op vrijwillige basis en ik wil daaraan vasthouden. Dwangmatige methodes zijn voor de natuurontwikkeling in Drenthe niet nodig en als wij het op onteigening laten aankomen, zullen wij merken dat de prijzen alleen maar oplopen.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Het is bekend dat tot nu toe de EHS op vrijwillige basis wordt gerealiseerd. Is mevrouw Edelenbosch van mening dat het realiseren van nieuwe natuurgebieden een maatschappelijk doel is dat vergelijkbaar is met bijvoorbeeld de functies wonen en werken?

Mevrouw EDELENBOSCH: Ik wil wel toegeven dat het realiseren van natuurgebieden ook een maatschappelijke functie heeft.

De heer SCHAAP: Maar is die maatschappelijke functie gelijkwaardig?

Mevrouw EDELENBOSCH: Ja.

De heer SCHAAP: Waarom wil zij dan voor wonen en werken de instrumenten voorkeursrecht en onteigeningsrecht wel toepassen en voor het realiseren van nieuwe natuurgebieden niet?

Mevrouw EDELENBOSCH: Ik heb mij er helemaal niet over uitgelaten of ik dat voor die andere functies wel wil.

De heer SCHAAP: Maar dat is de huidige praktijk.

Mevrouw EDELENBOSCH: Misschien mag ik ook even uitspreken. Wij spreken nu over het realiseren van nieuwe natuur en ik heb aangegeven dat dat in Drenthe niet gefrustreerd wordt doordat wij geen maatregelen kunnen nemen om dat af te dwingen, maar dat wij veel meer tegen de hoogte van de

prijzen aanlopen. Waar wij aankoopverplichtingen hebben, lopen de gronden over de grondpot heen, omdat wij niet kunnen doorleveren of kunnen aankopen. Ik denk overigens dat het debat daarover op dit moment niet gevoerd moet worden. Mijnheer de voorzitter. Ik wil nog wel een ander knelpunt aan de orde stellen. Veel sprekers hebben gezegd dat gebiedsgericht beleid belangrijk is en zij hebben gevraagd hoe wij daar strategisch mee omgaan. Bij het maken van een afspraak kunnen alle conflicterende belangen worden meegewogen en uiteindelijk komen wij altijd tot een resultaat. Zo is het ook gegaan bij het Hunze-project. Maar door de nieuwe ammoniakwetgeving dreigen de nieuw te ontwikkelen bos- en natuurgebieden verzuringsgevoelig te worden, hetgeen een stagnatie in de voortgang van ons beleid betekent. Tot nu toe was het uitgangspunt dat wat na 1989 is gerealiseerd niet verzuringsgevoelig is. Wij hebben het knelpunt, dat de rijksoverheid nu ineens de altijd geldende regels ter discussie gaat stellen, ingebracht in het overleg met de ministers Kok en Pronk over het BANS-project.

Een ander algemeen punt dat in het buitengebied speelt, is de nog steeds bestaande spanning tussen het enthousiasme dat wij hier in Drenthe met elkaar opbrengen voor de landinrichting als een erkend middel voor de zaken die wij moeten regelen en de animo voor dit instrument op de Haagse burelen. Het zal niet de laatste keer zijn dat wij hierover spreken.

Met de staten hebben wij geconstateerd dat in het Programma landelijk gebied van het Kompas wat minder geld is gestort dan waar wij van uitgingen. Het is allemaal nog krampachtiger geworden nu Brussel heeft laten weten dat bepaalde dingen niet kunnen worden gebruikt voor de leefbaarheid van het platteland; ik noem als voorbeelden de dorpshuizen en de culturele ontwikkeling. Ook op deze punten zullen wij proberen zo goed mogelijk oplossingen te zoeken om goede projecten wel te kunnen financieren.

Wij hebben de intentie om eindelijk eens af te ronden wat wij zo'n jaar of zeven geleden in het decentralisatieakkoord met het Rijk hebben afgesproken. Het is de bedoeling dat er in december een bestuursovereenkomst met het Rijk wordt gesloten, na de ondertekening waarvan het Rijk in het vervolg alleen nog de hoofdlijnen aangeeft en de provincie daadwerkelijk de regierol krijgt. Er moet alleen nog wel wat water door de rivier voor wij die overeenkomst ondertekenen. Ik heb mij voorgenomen om, voor tot ondertekening wordt overgegaan, hierover nog eens met de statencommissie te discussiëren. Ik wil in ieder

geval de staten daarover eerst uitvoerig van informatie voorzien.

Met betrekking tot de Regeling inzake onderhoudsovereenkomsten landschapselementen (ROL) heeft het college de staten voorgesteld de regeling in het voorjaar van 2001 tijdelijk te stoppen. Dat is niet omdat wij van mening zijn genoeg gedaan te hebben, maar omdat wij hebben moeten constateren dat een aantal verzoeken om landschapsovereenkomsten binnen het Programma beheer af te sluiten, al meer dan acht maanden bij de organisatie Landelijke Service bij Regelingen (LASER) ligt, dat het budget dat voor landschapselementen in het Programma beheer is gerealiseerd, ook nog wat beperkt is en omdat wij bang zijn dat als wij doorgaan met het afsluiten van overeenkomsten - het gaat daarbij om zesjarige afspraken - wij na een jaar of twee tegen de mensen die die overeenkomsten afsluiten, moeten zeggen dat zij hun werkzaamheden moeten stoppen, omdat wij het allemaal niet meer kunnen overzien. Wij willen nu graag even pas op de plaats maken en bekijken wat uit de bestaande overeenkomst over kan gaan naar het Programma beheer. Ikzelf heb het positieve gevoel dat onze autonome middelen die wij voor die overeenkomsten beschikbaar stellen dan meer ruimte bieden om voor de rest van Drenthe ook voldoende overeenkomsten af te sluiten. Ik wil graag nader met de commissie discussiëren over wat dan voldoende is.

De heer KUIPER: Mijnheer de voorzitter. In het statenstuk wordt een bedrag van f 100.000,-- genoemd en GroenLinks heeft voorgesteld dat bedrag te verhogen. De gedeputeerde stelt nu voor geld uit een andere pot te halen en goed te bekijken welke overeenkomsten met dat geld gesloten kunnen worden. Als de gedeputeerde hiermee naar de commissievergadering teruggaat en het bedrag is dan eventueel hoger, dan zullen wij daar met alle plezier akkoord mee gaan.

Mevrouw EDELENBOSCH: Er is al verschillende malen statenbreed uitgesproken dat de ROL een fantastisch instrument is en het college haalt het dan ook niet in zijn hoofd om die regeling te frustreren. Wij willen wel even pas op de plaats maken om de gelegenheid te hebben te bekijken wat wij naar het Programma beheer kunnen overdragen en wat dan nog onze eigen verantwoordelijkheid is. Het extra bedrag van f 100.000,-- was voornamelijk bedoeld voor de ecologische verbindingszones. Ik hoop dat wij per 1 januari veel kunnen overzetten.

De heer HOLMAN: Mijnheer de voorzitter. De gedeputeerde voelt het probleem redelijk goed aan. In de statencommissie is erover gediscussieerd of de provincie het wel kan maken dat burgers acht maanden moeten wachten voor zij iets horen. Wij zullen hierover binnenkort nog weer discussiëren en ik denk dat de insteek daarbij moet zijn dat het waardevolle instrument van de ROL zo maximaal mogelijk wordt benut.

Mevrouw EDELENBOSCH: Ik ben blij dat de heer Holman er zo over denkt. Wat hij zegt, was ook de bedoeling van mijn woorden.

Met de argumentatie die de PvdA onder haar verhaal over de Veenkoloniën legt, is het college het volledig eens. Dat was ook de reden waarom het Noorden op 6 april met minister Brinkhorst heeft overlegd over wat voor de Veenkoloniën zou kunnen worden gedaan. Wij zijn net als de PvdA en naar ik aanneem ook de overige fracties, tevreden dat minister Brinkhorst toen heeft gezegd zich sterk te willen maken voor een oplossing. Het kabinet heeft ingestemd met het vormen van een commissie en voor zover ik weet wordt het niet de commissie-Luteijn. Ik verwacht dat de minister komend weekend bekendmaakt welke personen zitting zullen hebben in die commissie. Een van de opdrachten van die commissie zal zijn in maart met een ruimtelijkeontwikkelingsvisie voor het hele veenkoloniale gebied - het gebied in Groningen, Drenthe en over de Duitse grens - te komen.

(Voorzitter: de heer Ter Beek)

De Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (NLTO) heeft over de problematiek in de Veenkoloniën een notitie geschreven. Er is inmiddels een actieprogramma met allerlei projecten die in de Veenkoloniën zouden kunnen worden gerealiseerd en er is inderdaad een Agrarische Adviesraad en alle projecten die door de verschillende instanties worden ingebracht, zullen voor zover mogelijk ingesluit worden in de totaalvisie.

Ik wil op dit moment niet al te veel zeggen over de biologische landbouw, omdat de voortgangsnotitie in de volgende commissievergadering aan de orde is. Met betrekking tot De Wenning wil ik opmerken dat de provincie niet van plan is het gat dat het Rijk achterlaat structureel te vullen. Wij hebben niet de gewoonte exploitatiesubsidies te geven, maar wij willen graag meefinancieren als De Wenning bepaalde concrete projecten oppakt. Dat zal ook

staan in het plan van aanpak dat in de commissievergadering aan de orde komt. De Wenning is een prachtig informatiecentrum en ik ben het ook eens met degenen die zeggen dat de markt zijn werking moet hebben, maar wij kunnen best een steuntje bieden bij het stimuleren van de vraag naar biologische producten.

De heer Baas merkte op dat de biologische markten niet zo succesvol zijn, maar mijn informatie is anders. In de herfstvakantie zijn de eerste grote biologische markten in Emmen, Assen en Hogeveen gehouden en de reacties daarop waren zeer positief. Men heeft dan ook alle hoop dat de mensen die die markten bezocht hebben, blijven komen.

De heer WENDT: Mijnheer de voorzitter. Wat verstaat de gedeputeerde dan onder "grote biologische markten?" Ik ben er ook geweest en ik heb niet meer dan vier kraampjes met een totale lengte van misschien tien meter kunnen ontdekken.

Mevrouw EDELENBOSCH: Maar dat is ook het project. Het gaat om vier of vijf kramen en er wordt niet een aparte biologische markt georganiseerd. Die worden overigens wel gehouden, namelijk in Orvelte en in Frederiksoord, maar die draaien voornamelijk in het toeristenseizoen. De markten waarvoor wij een project hebben opgesteld, zijn onderdeel van reguliere markten.

De heer KUIPER: Mijnheer de voorzitter. Het is plezierig dat de biologische landbouw in de volgende commissievergadering onderwerp van discussie is, maar morgen wordt het statenstuk 806, Stimulering biologische landbouw, project Biom, besproken en daarbij kan dit punt toch ook ter sprake komen?

Mevrouw EDELENBOSCH: Het gaat bij Biom om één project, dat vooruitlopend op het plan van aanpak ter bespreking wordt voorgelegd. In de volgende commissievergadering gaat het om de voortgang van de hele biologische landbouw. Maar ik kan de heer Kuiper niet tegenhouden als hij er morgen ook iets over wil zeggen.

De heer Van der Schoot heeft nog een vraag gesteld over de nationale parken. Het bestempelen van een gebied als nationaal park heeft niet in eerste instantie als doel het aantal bezoekers te vergroten; een nationaal park wordt ingesteld om grote natuurlijke gebieden en landschappen te beschermen. Een van de eerste opdrachten naast de bescherming van de ecologische waarden van zo'n gebied is natuurvoorlichting en -educatie.

Onderzoek in 1994 heeft wel uitgewezen dat het aanwijzen van het eerste nationale park, het Dwingelderveld, de streek *f* 22 miljoen tot *f* 30 miljoen heeft opgeleverd bij een bezoekersaantal van zo'n 1,5 miljoen. Het is dus net als met hoofdpijn: het gaat ook over als je geen aspirine inneemt, maar de aanwijzing tot nationaal park draagt zeker bij aan de sociaal-economische ontwikkeling van een gebied.

De heer Van der Schoot vraagt zich, op grond van het feit dat wij hebben opgeschreven vier parken te willen maken, af waar de grens ligt en of niet heel Drenthe een park wordt. Dat wordt het niet. Het Dwingelderveld en het Drents-Friese Wold zijn inmiddels ingesteld, de instelling van het gebied Drentsche Aa is in voorbereiding en wij hebben nog altijd het Ooster- en Westersand op ons verlanglijstje staan. Het gaat dus zeker niet om de hele provincie Drenthe. En verder wil ik tot geruststelling van de heer Van der Schoot hieraan toevoegen dat het ons niet bekend is dat de nationale parken eigen verkeersregels hanteren.

De heer VAN DER SCHOOT: Die wat speelse opmerking sloot ook meer aan bij wat ik over de rotondes heb gezegd. Dit was niet zo serieus bedoeld.

Mevrouw EDELENBOSCH: Maar ik neem de heer Van der Schoot altijd serieus, ook al doen zijn opmerkingen mij vaak in de lach schieten.

De heer VAN DER SCHOOT: Dan mag mevrouw Edelenbosch nu spontaan in de lach schieten.

Mevrouw EDELENBOSCH: Na de afgelopen commissievergadering hebben wij nogal zwaar gelobbyd bij de staatssecretaris om vooral de rechtstreekse subsidiëring van de schaapskuddes te herstellen. De staatssecretaris heeft bij de discussie over de nieuwe Nota natuur haar voorstel om die schaapskuddes onder te brengen in het Programma beheer geannuleerd. Er is de eigenaren van de kuddes te verstaan gegeven dat zij de rest van hun inkomen uit eigen maatregelen moeten halen. Ik verzoek de staten daarvoor voorlopig de ruimte te geven. Zo zouden de kuddes in een project Natuureducatie en -voorlichting ondergebracht kunnen worden en voor die projecten is wel geld. Ik denk daarom dat wij nu niet onmiddellijk moeten zeggen dat de provincie haar bijdrage van *f* 12.500,-- wel zal verhogen. De eigenaren van de kuddes weten ook heel goed dat wij dat niet zullen doen.

Een van de zaken die van belang is bij het landschappelijk bouwen is de identiteit van het gebied. Er is meermalen gezegd dat het bouwen in en het ontwikkelen van een gebied moeten passen bij het karakter van dat gebied. In de gebieden Drentsche Aa en Hunze gaan wij samen met het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) een project Identiteitsbeschrijving van het gebied opzetten. Met het gebied van de Drentsche Aa zal met grote zorg worden omgegaan en in het Hunzegebied zullen ontwikkelingen beschreven worden. Het Reest-gebied is Belvédère-gebied en voor dat gebied is het eerste project bij staatssecretaris Van der Ploeg ingediend. In de nieuwe Nota natuur staat een project Proeftuinen/landschap ontwikkelen, en wij overwegen Zuidwest-Drenthe daarvoor aan te melden. Ik denk dat wij op die manier de kwaliteiten van Drenthe wel op een bijzondere manier onder de aandacht brengen. Mijnheer de voorzitter. Er is veel te doen en er is geen tijd te verliezen, willen wij alle goede dingen voor Drenthe bereiken.

Mevrouw DE VRIES: Mijnheer de voorzitter. Ik wil mijn verhaal splitsen in drie delen: het wonen, de rest van het POP en de rest van de opmerkingen. Ik wil het wonen van de rest splitsen, omdat de staten met hun zorg voor het wonen mij op voorhand aan hun kant hebben.

Mijnheer de voorzitter. Ons POP is nog steeds een goed plan, daar ben ik heilig van overtuigd. Milieu, water, verkeer en vervoer, natuur en ruimtelijke ordening zijn integraal in het plan opgenomen. De structuur die wij in ons POP en die het Noorden in het Kompas heeft aangebracht, is door minister Pronk in zijn Vijfde nota op de ruimtelijke ordening overgenomen. Maar de contouren die Pronk in zijn ontwerpnota bedoelde waren andere dan die van ons. Daarom heeft het Noorden ook gezegd dat als er contouren komen, de provincies en gemeenten die moeten bepalen en dat die niet door het Rijk getrokken mogen worden; contouren à la Pronk willen wij dus niet.

Degenen die de terugkoppelingen van de ambtelijke overleggen, die vooraf zijn gegaan aan de bestuurlijke overleggen over het POP, hebben gelezen, hebben gezien dat er met het POP heel goed te werken is.

Er gebeurt heel veel. Er zijn ontwikkelingen gaande op het gebied van de windenergie, de staten hebben mee kunnen praten over de ruimtelijke kwaliteit, over de omgevingsbalans en over het compensatiebeleid. Er wordt geprobeerd in de omgevingsbalans in ieder geval het sociale aspect

mee te nemen. Dat is trouwens nog knap lastig en het zal mij benieuwen hoe dat uitpakt. Het compensatiebeleid is iets dat wij samen met de gemeenten op moeten pakken, omdat het door moet werken in bestemmingsplannen. Het stuk over de stadslandschappen hebben de staten inmiddels ontvangen en dat wordt binnenkort in de commissie behandeld. En dan spreek ik alleen nog maar over de RO-punten. Mevrouw Edelenbosch sprak zo-even over de plannen voor Zuidwest-Drenthe en zo zijn er meer zaken die in het kader van het POP opgepakt worden en waarop concrete acties worden genomen. Als de PvdA dan vraagt om concrete acties binnen een halfjaar, wordt zij eigenlijk op haar wenken bediend, want die acties lopen al.

De fractie van de PvdA heeft ook gesproken over een notitie voor het grondbeleid en de vraag daarbij is of wij meer moeten doen dan wij op dit moment al doen. Mevrouw

Edelenbosch heeft met betrekking tot de EHS al gezegd dat de provincie daar niet meer moet willen doen, omdat daar de vrijwilligheid hoog gehouden moet worden. Als het om verkeers- en vervoersprojecten gaat, kan de provincie al gebruikmaken van haar mogelijkheden om tot onteigening over te gaan. Als het gaat om bedrijventerreinen en wonen en het voorkeursrecht dan moet ik erop wijzen dat de wet echt gekoppeld is aan bestemmingsplannen en dat de toepassing is voorbehouden aan een Bureau Grondzaken van de gemeente. Het is de vraag of een provincie dergelijke projecten wel moet willen oppakken. Het wordt anders wanneer er in het kader van een fundamentele herziening van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) ruimte komt voor een provinciale projectprocedure. Als die er komt, moeten wij goed bekijken welke instrumenten wij nodig hebben om die ruimte waar te maken. Hebben wij meer of extra dingen nodig? In IPO-verband wordt bekeken welke gereedschapskist de provincies nodig hebben om, wanneer dit allemaal doorgaat, daaraan invulling te geven. Ik denk daarom dat wij de fundamentele herziening van de WRO moeten afwachten.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. De gedeputeerde sprak over een Bureau Grondzaken bij de gemeente. Is dat niet iets uit het verre verleden?

Mevrouw DE VRIES: Misschien heet het nu anders, maar in mijn tijd bij de gemeente was er in ieder geval een dienst die de terreinuitgifte onder haar beheer had.

De heer LANGENKAMP: En juist daarom zijn de voorkeursrechten moeilijk uit te werken.

De heer SCHAAP: Als ik mevrouw De Vries zo hoor, zegt zij eigenlijk dat er helemaal niets aan de hand is en dat wij maar moeten wachten tot de Vijfde nota er is. Maar zij geeft zelf al aan dat het IPO en Pronk daar druk mee bezig zijn en ik wijs haar erop dat in alle politieke partijen - dus ook in die van mevrouw De Vries - clubjes bijeenkomen om opnieuw naar een actieve vorm van grondpolitiek te zoeken voor de drie verschillende overheidslagen. Mevrouw De Vries zegt nu al dat de provincie Drenthe nu en in de toekomst geen enkel stuk gereedschap uit het kistje van het IPO nodig heeft.

Mevrouw DE VRIES: Misschien heb ik het dan niet goed gezegd. Ik heb bedoeld te zeggen dat wij met de instrumenten die wij nu hebben, zonder de vrijwilligheid in de EHS aan te tasten, voldoende mogelijkheden hebben. De heer Schaap koppelt de extra mogelijkheden van de Vijfde nota en van de discussies die landelijk in de diverse partijen worden gevoerd, aan provinciale procedures, want ook hij spreekt over een provinciaal onteigeningsrecht en over een provinciale Wet voorkeursrecht gemeenten. Daarvoor is een fundamentele herziening van de WRO nodig, waarin sprake is van een provinciale projectprocedure. Als die werkelijk aan de orde is, moet bekeken worden welke instrumenten uit de gereedschapskist die nog in ontwikkeling is bij het IPO, gebruikt kunnen worden om zo goed mogelijk invulling te geven aan het provinciale projectbeleid. Dat is wat anders dan wat de heer Schaap nu zegt, want hij zegt dat wij op voorhand al instrumenten moeten hebben voor de terreinen waarop wij nu nog niet werkzaam zijn.

De heer SCHAAP: Als zowel het IPO als de politieke partijen driftig discussiëren over nieuwe vormen van grondpolitiek en als de provincies dan in beeld zijn voor onderdelen daarvan, dan zeg ik dat daarover ook in Drenthe gediscussieerd moet worden en dat ook Drenthe moet bekijken of zij behoefte heeft aan bepaalde instrumenten. Wij moeten dan niet wachten tot elders in het land een besluit is genomen; wij moeten daar zelf ook bij zijn.

Mevrouw DE VRIES: Daarin heeft de heer Schaap helemaal gelijk. Daarom ook hebben wij bekeken welke instrumenten wij hebben en of wij daarmee

voldoende uit de voeten kunnen. Met de instrumenten die wij nu hebben, kunnen wij uit de voeten, tenzij er een heel nieuw traject van provinciale projectprocedures wordt ingezet. Gebeurt dat, dan moeten wij bekijken wat wij missen. In IPO-verband wordt nu bekeken welke gereedschappen de provincies zouden moeten hebben en of elke provincie de gereedschappen die zij op een bepaald moment nodig heeft, kan pakken. Als dat aan de orde is, wil ik hierover heel graag met de staten discussiëren.

In de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit (RIM) is gezegd dat met het opwekken van windenergie in Coevorden wordt begonnen, tenzij in het kader van de Energie-nota een grotere inzet wordt gevraagd. Het uitwaaiëren van windmolenparken is op grond van het POP uitgesloten.

De fractie van de VVD heeft gesproken over de landbouw als natuurbeheerder van bepaalde terreinen en over de ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw in andere gebieden. De heer Schaap wees in dit verband al op het POP. Maar ook daarmee moet niet al te star worden omgegaan. In 2002 kan het POP voor het eerst worden herzien en daarom zullen in december 2000 al de eerste gesprekken met gemeenten, belangenorganisaties, waterschappen en andere doelgroepen worden begonnen om te horen of het POP nog voldoet of dat de praktijk verschilt van de theorie.

Hetzelfde geldt eigenlijk voor de vraag van de fracties van GPV/RPF, Ouderenpartij en CDA of de kernzones de economische ontwikkelingen nog op kunnen vangen. Naar mijn mening kunnen die dat nog steeds, maar ook op dit punt heeft het college de wijsheid niet in pacht en zal nagegaan moeten worden of dit beeld nog met de werkelijkheid overeenkomt.

De VVD pleit voor ruimere mogelijkheden voor nieuwe, gepaste bedrijvigheid. De mogelijkheden voor bedrijfsvestiging in vrijkomende agrarische bebouwing in het buitengebied geven mij niet het idee dat die ruimer moeten worden. In het POP zijn goede mogelijkheden beschreven. Als de woonfunctie wordt gehandhaafd en als er sprake is van activiteiten binnen het bestaan-de gebouw met niet te veel uitbreiding daarbuiten, dan kan in een vrijkomende boerderij een bedrijfje gevestigd worden en ik heb het idee dat er dan ruimte genoeg is.

In VDG-verband is gekeken naar mogelijkheden voor de starters op de woningmarkt. De inspecteur voor de volkshuisvesting is gevraagd te bekijken of wij wellicht mogelijkheden over het hoofd hebben

gezien. En verder hebben wij nagegaan welke mogelijkheden de Huisvestings-wet biedt. Het blijkt dat er nog wel mogelijkheden zijn, maar dat het allemaal knap lastig wordt. Daarom hebben wij er in het IPO voor gepleit om niet alleen voor restrictieve gebieden, zoals die door het Rijk zijn aangegeven, maar ook voor provincies met een restrictief beleid, te laten gelden dat gemeenten een voorkeursrecht kunnen blijven uitoefenen. Verder kan een provincie niet zo heel veel doen. De gemeenten kunnen bepalen welke soort woningbouw ergens komt en of de grond voor starters goedkoper kan zijn. De gemeenten hebben, als zij voor hun grondgebied een structuurplan maken, zelfs binnen het POP de mogelijkheid de woningbouw over verschillende kernen te spreiden, maar van al die mogelijkheden wordt onvoldoende gebruikgemaakt en dat vind ik doodzonde. Daarnaast dwingen de rijksheren de provincie vaak als rekenmeester op te treden, omdat het Rijk bij de totstandkoming van het POP op voorhand akkoord is gegaan met een, volgens hen, teveel aan woningbouw, maar daarbij heeft gezegd: "Gij zult monitoren, gij zult u houden aan de aantallen". En daarmee komt ons woonbeleid in de klem te zitten en daarom hebben de fracties die over het wonen hebben gesproken, mij op voorhand aan hun kant.

De fractie van de PvdA pleit voor de opvang van oud, jong of gehandicapt, zonder gevolgen voor de nieuwbouw. De VVD zegt dat meervoudige dubbele bewoning in vrijkomende boerderijen buiten de aantallen moet blijven. GroenLinks vraagt ons binnen twee maanden met de beschrijving van uitzonderingsgevallen te komen.

Mijnheer de voorzitter. Ik ben van mening dat met een visie over wonen niet gewacht moet worden tot de evaluatie van het POP. In een bijlage bij ons POP zijn aantallen genoemd. Die aantallen zijn op dit moment echt nog niet allemaal weg. Dat zou ook niet kunnen, want dan was in twee jaar alle ruimte voor tien jaar uitgegeven. Maar wij hebben in Drenthe wel te maken met de vergrijzing. Wij horen van gemeenten dat zij in de toekomst hoogstwaarschijnlijk niet in de behoefte aan woonruimte kunnen voorzien en wij hebben te maken met een ministerie dat uitgaat van de stelling dat een boerderij waarin tien wooneenheden zijn gevestigd, maar met slechts één voordeur, als één contingent telt, terwijl het er tien zijn, als iedere wooneenheid een eigen voordeur heeft. Daarom moeten wij eens goed nagaan of dit allemaal wel is wat wij hebben gewild. Daarom heb ik gevraagd een onderzoek te doen naar het woningtekort in relatie tot de aannames in

de Nota wonen en naar wat dit betekent voor de in het POP gehanteerde aantallen.

De heer KUIPER: Mijnheer de voorzitter.

GroenLinks heeft mede het voorstel ingediend om tot enige aanpassing te komen. Het nadeel hiervan is wel dat het via een wijziging in een bijlage mogelijk wordt op een andere manier naar het POP te kijken. Er is dus enig gevaar voor precedentwerking. Kan worden voorkomen dat via deze kleine aanpassing via de bijlage andere uitgangspunten van het POP worden aangetast? Wordt hierop ook gelet bij de evaluatie die volgend voorjaar zal plaatsvinden?

Mevrouw DE VRIES: Ik ben van mening dat wij op deze manier niet in aanvaring komen met de hoofdlijnen van het POP, maar omdat er sprake moet zijn van een zorgvuldige procedure, kan een en ander niet binnen twee maanden geregeld worden.

Na onderzoek weten wij nu dat wij een plus op het woningbouwaantal hebben. Wat gaan wij nu doen? Ik ken op dit moment nog niet alle ins en outs, maar wat het college voor ogen staat is dat die plus per gemeente wordt bekeken. Er wordt gekeken naar bevolkingsopbouw en de gemeenten moeten een plan maken waarin zij aangeven hoe zij de woningen over hun kernen willen verdelen. Daarbij moeten zij wel binnen de hoofdlijnen - de contouurlijnen en de functielijnen - van het POP blijven. De gemeenten moeten aangeven hoe zij denken te bouwen voor de doelgroepen. Ik hoor van de gemeenten dat zij problemen hebben met het opvangen van ouderen en starters en zij moeten nu laten weten hoe zij voor deze doelgroepen denken te gaan bouwen. Als de gemeenten zeggen niet voor die groepen te willen bouwen, moeten zij aangeven waarom niet. Willen de gemeenten in aanmerking komen voor de plus, dan zullen zij de ruimte voor die groepen moeten gebruiken. In dezelfde Nota bouwen en wonen zouden ook uitzonderingsgevallen kunnen worden opgenomen. Een van de zaken waaraan ik dan denk is de gehandicaptenzorg. Er zijn steeds meer mensen die vanuit een instituut zelfstandig gaan wonen. En dan mag het in mijn ogen geen belemmering zijn als het een kleine kern betreft. Een andere uitzonderingsgroep zou kunnen zijn de cultuurhistorische bebouwing. Daarbij kan gedacht worden aan een boerderij of aan een melkfabriek. De discussie daarover moet in de staten gevoerd worden, maar dat lukt niet binnen twee maanden, want er is eerst overleg nodig met de gemeenten en bovendien moet een zorgvuldige procedure worden gevolgd, waarvan waarschijnlijk ook

terinzagelegging en inspraak deel uitmaken. Willen wij alle zorgvuldigheid in acht nemen dan zullen de staten daar niet eerder dan midden volgend jaar over spreken. Ik wil de commissie daar best eerder bij betrekken en ik wil daar ook absoluut niet mee wachten tot de evaluatie. Het moet gaan om een plan waarbij de gemeenten meer verantwoordelijkheid krijgen, waarbij het mogelijk is voor de doelgroepen te bouwen en waarbij de provincie kan sturen dat de gemeenten dit ook werkelijk gaan doen. Hierbij kan de provincie dan ook nog aangeven wat zij belangrijk vindt. Op die manier zijn wij goed bezig, maar dit vergt wel een zorgvuldige procedure.

Mijnheer de voorzitter. De fractie van de Ouderpartij heeft gevraagd om informatie op enkele A4'tjes. Voor zover het om beleid uit mijn portefeuille gaat, krijgt zij die toegezonden. Op hetgeen over het Masterplan van Limburg en het scholingsoffensief dat moet toeleiden naar de arbeidsmarkt is gezegd, zal de heer Weggemans reageren, maar dan echt niet aan de hand van het Masterplan van Limburg, want dat heeft betrekking op asielzoekers.

De Ouderenpartij heeft gevraagd om een bedrag van f 100.000,- voor de opvang van dak- en thuislozen. Die opvang is een taak van de gemeenten. De provincie kan natuurlijk gemeentelijke projecten die gericht zijn op bepaalde doelgroepen gericht ondersteunen en dat gebeurt ook wel. Zo steunt de provincie een project in de gemeente Noordenveld dat erop is gericht om mensen die niet in staat zijn tot een goed sociaal functioneren en daarom vaak uit huis zijn gezet, te begeleiden. Die begeleiding geschiedt door de Regionale Instelling Beschermende Woonvormen Drenthe (RIBW), het algemeen maatschappelijk werk, de GGZ, de Sociale Dienst en de Gemeentelijke Kredietbank. Dus als het gaat om een motie, zou ik mij nog eens een keer achter de oren krabben.

De heer Van der Schoot heeft gevraagd of het aanbod van psychiatrische zorg versnipperd is of omgebouwd is tot een provinciale instelling. De algemene psychiatrische ziekenhuizen in Drenthe zijn samen met de RIAGG tot één organisatie gefuseerd, GGZ Drenthe en daarnaast is er samenwerking met RIBW en verslavingszorg binnen de psychiatrie; de kinder- en jeugdpsychiatrische ziekenhuizen in Drenthe zijn met het universitaire centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie in Groningen samengegaan in een holding. Beter dan het op dit moment voor elkaar is, kan haast niet en ik denk dat heel Nederland er een voorbeeld aan kan nemen.

Verder heeft de heer Van der Schoot nog gevraagd in welke mate verslavingszorg, gehandicaptenzorg, verpleeghuizen, ziekenhuizen, politie en huisartsen samenwerken. Tussen die verschillende zorgsectoren wordt op uitvoerend niveau in verschillende samenstelling heel veel samengewerkt. Het doel van deze samenwerking is juist om van ieders deskundigheid gebruik te maken en de uitvoering van de verschillende regiovisies is daarbij ook een belangrijke stimulans.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Ik wil even een korte passage voorlezen uit het voorlaatste nummer van het IPO-blad. "Het provinciebestuur van Limburg trekt de lijn van het zelfstandig wonen van ouderen, waarmee in het verleden al veel ervaring is opgedaan, consequent en voortvarend door naar gehandicapten en mensen met psychiatrische problemen. Gedeputeerde drs. Martin Eurlings en zijn medewerkers hebben daarvoor beleidsvoornemens in een Masterplan opgesteld; daarmee openen zij tegelijkertijd een frontale aanval op de wachtlijsten in de zorg."

Mevrouw DE VRIES: Dat is dus nog geen Masterplan, maar het kan het natuurlijk best wel worden. Voor zover ik heb begrepen, beraadt een projectgroep zich op hoe wonen en zorg gecombineerd en geïntegreerd kunnen worden. Het Masterplan dat er nu is, beperkt zich tot asielzoekers. Maar dat zal dan wel een ander Masterplan zijn.

De heer BLANKSMA: Ik zal mevrouw De Vries het artikel dadelijk overhandigen.

Mevrouw DE VRIES: Ik ken dat artikel wel en juist daarom heb ik het allemaal nog eens na laten vragen.

De her BLANKSMA: Maar in het hele artikel komt het woord "asielzoeker" niet voor.

Mevrouw DE VRIES: Mijnheer de voorzitter. De VVD waarschuwt ervoor bij het beschikbaar stellen van extra middelen niet op het grensvlak van de Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ) te komen. Daar ben ik het ontzettend mee eens. Maar extra middelen die door de provincie beschikbaar worden gesteld, zijn juist bedoeld om inhoud te geven aan de stimulerende rol. De aanloopkosten van projecten komen vaak niet in aanmerking voor reguliere financiering en met hulp van de provincie kan dan toch een start worden gemaakt met als

gevolg dat de gewenste activiteit of het gewenste aanbod daarna in de reguliere financiering van zorgaanbieders en -verzekeraars kan worden meegenomen.

Ik ben het van harte met de VVD eens dat het patiënten- en consumentenbeleid moet worden ondersteund. In het kader van de herijking komen wij daarop nog wel terug. De fractie van het CDA heeft aandacht gevraagd voor het fenomeen hospice. Op dit moment wordt in Drenthe getracht een aantal initiatieven van de grond te tillen. Het gaat dan vaak om, hetzij een verzorgings- of verpleegtehuis, dat probeert iets op te zetten, hetzij een aantal soroptimisten dat met initiatieven komt. Maar ook in Hoogeveen is een initiatief opgezet. Het idee op zich spreekt het college wel aan en daarom lijkt het mij goed dat wij eerst bekijken hoe wij daar invulling aan kunnen geven om daarna met de staten te bespreken of dat een goede zaak is om geld aan te besteden. Zodra er een goed voorstel is, komen wij hiermee bij de staten terug.

Mijnheer de voorzitter. Het laatste, maar daarom niet het onbelangrijkste punt, dat ik wil bespreken is de mantelzorg. Vanuit de staten is gezegd dat wij eigenlijk het Platform Mantelzorg zouden moeten ondersteunen. Ik ben het daar van harte mee eens. Mantelzorgers leveren een zo grote bijdrage aan de samenleving en aan het uit de zorg houden van mensen, dat niet genoeg gedaan kan worden om het die zorgers mogelijk te maken dat zij naast het leveren van die zorg hun werk en gewone leven voort kunnen zetten. Mijn voorstel is om dat stukje mantelzorg waarvoor nu aandacht is gevraagd, mee te nemen in het vrijwilligerswerk waarvoor door de fractie van de PvdA aandacht is gevraagd.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Ik heb niet helemaal precies de uitkomst van het antwoord met betrekking tot de hospices begrepen. Heeft mevrouw De Vries met zoveel woorden gezegd dat zij het idee verder wil onderzoeken en houdt dit dan in dat zij op dit moment zegt hierop nader terug te komen of heeft zij de claim die de fractie van het CDA heeft gelegd als het gaat om het bedrag, al geaccepteerd?

Mevrouw DE VRIES: Het college wil het bedrag reserveren. Als er een uitgewerkt voorstel is, zal dit in de commissie aan de orde komen.

De VOORZITTER: Mij is gebleken dat er behoefte is aan een humanitaire stop. Ik schors de vergadering.

(Schorsing van 16.20 tot 16.32 uur)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Ik heb zo-even een e-mail ontvangen van Freek Benning. Freek dankt ons allen zeer hartelijk voor het fraaie bloemstuk en hij is ervan overtuigd dat reacties als die van ons bijdragen aan zijn voorspoedig herstel. Hij sluit zijn bericht af met een mooie spreuk die ik de staten niet wil onthouden: "Een partij die de eer opeist voor de regen moet niet verbaasd zijn als haar tegenstanders haar de schuld geven van de droogte."

Mevrouw BRINK: Mijnheer de voorzitter. De fractie van de PvdA heeft vragen gesteld over het festivalbeleid en dan met name over het Bevrijdingsfestival. In het kader van de herijking van het beleid willen wij een apart festivalbeleid ontwikkelen. Festivals met een lokaal en regionaal draagvlak, kwaliteit en professionaliteit zouden meer structureel dan nu het geval is moeten worden ondersteund; en dat geldt zeker voor het Bevrijdingsfestival. De komende budgetperiode zal er, als het om het Bevrijdingsfestival gaat, een wat duidelijker koppeling gelegd moeten worden met bijvoorbeeld het onderwijs. Naast muzikale optredens moet het onderwijs voor de randprogrammering zorgen. Maar ook hier geldt dat ik Assen wederom zal vragen mee te doen. Een festival kan alleen succesvol verlopen als er sprake is van een goede organisatie en in de praktijk blijkt - en alle vrijwilligers die zich met die festivals bezighouden, zeggen dit ook - dat er op bestuurs- en organisatieniveau heel veel wisselingen plaatsvinden, waardoor soms problemen ontstaan. Om alle kennis en ervaring te bundelen, moet er een professioneel festivalbureau komen. Dat bureau moet zich bezighouden met de programmering, met tijd en plaats, moet de organisatoren adviseren en zou zich bezig kunnen houden met de public relations (PR). Het moet natuurlijk wel allemaal in samenwerking met K&C, met de toeristisch-recreatieve sector en met de gemeenten gebeuren. De fractie van de PvdA stelt voor een festival te organiseren voor de tientallen goede amateur-orkesten in Drenthe. Die moeten de gelegenheid krijgen op podia als schouwburgen, op te treden. En hoewel ik mij goed realiseer dat de provincie niet het beleid van de grote accommodaties en zeker niet dat van de schouwburgen bepaalt - dat is een zaak van de gemeenten, terwijl de provincie zich richt op de spreiding van kunst en cultuur en de ondersteuning van het kader - zie ik wel mogelijkheden om met incidentele middelen en een

goed voorstel van de harmonie- en fanfarewereld dit heel leuke initiatief te steunen. Het lijkt mij ook goed te passen in het Actieplan cultuurbereik, waarover wij nog te spreken komen. Ook vanuit de NHI zijn er voldoende mogelijkheden om de kwaliteit te waarborgen. De NHI is bezig de procedure te vereenvoudigen. De Werkgroep Cultuur van de NHI is ook bezig met het versterken van de grensoverschrijdende netwerkvorming; dat is iets nieuws en daar gaan wij hard mee aan het werk. Een voorbeeld hiervan is uitwisseling met Duitsland van de jeugdtheaterschool te Emmen. De heer Baas sprak weliswaar meer over grensoverschrijdende samenwerking op het terrein van wetenschap, digitalisering en cultuurtoerisme, maar ik hoop dat hij wat ik net vertelde, ook wel een beetje bedoelde.

Mijnheer de voorzitter. De fractie van de PvdA heeft ook de poppodia ter sprake gebracht. Er zijn in Drenthe zes popcollectieven, te weten in Roden, Assen, Coevorden, Hoogeveen, Meppel en Valthermond en deze collectieven worden via K&C al door de provincie ondersteund. Wij zorgen voor de spreiding en het incidentele geld voor met name de vernieuwende activiteiten en de gemeenten zorgen voor infrastructuur van kunstproductie en kunstconsumptie. Belangrijke onderdelen van het Actieplan cultuurbereik zijn het vergroten van het publieksbereik en het gebruikmaken van nieuwe accommodaties. In dat kader kunnen wij wellicht middelen vrijmaken voor het creëren van nieuwe podia. In mijn gesprekken hierover met de gemeenten houd ik de begrippen vraag- en aanbodgestuurd wel in mijn achterhoofd. Voor uitvoering van het Jaar van de boerderij in 2003 heeft de provincie Drenthe in 1999 al f 40.000,- beschikbaar gesteld. In het kader van de landelijke voorbereiding gaat in 2001 een landelijke voorbereidingscommissie van start. Drenthe blijft niet achter, want onze provinciaal historicus heeft, hierop vooruitlopend, een projectgroep ingesteld, waarvan hij voorzitter is en de ideeën die door het CDA zijn ingebracht, zullen in die projectgroep worden ingebracht. Het college deelt de zorg van het CDA voor de boerderijen die aan hun oorspronkelijke bestemming onttrokken worden en die zo gezichtsbepalend zijn voor Drenthe en het Drentse landschap. Op dit punt zal in het provinciehuis beleid worden ontwikkeld en de uitvoering daarvan komt na overleg met de gemeenten in handen van het nog in te stellen Erfgoedhuis van Drenthe i.o. Dat Erfgoedhuis zal op een duidelijke manier naar buiten moeten treden, zodat eigenaren weten waarvoor zij bij dat Erfgoedhuis terecht kunnen. Een

van de taken van het Erfgoedhuis zal zijn het inzichtelijk maken van de subsidiemogelijkheden. Mijnheer de voorzitter. Zeer veel fracties hebben over de vrijwilligers gesproken en daar ben ik zeer blij mee, want binnen de provincie is het vrijwilligerswerk een belangrijk onderwerp. Dat blijkt onder meer uit de steun die wij geven aan het Steunpunt dorpshuizen en aan de speeltuinverenigingen. Wij subsidiëren diverse projecten structureel. Voor de deskundigheidsbevordering is f 100.000,-- beschikbaar.

Op verzoek van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) doet Drenthe mee aan een landelijk pilot vrijwilligerswerk en aan de invulling daarvan wordt momenteel hard gewerkt door een projectgroep, die in december 2000 zijn werk eerst aan het college en vervolgens aan de statencommissie zal voorleggen. Het Ministerie van VWS stelt hiervoor voor een periode van vier jaar jaarlijks een ton beschikbaar, maar er zijn ook altijd nog mogelijkheden om hiervoor geld van Europa te krijgen. Kortom, ik zeg toe dat er zo spoedig mogelijk een uitgebreid voorstel komt voor ondersteuning van het vrijwilligerswerk en ik vind tweemaal f 250.000,-- een goed begin. Mijnheer de voorzitter. De fractie van de OPD heeft het voorstel gedaan om Nederlands-Drentse plaatsnaamborden te plaatsen. Het college is het met de OPD eens dat de Drentse taal een culturele uiting is, die vanuit het oogpunt van cultuurbehoud moet worden gekoesterd en dat het een mooie taal is die zich mag laten horen. De provincie wil natuurlijk het gebruik van de streektaal bevorderen en de consequentie die wij daaraan hebben verbonden is, dat wij de organisatie Drentse Taol, die cursussen geeft, aan informatievoorziening doet en de taal van de wetenschappelijke kant bekijkt, ondersteunen. Het andere instituut dat wij ondersteunen is de Stichting Het Drentse Boek. Verder subsidiëren wij incidentele activiteiten van dat instituut. Het college vindt dat alles op dit moment voldoende, wat hem betreft hoeft daar geen bord mee bij.

De heer HOEKSTRA: Het college wil dus de taal niet voor iedereen zichtbaar maken?

Mevrouw BRINK: Ik wil de taal voor iedereen zichtbaar maken en als mensen de taal spreken, is zij niet alleen zichtbaar, maar ook nog hoorbaar. De taal is zichtbaar door de prachtige producties van de Stichting Het Drentse Boek.

De heer HARLEMAN: Wat is dan de definitie die de gedeputeerde geeft aan "de Drentse taal"?

Mevrouw BRINK: Ik heb Nederlands gestudeerd en daar werd altijd gezegd dat het Drents een van de talen is die worden gesproken door minderheden. Als wij zeggen dat wij de Drentse taal willen ondersteunen, dan bedoelen wij daarmee te zeggen dat wij van mening zijn dat de Drentse taal, omdat deze door minderheden wordt gesproken, waardoor het gevaar bestaat dat de verspreiding ervan afkalft, steun behoeft. Via wetenschappelijk onderzoek en cursussen steunen wij de verspreiding van die taal en dat vindt het college op dit moment voldoende. Naar onze mening dragen plaatsnaamborden in de Drentse taal - en over hoe de plaatsen dan moeten heten, zal men het ook niet gauw eens zijn - daar niets toe bij.

De heer HARLEMAN: Iedereen spreekt wel over dé Drentse taal, maar die bestaat helemaal niet. Het is gewoon een verzameling van verschillende dialecten.

Mevrouw BRINK: Betekent deze opmerking dat de fractie van GroenLinks de Stichting Drentse Taol niet wil subsidiëren of wil zij een discussie over wat nu taal en wat dialect is?

De heer HARLEMAN: Neen. Het ging mij erom dat zo gemakkelijk werd gesproken over dé Drentse taal, terwijl die Drentse taal juist helemaal niet bestaat. Ik denk dat heel veel Drenten beledigd zijn wanneer een bepaalde variant als dé Drentse taal wordt gekozen.

Mevrouw BRINK: Wij zijn het hierover eens, dus waarom zouden wij hierover verder praten?

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Ik wil hier nog wel even over praten. De plaatsnamen zijn door Drentse taalkundigen vertaald en natuurlijk zegt de een het soms wat anders dan de ander, maar daar gaat het ook niet om. Wij beweren niet dat onze lijst volledig is, wij hebben slechts een voorbeeld gegeven.

Mevrouw BRINK: Ik wijs deze borden niet af, omdat ik het niet eens ben met de vertaling in het Drents van de plaatsnamen, ik wijs ze af omdat ze naar mijn mening niets toevoegen aan de waardering voor de Drentse taal. Wij doen genoeg aan het Drents.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Ik kom hierop in een later stadium nog wel terug.

Mevrouw BRINK: Mijnheer de voorzitter. De OPD sprak over kunst van de zolder naar de kelder, terwijl ik het liever op een tussenverdieping geplaatst zag. De OPD kent mijn mening over dit onderwerp ook wel en ik zal daarom volstaan met mee te delen wat er de afgelopen periode is gebeurd. Er is een verkenning geweest bij het Drents Museum en die heeft opgeleverd dat dat museum, helaas, niet over direct uitleenbare kunst beschikt. De daar aanwezige kunstwerken zijn of te kostbaar om uitgeleend te worden of - en dat is nog belangrijker - ze zijn bijna niet te verzekeren. Twee van de aspecten die bij het uitlenen van wezenlijk belang zijn, zijn de klimaatbeheersing en de beveiliging. In het bruikleenverkeer leent het Drents Museum over het algemeen alleen uit aan collega-musea waar die zaken goed geregeld zijn. De Kunstuitleen is echter een heel ander punt.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Wij zijn niet degenen die dat gezegd hebben, de gedeputeerde heeft dat verleden jaar gezegd.

Mevrouw BRINK: Dat weet ik wel, maar in de commissievergadering heeft de heer Hoekstra dit nogmaals ter sprake gebracht en daarom kom ik er nu nog even op terug.

De Kunstuitleen heeft een veel breder samengestelde collectie en bij de opstelling van de beleidsafspraken voor de periode 2001-2004 zal hierover nogmaals met het Centrum Beeldende Kunst Drenthe (CBK) gesproken worden. Ik ben van mening dat, ook met verwijzing naar het Actieplan cultuurbereik, voor scholen een andere regeling zou moeten kunnen gelden. Maar het CBK heeft het afgelopen jaar niet gefunctioneerd zoals het zou moeten; ik geef hiermee geen waardeoordeel, ik constateer dit slechts. Er was veel ziekte en er is van locatie gewisseld. Mijnheer de voorzitter. Ik wil een paar opmerkingen maken over het Instituut voor Interculturele Ontwikkelingen. Met het oprichten van dat instituut willen wij de krachten bundelen. Het traject om tot dit nieuwe instituut te komen zal met het Instituut Maluku di Drenthe (IMD) en alle andere betrokken en besproken worden. Het instituut is bedoeld om de Molukkers, de Surinamers en alle andere doelgroepen, te ondersteunen.

Ik wil de heer Van der Schoot erop wijzen dat RTV Drenthe reeds op facilitair en organisatorisch gebied samenwerkt met andere regionale omroepen. De Stichting Regionale Omroep,

Overleg en Samenwerking (ROOS) is daarbij de overkoepelende organisatie. Er is ook sprake van samenwerking met lokale omroepen, want medewerkers van lokale omroepen lopen zo nu en dan stage bij RTV Drenthe of worden daaraan een tijdje uitgeleend. De regionale omroepen stemmen hun programma's ook regelmatig af op het aanbod van RTV Drenthe. "Trektocht" dat de afgelopen zomer werd uitgezonden, werd samen met de lokale omroepen gemaakt.

De fractie van GPV/RPF is van mening dat jongeren en ouderen in staat moeten worden gesteld te participeren in cultuur en recreatie en dat openbaar vervoer hiervoor een belangrijke voorwaarde is. Ook bij het Actieplan cultuurbereik hebben wij regelmatig van gemeenten gehoord dat veelal niet de financiën het probleem zijn om iets te bezoeken, maar het vervoer. Wij zullen dit punt meenemen en bekijken wat wij kunnen doen. Mijnheer de voorzitter. Bijna alle partijen hebben gesproken over de herijking van het welzijnsbeleid en zij hebben zich alle min of meer tevreden getoond over de gekozen ijkpunten. Op mijn papier heb ik staan: "Zo komt Schaduwen vooruit een beetje dichterbij."

De fractie van de OPD is van mening dat het Drents Archief de basis zou moeten zijn voor een Drenthe Academie. Ik ben het met die fractie eens dat het Drents Archief samen zou kunnen werken met bijvoorbeeld RTV Drenthe en de Provinciale Bibliotheekcentrale (PBc). Op die manier kunnen wij komen tot een regionaal historisch centrum. Wij willen met andere woorden het archief wat toegankelijker maken. Natuurlijk moet dan ook worden samengewerkt met de Stichting Het Drentse Boek en Drentse Taal en niet in de laatste plaats ook met het Erfgoedhuis van Drenthe i.o. Maar wij kiezen niet voor een Drenthe Academie à la de Fryske Akademy of de IJsselacademie. Wij denken de cultuur in Drenthe beter te kunnen bedienen door een regionaal historisch centrum en audiovisueel archief en de zaken die ik net opnoemde.

Mevrouw SCHIPPER: Mijnheer de voorzitter. Het duurde ontzettend lang voordat datgene wat de gedeputeerde zei tot mij doordrong, maar ik wil nu toch wel even vragen wat zij bedoelde met de "gekozen ijkpunten".

Mevrouw BRINK: Verschillende partijen hebben in hun algemene beschouwingen gesproken over doelmatigheid, efficiënt werken, geen dubbel werk meer, goed beheer, dus verantwoording van de provinciale middelen, duidelijke toetsingscriteria, betere aansturing door de provincie en

samenwerking met de gemeenten. Dat zijn wat ijkpunten die ik uit de algemene beschouwingen heb gehaald. Ik heb niet gezegd, dat iedereen die ijkpunten heeft genoemd, ik sprak over "velen".

Mevrouw SCHIPPER: In gewoon Nederlands betekent dit dus dat wij over de start van het proces heel tevreden zijn. Over het verdere verloop van het proces heeft de gedeputeerde dus nog geen mededelingen te doen?

Mevrouw BRINK: Ik mag maar heel kort spreken en ik kan nu wel gaan vertellen hoe naar mijn mening de contourennota er uit moet zien, maar ik heb uit de algemene beschouwingen de punten die mijn portefeuille regarder, opgeschreven en daarom heb ik herhaald wat zoal over de herijking is gezegd. Er zijn fracties die er niet over gesproken hebben, maar die fracties die er wel over gesproken hebben, hebben onder andere deze punten genoemd en daarmee - en misschien ben ik wel te enthousiast - ben ik blij.

Mijnheer de voorzitter. De heer Van der Schoot mist in het plattelandsbeleid het thema Cultuurvisie. De cultuurvisie op het platteland hoort bij onder andere het beleidsonderdeel de Cultuurhistorische hoofdstructuur van Drenthe, waarvan het opstellen onder andere een taak is van het Erfgoedhuis van Drenthe i.o., en op dit punt heeft de voorganger van dit instituut, namelijk het steunpunt Monumentenzorg Drenthe, in Zuidwest-Drenthe al een voorbeeldproject gestart. Dat project wordt gemaakt door Harry Berg. Een tweede punt waarop sprake is van een cultuurvisie is, dat gemeenten en provincie samen de jongeren willen bereiken.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. De heer Baas heeft opgemerkt dat zijn fractie zo langzamerhand wat knorrig wordt omdat het zo lang duurt voor het beleid ten aanzien van de intensieve veehouderij duidelijk is. Ik kan hem meedelen dat het varkentje bijna gewassen is. Wij hopen dat de staten begin 2001 de bouwstenen voor het beleid aangereikt krijgen.

De heer BAAS: En dan mogen wij dus kakelen?

De heer DIJKS: Inderdaad. Mijnheer de voorzitter. Wij zijn het van harte eens met datgene wat de fractie van de OPD heeft gezegd over de zonne-energie. Op 20 november wordt in de commissie gediscussieerd over onze Energienota en het college ziet suggesties van de OPD in die vergadering met belangstelling

tegemeet. Ik wil nu niet op die discussie vooruitlopen.

De fractie van de Ouderenpartij heeft gesproken over energiebesparing. Dat vinden wij ook in dit huis nog steeds belangrijk. Het gaat dan in de eerste plaats om beperking van het gebruik, in de tweede plaats om duurzame energie en in de derde plaats om efficiënte omzetting van fossiele brandstoffen. De komende periode zal men bij het betreden van dit gebouw merken dat zich op dit punt een aantal veranderingen hebben voorgedaan.

De verschillende bouwwijzen in bestemmingsplannen worden ook op het thema Duurzaamheid getoetst.

Kortom, wij houden op het punt van het energiebeheer de vaart er in en de discussie die wij hierover de afgelopen maanden hebben gevoerd, vertaal ik aldus, dat er brede instemming is van de staten met alles wat in gang is gezet.

De heer KUIPER: Mijnheer de voorzitter. Ik begin nu toch wat problemen te krijgen met de volgorde waarin bepaalde beleidsonderdelen aan de orde komen. Morgen moeten wij namelijk besluiten over onderdelen van het beleid, terwijl over het totale beleid pas in een later stadium wordt besloten.

De heer DIJKS: Het zou GroenLinks juist aan moeten spreken dat wij het niet laten bij een discussie over de noodzaak van bepaalde maatregelen, maar dat wij gaande de rit al besluiten nemen. Op deze manier gaat geen tijd verloren. In de commissie hebben wij over deze procedure uitvoerig gesproken en het lijkt mij een gemiste kans om het niet zo te doen.

De heer KUIPER: Ik spreek niet over de inhoud van het stuk, want dat spreekt ons, behoudens enkele onderdelen, wel aan. Het gaat mij puur om de procedure. Wat is de status van beslissingen die wij nu nemen?

De heer DIJKS: Er ligt een concreet voorstel voor dat morgen in behandeling komt en dat voorstel resulteert in een aantal concrete uitvoeringsprojecten, die zeker passen in het beleid dat wij tot nu toe hebben gevoerd. Als de commissie op 20 november met andere en meer uitgebreide suggesties komt, zullen wij die ook oppakken en dan voegen wij er nieuwe voorstellen aan toe. Het een staat los van het ander. De voortgang van een aantal energiebesparende maatregelen zetten wij onverkort door en op 20 november maakt de commissie nieuwe keuzes.

De fractie van de Ouderenpartij heeft een opmerking gemaakt over de militaire luchtvaart. Op 17 november zal een overleg plaatsvinden met het Ministerie van Defensie - namens het college zal mevrouw De Vries dat overleg bijwonen -, welk overleg speciaal bedoeld is voor functionarissen van gemeenten en provincies.

Dat de provincie meer aandacht heeft voor bestrijding van industrielawaai dan voor verkeerslawaai, heeft niets met prioriteiten te maken, maar alles met het feit dat het tegengaan van verkeerslawaai een gemeentelijke taak is. Omdat de sanering van het industrielawaai voor 1 december 2002 afgerond moet zijn, heeft de provincie een prioriteitenlijstje opgesteld. Het idee van de fractie van de VVD om milieuklachten en vergunningverlening elektronisch te verwerken, spreekt het college wel aan, maar het zal nog wel even duren voor alle systemen op elkaar aansluiten. Wij zullen de werkzaamheden echter voortvarend aanpakken en als er mogelijkheden voor versnelling zijn, zullen wij hierover met voorstellen bij de staten komen.

Mijnheer de voorzitter. Dan is het nu tijd om een overstap te maken naar het toerisme. Het doet mij goed dat de fractie van het CDA nog eens aandacht besteedt aan het fietsen. Het zal die fractie dan ook wel niet ontgaan zijn dat de provincie sinds mei van dit jaar in samenwerking met het bedrijfsleven, de gemeenten en alle andere instanties die zich bij dit onderwerp betrokken voelen, onder het kopje "interactief toerisme" allerlei pogingen in het werk stelt om het toeristisch klimaat in onze provincie te verbeteren. Fietsen is daarbij een van de activiteiten. De creatieve ideeën van het CDA op dit punt zal ik dan ook graag doorspelen naar de werkgroep. Die groep is inmiddels ook zelf al met een aantal zeer aantrekkelijke en creatieve ideeën gekomen. Op 16 november 2000 vindt op initiatief van de Vereniging van recreatie-ondernemers Nederland (RECRON) en het Recreatieschap een congres plaats - de statenleden zullen hiervoor inmiddels een uitnodiging hebben ontvangen - waarop een aantal thema's concreet gepresenteerd wordt. Een en ander zal uitmonden in een aantal voorstellen; voorstellen die in het kader van Kompas cofinanciering vanuit de markt en van de provincie behoeven. Zodra wij die voorstellen hebben ontvangen, zullen die aan de commissie worden voorgelegd, maar ik vind het plezierig nu al van de fractie van het CDA te horen dat zij bereid is de uitvoering van dergelijke voorstellen financieel te steunen.

De heer MASTWIJK: Betekent dit dat het college er op dit moment nog geen behoefte aan heeft die twee ton apart te zetten?

De heer DIJKS: Ik kan niet inschatten of dat bedrag al dan niet voldoende is. In het kader van het flexibel beleid en in het kader van Kompas-projecten zullen wij nog gelegenheid genoeg hebben om met voorstellen te komen.

De heer MASTWIJK: Ik was inderdaad van plan om morgen een motie in te dienen waarin de staten worden gevraagd twee ton beschikbaar te stellen uit het Fonds flexibel beleid. Als het college ook in deze richting denkt, kunnen wij wellicht met deze toezegging van de heer Dijk volstaan.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. Ik ga verder met de opmerking van de heer Mastwijk over congres- en vergaderaccommodatie.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Nu ben ik toch wel even nieuwsgierig geworden. Doet het college de toezegging waarom de heer Mastwijk heeft gevraagd? Aan het eind van de rit willen wij natuurlijk allemaal onze afwegingen maken en de heer Mastwijk denkt nu met twee ton naar huis te kunnen.

De heer DIJKS: Ik heb gezegd niet in te kunnen schatten of dat bedrag al dan niet voldoende is. Het lijkt mij daarom verstandiger in het kader van flexibel beleid met voorstellen bij de staten te komen, dan nu daarvoor twee ton te bestemmen en straks niet met dat bedrag uit te komen.

De heer VAN DER SCHOOT: Dus weg toezegging!

De heer DIJKS: Nee hoor, maar ik moet toch bij de staten terugkomen als het vier ton blijkt te moeten worden. Ik ga ervan uit dat het initiatief van het CDA voldoende draagvlak heeft bij de staten en het college neemt het ook van harte over, maar op het moment dat de projectvoorstellen uitvoeringsgereed zijn, zullen wij ze hier ter tafel brengen en daar de financiële voorstellen bij doen. Dat lijkt mij de goede koers en daar hebben wij immers ook flexibel beleid voor.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Het is altijd leuk je te mengen in een discussie waarmee je niet zelf begonnen bent. Ik heb van de heer Mastwijk begrepen dat hij heel duidelijk vraagt of het college wil toezeggen dat in het kader van de

aanwending van het Fonds flexibel beleid nu alvast twee ton wordt gereserveerd. Die vraag heeft de heer Dijks met ja beantwoord en daarop sloeg de interruptie van de heer Schaap. Maar als de heer Mastwijk nog niet zover was als ik dan heb ik daar ook geen problemen mee.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Ik ben gewend snel te denken en misschien zit het 'm daar dan wel in, maar ik neem genoeg met de duidelijke toezegging van de gedeputeerde dat hij op enig moment met voorstellen komt in de door ons bedoelde richting en dat het college daarbij zal voorstellen de dekking te halen uit het Fonds flexibel beleid. Op dat moment ben ik precies waar ik zijn wil.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. Het thema Drenthe congres- en vergaderprovincie is al eens eerder aan de orde geweest, maar de markt heeft dit niet opgepakt. Wij moeten vraaggericht opereren en helaas zijn de plannen op dit terrein minimaal. Er is echter wel een heel interessant thema, dat ook jaren op de plank heeft gelegen en dat nu wel wordt uitgevoerd, namelijk het thema Gezondheidstoerisme. Op dat vlak liggen nu concrete voorstellen voor en de staten zullen daar te zijner tijd een plan over ontvangen. Hieruit blijkt maar weer dat de markt soms iets langer nodig heeft om een thema op te pakken.

Mijnheer de voorzitter. De OPD doet het voorstel het cultuurtoerisme wat levendiger te maken door ook het Drents daarbij in te brengen. Ik wil die suggestie wel oppakken. Wij hebben immers al de streek-eigen productenroutes en wellicht kan per streek de naam van het product in het Drents worden vermeld.

De fractie van GPV/RPF wil het cultuurtoerisme ook grensoverschrijdend maken. In het kader van Grenzeloos veen/Van Gogh zal dit gebeuren. In overleg met de voorzitter van de Statencommissie RIM zal, nu het toerisme naar die commissie is overgegaan, geprobeerd worden een schema op te bouwen om de commissie bij te praten.

De marsroute van het nieuwe toeristisch product is gebaseerd op de uitgangspunten samenwerking, kwaliteitsverbetering, innovatie en duurzaamheid. De fractie van de Ouderenpartij heeft nogmaals de kwaliteiten van het NNBT ter sprake gebracht. In de commissie is daarover al uitvoerig gesproken en ik kan nu dan ook alleen maar herhalen, dat het NNBT een professionele organisatie is, die aan de door mij genoemde uitgangspunten voldoet.

De heer VAN DER SCHOOT: Ik stelde geen vraag, ik deed een constatering. In de commissie heb ik gezegd te twifelen aan de capaciteiten van het NNBT, omdat naar mijn mening een behoorlijk financieel plan van aanpak ontbrak.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. Ik ga over naar mijn laatste onderwerp, de ICT. Verschillende fracties hebben aandacht gevraagd voor het ICT-gebruik, waarbij met name is aangedrongen op het stimuleren van dit gebruik bij achterstandsgroepen. Naast de maatschappelijke wenselijkheid van provinciaal ICT-beleid, biedt zulk beleid de provincie ook de mogelijkheid zich nadrukkelijk als moderne overheid te presenteren. In oktober 2000 hebben de staten de Nota digitaal Drenthe vastgesteld, in welke nota een stevige ambitie is verwoord. Daarnaast zijn er in Drenthe het Ondernemersloket en het Overheidsloket 2000. Verder heeft de minister van economische zaken gisteren de nota Digitale Delta uitgebracht en onlangs is op initiatief van het Bureau Berenschot een rapport uitgekomen waarin een aantal beleidsimpulsen voor ICT-beleid door de provincies is opgenomen. Er is, kortom, voldoende werk aan de winkel. Het verheugt het college dan ook bijzonder dat een fors aantal fracties de noodzaak inziet van het een tandje hoger schakelen in de ambitie op het gebied van ICT. Het college wil dan ook graag de plannen die er liggen om op dit gebied meer te doen overnemen en daarvoor als raamwerk het bedrag van f 250.000,-- dat door de VVD is genoemd, nemen en dit vooral te bestemmen voor de uitbreiding van Digitaal Drenthe met de externe organisaties. Het moet dan vooral gaan om de terreinen gezondheid, E-care, de bibliotheek en de ruimtelijke ordening. Er is dus voldoende werk te doen om aansluiting te krijgen op Digitaal Drenthe.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Het college neemt de gedachte over uit het tamelijk breed geformuleerde voorstel van de VVD om f 250.000,-- aan Digitaal Drenthe toe te voegen. Op zichzelf denk ik dat wij in die wereld net zoveel geld kwijt kunnen al wij maar kunnen bedenken. Is het daarom niet verstandig om de bestemming van dit extra geld wat meer te specificeren? De gedeputeerde heeft E-care genoemd, de bibliotheek en het elektronisch toegankelijk maken van bestemmingsplannen, maar dat zijn stuk voor stuk ongelooflijk dure projecten. Is het daarom niet beter dat wij ons beperken tot Digitaal Drenthe en dan vooral tot de bibliotheken? Dat is herkenbaar, concreet en niet al te breed.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. Ik ben het met de heer Schaap eens dat wij in dit veld heel veel geld kwijt kunnen. Hij kan ervan verzekerd zijn dat wij, voor wij met een voorstel komen, eerst goed kijken waar onze kansen liggen. Vanuit de wereld van de bibliotheek ligt er de wens en zijn er concrete plannen om met ons aan de slag te gaan, maar dat hebben meer partijen in Drenthe gedaan. Daarom zullen wij met een plan komen dat aansluit bij de nota Digitaal Drenthe en wij zullen zorgen dat het plan impact heeft.

De heer HOEKSTRA: Op landelijk niveau komen er ook al van zulke plannen; is de gedeputeerde daarvan op de hoogte?

De heer DIJKS: De heer Hoekstra kan ervan overtuigd zijn dat wij geen dingen dubbel gaan doen. Wij zullen kijken waar wij kunnen "linken" en op welke gebieden wij daar financieel voordeel van hebben.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Ik constateer dat de gedeputeerde de verschillende voorstellen met betrekking tot ICT langs is gegaan en tot mijn grote vreugde heeft hij het voorstel van de fractie van de VVD omhelsd, maar daarna heeft hij vervolgens met een pennenstreek alle andere voorstellen weggeveegd. Dat stelt mij toch een beetje teleur. Mijn fractie heeft op dit punt namelijk twee voorstellen gedaan, een heel concreet voorstel dat lag in de lijn van wat de heer Schaap net zei en een dat een beetje zou indekken tegen allerlei zaken die wij nu nog niet kunnen overzien. De reactie van de heer Dijkstra daarop kwam erop neer dat hij ervan uitging dat wij misschien wel hetzelfde bedoelden. Als dit het antwoord blijft dan ben ik gedwongen in mijn fractie een discussie op gang te brengen over het indienen van moties; liever hoor ik echter concreet waarom datgene wat ik vroeg niet mogelijk is.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. Soms moet je bescheiden zijn als het gaat om gelden die ter beschikking komen. Het college wil het voorstel van D66 om het bedrag van f 667.000,-- in zijn totaliteit beschikbaar te stellen, niet overnemen. Het is mij trouwens ook niet duidelijk of dit bedrag bovenop het bedrag dat al in Digitaal Drenthe beschikbaar is gesteld, moet komen.

De wensen van alle fracties gehoord hebbende, denkt het college voorlopig met f 250.000,-- uit de voeten te kunnen. Het voorstel om de f 667.000,-- ook te gebruiken, klinkt heel aantrekkelijk, maar ik

denk dat het onze capaciteit te boven gaat. Wij zijn heel tevreden met f 250.000,--.

De heer ENGELS: Dat ben ik ook en daarom heb ik het voorstel ook gegoten in de vorm van fondsvorming. Ik heb echter nog niet gehoord waarom het college ons voorstel voor de digitale ontsluiting van bedrijfsterreinen niet ziet zitten.

De heer DIJKS: Over de digitale infrastructuur zijn door de fracties van CDA, VVD en D66 vragen gesteld.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik heb nog een vraag over de ICT.

De VOORZITTER: Het lijkt mij beter dat de heer Dijkstra eerst de vraag van de heer Engels beantwoordt.

De heer DIJKS: Op initiatief van de Kamer van Koophandel onderzoekt de Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) of Drenthe op dit punt tekortschiet. Dat onderzoek is nog niet klaar. Op het moment dat er volgens dit onderzoek actie van het college nodig is, komen wij bij de staten terug.

De opmerking dat Drenthe van Gigaports verstoken is, klopt niet helemaal, want binnenkort is ook Emmen daarvan voorzien. Vanuit het bedrijfsleven is nog nimmer de wens bij het college ingebracht om digitale schotels geplaatst te krijgen. Zolang wij geen nadere gegevens hebben over de infrastructuur, zullen wij geen actie ondernemen. Maar mocht het onderzoek van de NOM gegevens opleveren die ons aanleiding geven hierop terug te komen, dan doen wij dat.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Wij hebben alleen maar voorgesteld de interne reservering voor ICT van f 300.000,-- structureel om te zetten in een eenmalige bijdrage van f 0,5 miljoen. Komt de heer Dijkstra nog op dit voorstel terug of heeft hij dit nu impliciet afgewezen?

De heer DIJKS: Het college wil graag vasthouden aan het bedrag van f 300.000,-- structureel en wijst het voorstel van GroenLinks af. Als er nu ineens f 0,5 miljoen kan worden besteed, wordt misschien iets opgebouwd dat volgend jaar alweer moet worden afgebroken. Het bedrag van f 250.000,-- wordt eenmalig ingezet om een extra stap te maken.

De heer HARLEMAN: Een van de argumenten voor f 300.000,-- structureel is dat er tijdelijk met twee systemen moet worden gewerkt. Maar bij tijdelijk werk past een tijdelijk bedrag.

De heer DIJKS: Het bedrag van f 300.000,-- is een puur interne zaak en het bedrag van f 250.000,-- is bestemd voor een externe zaak. Wij willen beide bedragen ook gescheiden houden.

De heer HARLEMAN: Het gaat erom dat een van de argumenten om structureel f 300.000,-- beschikbaar te stellen is dat er tijdelijk met twee systemen moet worden gewerkt. Het is dan consequent om daarvoor ook tijdelijk en niet structureel een bedrag te ramen.

De heer DIJKS: Daarover verschillen wij van mening.

De heer ENGELS: Moet ik ook begrijpen dat, als het om het bedrag van f 250.000,-- gaat, het college de dekking in het zogenaamde Essent-miljoen zoekt?

De heer DIJKS: Ja, dat mag de heer Engels veronderstellen.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Een van de door mij besproken onderwerpen ligt wat op het scheidsvlak tussen verkeer en vervoer en recreatie en toerisme. Het gaat om ons voorstel de gemeenten te stimuleren via de fietsvriendelijkheidsprijs. Ik heb daar de heer Swierstra, noch de heer Dijks, iets over horen zeggen.

De heer DIJKS: Ik heb niet de behoefte gevoeld binnen het college de fietsvriendelijkheidsprijs aan de orde te stellen. Wij willen het fietsen promoten en dan vind ik het vanzelfsprekend dat zowel de lokale als de regionale overheden hun verantwoordelijkheid nemen voor de kwaliteit van de fietspaden. Daarvoor behoeft naar mijn mening geen prijs te worden uitgelooft. Ik wil het geld liever voor andere dingen gebruiken.

De VOORZITTER: Dan geef ik ten slotte het woord aan een wat grieperige heer Weggemans. Ik verzoek de staten daarom om enig mededogen.

De heer WEGGEMANS: Mijnheer de voorzitter. De heer Van der Schoot heeft een verhaal gehouden over de welvaartsvastheid van de pensioenen. Ik

kan mij voorstellen dat hij opteert voor een welvaartsvast AOW, maar het is bepaald niet zo dat wij onze medewerkers verkeerd voorlichten. Elke werknemer krijgt ieder jaar een pensioenoverzicht en eenieder in Nederland weet dat de ambtenaren een welvaartsvast pensioendeel hebben, namelijk hun pensioen van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) en daarnaast een deel AOW, dat helaas niet welvaartsvast is. Maar dat is niet nieuw.

De heer VAN DER SCHOOT: Omdat de heer Weggemans verkouden is, zal ik het hem nu niet al te moeilijk maken. Ik kom er morgen nog wel op terug.

De heer WEGGEMANS: Ik hoop toch dat de heer Van der Schoot het met mij eens is dat...

De heer VAN DER SCHOOT: Nee, dat ben ik bepaald niet.

De heer WEGGEMANS: Maar de heer Van der Schoot weet wel hoe de pensioenen zijn opgebouwd.

De heer VAN DER SCHOOT: Zeker, ik ervaar dagelijks hoe hinderlijk dat is.

De heer WEGGEMANS: Mijnheer de voorzitter. Het bedrag van f 300.000,-- structureel, dat net punt van discussie was tussen de heren Dijks en Harleman, is in eerste instantie bedoeld voor ICT en wij weten dat er in het apparaat veel meer wensen leven dan alleen voor deze drie arbeidsplaatsen. Het is de bedoeling ervoor te zorgen dat *pro^{BIS}* zodanig goed uitpakt dat daarvoor op een gegeven moment minder mensen nodig zijn. Maar dat betekent dan een interne verschuiving. Maar als wij naar de wensen van de product- en stafgroepen kijken, is er veel meer personeel nodig. Er is dus structureel geld nodig. De fractie van GroenLinks heeft in de commissie gezegd niet in te stemmen met het bedrag van f 500.000,-- voor reservering voor toekomstig langdurig verlof, maar het college houdt toch aan dat voorstel vast.

De heer Van der Schoot spreekt wel van "onder de pet houden" van bepaalde informatie, maar daarvan is geen sprake. In oktober is het stuk Provinciale Financiën 2000 binnengekomen. Dat wordt aanstaande dinsdag in het college besproken en daarna ter inzage gelegd van de staten. Het stuk

bevat heel interessante gegevens, maar wij hebben niet 51 boeken gekregen.

Het is heel moeilijk een verhouding tussen de kosten van externe advisering en onze eigen personeelskosten uit de computer te halen. Wij hebben de grootboeken bekeken en komen over het jaar 1999 tot een bedrag van f 1,4 miljoen. Maar dat cijfer is niet betrouwbaar, want er is geen sprake van eenduidige administratie op dit punt bij de product- en stafgroepen. Willen wij er echt achter komen, dan moet op zijn minst een onderzoeksbureau ingeschakeld worden. Maar een bedrag van f 1,4 miljoen is minder dan 1% van de totale personeelskosten.

De heer VAN DER SCHOOT: Ik raad de gedeputeerde ten strengste af hiervoor een onderzoeksbureau in te zetten. Het enige dat ik wil is dat binnenshuis alle krachten worden ingezet om die verhouding duidelijk te krijgen. Dan wordt ook duidelijk wat wordt uitbesteed en wat intern kan worden gedaan.

De heer WEGGEMANS: Het college is van mening dat het apparaat heel veel zelf kan. Zo is het POP door de eigen organisatie gemaakt, terwijl andere provincies dat heel vaak hebben uitbesteed. Wij doen het ook liever zelf, want ook bij uitbesteding heeft het eigen apparaat nog veel werk. Maar soms kan het niet anders. Maar als de heer Van der Schoot bedoelt dat wij daarop nog alerter en nog kritischer moeten zijn, dan heeft hij het college aan zijn zijde.

(Mevrouw Duran verlaat de vergadering.)

Mijnheer de voorzitter. De heer Mastwijk stelt de vraag of er wel voldoende werkgelegenheid is. In de onderzoeken over de jaren 1995-1999 scoren de gemeenten Emmen en Hoogeveen minder goed dan de gemeenten langs de A7. Wij onderzoeken wat hiervan de oorzaak is. Het is natuurlijk wel zo dat wij ten aanzien van de dienstverlening minder scoren dan steden als Leeuwarden en Groningen. Maar waarschijnlijk hadden de provincies Groningen en Fryslân nog wat meer werklozen in de bakken 1 en 2. Ik wil er verder nog op wijzen dat in Emmen en Hoogeveen het aantal arbeidsplaatsen in de industriële werkgelegenheid nogal is afgenomen in deze periode. Dit betekent niet dat er bedrijven zijn verdwenen, maar er is op een andere manier geïnvesteerd en ook de lagelonenlanden hebben hun rol gespeeld. Mijnheer de voorzitter. Er is op dit moment veel aandacht voor het scholingsoffensief. Vraag en

aanbod op de arbeidsmarkt hebben van bijna iedereen die bezig is met economische zaken, de aandacht. Er gebeurt al heel veel en in die zin is het niet nodig dat er zomaar iets nieuws ontstaat. Wij moeten er juist voor zorgen dat wat er is, op een adequate manier verder wordt gebracht. Er is een herstructureringsproces van de arbeidsmarktvoorziening aan de gang en de SUWI-nota is verschenen. Wij weten nu dus ongeveer hoe het eruit gaat zien. De gemeenten krijgen via de Centrum voor Werk en Inkomen (CWI's) veel te doen op het gebied van plaatsing en reïntegratie. Arbeidsvoorziening zal zeker nog twee jaar als publieke dienst blijven functioneren. Het Noorden is bezig via Europees sociaal fonds (ESF) 3 voldoende geld te krijgen. Het vervelende is wel dat de minister dat allemaal aan de O&O-fondsen heeft gegeven. Wij zijn nu zover dat er wellicht een instituut komt voor Noord-Nederland dat de plaats gaat innemen van Arbeidsvoorziening Noord-Nederland.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Ik heb even met mijn interruptie gewacht, omdat ik dacht dat de heer Weggemans nog iets zou zeggen over ons voorstel voor een scholingsoffensief.

De heer WEGGEMANS: Daar kom ik nog op. Ik heb eerst de instituties genoemd die nodig zijn om met zo'n offensief te beginnen. Het offensief komt in beleidsmatige zin wel van de provincie, maar het moet daadwerkelijk door de instituties ingevuld worden. Daarbij lopen wij aan tegen allerlei geldstromen. Toen de arbeidsvoorziening nog bestond wisten wij in het Noorden redelijk wat wij nodig hadden, maar doordat het nu allemaal op een totaal andere wijze georganiseerd gaat worden, dreigen wij dat zicht te verliezen. Het CWI is ook zo'n institutie waarvan het de bedoeling is dat zij ook regionaal gaat werken. Daarvoor hebben wij uiteraard Fryslân, Groningen en Drenthe aangemeld en daarbij gezegd dat in ons gebied de Sociaal-Economische Adviesraad voor Noord-Nederland (SEAN) die taak wel kan vervullen. Ik kom nu op de opmerking van de heer Blanksma dat het wel leuk is instituties te hebben, maar dat er nu eens wat geconcretiseerd moet worden. De provincie hanteert de eenvoudige lijn dat goede projecten gehonoreerd worden, ook richting SNN. Wij hebben de tender arbeidsmarkt een maand open gehad en in die periode is zij driemaal overtekend. Er is dus heel veel belangstelling. De tender is op 1 november dichtgegaan en nu wordt bekeken hoe goed de ingediende projecten zijn. Het is dus niet dat er zomaar een bedrag van

f 1 miljoen beschikbaar wordt gesteld voor de structuur, het gaat erom dat er vertrouwen is in het project. Maar het bedrag van f 250.000,- waar de PvdA om vraagt, kan, maar ik wijs er wel op - en de heer Mastwijk was dit kennelijk ook even vergeten - dat er pas geld uit het Fonds flexibel beleid beschikbaar wordt gesteld als er een concreet plan is. GroenLinks denkt daar duidelijk anders over en put daarom steeds uit dat fonds, maar dat kan volgens het college niet. Er kan geld komen voor het arbeidsmarktverhaal, mits er van de gemeente Emmen en het SNN cofinanciering komt. Wij hebben contacten met de Regionale Opleidingscentra (ROC's) en met allerlei andere reïntegratieorganisaties. Er wordt aanbesteed. De BOA in Groningen is daar onder andere mee bezig. Er wordt dus heel zwaar ingezet op het kwijtraken van de tender. Het gaat niet alleen om scholing, maar ook om startkwalificaties. Er is ook met de gezondheidszorg gesproken, maar die sector stelt nogal eisen. Daar heeft men het niet zo voorzien op mensen uit de fasen 3 en 4. De gezondheidszorg heeft bij scholing heel andere gedachten en het heeft natuurlijk weinig zin mensen op te leiden als ze daarna door de sector niet geaccepteerd worden. In de bouw zegt men dat iedereen welkom is en dat de sector zelf wel voor scholing zorgt. Maar dat is niet de lijn die over het algemeen door de provincie wordt gevolgd, want het kan er dan op uitdraaien dat men weer heel snel werkloos is. Ook in de glastuinbouw kunnen goede plannen gehonoreerd worden, maar er wordt niet zomaar f 1 miljoen uitgetrokken voor de infrastructuur. De heer Nijenbrinks heeft wat zorgen over het verblijven van de gelden. Het college houdt zich daar in ieder geval niet mee bezig, want het heeft de staten voorgehouden dat er wellicht nog f 1 miljoen beschikbaar is, maar dat het ook naar de algemene reserve kan. De staten hadden ook wat moeite om een bestemming voor dat miljoen te vinden, maar inmiddels lijkt het toch een bepaalde kant op te gaan. En misschien is een miljoen dan veel geld, maar het is echt niet onze bedoeling uit te stralen dat er veel geld is, al is het natuurlijk wel zo dat wij positief mogen overkomen als er geld is. De burger heeft al veel te lang gehoord van de overheid dat er geen geld is en het is daarom verstandig dat ook de gemeenten nu zeggen dat het niet altijd een financieel probleem is, maar dat men soms op beleidsmatige gronden iets niet wil.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. De heer Weggemans heeft wel een heleboel gezegd, maar ik zit mij nu even af te vragen wat hij precies heeft gezegd over ons voorstel voor een

scholingsoffensief. Ik heb het gevoel dat hij het aan de ene kant omarmt en aan de andere kant de nek omdraait.

De heer WEGGEMANS: Ik heb alleen gezegd dat wij het niet doen. Wij laten het afhangen van de projecten en die zijn er ook op het gebied van scholing in voldoende mate. Er zijn alleen wat complicaties. Zo heeft het Centrum voor Vakopleiding geen cursisten. Om dergelijke problemen op te lossen zijn de instituten die ik ook al noemde, nodig. Het ene spoor is ervoor te zorgen dat de structuur goed wordt en het andere spoor is ervoor dat in overleg met de gemeenten geprobeerd wordt er iets goeds van te maken, waarna het derde spoor wordt gevormd door het antwoord op de vraag wie met wat aan de gang gaat. Ik hoop dat wij daar in januari/februari zicht op hebben, omdat wij dan de Kompas-gelden in kunnen zetten. Bij de ROC's wordt veel gedaan. Voor alle groepen die zijn genoemd, dus ook voor de asielzoekers, zijn trajecten uitgezet. En ook de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) mag op dit moment veel meer. Het is daarom helemaal niet nodig een Masterplan uit Limburg te halen.

De heer BLANKSMA: Maar het Masterplan van Limburg heeft hier helemaal niets mee te maken.

De heer WEGGEMANS: Daarom zeg ik ook: "Wij maken geen plannen, wij zorgen gewoon dat het gebeurt." Wij hebben natuurlijk wel de instituties, de opleidingscentra, de bedrijven en de O&O-fondsen enzovoorts nodig. De heer Blanksma moet maar eens een dag met ons op pad gaan; hij zal onder de indruk raken.

De heer BLANKSMA: De gedeputeerde kan het wel een beetje in het ridicule trekken, maar de essentie van de omslag die naar onze mening gemaakt moet worden om de problematiek van de onderkant van de arbeidsmarkt op te lossen, is dat in het verleden geprobeerd is met zo weinig mogelijk geld zoveel mogelijk mensen van niet-werk naar werk te brengen, terwijl wij voorstellen - en dat is de kern van ons scholingsoffensief - om de positie van de mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt, of zij nu uit de boot dreigen te vallen of al uit de boot gevallen zijn, structureel te verbeteren. Dat is de lijn die wij voorstaan in ons scholingsoffensief en naar onze mening moet dit ook de lijn zijn die de provincie volgt bij het regisseren en coördineren van wat allerlei instellingen de komende jaren gaan doen.

De heer WEGGEMANS: Dat is ook aan de orde, maar dan nog zijn de gemeenten in eerste instantie verantwoordelijk. Het gaat om reïntegratietrajecten en daar is intussen al een markt voor ontwikkeld. De overheid moet alleen de juiste keuze maken door op het goede moment het goede project weg te zetten. Wij missen op dit gebied niets. Het enige dat wij missen is het geld dat de O&O-fondsen hebben gekregen, waardoor wij een deel van onze ESF-middelen missen. Omdat de ICT-sector te jong is om een O&O-fonds te hebben, krijgt zij geen geld van Brussel. Dat is fout en wij zullen de minister erop wijzen dat er in de wijze waarop hij het geld verdeelt, veel onvolkomenheden zitten. Het gaat dus niet aan te beweren dat wij er nog maar eens mee moeten beginnen, want de kunst is juist om het goede naar voren gehaald te krijgen.

De heer BLANKSMA: Dat heb ik ook helemaal niet beweerd.

De heer WEGGEMANS: Dan zijn wij het dus helemaal eens.

De heer BLANKSMA: Als de heer Weggemans hetgeen wij op dat punt hebben uitgesproken, onderschrijft, zijn wij het helemaal eens.

De heer WEGGEMANS: Ik herhaal dat er al heel veel wordt gedaan. Er is geen offensief nodig omdat er iets mist. Wij missen niets, maar wij moeten wat wij hebben verbeteren.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Ik ken de heer Weggemans al wat langer en ik heb gemerkt dat het soms nuttig is wat hij zegt in wat begrijpelijker zinnen te vertalen.

Met betrekking tot het voorstel van de fracties van de PvdA in de raad van Emmen en in de staten zegt de gedeputeerde dat het op zichzelf wel kan, maar dat er geen project is en dat er daarom niet gereserveerd kan worden. Wij kennen de spelregels en wij weten dat. Wij hebben het college ook niet gevraagd hierin het voortouw te nemen, omdat wij ook weten dat dat de weg niet is. Maar ik mag uit zijn woorden toch wel begrijpen dat, wanneer het voorstel door Emmen wordt uitgewerkt in een fatsoenlijk project dat bij het SNN wordt ingediend, het college welwillend staat tegenover cofinanciering vanuit het Fonds flexibel beleid? Als de gedeputeerde die vraag met ja beantwoordt, kan Emmen verder werken.

De heer WEGGEMANS: Bij een goed project zijn er geen bijzondere obstakels, maar als om een

bedrag van *f* 1 miljoen wordt gevraagd om de infrastructuur mogelijk te maken, wordt dat bedrag niet gegeven.

De heer SCHAAP: Dat is helder.

De heer WEGGEMANS: Het is natuurlijk niet zo dat met het oprichten van een aantal bureautjes deze doelgroep gered is. Het zal heel moeilijk worden het project te concretiseren, maar als het de gemeente Emmen lukt, zijn wij daar heel gelukkig mee. Mijnheer de voorzitter. De opcenten motorrijtuigenbelasting (MRB) zijn een structureel dekkingsmiddel. Zodra daaraan geknabbeld wordt, wordt een gat in de begroting geschoten. Als men geld nodig heeft, kan men het beter ergens anders zoeken; dat is ook voor de toekomst veel beter. De heer Schaap heeft enkele opmerkingen gemaakt over de bestemming van de opbrengst van de aandelen-Essent. Het college is nog niet zover, het heeft zelfs nog niet met de statencommissie hierover gediscussieerd. Er is inmiddels een rapport verschenen dat in een rustige omgeving met de Statencommissie BFE zal worden besproken. Ik geef de staten het advies het rapport goed te lezen, want zij krijgen het pas een week van tevoren. Het gaat om een vertrouwelijk rapport en midden december kan de aandeelhouder Drenthe op de aandeelhoudersvergadering iets zeggen of niets zeggen. De grootaandeelhouders Overijssel, Limburg, Noord-Brabant en Den Bosch hebben alles te zeggen en horen ons niet en vragen ons niets. Wij moeten daarom onze lijn trekken en in die zin is het interessant daarover dan maar eens te discussiëren. Het is niet zo dat er meteen een besluit moet worden genomen, maar wij gaan erover discussiëren en in dat kader past elke inbreng, dus ook die van de PvdA. Waar wij uitkomen, weet ik niet, ik weet alleen dat zich tot nu toe nog geen enkele koper heeft gemeld.

De VOORZITTER: Wij zijn aan het eind van de eerste termijn gekomen. Ik constateer dat de geraamde tijd toch nog ruim is overschreden. Dat ligt niet alleen aan het college, want er is veel geïnterrumpeerd en niet alle bijdragen hadden de vorm van een algemene beschouwing. Maar - "elk nadeel heb zijn voordeel" - misschien kan nu de tweede termijn korter zijn. Dat moet ook wel, want anders komt het gezamenlijke etentje in gevaar.

G. Schorsing van de vergadering tot woensdag 8 november, 13.30 uur

De VOORZITTER: U mag van mij vannacht wel
opblijven, maar ik verwacht u morgen om half twee
weer hier.
Ik schors de vergadering.

(De vergadering wordt om 17.47 uur geschorst.)

Tegenwoordig zijn op 8 november 2000:

A.L. ter Beek, Commissaris van de Koningin,
voorzitter

de leden (48 in getal):

K.N. Blanksma (GroenLinks)
H. Weggemans (PvdA)
A. Faber (CDA)
mevrouw G. de Vries-Leggedoor (CDA)
H. Holman (CDA)
A.G.H. Peters (CDA)
H. Zomer (CDA)
mevrouw K. Westerkamp-Exoo (CDA)
K. Jonker (CDA)
R.C.M. van Glansbeek (CDA)
J.H. Schaap (PvdA)
mevrouw M.Ch.A. Smilde (CDA)
R.W. Klein Nulent (PvdA)
J. Prinsen (PvdA)
A. Haak (PvdA)
J.R. Dijkstra (PvdA)
H. Baas (GPV/RPF)
mevrouw A. Edelenbosch (PvdA)
A. Tuparia (PvdA)
mevrouw I.J. Huisman-Holmersma (PvdA)
mevrouw M.W. Brink-Massier (PvdA)
mevrouw W.H.H. Ceelen (PvdA)
mevrouw E.H. Mellink (PvdA)
H.R. Hornstra (PvdA)
A. Wendt (GPV/RPF)
mevrouw H. Kempe-Foekens (GPV/RPF)
J.P. Sluiter (D66)
J.W.M. Engels (D66)
mevrouw M. Duran (D66)
mevrouw W.F.C. Dirks (GroenLinks)
J.J. Mastwijk (CDA)
J. Langenkamp (GroenLinks)
mevrouw G.M. Remmelts-Mulder (VVD)
W. Nijenbrinks (VVD)
G.A.W. Fonk (VVD)
Joh. Dijks (VVD)
K.H. Smidt (VVD)
J.J. van Heukelum (VVD)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
J. Kaspers (VVD)
S.B. Swierstra (VVD)
mevrouw A. de Widt-Nieuwenhuizen (VVD)
mevrouw J. Schipper (VVD)
S.A. van der Schoot (Ouderenpartij)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
W. Hoekstra (OPD)
mevrouw N. Nieuwenhuizen (OPD)
Ch.C. de Haas (OPD)

mevrouw H. Rappa-Velt, griffier der staten van
Drenthe

Met kennisgeving afwezig:

F. Benning (VVD)
mevrouw M. Looman-Struijs (PvdA)
mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)

H. Heropening

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering van provinciale staten (13.31 uur).

I. Mededelingen

De VOORZITTER: Ik deel de staten mee dat bericht van verhindering tot het bijwonen van de vergadering is ontvangen van de heer Benning en van de dames Looman en Stoel.

J. Algemene beschouwingen in tweede termijn door provinciale staten

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Ik heb de indruk dat de sfeer aanmerkelijk meer ontspannen is dan gistermorgen.

Wij zijn het college erkentelijk voor de manier waarop het gisteren op de opmerkingen van mijn fractie is ingegaan. Wij zijn zeker ingenomen met het feit dat het college op heel korte termijn de toezegging met betrekking tot hulp aan de Molukken gestand zal doen en wij zien de uitvoering van die toezegging dan ook met veel belangstelling tegemoet.

Hetzelfde geldt voor de voorstellen met betrekking tot het Poppodiacircuit, waarvan wij heel veel verwachtingen hebben.

Mijnheer de voorzitter. Belangrijk is verder dat met de gedachtegang omtrent het ondersteunen van het vrijwilligerswerk en het geld dat daarmee gemoeid is, de komende tijd aan de slag wordt gegaan en dat vervolgens wordt bekeken of en in welke mate dat geld structureel moet worden gemaakt. Wij hebben hoge verwachtingen van de voorstellen die het college ons hierover binnenkort zal doen toekomen.

Met betrekking tot het initiatiefvoorstel van de fracties van de PvdA in de raad van Emmen en in de staten als het gaat om arbeidsvoorziening in de glastuinbouw zijn wij ook hoopvol gestemd. Wij gaan ervan uit dat, wanneer er binnen de spelregels geopereerd wordt, er vanuit Drenthe cofinanciering komt.

Wij zijn ook zeer ingenomen met een snelle aanpassing van het POP, want wij weten allen dat de besturen van vooral veel plattelandsgemeenten worstelen met de vraag hoe voor bepaalde doelgroepen - met name ouderen en jongeren - voldoende huisvesting gerealiseerd kan worden. De gedachtegang die het college op dit punt volgt, spreekt ons bijzonder aan en die zien wij binnenkort ook wel in allerlei notities terugkomen.

Mijnheer de voorzitter. Ik wil in deze tweede termijn nog slechts op twee punten wat uitgebreider ingaan, namelijk de grondpolitiek en het openbaar vervoer.

Met het aan de orde stellen van de grondpolitiek hadden wij natuurlijk een doel. Wij hebben namelijk gemerkt dat daarover in de omgeving van Drenthe - en die "omgeving" kan heel breed worden opgevat - ontzettend veel discussie plaatsvindt. Het is niet voor niets dat IPO en Rijk aan het bestuderen zijn hoe in de komende jaren voor de drie overheidslagen bepaalde instrumenten kunnen worden ontwikkeld om ze op het terrein van het voeren van een grondbeleid wat actiever te maken en om al te bizarre verrijking van

projectontwikkelaars tegen te gaan. Het gaat erom dat de overheid haar maat-schappelijke doelen op zo efficiënt mogelijke wijze realiseert en dan kan het niet zo zijn dat wij als gekke Henkie toe moeten kijken hoe anderen er met de buit vandoor gaan. Dat wordt niet alleen binnen de PvdA, maar op dit moment binnen alle politieke partijen zo ervaren.

De discussie gaat eigenlijk alleen maar over de vraag hoe scherp de instrumenten dan moeten zijn en wat dan precies de rol van de overheid is als het om de grondmarkt gaat. Wij weten ook wel dat het in Drenthe nog wel goed gaat en wij liggen dan ook nog niet wakker van dit probleem, maar ook hier verandert de situatie snel. En het gaat ook niet alleen om de EHS, hoewel onze fractie van mening is dat in heel bijzondere omstandigheden het heel nuttig zou kunnen zijn over te gaan tot onteigenen. Dat moet niet de algemene regel zijn, want daarvan zou een prijsopdrijvend effect het gevolg kunnen zijn, al is dit effect vanwege de autonome stijging van de grondprijzen de laatste jaren ook wel wat minder.

Ik wil nog een ander gebied noemen waarop de provincie een rol zou kunnen vervullen dat ik gisteren min of meer bewust niet heb genoemd. Ik kan mij voorstellen dat, als het gaat om de versterking van de agrarische structuur, er in voorkomende gevallen sprake kan zijn van een voorkeursrecht van een landinrichtingscommissie, de provincie, de BBL of welke instantie dan ook, om te voorkomen dat een goed verkaveld gebied opeens door het lukraak aankopen door boeren vanuit andere gebieden versnipperd raakt. Als concreet voorbeeld wil ik de Veenkoloniën noemen. Wanneer wij aan zien komen dat een grootschalig proces van inplaatsing van melkveehouderijen op gang komt, is het heel onverstandig die ontwikkeling geheel aan de markt over te laten. In die situatie is het voorkeursrecht een heel nuttig instrument en werkt het juist in het belang van de

blijvers in de agrarische sector. Wat ons betreft wordt dit voorkeursrecht niet te zeer versmald en zeker niet tot alleen de EHS. Landbouwkundige plannen kunnen een rol spelen, maar ook plannen van de Commissie Waterbeheer 21e Eeuw. Juist ook daarvoor kan een provincie, die toch bovenlokaal bestuur is, het instrument voorkeursrecht heel nuttig inzetten.

Mijnheer de voorzitter. Namens mijn fractie verzoek ik het college deze aspecten nog eens naast elkaar te zetten en dan de Drentse positie te bepalen. Wij zijn geen Utrecht, waar de problemen heel erg uit de hand lopen en waar gemeenten, ook al zijn ze groot, allang niet meer in staat zijn om én grootschalige woningbouwlocaties en infrastructuur te ontwikkelen én daarnaast ook nog in staat zijn natuur- en recreatiegebieden aan te leggen voor alle mensen die daar moeten gaan wonen. In die situatie behoren provincies heel goede instrumenten te hebben. Nogmaals, Drenthe is geen Utrecht, maar in het gebied Groningen-Assen zullen wij binnen een paar jaar tegen dezelfde problemen aanlopen.

Mijnheer de voorzitter. Wij hebben gisteren voorgesteld om alles wat aanvullend is aan het reguliere openbaar vervoer - ARRIVA dus - samen te voegen, te bundelen en te ontschotten en te bekijken of daarvoor niet een vorm van plattelandsvervoer kan worden bedacht dat flexibeler is. De provincie zou hiermee kunnen beginnen in de regio Zuidwest-Drenthe, omdat de WVG-contracten in die regio volgend jaar aflopen. Het college antwoordt daarop met een zekere welwillendheid continu in gesprek te zijn en de kansen te zullen grijpen als die zich voordoen, maar dat de gemeenten ook niet altijd doen wat de provincie wil. Onze contacten met de gemeenten in die regio hebben ons geleerd dat de roep vanuit de raden daar dezelfde is als die welke wij gisteren naar voren hebben gebracht. Zij verzoeken de colleges van die gemeenten om samen met de provincie en samen met de buurgemeenten dit probleem nu eens echt aan te pakken. Daarom verzoeken wij het college nogmaals dit probleem op te pakken en met die gemeenten om de tafel te gaan zitten en daarbij alle autonomiediscussies te vergeten.

Mijnheer de voorzitter. Om deze gedachte wat meer handen en voeten te geven dien ik mede namens de fracties van GroenLinks, GPV/RPF en Ouderenpartij de volgende motie in.

Motie F

*Provinciale staten van Drenthe in vergadering
bijeen op 7 en 8 november 2000, ter behandeling*

van de Najaarsnota, de Beleidsnota en begroting 2001;

overwegende dat:

- *het vervoer op het platteland moet worden verbeterd;*
- *het hiervoor noodzakelijk is dat de schotten tussen alle andere vormen van collectief vervoer worden verwijderd;*
- *daarmee een bundeling van middelen en vervoerscapaciteit kan worden bewerkstelligd;*
- *de WVG-contracten in Zuidwest-Drenthe in de loop van 2001 aflopen;*
- *voor experimenten met nieuwe vormen van plattelandsvervoer deze situatie dient te worden benut;*

besluiten:

- *het college op te dragen op korte termijn in overleg met betrokken gemeenten, een experiment te initiëren "verbetering plattelandsvervoer" in de plattelandsregio Zuidwest-Drenthe;*
- *dat het college hierbij de regierol krachtig ter hand neemt en onderzoekt welke mogelijkheden er zijn voor aanvullende financiering vanuit onder andere Europese programma's (LEADER);*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. De PvdA heeft gisteren een onderwerp naar voren gebracht dan nogal wat stof heeft doen opwaaien, namelijk de besteding van de opbrengst van de aandelen-Essent. Als ik even terughaal wat hierover door de fracties is gezegd in deze statenzaal en wat zij hierover via de media hebben laten horen, bespeur ik toch nog wel enig verschil.

De heer VAN DER SCHOOT: Dat is het probleem met de wandelgangen.

De heer SCHAAP: Het probleem is dat er wellicht te weinig tijd is genomen om erover na te denken of het al dan niet een zinnig voorstel was. Radio Drenthe heeft gelukkig enigszins geholpen door al voor de aanvang van de statenvergadering van gisteren ons plan naar buiten te brengen, zodat er toch wel wat bedenktijd was. Sommige fracties

hebben die ook wel gebruikt, maar blijkbaar was het allemaal toch nog onvoldoende. Daarom wil ik de fracties oproepen toch nog wat meer tijd te nemen om te overwegen of het nu echt zo is dat wanneer de aandelen-Essent verkocht worden, de omvang van de opbrengst wel past bij de omvang van provincie en gemeenten. De stelling van de PvdA is dat het misschien wel eens zo zou kunnen zijn - ik zeg het almaar netter - dat die bedragen helemaal niet binnen onze begroting passen en dat ze daarom beter op landelijk niveau voor de langere termijn een besteding kunnen krijgen. Het gaat ons er om dat de discussie niet alleen maar gaat om de vraag verkopen of niet, maar dat ook wordt gediscussieerd over het maatschappelijk doel van de opbrengst.

De heer Nijenbrinks heeft de laatste jaren en ook gisteren laten blijken het keurmerk van financiële degelijkheid te hebben en daarmee beticht hij de fracties die er een andere mening op nahouden van financiële Spielerei. Ik wil de VVD, de kampioen als het gaat om het wegwerken van de staatsschuld, oproepen toch nog eens heel goed over ons voorstel na te denken, want ons voorstel past heel goed in het voorstel dat de heer Melkert in de Tweede Kamer heeft gedaan en daarom zouden onze fracties elkaar op dit punt juist de hand moeten geven. Vermindering van de staatsschuld heeft gunstige gevolgen voor een aantal zaken; ik noem hiervan slechts de verkorting van de wachtlijsten.

De VOORZITTER: Ik wil nu alvast even een waarschuwend woord laten horen. Als iedereen in zijn tweede termijn evenveel tijd neemt als de heer Schaap - en hij is niet eens geïnterrupteerd - dan komen wij echt in de problemen. Ik doe een beroep op u allen om de vergadering wat soepeltjes te laten verlopen.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Is het in zo'n geval niet verstandig vooraf te waarschuwen?

De VOORZITTER: Ik ging ervan uit dat de staten hiervan zelf wel enig besef hadden. Ik had er ook geen zin in dit vooraf al allemaal te zeggen.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Ook de fractie van de VVD zegt het college dank voor het antwoord in eerste termijn. Het is, mede omdat er veel is geïnterrupteerd, niet nodig op alle onderwerpen terug te komen, maar wij willen in

deze tweede termijn toch nog voor een aantal punten aandacht vragen.

Mijnheer de voorzitter. Ik wil beginnen met de aandacht die is gevraagd voor de situatie op de Molukken. De lijn van het college om de hulp zo direct mogelijk te geven en via de WMD te laten lopen, heeft onze instemming. Wij wachten het voorstel van het college met betrekking tot de financiële bijdrage die daarvoor nodig is, af.

Mijnheer de voorzitter. Ik wil vervolgens spreken over het op zich verrassende idee van de fractie van de PvdA om de toekomstige opbrengst uit de verkoop van de aandelen-Essent over te maken naar minister Zalm om daarmee de staatsschuld af te lossen. Ik heb bij interruptie al aangegeven dat wij op dit moment die mogelijkheid om een aantal redenen niet uitvoerbaar achten. Maar de gedachte spreekt ons best aan. De fractie van de VVD zal daar goed over nadenken. Ik heb begrepen dat binnenkort in de Statencommissie BFE over de aandelen-Essent wordt gesproken en dan kunnen alle ins en outs besproken worden. Het lijkt mij sowieso verstandig om die discussie af te wachten. Een derde punt waarop ik nog even terug wil komen, is het veel bediscussieerde punt van de voorrang voor fietsers op verkeersrotondes. De opvattingen over en weer zijn duidelijk en bij allen gaat het uiteindelijk om de verkeersveiligheid. Het gaat er nu wel om welke veiligheidsgarantie als meest solide kan worden aangemerkt. Is dat het volgen van richtlijnen die elders ook worden gevolgd of is dat het geloof en de overtuiging dat de in het Noorden gehanteerde en beproefde uitleg een betere garantie is voor de veiligheid van de fietser? De fractie van de VVD heeft vertrouwen in het laatste. Wij vinden dat de gedeputeerde het waarom ook op overtuigende wijze heeft uitgelegd en toegelicht. Voor zover in deze tweede termijn een motie wordt ingediend om toch een andere koers te kiezen, dan zullen wij die niet steunen. Met betrekking tot het POP kan ik mij aansluiten bij de door de heer Schaap gemaakte opmerkingen. Ik heb het college hierover gisteren gehoord en ook de uitlatingen van mevrouw De Vries die vanochtend voor Radio Drenthe te beluisteren waren, pasten volledig in de opmerkingen die wij daarover hebben gemaakt. Wij zien de uitwerking van het POP die zij voor het komende jaar heeft aangekondigd, met belangstelling tegemoet. Mijnheer de voorzitter. Ik ben blij met de opvatting van het college dat ons verzoek om een extra bedrag van f 250.000,- voor ICT-ontwikkelingen gehonoreerd kan worden. Wij hebben begrepen dat er binnenkort een notitie komt, waarin een en ander zal zijn uitgewerkt.

In amendement A wordt voorgesteld het bedrag van f 667.000,-- te gebruiken als een eerste voeding voor een speciaal ICT-fonds, maar er heeft ook een motie gecirculeerd waarin sprake is van het plaatsen van...

De heer VAN DER SCHOOT: Is het niet verstandig moties pas te bespreken als zij onderwerp van discussie zijn en dus de staten over de tekst ervan beschikken?

De heer NIJENBRINKS: Inderdaad. Ik ben ook begonnen met amendement A. Voor de volledigheid voeg ik daar nu aan toe dat er kennelijk nog een andere motie achteraan komt. Wij hebben van het college begrepen dat er goede redenen zijn - het onderzoek van de Kamer van Koophandel en de NOM is genoemd - om nog niet over te gaan tot de instelling van een ICT-fonds. Wij willen de ontwikkelingen op dit punt afwachten en naar mijn mening heeft D66 met de opmerkingen van het college op ons verzoek om f 250.000,-- beschikbaar te stellen, toch een belangrijk deel van zijn verhaal gehonoreerd gekregen.

Behalve dit verzoek heeft het college ook het verzoek van de PvdA met betrekking tot de vrijwilligers gehonoreerd. Aangezien dit voorstel aansluit bij ons verzoek om extra aandacht voor vrijwilligerswerk, heeft dit de volledige steun van mijn fractie.

Mijnheer de voorzitter. Tegen het verzoek om f 250.000,-- beschikbaar te stellen voor een mogelijke hospice in de provincie Drenthe blijft mijn fractie, in navolging van minister Borst, de nodige bedenkingen houden. Het gaat naar onze mening om een primaire taak van de zorgverzekeraars. Het college heeft aangegeven dat dit bedrag uitsluitend beschikbaar is voor de opstart van een eventuele hospice. Omdat dit op zich spoort met de coördinerende, faciliterende en stimulerende rol van de provincie, kan mijn fractie, zij het enigszins schoorvoetend, daarmee akkoord gaan.

Wij hebben gisteren verder kennisgenomen van de moties van de OPD met betrekking tot de plaatsnaamborden en de Communicatienota. Mijn fractie zal die moties niet steunen.

Ook de moties D en E kunnen niet op de steun van mijn fractie rekenen.

Mijnheer de voorzitter. De fractie van het CDA heeft gisteren een motie aangekondigd met betrekking tot het instellen van een fietsvriendelijkheidsprijs. Aanvankelijk werd een bedrag van f 100.000,-- genoemd, maar ik heb begrepen dat het voorstel inmiddels is aangepast en dat om een bedrag van

f 50.000,-- wordt gevraagd. Binnenkort komt het college met een fietsnota en het lijkt mij goed dat daarin aandacht wordt besteed aan het stimulerende effect dat de fractie van het CDA met deze prijs beoogt. Dan lijkt mij een aparte prijs niet meer nodig en daarom volgen wij het college en nemen wij deze suggestie niet over.

De fractie van het CDA heeft ook gesproken over het beschikbaar stellen van f 200.000,-- voor fietspromotieactiviteiten en daarbij werd de indruk gewekt dat dit bedrag bij de begroting voor 2001 als een soort van preprioriteit de boeken ingaat. Voor alle duidelijkheid: dat is niet onze opvatting. Voor zover er een voorstel in die richting komt, gaat het gewoon om een voorstel naast alle andere voorstellen die komend voorjaar aan de orde komen.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Ik leidde uit het antwoord van gedeputeerde Dijks af dat de voorzet juist op de wijze waarop de heer Nijenbrinks het net verwoordde, door het college zou worden ingekopt.

De heer NIJENBRINKS: Wij hebben daarover ook gediscussieerd en de reden waarom ik er nu even op terugkom is dat het voor ons gewoon een voorstel is en niet wordt beschouwd als een preprioriteit voor 2001.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Ook mijn fractie wil het college dankzeggen voor de zeer complete beantwoording van gisteren. Het college heeft een aantal voorstellen en ideeën overgenomen en van andere voorstellen heeft het college luid en duidelijk gezegd er niets voor te voelen. Omwille van de tijd laat ik die voorstellen nu verder buiten beschouwing, waarbij ik mij realiseer dat ik de fracties die die voorstellen naar voren hebben gebracht, niet helemaal recht doe. Wij zijn in ieder geval blij met de brede aandacht van de staten voor het POP in relatie tot de woningbouw. In onze algemene beschouwingen was een cartoon opgenomen met als ondertekening: "POP, maatpak of te strak in het jasje?" Na het antwoord van het college ben ik geneigd te spreken van een stretchpantaloon met voldoende bewegingsruimte en dus niet van een legging of van een fietsbroek. Daarmee heeft het college aangegeven met een open oog en niet redenerend vanuit een starre, onwrikbare mening naar het POP te willen kijken. Als het om het wonen gaat, is dat een belangrijk signaal naar de gemeentebesturen. Het is echter ook geen vrijbrief, want - en ik herhaal wat ik gisteren heb gezegd - het ging en gaat bij het

POP voor een heel belangrijk deel om het beschermen van het landschap; en dat staat voor mijn fractie nog steeds overeind.

Het college heeft onze inbreng over fietsen in Drenthe op waarde geschat. Wij zijn ook zeer benieuwd naar de voorstellen die straks op ons afkomen in het kader van Drenthe-fietsprovincie. Gedeputeerde Dijkstra is hier enthousiast op ingesprongen en hij sluit zelfs niet uit dat er straks meer geld uit het Fonds flexibel beleid nodig is - deels voor cofinanciering van Kompas-geld - dan de gisteren door ons gevraagde f 200.000,--.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Ik waardeer de poging van de heer Mastwijk om nu het hele fietsplan bij het college neer te leggen, maar ik heb toch een ander beeld overgehouden van de voorstellen die de fractie van het CDA gisteren op tafel legde en de reactie van het college daarop. Ik hoor daarom straks graag heel helder van het college wat het denkt dat hem te doen staat.

De heer MASTWIJK: Voor ons geldt in ieder geval dat wanneer er straks werkelijk goede plannen komen en het college vraagt of het iets meer mag zijn, de kans groot is dat de fractie van het CDA die vraag met ja zal beantwoorden.

Mijnheer de voorzitter. Gedeputeerde Swierstra heeft gisteren met verve de collegestandpunten met betrekking tot de rotondes verdedigd. Ik stel vast dat wij van mening blijven verschillen. Deskundigen zijn het erover eens dat eenduidigheid de veiligheid het beste dient en landelijke eenduidigheid weegt voor ons zwaarder dan eenduidigheid in het Noorden. Voor ons spelen daarnaast zaken als comfort, het promoten van het fietsen en, in het verlengde daarvan, de mogelijkheid tot het terugdringen van de automobiliteit een rol.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Ik maak een beetje bezwaar tegen de opmerking dat ook het promoten van het fietsen een rol speelt. Dat heeft natuurlijk niets te maken met een bepaalde voorrangssituatie waarbij de veiligheid in het geding is.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Mag ik daarover een aanvullende opmerking maken?

De VOORZITTER: Het lijkt mij beter dat de heer Mastwijk eerst ingaat op de opmerking van de heer Nijenbrinks.

De heer MASTWIJK: De heer Nijenbrinks had mij gisteren op dit punt ook kunnen interrumpen, want toen zei ik ongeveer hetzelfde. De verkeersveiligheid staat voorop, maar de andere aspecten die ik noemde, spelen in ieder geval in de beleving van mijn fractie ook een nadrukkelijke rol.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Het is niet alleen zo dat eenduidigheid de veiligheid ten goede komt, het is ook zaak dat in Nederland wordt erkend dat een automobilist even belangrijk is als een fietser, en omgekeerd. Voor GroenLinks is een fietser in ieder geval even belangrijk als een automobilist. Het gaat erom dat de Nederlanders op verkeersgebied opnieuw opgevoed moeten worden en dan is het goed de automobilist niet altijd voorrang te geven.

De heer NIJENBRINKS: Maar de overweging is nu juist dat de veiligheid wel in het geding is en dat dáárom is gekozen voor deze insteek. Dat is niet gedaan om auto's prioriteit te geven boven de fietsen, maar juist en alleen vanwege de veiligheid.

De heer LANGENKAMP: De veiligheid - en de SWOV heeft dat heel leuk verwoord - is niet in het geding. Het zal de SWOV worst zijn of nu gekozen wordt voor het Drentse of voor het Nederlandse model, want er is geen verschil in veiligheid, als het maar overal hetzelfde is. Dáár gaat het om.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Ik moet de heer Langenkamp erop attenderen dat de veiligheid wel degelijk in het geding is. Het is heel gemakkelijk tien deskundigen op een rij te zetten en die allemaal hun eigen mening te laten verkondigen, waarna de conclusie zal zijn dat al die meningen van elkaar verschillen. Ik wil er nog wel op wijzen dat de praktijk leert dat de dode hoek in de auto het voor de fietser niet veiliger maakt, wanneer hij voorrang krijgt.

De heer MASTWIJK: De volgende zin op mijn papier, is al meteen werkelijkheid geworden, want er staat: "De discussie gaat door". Gedeputeerde Swierstra is bereid om na de jaarwisseling met de commissie hierover verder te discussiëren, maar wij hebben er wel behoefte aan het college met betrekking tot dit onderwerp een duidelijke boodschap mee te geven en daarom dien

ik mede namens de fracties van GroenLinks, D66 en de Ouderenpartij de volgen-de motie in.

Motie G

Provinciale staten van Drenthe in vergadering bijeen op 7 en 8 november 2000;

overwegende:

- *dat de veiligheid van fietsers in het verkeer het meest gebaat is met eenduidige regelgeving die in het gehele land wordt toegepast;*
- *dat dit ook geldt voor de regels op de rotondes;*
- *dat de landelijke CROW-aanbeveling over dit onderwerp dient om tot vergroting van de eenduidigheid te komen;*
- *dat bij het formuleren van deze richtlijn meegenomen zijn: verkeersveiligheid, verkeersafwikkeling, verkeers- en vervoersbeleid, juridische en vormgevingsaspecten;*
- *dat via deze richtlijn een heldere aanbeveling wordt gegeven: namelijk binnen de bebouwde kom fietsers in de voorrang, voetgangers vrije doorgang, en buiten de bebouwde kom fietsers uit de voorrang, voetgangers geen vrije doorgang;*

dringen er bij het college op aan bij de komende fietsnota uit te gaan van deze CROW -richtlijn,

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Omdat de discussie verder gaat, hebben wij gekozen voor de formulering: "dringen er bij het college op aan....".

Mijnheer de voorzitter. De tweede motie die ik heb aangekondigd en die ik ook zal indienen, heeft betrekking op de fietsvriendelijkheidsprijs. Die is allereerst bedoeld om gemeenten te stimuleren een bijdrage te leveren aan Drenthe, dé fietsprovincie en daarnaast biedt de uitreiking van die prijs ons jaarlijks de kans om Drenthe als fietsprovincie nog eens extra onder de aandacht te brengen. Wij stellen voor om de eerste twee jaar als een proef te beschouwen en als er voldoende ideeën en plannen komen, kunnen wij besluiten door te gaan.

De motie is mede ondertekend door de fracties van GroenLinks en GPV/RPF en luidt als volgt.

Motie H

Provinciale staten van Drenthe in vergadering bijeen op 7 en 8 november 2000;

overwegende:

- *dat het van belang is voor Drenthe de naam, die de provincie heeft als dé Fietsprovincie, hoog te houden en regelmatig opnieuw inhoud te geven;*
- *dat het fietspadennet, in beheer bij de gemeentebesturen, in verband met het voorgaande van goede kwaliteit én verkeersveilig moet zijn;*
- *dat het in het kader van Drenthe Fietsprovincie voor de provincie van belang is de gemeentebesturen daarbij te stimuleren;*

besluiten:

1. *een "Fietsvriendelijkheidsprijs" in te stellen en daarvoor jaarlijks een bedrag van f 50.000,- beschikbaar te stellen, toe te kennen aan die gemeente in Drenthe die in een jaar met het beste idee of plan komt, op het gebied van veiligheid en/of comfort, dat bijdraagt aan de goede naam van Drenthe als Fietsprovincie;*

2. *dat het bedrag door de winnaar moet worden besteed aan maatregelen die passen binnen het promoten van Drenthe als dé Fietsprovincie (comfort en/of veiligheid);*
3. *de eerste twee jaar te beschouwen als proefperiode (dekking vanuit het Fonds flexibel beleid);*
4. *het instellen van de prijs dan te evalueren en te continueren, indien blijkt dat voldoende binnen de strekking van de motie vallende plannen worden ingediend (dekking dan structureel in de begroting opnemen);*
5. *het college te verzoeken met een voorstel tot uitwerking te komen;*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Mede uitgedaagd door de heer Schaap, wil ik nog even ingaan op de kwestie van de verkoop van de aandelen-Essent en de bestemming van de opbrengst daarvan. Ik heb daar gisteren tijdens het kijken naar de voetbalwedstrijd Valencia-Heerenveen nog eens over nagedacht.

De VOORZITTER: Dat moet al laat geweest zijn, want van die wedstrijd werd alleen een samenvatting uitgezonden.

De heer MASTWIJK: Ik weet niet hoe het u vergaat, mijnheer de voorzitter, maar in tijden van algemene beschouwingen moet ik het altijd laat maken. Mijnheer de voorzitter. Wij hebben een aantal bezwaren tegen het voorstel van de heer Schaap. Ik heb gisteren al gezegd, dat de PvdA eigenlijk een motie had moeten indienen waarin de staten werd gevraagd uit te spreken dat de aandelen niet zouden moeten worden verkocht en dat bij de andere aandeelhouders steun voor deze gedachte zou moeten worden gezocht. Verder zijn wij van mening dat de rijksoverheid haar eigen broek moet ophouden. Het was de laatste jaren heus niet zo dat de rijksoverheid in de richting van de lagere overheden voor Sinterklaas speelde, integendeel, en wij hebben geen behoefte aan het spekken van de schatkist.

De heer SCHAAP: Is dit argument nu gericht tegen het paarse kabinet?

De heer MASTWIJK: Ik spreek met opzet niet over dé Regering. Ik spreek over de rijksoverheid en dat is een heel breed begrip. Wij hebben geen behoefte de schatkist van het Rijk te spekken, want ook de gemeenten en de provincies zijn gekke Henkie niet.

Het idee om de vrijkomende rente - want daar gaat het dan om - in te zetten voor de bestrijding van de wachtlijsten in de zorg is op zich aardig, maar er is natuurlijk geen enkele garantie dat dit ook daadwerkelijk gebeurt. Er is in ieder geval sprake van het rondpompen van geld vanwege het feit - en dat heb ik de heer Schaap gisteren via de microfoon van Radio Drenthe horen zeggen - dat een deel van het geld terug moet komen via Provincie- en

Gemeentefonds. Verder zijn wij het met de heer Nijenbrinks eens dat het plan onuitvoerbaar is, want de ene gemeente en de ene provincie heeft meer aandelen dan de andere en daarmee zouden die provincies en gemeenten een groter offer brengen dan de andere. En eerlijk gezegd zie ik de provincies het daarover nog niet eens worden.

De heer SCHAAP: Ik vind het wel heel boeiend dat de heer Mastwijk nu meteen heel diep in de techniek duikt, maar het gaat toch allereerst om het idee.

De heer MASTWIJK: Dat is het gevolg van mijn diepe nadenken.

De heer SCHAAP: Misschien had de heer Mastwijk dan wat eerder met nadenken moeten stoppen.

De heer MASTWIJK: Het is bij de fractie van de heer Schaap ook nooit goed.

De heer SCHAAP: Het gaat er toch in de eerste plaats om of het iets is om over na te denken. De techniek komt dan later wel, want kan het niet, dan kan het niet, en dan moeten wij weer wat anders bedenken. De fractie van het CDA had zich in ieder geval uitgedaagd moeten voelen om er een alternatief naast te leggen of is het die fractie alleen te doen om verkopen, cashen, en kijken welke fietspaden met het geld aangelegd kunnen worden?

De heer MASTWIJK: Het is de heer Schaap donders goed bekend dat het CDA tot nu toe altijd heeft gezegd dat bedrijven als Essent overheidsgedomineerd moeten zijn. Daarom ook heb ik de heer Schaap uitgenodigd met een motie

te komen. En blijkbaar mag de CDA-fractie alleen nadenken over zaken die in de richting van de PvdA gaan, maar zo zitten wij niet in elkaar. Mijnheer de voorzitter. De fractie van het CDA ziet in het voorstel van de heer Schaap absoluut geen heil. Foppe de Haan zou zeggen: "Een leuke actie voor het publiek, maar helaas niet rijp voor het net". Mijnheer de voorzitter. Ik wil in de richting van de fractie van D66 nog een paar opmerkingen maken over het dualisme. Ik heb er behoefte aan om namens mijn fractie hierover heel duidelijk te zijn. Het hoofdpunt van kritiek van D66 is dat collegepartijen soms heel zwaar inzetten, maar uiteindelijk meestal toch door de bocht gaan, en dan vaak vanwege - foei, foei - partijpolitieke redenen. Nou én? Dat is voor mijn fractie een heel goede reden en ik zal uitleggen waarom. Het openbaar bestuur is naar onze mening gebaat bij stabiliteit en bij besluiten die zijn gebaseerd op een zo breed mogelijk draagvlak. Daarbij past een hechte en stevige coalitie. En ik wil hier wel gezegd hebben dat in Drenthe daarvan sprake is. Dat de collegepartijen uiteindelijk dan toch omgaan kan - en misschien heeft de heer Engels daar ook over nagedacht - natuurlijk ook aan de kwaliteit van de oppositie liggen.

De heer HARLEMAN: Maar is de heer Mastwijk het wel eens met de analyse van D66 dat het gevolg hiervan is dat de kiezers denken dat de zaak is dichtgetimmerd, omdat de collegepartijen een meerderheid hebben en daarom maar kunnen beslissen? Als de heer Mastwijk het met die analyse eens is, moet hij de gevolgen hiervan ook voor zijn rekening nemen en met voorstellen komen hoe de effecten daarvan verkleind kunnen worden.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Mijn fractie deelt de visie van D66 niet. Ik ben geneigd te zeggen dat het ervan afhangt van welke partij je lid bent, wil je die vraag goed kunnen beantwoorden, maar dat is mij eigenlijk wat gemakkelijk en dus zeg ik dat niet. Ik heb nu aangegeven hoe mijn fractie daartegenaan kijkt. Bij de bespreking van het referendum zullen wij hierop ongetwijfeld nog terugkomen.

Mijnheer de voorzitter. Aan de zojuist door de fractie van de PvdA ingediende motie F zitten zeer sympathieke kanten. Wij zullen aan de hand van het oordeel van het college hierover ons standpunt bepalen.

In de voorjaarsnota is een lijst met voorstellen voor nieuw beleid opgenomen. Het Actieplan cultuurbereik en het Concernprogramma internationale contacten komen in een later stadium

nog aan de orde en ten aanzien van deze voorstellen houden wij nu dan ook nog even een slag om de arm.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Ik zal mij, gezien het grote aantal onderwerpen dat aan het eind van een sessie als de begrotingsbehandeling aan de orde is, beperken tot het bespreken van die zaken die wij eigenlijk anders geregeld willen hebben dan tot nu toe is besloten.

Wat het college met betrekking tot de Molukken heeft toegezegd, willen wij niet alleen beschouwen als een antwoord op het tweede deel van onze vraag, maar ook als een uitdrukking van solidariteit in de richting van de Molukse gemeenschap in Drenthe. Ik verzoek het college heel snel en het liefst in de eerstvolgende vergadering van de Statencommissie BFE te komen met concrete voorstellen, waarin in ieder geval het voorstel van de fractie van de PvdA en een bijdrage aan de noodhulp zijn opgenomen.

Met betrekking tot hetgeen wij naar voren hebben gebracht over het armoedebeleid hebben wij, helaas, een reactie van het college gemist. Ik zal mij echter in dit stadium beperken tot het indienen van een motie, die is medeondertekend door de heer Van der Schoot van de Ouderenpartij.

Motie I

De provinciale staten van Drenthe in vergadering bijeen op 7 en 8 november 2000;

spreken:

hun zorg uit over de verschillende wijzen waarop gemeenten invulling geven aan hun armoedebeleid.

Roepen het college van gedeputeerde staten op:

- *een overzicht te maken van deze verschillen;*
- *hun invloed aan te wenden om de gemeenten ertoe te brengen dat de betrokkenen optimaal gebruik kunnen maken van de mogelijkheden;*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Wij zullen de motie E die de Ouderenpartij op dit punt

heeft ingediend ook steunen. Dat heeft niet te maken met een of andere deal, maar gewoon met het feit dat wij met de inhoud ervan instemmen. Mijnheer de voorzitter. Ik heb in mijn algemene beschouwingen gesproken over het scholingsoffensief. De essentie van het scholingsoffensief is dat wij willen dat er iets anders gebeurt dan er de afgelopen jaren is gebeurd, waarbij mensen die geen werk hebben via een zo kort en goedkoop mogelijk traject naar werk worden toegeleid. Dat is op zichzelf wel een belangrijk doel, maar de huidige tijd vraagt om meer diepte-investeringen in mensen, dat wil zeggen dat mensen die qua opleiding aan de onderkant van de arbeidsmarkt zitten, structureel op een hoger plan gebracht moeten worden. Er moet structureel in mensen geïnvesteerd worden. Wij willen hierover tezamen met de PvdA een motie indienen.

Motie J

De provinciale staten, bijeen op 8 november 2000;

spreken uit:

een optimale afstemming na te streven van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt;

zijn daarbij van mening:

dat verhoging van het opleidingsniveau van zo-wel werkenden als niet-werkenden in Drenthe hiervoor een zinvol instrument is;

vragen daarom het college:

de daarvoor geëigende partners om tafel te zet-ten om te komen tot een voorstel voor een in de tijd afgebakend project Scholingsoffensief Drenthe met concrete en meetbare doelen, waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van bestaande voorzieningen;
en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat ook deze motie voldoende is ondersteund en daarom bij beraadslaging kan worden betrokken.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. In eerste termijn heb ik ook over de wachtlijsten gesproken. Er was enig misverstand over de portee van ons voorstel. Nader overleg heeft ons tot de conclusie geleid dat er sprake is van een zekere overlapping tussen wat in Limburg het Aanvalsplan op de wachtlijsten heet en de Drentse Regiovisie zorg. Daarom verzoek ik de gedeputeerde na te gaan welke elementen uit dat Limburgse plan ons beleid eventueel zouden kunnen verrijken. Ik ga

ervan uit dat ook de gedeputeerde erop uit is om met de extra middelen die ons gisteren en vandaag door de rijksoverheid ter beschikking zijn gesteld, die wachtlijsten weg te werken en elk idee dat daartoe strekt, is een verrijking.

Wij hebben heel goed geluisterd naar wat door de fractie van de PvdA en het college over het vrijwilligerswerk is gezegd. Wij gaan daar voor dit moment mee akkoord; wij zullen geen pogingen doen om daarvoor meer structurele financiering te krijgen. De intentie van het voorstel, dat door het college is overgenomen, is om het structureel te doen en dat heeft consequenties voor de aard van de activiteiten die gefinancierd gaan worden. Ik zeg er wel bij dat dat ook verplichtingen schept ten aanzien van wat je dan gaat doen. Dat je er niet zomaar mee op kunt houden en dat in ieder geval na anderhalf jaar geëvalueerd moet worden en gezocht moet worden naar een financieel perspectief voor een vervolg.

Met betrekking tot het verkeersbeleid willen wij nog een motie indienen, die qua inhoud aardig overeenkomt met wat de gedeputeerde daarover in de commissie heeft gezegd, namelijk dat het noodzakelijk is verder onderzoek te doen naar de plotselinge stijging in de categorie onverklaarbare ongelukken. Wij willen onze verantwoordelijkheid daarvoor niet ontlopen en daarom dienen wij de volgende motie in.

Motie K

Provinciale staten van Drenthe in vergadering bijeen op 7 en 8 november 2000;

overwegende:

- *dat de ontwikkeling van het aantal verkeersslachtoffers zeer zorgelijk is;*
- *dat het aantal dodelijke slachtoffers op provinciale wegen nog steeds een groot deel is van het totaal aantal slachtoffers in Drenthe;*
- *dat het onverminderd noodzakelijk is dat de provinciale overheid zich inzet het aantal verkeersslachtoffers terug te dringen;*
- *dat voor gericht beleid, gericht onderzoek nodig is;*
- *dat de plotselinge stijging in een bepaalde categorie vraagt om nader onderzoek;*
- *dat de categorie onverklaarbare ongevallen, voor een groot deel eenzijdige ongevallen, een zeer grote categorie vormt;*

dringen er bij het college op aan te besluiten dat:

in samenwerking met de Rijksuniversiteit in Groningen een verkeersanalyse gemaakt wordt van de eenzijdige ongevallen op provinciale wegen;

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Het grootste aantal van alle rotondes binnen de bebouwde kom in Nederland - het zijn er ongeveer 1.200 - is inmiddels zodanig ingericht dat zowel fietsers als auto's die op de rotonde rijden, voorrang hebben. Een automobilist die van de rotonde af wil, moet een fietser die de rotonde vervolgt voorrang geven. Bijna alle nieuwe rotondes die worden aangelegd, worden ook op deze manier ingericht. Rotondes zoals die er in Noord-Nederland zijn, kom je elders in Nederland dan ook bijna niet meer tegen. Het is langzamerhand en in toenemende mate zo dat Noord-Nederland zich van de rest van Nederland verwijdt. Het is daarom niet zo uitzonderlijk dat de fracties van CDA, Groenlinks en enkele andere het college verzoeken de fietser die op de rotonde blijft, voorrang te geven. Er is ook bijna unanimitéit, behalve dan in Noord-Nederland, over het feit dat qua verkeersveiligheid de ene oplossing niet beter is dan de andere. Als dan de effecten voor de verkeersveiligheid niet zoveel van elkaar verschillen - en die effecten zijn bekend, omdat er in Nederland honderden rotondes zijn - dan is het beter eenduidigheid in het hele land te hebben. De rotondes zijn ook zo populair omdat er ontzettend weinig ongelukken op gebeuren.

Als er qua verkeersveiligheid niet zoveel verschil is, ga je kijken naar de doorstroming. Iedereen die beweert dat voorrang voor fietsers op rotondes gevaarlijk is, weet niet waarover hij spreekt, of is een demagoog.

Mijnheer de voorzitter. Als ons voorstel het niet haalt, is het misschien een pleister op de wonde - maar dat is natuurlijk maar een grapje - wanneer bij de komende Drentse Rijwielvierdaagse aan alle deelnemers een stencil wordt uitgereikt om ze te waarschuwen voor het feit dat op de rotondes in Drenthe een regel geldt die afwijkt van die in de rest van Nederland.

Mijnheer de voorzitter. Ik wil nog een paar punten noemen, waarop wij geen moties hebben ingediend, maar ten aanzien waarvan wij bij het goedkeuren van de begroting wel een voorbehoud willen maken.

- Wij zijn tegen een bedrag van f 50.000,-- extra in verband met de nieuwe Postwet.
- Wij zijn tegen het voorstel om per jaar structureel f 300.000,-- uit te trekken voor ICT; in plaats daarvan stellen wij een eenmalige hogere incidentele bijdrage voor.
- Wij zijn tegen de reservering in verband met CAO-afspraken; dit omdat er in de begroting al een stijging van de apparaatskosten met 10% is opgenomen. Wij zijn dus zuiniger dan het college de staten voorstelt te zijn.

De motie met betrekking tot de fietspromotieprijs (motie H) hebben wij samen met de fractie van het CDA ingediend en wij steunen die motie.

Hetzelfde geldt voor de motie F over het openbaar vervoer in Zuidwest-Drenthe.

Wij stemmen niet in met amendement A, omdat wij per geval willen beoordelen of er geld beschikbaar moet komen voor ICT.

In de motie met betrekking tot de plaatsnamen in het Drents hebben wij een heel sympathiek element ontdekt. Wij zijn het niet met de door de fractie van de OPD ingediende motie eens, maar die motie heeft ons wel geïnspireerd om zelf met een voorstel te komen. Wij stellen voor de Drentse plaatsnamen terug te laten komen in de reconstructie van het voorterrein door ze op de een of andere manier in de tegels te verwerken. De uitwerking van dit voorstel laten wij graag aan het college over; met dergelijke details willen wij ons niet bemoeien. Wij willen het idee van de plaatsnamen wat realistischer vertalen en daartoe dienen wij, samen met de fractie van de OPD, de volgende motie in.

Motie L

De staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 7 november 2000, ter behandeling van de begroting 2001;

overwegende:

- *dat de Drentse plaatsnamen een plaats verdienen;*
- *dat die namen in het Drents moeten zijn;*
- *dat de Drentse taal een mooie taal is en zich mag laten horen en zien;*

besluiten:

het college van gedeputeerde staten op te dragen om in het kader van de renovatie van het voorplein van het provinciehuis de namen van de Drentse dorpen in de Drentse taal in steen te laten inleggen,

en gaan over tot de orde van de dag.

De heer HAAK: Licht er ook een financiële onderbouwing onder dit plan? Ik ben namelijk heel benieuwd wat dit wel gaat kosten.

De VOORZITTER: De heer Haak was even te snel. Ik constateer eerst dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken en nu mag de heer Haak zijn vraag stellen.

De heer HAAK: Mijn vraag was of er enige financiële onderbouwing voor deze motie is, want de uitvoering ervan lijkt mij een nogal kostbare geschiedenis.

De heer BLANKSMA: Wij hebben het idee dat dat wel meevalt en dat dit binnen de toch tamelijk forse begroting voor de reconstructie van het voorplein te realiseren is. Mocht blijken dat dat niet het geval is, dan moet er een aanvullend voorstel komen.

De heer SCHAAP: Het lijkt mij toe dat de kosten van het herstel van de vriendschap tussen de OPD en GroenLinks nu worden afgewenteld op de Drentse burger.

De heer BLANKSMA: Ik weet wel zeker dat het niet zo is dat het gezamenlijk indienen van een motie iets te maken heeft met vriendschap. Ik vind het wel aardig dat de eerste keer dat onze fracties gezamenlijk een motie indienen, daaraan meteen deze interpretatie wordt gegeven.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Het zaaien van tweespalt kost de burger ook geld.

De heer BLANKSMA: Beter had ik het niet kunnen zeggen.

Mijnheer de voorzitter. Wij kunnen verder niet instemmen met de moties C en D. Motie E heb ik al besproken. Als ik een motie heb vergeten, kom ik daarop wel terug bij de stemverklaringen.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Onze conclusie uit de discussie die gisteren over het POP is gevoerd, is dat er kennelijk een vervroegde evaluatie komt, in ieder geval over het woonbeleid, omdat de behoefte daaraan bij verschillende fracties erg groot is. Zo maakt de VVD zich zorgen over de bedrijfsontwikkeling, het CDA over de agrarische bedrijfsontwikkeling en maken PvdA en GroenLinks zich zorgen over de huisvesting van

doelgroepen. Een van de argumenten is dat het college te veel op de winkel zou hebben gepast, maar onze interpretatie is dat het POP daarvoor in ieder geval voor een belangrijk deel ook was bedoeld. En hiermee kom ik aan het spanningsveld en de afweging tussen rechtszekerheid en flexibiliteit. Onze opvatting is dat plannen als het POP hun betekenis vooral ontleenen aan hun rechtszekerheid. Met andere woorden: door aan de ene kant het POP te propageren als een hard toetsingskader, tot in het Kompas aan toe, en aan de andere de indruk te wekken dat wij ermee omgaan als was het een soort van flexibel uitwerkingsplan, roepen wij de vraag op hoe hard de afspraken in en over het POP nu wel zijn.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Ik ben het met de interpretatie die de heer Engels van de drie door hem genoemde fracties geeft, niet eens. Het feit dat de heer Engels nu zegt dat die fracties nu kennelijk vinden dat het allemaal flexibel moet en dat dus de rechtszekerheid onder druk komt, is gewoon onzin. De PvdA zal er altijd op blijven hameren het POP met grote gestrengheid te hanteren, maar als wij merken dat het POP op bepaalde onderdelen niet helemaal aansluit bij de bedoelingen die wij ermee hebben, dan mogen wij het POP aanpassen. Daarvoor volgt een procedure met alle gevolgen van dien en dan wordt ook de nieuwe situatie weer heel streng bekeken. Het is dus niet zo dat wij van mening zijn dat maar een beetje soepel met het POP moet worden omgegaan; dat is absoluut niet aan de orde.

De heer ENGELS: Ik heb gezegd dat dit soort discussies aanleiding is om de spanning tussen rechtszekerheid en flexibiliteit aan de orde te hebben.

Mijnheer de voorzitter. Meer ruimte geven voor ontwikkelingen betekent niet zelden ook minder ruimte overhouden voor natuur, milieu en landschap. En als wij toch dit pad opgaan - en dat is natuurlijk onvermijdelijk - dan zien wij liever eerst een nadere discussie in de staten of in de statencommissie, voordat het college met gemeenten of andere belanghebbenden het overleg gaat openen.

Mijnheer de voorzitter. Er is dan nog wel geen eendoordeel gegeven over alle voorstellen, maar naar ons idee is er al wel sprake van enige tekening in de strijd.

Wij hebben geconstateerd dat de PvdA-gedeputeerde mevrouw Brink namens het college aan de collegepartij PvdA tweemaal f 250.000,- heeft toegezegd voor het PvdA-

voorstel over de vrijwilligers. Wij hebben gezien dat VVD-gedeputeerde de heer Dijks namens het college aan collegepartij VVD eenmaal f 250.000,-- extra heeft toegezegd voor het VVD-voorstel over de ICT. En, men raadt het al, CDA-gedeputeerde mevrouw De Vries heeft namens het college aan collegepartij CDA eenmaal f 250.000,-- toegezegd voor het CDA-voorstel over terminale zorg.

(Voorzitter: de heer Swierstra)

En dat levert twee effecten op. Voorstellen van andere fracties op deze terreinen, zoals vrijwilligers en ICT, lijken verworpen en het Essent-miljoen is onderling al verdeeld, waarmee in ieder geval ons D66-voorstel feitelijk en materieel van tafel is. Dit betekent dat de discussieruimte al behoorlijk is verminderd en dat betekent dat wij op een aantal punten, die wij zelf hebben ingebracht, nog slechts een korte opmerking willen maken. Een aantal fracties, waaronder die van de VVD, heeft vastgesteld dat als het gaat om ICT-ontwikkeling alles dermate snel en complex gaat dat wij het gevaar lopen digitale boten te missen. En met het nemen van besluiten daarover in termen van concrete projecten met een bepaald prijskaartje daaraan, kunnen wij hooguit aanhaken bij deze supersonische ontwikkeling. Wij vinden dat wij op dit punt vooruit moeten denken en moeten zorgen dat wij als provincie de middelen hebben om snel en adequaat in te spelen op alles wat nog op ons afkomt. Het ambitieniveau kan dan niet hoog genoeg zijn. De extra f 250.000,-- die de VVD krijgt - of eigenlijk moet ik zeggen: die wij allemaal krijgen - past rekenkundig natuurlijk heel goed bij een aantal voorstellen, maar is niet genoeg. Daarom handhaven wij ons amendement om een fonds in te stellen en daaruit bijvoorbeeld de digitale ontsluiting van bedrijfsterreinen te dekken. Mijnheer de voorzitter. Het college heeft gezegd in het voorjaar een notitie over het referendum aan de staten voor te leggen. In mijn fractie heeft de vreugde hierover alle gisteren ervaren verdriet volstrekt in de schaduw gesteld. Wij begrijpen dat het niet om een notitie gaat om tot afwijzing van het referendum te komen, maar om een notitie die de staten in de gelegenheid stelt te bepalen op welke manier het referendum kan of moet worden geregeld. Dat lijkt ons een uitstekend plan. Mijnheer de voorzitter. Ons voorstel om het overgebleven Essent-miljoen te besteden in samenspraak met de burgers van Drenthe is niet overgenomen door de andere fracties.

De heer MASTWIJK: De manier van invullen van dat miljoen is gisteren uitgebreid aan de orde geweest. Wij hebben ook vastgesteld dat D66 gedurende de afgelopen maanden diverse malen de gelegenheid heeft gehad om met een concreet voorstel te komen. De laatste maal was het geagendeerd voor de vergadering van de Statencommissie BFE en omdat het laat was, heeft de heer Engels het voorstel van de agenda afgehaald. Daarmee was voor ons de discussie gesloten.

De heer ENGELS: Dat was niet de interpretatie die de heer Mastwijk er toen aan gaf, maar dat maakt ook niet uit. De gehanteerde terminologie - circus en Spielerei - gaf al een indicatie en de bekende truc om te vragen naar meer uitwerking deed al terugtrekkende bewegingen vermoeden. En intussen is het miljoen al verdeeld, dus waar praten wij nog over. Wij kunnen ook neuzen tellen.

De heer HOLMAN: Mijnheer de voorzitter. Ik vind dit een beetje een zielige inbreng van D66. De heer Engels staat er bij als iemand die boos is op de anderen, omdat hij niets heeft gekregen.

De heer ENGELS: Op die interruptie kan ik niets zinnigs zeggen.

De heer HOLMAN: Maar de heer Engels komt wel zo over.

De heer ENGELS: Dat is de conclusie van de heer Holman, maar ik kan daar niets mee.

De heer HOLMAN: Er zijn gisteren en vandaag zinvolle voorstellen gedaan, waarvoor kennelijk een politieke meerderheid te vinden is en nu zegt de heer Engels heel zielig dat zijn voorstellen het niet halen. Maar misschien heeft het ook wel met de kracht van de argumenten en met de waarde van de voorstellen te doen.

De heer ENGELS: Ook op die opening ga ik niet in. Ik voel mij totaal niet aangesproken door dit verhaal. Ik heb ook niet de intentie om de bal dan maar terug te spelen; die discussielijn volg ik over het algemeen niet. Mijnheer de voorzitter. Wij trekken heel heldere conclusies. PvdA, VVD en CDA zijn gewoon nog te bang voor de burgers.

De heer MASTWIJK: Wij zijn een hechte coalitie.

De heer ENGELS: En onze conclusie is ook: Drenthe durft niet. Liever maakt men ook hier weer zelf in onderlinge samenspraak de keuzes, terwijl wij liever hadden gezien dat wij als provinciaal bestuur - en niet alleen als fractie - de relatie met onze burgers een impuls zouden hebben kunnen geven. Wij hadden liever van de inwoners willen horen wat zij van bepaalde ideeën vinden. Mijnheer de voorzitter. Vandaag zal blijken hoe het verder gaat met het dualisme. Kern van het dualisme is dat de besluitvorming niet in het interne verkeer tussen college en collegepartijen wordt afgeregeld. En dan is het prima dat het CDA zegt: "Nou en"?, maar dan moet het niet over dualisme praten. Het gaat dan om een monistische setting en het is het een of het ander. Bij dualisme hoort ook dat besluiten niet worden genomen als een dossier rammelt. Het is voor een gedeputeerde wel vervelend als de behandeling van een dossier moet worden uitgesteld - en ook als dat tweemaal gebeurt - maar dát mag geen rol spelen. Het heeft ook helemaal niets te maken met koppen rollen en dergelijke. Daar zijn wij ook helemaal niet op uit. Het gaat ons om zorgvuldige besluitvorming die niet wordt gedomineerd door partijpolitieke coalitiebelangen. Een aardige testcase krijgen wij straks nog: het statenstuk over het erfgoedhuis. Naar onze verwachting zal straks blijken dat dit stuk op zichzelf niet rijp is voor besluitvorming, maar dat het na veel gedoe toch zal worden aangenomen. Onze conclusie? Het dualisme is dood, maar de coalitie leeft en daar wil ik de coalitiepartijen best van harte mee feliciteren.

De VOORZITTER: Waarvan akte!

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. Ik wil in tweede termijn nog slechts een paar opmerkingen maken. Ik dank het college voor de beantwoording. Wij hadden in onze algemene beschouwingen een opmerking gemaakt over de kwaliteit van de beantwoording van vragen door het college. Wij zijn blij dat het college zich onze opmerking zo snel heeft aangetrokken, dat het nu uitstekend ging. Daarvoor onze dank. Wij blijven met enige scepsis en met argusogen kijken naar het toeristisch beleid dat door het NNBT gestalte zal worden gegeven. Zo optimistisch als de gedeputeerde daarover is, zijn wij nog niet, maar dat kan nog komen. Een prachtig voorbeeld van grensoverschrijdend cultuurtoerisme noemde de gedeputeerde het Van Gogh-huis. Wij zetten daar wat vraagtekens bij, maar bij de behandeling van statenstuk 804 zal de

heer Wendt hierover nog wel een opmerking maken.

Ik wil nog wel even verifiëren of wij de gedeputeerde goed begrepen hebben toen het ging om de mantelzorg. Wij hadden daarvoor een motie in de achterzak, maar wij hebben nu begrepen dat in het bedrag dat uit het Essent-geld naar het vrijwilligerswerk gaat, ook een bedrag zit voor steun voor het opzetten van een platform voor mantelzorgers in Drenthe. Als wij dit goed hebben begrepen, dienen wij hierover geen motie in. Wij steunen het beleid dat het college zich voorstelt te voeren ten aanzien van de Molukken. Wij zijn van mening dat de WMD daar prima werk doet en wij wachten op een collegevoorstel naar aanleiding van de brief van de NOVIB.

Ik zal niet alle moties waarmee wij niet instemmen, uitgebreid bespreken. Eén motie heeft ons wel tot enig nadenken gestemd en dat is de motie over de rotondes (motie G). Mijn fractie is van mening dat deze motie helemaal niet de uniformiteit bewerkstelligen zal die wordt voorgesteld, want er zijn immers behalve de provincie nog veel meer wegbeheerders die een eigen beleid kunnen voeren. Wat ons betreft wordt door het aanvaarden van deze motie de veiligheid ook niet substantieel bevorderd. De argumenten van de gedeputeerde op dit punt vinden wij zodanig overtuigend dat wij deze motie niet zullen steunen.

Motie H, die betrekking heeft op de fietsvriendelijkheidsprijs, zullen wij wel steunen. Hetzelfde geldt voor de door de fractie van de PvdA ingediende motie F.

Mijnheer de voorzitter. Met de overige moties gaan wij niet akkoord.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Ik dank het college voor het antwoord op onze vragen en opmerkingen in eerste termijn.

De OPD vindt het jammer dat het college bij monde van mevrouw Brink zo afwijzend op het voorstel met betrekking tot de ondertiteling in het Drents van de plaatsnamen heeft gereageerd. Wij willen de taal promoten en de mening van de gedeputeerde dat er op het gebied van taal en cultuur al genoeg gebeurt, delen wij niet. Heeft de gedeputeerde de meetlat niet wat hoog liggen? Wij denken dat zij hem zo laag heeft liggen dat zij er op hoge hakken hinkelend overheen kan huppelen. Want welke fenome-nale bedragen besteedt zij dan aan taal en cultuur?

Mevrouw BRINK: Maar dat hinkelen dan liever niet op het voorterrein.

De heer DE HAAS: Ook dat zou wel kunnen, maar dan moet de lat gewoon nóg lager gelegd worden, want het voorterrein is wat ongelijk.

Ik keer even terug naar de fenomenale bedragen die de gedeputeerde besteedt aan taal en cultuur. Oeze Volk krijgt f 39.000,-- en de Stichting Het Drentse Boek krijgt f 60.000,--, waarbij ik opmerk dat het kopen en lezen van een boek iets heel anders is en van een heel andere orde dan ons voorstel voor een eerste ontmoeting met de Drentse taal. Verder noem ik de Drentse historische vereniging die f 4.000,-- krijgt, de Stichting ROET à f 6.000,-- en de Drentse publicaties à f 25.000,--, waarmee het totaalbedrag op zo'n f 130.000,-- komt.

Als wij dan zien dat er voor ICT zonder begroting en zonder goed plan voetstoots f 250.000,-- wordt uitgetrokken, dan komen de taal en cultuur er wel heel bescheiden af. Maar goed, het college denkt hier anders over en wij denken dat de Drentse burger dáár weer anders over denkt. Helaas is door ziekte en onderbezetting het Instituut Drentse Taal niet tot volle bloei gekomen. Wij vinden dat het cultuurbeleid beter bediend zou kunnen worden. Het verdient daarom aanbeveling dat de gedeputeerde eens een werkbezoek brengt aan de Fryske Akademy of de IJsselacademie. Misschien wordt zij zich er dan van bewust dat datgene wat er in Drenthe gebeurt, maar heel magertjes is. Wij vinden dat wij ons eigen verleden en onze eigen taal en cultuur niet mogen veronachtzamen.

(Voorzitter: de heer Ter Beek)

Mijnheer de voorzitter. De fractie van het CDA heeft de goede gedachte gehad om over de fietsers een motie in te dienen. Die motie heeft ons geïnspireerd, want naar onze mening zijn de plaatsnaamborden ook voor de fietsers van belang. Maar wij willen een meer gericht fietsbeleid en daarbij denken wij met name aan de Drentse Fietsvierdaagse. Het bedrag van f 50.000,-- dat het CDA beschikbaar wil stellen, vinden wij als geste wel sympathiek, maar het voorstel vonden wij wat vaag. Wij geven liever direct een volle ondersteuning aan het grootste evenement in Drenthe; een evenement waaraan elk jaar, en dat al 35 jaar, toch zo'n 23.000 tot 25.000 fietsers meedoen.

Mijnheer de voorzitter. Het is ons bekend dat de Stichting Drentse Rijwielvierdaagse een nieuwe impuls nodig heeft. Daartoe wil het onder andere cultuurelementen als toneel invoeren. Ik heb begrepen dat het per route om zelfs vier

manifestaties zou kunnen gaan. Ik zal hier verder niet over spreken, maar zal een motie indienen, die naar ik hoop brede steun krijgt. De motie is mede ondertekend door de heer Van der Schoot.

Motie M

De staten van Drenthe in vergadering bijeen op 8 november 2000 ter behandeling van de Najaarsnota 2000 en de Beleidsnota en begroting 2001;

overwegende dat:

- *de Fietsvierdaagse het grootste Drentse fietsevenement is met een grote landelijke uitstraling;*
- *de Stichting Drentse Fietsvierdaagse een kleine personele ondersteuning krijgt van de provincie;*
- *de organisatie er nieuwe elementen aan wil toevoegen, zoals cultuur en theateractiviteiten, om dit evenement een substantiële meerwaarde te geven;*
- *dat deze nieuwe elementen noodzakelijke vernieuwingen zijn om de Fietsvierdaagse blijvend aantrekkelijk te houden;*

besluiten:

het college van gedeputeerde staten op te dragen de Stichting Drentse Rijwielvierdaagse een jaarlijkse bijdrage in de exploitatie te verlenen van f 25.000,- voor de realisatie van vernieuwende activiteiten;

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Ligt er van die instelling dan een subsidieverzoek bij de provincie?

De heer DE HAAS: Ik heb mij daarvan niet op de hoogte gesteld. Ik heb alleen de wens van het bestuur van de fietsvierdaagse gehoord. Natuurlijk is het de vrijheid van het bestuur om van het aanbod van het college geen gebruik te maken, maar de contacten met het bestuur hebben ons ervan overtuigd dat, wanneer er geld beschikbaar komt, dit met beide handen wordt aanvaard. Dit is ons vanmorgen in een telefonisch onderhoud nogmaals bevestigd.

De heer HAAK: Maar dit voorstel is dus aanbodgestuurd.

De heer DE HAAS: Inderdaad, maar zoiets is de PvdA toch niet vreemd?

Mijnheer de voorzitter. Tot vanmorgen waren de leden van onze fractie het nog niet eens over de stellingname met betrekking tot het onderwerp fietsers op de rotonde. Ik heb bij interruptie al opgemerkt dat hoe meer deskundigen je loslaat op een probleem, hoe meer meningen je krijgt. Onze fractie heeft geluiden gehoord dat de omstandigheden moeten blijven zoals ze zijn en die omstandigheden zijn gisteren heel duidelijk en helder door de heer Swierstra uiteengezet. Wij steunen zijn gedachtegang.

Mijnheer de voorzitter. De OPD heeft de schaapskuddes bitter hard nodig. Wij willen die schaapskuddes ook in ons vaandel houden.

De heer VAN DER SCHOOT: Zijn het nog steeds dezelfde schapen?

De heer DE HAAS: De heer Van der Schoot weet dat ook schapen sterfelijk zijn.

De heer VAN DER SCHOOT: Dat hadden ze niet moeten doen, dat ben ik met de heer De Haas eens.

De heer DE HAAS: Het afvoeren van een dood schaap kost f 76,50. Wij willen de schaapskuddes behoeden voor een tekort. Daarom zijn wij voor sponsoring.

Wij hebben van het college begrepen dat het de subsidiëring van de schaapskuddes wil handhaven op f 75.000,-, terwijl wij graag zien dat het bedrag wordt opgetrokken tot f 100.000,-. Dat is eigenbelang van de OPD want wij gaan die schapen bij de volgende verkiezingscampagne weer gebruiken.

Mijnheer de voorzitter. Ik wil daarom de volgende motie indienen.

Motie N

De staten van Drenthe in vergadering bijeen op 7 november 2000 ter behandeling van de Najaarsnota 2000 en de Beleidsnota en begroting 2001;

overwegende dat:

- *de schaapskuddes in Drenthe behouden moeten blijven;*
- *deze schaapskuddes van belang zijn voor de instandhouding van het ras, een natuurlijk terreinbeheer en het toerisme in Drenthe;*

- dat de bijdragen aan deze schaapskuddes jarenlang op hetzelfde niveau zijn gebleven;
- dat de instandhouding van deze schaapskuddes plaatsvindt dankzij de inzet van veel vrijwilligers;

besluiten:

het college van gedeputeerde staten te verzoeken de bijdragen aan de schaapskuddes in Drenthe op te trekken van f 75.000,-- naar f 100.000,-- (te financieren uit Fonds flexibel beleid);

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de motie voldoende is ondersteund en daarom bij de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. De moties zal ik straks in een keer bij stemverklaring behandelen.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Alvorens ik aanvang met mijn tweede termijn, wil ik eerst even informeren naar de gezondheidstoestand van de heer Weggemans. Ik begrijp dat die weer goed is en dat daarmee al mijn opmerkingen weer te incasseren zijn.

Gisteren kreeg ik van mevrouw De Vries de aanbeveling dat ik mij nog maar eens achter de oren zou moeten krabben met betrekking tot een bepaalde motie. Dat heb ik gedaan en behalve een stofwolk van roos heeft dat ook nog iets anders opgeleverd. Maar daar kom ik nog wel op.

Mijnheer de voorzitter. Ik wil de dames en heren gedeputeerden in omgekeerde volgorde van opkomst even de revue laten passeren.

Ik kom dan eerst bij de heer Weggemans en ik moet het zeggen: op die man kan ik niet kwaad worden. Hij heeft iets laconieks, hij is slim en hij weet op een voortreffelijke manier bepaalde vragen te ontwijken. Ik heb ook nooit begrepen waarom de heren Kok en Van Aartsen zoveel problemen hadden over de heer Lubbers; hadden zij de heer Weggemans ingeschakeld dan zou het probleem zo opgelost zijn geweest.

Omdat de beantwoording van mijn opmerkingen, hoe klein en nietig ook in dit gezelschap, niet helemaal naar wens is verlopen, is mijn dank niet "all over". Ik wil eerst een klein pensioencollege geven. Laten wij een getalsvoorbeeld nemen. Stel dat de heer Weggemans een pensioen heeft van f 60.000,--; hij heeft

uiteraard meer, maar het gaat om het voorbeeld.

Laten wij verder aannemen dat f 30.000,-- daarvan uit AOW bestaat; die andere f 30.000,-- is dan het aanvullende pensioen. Nu leest hij, bijna met de dollartekens in de ogen, in de krant dat de inflatie 3% is en hij denkt: aha, dat is dan 3% over f 60.000,--, ik krijg er zomaar f 1.800,-- bij.

Vrouwlief, koop maar iets moois, want dit zit goed. Nee dus, dat zit niet goed, want over die f 30.000,-- AOW krijgt hij helemaal niets. Hij krijgt alleen maar iets over het aanvullende pensioen en dan ook nog geen 3%, maar slechts 1,3%, want in het Haagse jargon spreekt men over "schoning" van het bedrag, wat betekent dat de stijging van de kosten van de levensbehoeften, brandstofprijzen en belastingen buiten de berekening zijn gehouden.

En dan noem ik het een grote leugen dat men de mensen voorhoudt - en dat gebeurt niet alleen in de provincie maar ook daarbuiten - dat er sprake is van een welvaartsvast pensioen.

Mijnheer de voorzitter. Ik constateer dat het welvaartsvaste pensioen dus niet welvaartsvast is, omdat men slechts een zodanig klein gedeelte gecompenseerd krijgt dat ook het CPB heeft kunnen aantonen dat het aantal armoedegevallen daardoor toeneemt. Veel ouderen met een klein aanvullend pensioen ontvangen minder. Verleden jaar stonden die mensen al op de rand van de afgrond en nu een jaar verder, zijn zij al afgegleden.

Mijnheer de voorzitter. Ik hoop dat de heer Weggemans aan de hand van dit kleine college over de pensioenen wil overwegen of hij zijn eigen werknemers toch geen andere voorlichting moet geven over de werkelijke intrinsieke waarde van hun pensioen.

Griepiger als hij was, moest de heer Weggemans toch nog weer eens het verhaal over de opcenten MRB aanhoren. Maar er is een interessante verandering gaande: waar ik vroeger de man was om bevrozing van het aantal opcenten te bepleiten, vraag ik nu er een zinvolle doelheffing van te maken. Kunnen wij er niet voor zorgen dat de opcenten, althans voor een gedeelte, worden aangewend om de buskaartjes van een zodanig prijsniveau te maken dat het reizen per openbaar vervoer concurrerend wordt ten opzichte van het reizen met de eigen auto? Op dit voorstel is de gedeputeerde helemaal niet ingegaan, maar omdat hij griepiger was, vergeef ik het hem. Maar omdat de gedeputeerde zo geweldig snel hersteld is, neem ik aan dat hij straks meedeelt met mijn voorstel in te stemmen.

De heer Dijks draait op een iets andere manier voor de antwoorden weg en hij doet dit met de woorden:

"Wij gaan voortvarend te werk", "Wij nemen dit zeker mee" en "Daar neem ik kennis van." Maar zakelijk kan ik daarmee natuurlijk niet uit de voeten. Ik verlang een zakelijk verantwoord voorstel, want ook ik, als eenmansbedrijfje opererend, probeer een plan van aanpak, de kostentoedelingsaspecten enzovoorts boven tafel te krijgen. Vandaar dat ik met betrekking tot het NNBT opmerk dat het misschien wel een goede club is, maar dat het onder andere met betrekking tot het cultuurtoerisme niet de goede gegevens op tafel heeft gelegd. Ik kan dan wel zeggen dat ik van de opmerkingen van de heer Dijks kennisneem, maar dan is er geen sprake van communicatie en die wil hij toch ook wel.

Mevrouw Brink heeft gisteren meegedeeld dat het regelmatig voorkomt dat medewerkers van lokale omroepen training krijgen bij RTV Drenthe, maar mijn verhaal ging erom dat het mogelijk zou moeten zijn programma's over en weer uit te wisselen. Radioprogramma's van lokale omroepen zijn soms van uitstekende kwaliteit en die zouden door Radio Drenthe kunnen worden overgenomen. Dan zijn er veel minder productiekosten. Ik hoop dat mevrouw Brink dit voorstel wil overbrengen.

Ik kom dan aan mevrouw De Vries. Ik sprak over een sociaal noodfonds, maar mijn bevriende relaties binnen de fractie van de PvdA hebben mij erop gewezen dat zoiets niet kan, omdat de fondsen zijn afgeschaft. Ik heb daarom de redactie van mijn motie enigszins aangepast. Waarom heb ik die motie ingediend? Via mijn contacten met de thuis- en daklozen heb ik kennis gekregen van een probleem waarmee de provincie door landelijke omstandigheden wordt opgezadeld. In Ter Apel worden uitgeprocedeerde mensen gewoon op straat gezet. Die uitgeprocedeerde mensen - asielzoekers die geen erkende status krijgen - zwerven uit en die doen een beroep op de faciliteiten voor thuis- en daklozen. Heeft de provincie dan niet de morele taak om die mensen in ieder geval een dak boven het hoofd te bieden? Zij hoeft niet de taak van het Rijk over te nemen, maar zij moet humanitaire hulp verlenen. Vandaar dat zo'n motie een veel bredere doelstelling heeft.

De heer HARLEMAN: De Tweede Kamer heeft de Koppelingswet aangenomen om te voorkomen dat uitgeprocedeerde asielzoekers van allerlei voorzieningen gebruik gaan maken. Gaat de provincie, wanneer zij dan toch voorzieningen biedt, niet in strijd met die wet handelen?

De heer VAN DER SCHOOT: Die kans bestaat. Maar als ik tegen een uitgeprocedeerde asielzoeker zeg dat het parlement van Nederland een bepaalde wet heeft aangenomen, zal zijn reactie niet zijn: gelukkig, nu ben ik gered. Als zo'n asielzoeker hier rond blijft hangen en in feite puur dakloos is geworden, gaat hij toch een beroep doen op het Leger des Heils en andere instellingen voor hulp. Het gaat om schrijnende humanitaire gevallen en die schrijnende humanitaire gevallen beveel ik in de menselijke aandacht aan. Formeel heeft de heer Harleman waarschijnlijk het grootste gelijk, maar ik benader de zaak van de morele kant. Ik ben van mening dat de provincie iets kan doen, te meer daar zij nu het geld heeft om iets te doen.

De heer HARLEMAN: Moreel gezien is GroenLinks het volledig met de heer Van der Schoot eens, maar in wezen doet hij niet veel anders dan deze staten oproepen in strijd met de wet te handelen.

De heer VAN DER SCHOOT: In zekere zin wel, of wij zouden als provincie zo sterk moeten zijn dat wij via het IPO vragen om duidelijkheid met betrekking tot zowel het instroom- als het uitstroombeleid en de gevolgen daarvan, want daarvan krijgen de provincies nu op onoorbare wijze de rekening gepresenteerd.

Met betrekking tot de openbare orde en veiligheid vroeg ik om een kwalitatief en kwantitatief verslag. Dat is er helaas niet gekomen, maar wellicht kan hierop in een commissievergadering nog eens worden teruggekomen.

Mevrouw Edelenbosch zegt dat het stichten van nationale parken alleen de natuur als uitgangspunt heeft, in plaats van werkgelegenheid, bezoekersaantallen en een spin-off-effect. Ik kan mij voorstellen dat het mes aan twee kanten snijdt. Ik wil de heer Swierstra van mens tot mens complimenteren met zijn verdediging van het verhaal van de fietsers op de rotonde. Hij zal van mij het woord demagoog niet horen, want hij is met dit onderwerp uiterst integer omgegaan. Het is zelfs nog de vraag of ik het wel oneens met hem ben. Maar mijn voorkeur voor duidelijke en uniforme regels staat voorop. Gisteren merkte ik wat spottend op dat toch moeilijk aan het begin van elke invalsweg in Drenthe een gedeputeerde neergezet kan worden die binnenkomers de verkeersregels uit gaat leggen. Ik wil alleen aandringen op uniformiteit. Maar ik wil de heer Swierstra complimenteren met de wijze waarop hij emotioneel - en ik houd van emoties in de politiek - hierover heeft gesproken. Ik hoop echter dat hij dan ook respecteert dat ik vanuit het oogpunt van

uniformiteit van de verkeersregels toch voor de motie zal stemmen.

Er is een girorekening geopend - nummer 2911 - voor hulp aan de Molukken en ik denk dat een Drentse bijdrage niet misstaat. Ik hoop dat de moties die hierover zijn ingediend, en die ik zal steunen, voor het college aanleiding zijn een storting te doen.

Met betrekking tot de magneetweeftrein heb ik gesproken over een marktonderzoek, niet alleen met betrekking tot personen maar ook met betrekking tot het vrachtvervoer, waarbij Groningen en/of Assen een functie zouden kunnen krijgen op het gebied van de goederenoverslag in containers. Als ook daarnaar een onderzoek wordt verricht, krijgt zo'n snelle verbinding met de Randstad een andere betekenis, omdat dan de wegen worden ontlast van het zware verkeer. Ik heb hierover dus constructief nagedacht en dat hierop geen enkele reactie is gekomen, vind ik op zijn zachtst gezegd teleurstellend.

Ik vind het geen flauwe kul te moeten constateren dat de levensloop van kandidaten voor het bestuur van de waterschappen niet of nauwelijks is gescreend. Het is toch niet niets dat een tariefsverhoging van 42% wordt toegeschreven aan de aanschaf van apparatuur, terwijl er misschien wel de opruiming van een stevige bodemverontreiniging mee is betaald. Het is toch niet niks wanneer stemmingen, c.q. verkiezingen, beleid, een kingsize bouwwerk en salarissen, vragen oproepen over het investeringsbeleid en statenleden als antwoord krijgen dat de waterschappen zelfstandig zijn. Zo'n antwoord deugt niet, omdat er impliciet mee gezegd wordt dat het de provincie een zorg zal zijn, dat de provincie er niets mee te maken heeft en er daarom niets aan doet. Waar kun je dan als burger, als ingezetene, als eigenaar van gebouwd of ongebouwd, met je problemen terecht? Als wij om een provinciale regie vragen, is de provinciale regisseur altijd met vakantie, niet thuis of hij zegt er geen bemoeienis mee te hebben. Laten wij dan met het begrip "provinciale regisseur" ophouden. Over de communicatie worden dikke nota's geschreven, maar nu ik namens een grote groep van mensen hierover vragen stel, is het antwoord dat de waterschappen autonoom zijn. Ik ben dan geneigd te spreken van een vierde bestuurslaag. Ik vraag voor die houding van zorg en ik vraag voor de kritiek daarop wezenlijke steun om daaraan iets te kunnen doen. Het is namelijk asociaal als op die manier de prijzen worden opgekrikt en aan de consument worden doorberekend. Ik wil niet dat het zo gebeurt en desnoods zoek ik het dan nog

hogerop, desnoods bij de Nationale Ombudsman als ik bij de normale politiek niet terecht kan.

Als statenstuk 804 niet de door mij gevraagde financiële onderbouwing krijgt, zal ik er straks tegenstemmen.

Mijnheer de voorzitter. De heer Schaap heeft de andere fracties gevraagd een reactie te geven op zijn voorstel met betrekking tot de vermindering van de staatsschuld. Op zichzelf denk ik dat het best een goed plan is, als het al zou kunnen; ik denk alleen dat het overleg dat nodig is om alle gemeenten, provincies en rijksinstanties op één noemer te krijgen zodanig moeilijk zal zijn, dat de mensen die op deze manier geholpen zouden moeten worden dan al naar de eeuwige jachtvelden zijn vertrokken. Daarom hecht ik eraan dat, wanneer via verkoop van aandelen iets valt terug te verdienen, dit geld ten goede komt aan de mensen die in de vernieling dreigen te geraken. Mijnheer de voorzitter. Ik kom op de moties en amendementen.

In amendement A ontbreekt een plan van aanpak. Het is mij niet duidelijk waaraan D66 het geld wil uitgeven. Daarom kan ik er op dit moment niet akkoord mee gaan.

Over motie B heb ik mij al enthousiast uitgelaten, al blijkt dat niet uit de ondertekening van de motie.

Met motie C heb ik wat moeite, omdat mijn betoog dat eerst sociale doeleinden nagestreefd moeten worden, daarmee wat wordt ondermijnd.

Ik hoop dat na mijn tweede termijn motie D van harte door de heer Weggemans wordt onderschreven.

Met betrekking tot motie E heeft de PvdA mij erop geattendeerd dat de fondsvorming is afgeschaft. Ik wil daarom die motie wijzigen.

In de overwegingen moet de zinsnede "extra steun voor schrijvende gevallen met betrekking tot wachtlijsten in de zorg ook buiten verkiezingstijd aandacht nodig heeft" vervallen, terwijl het besluit nu als volgt luidt:

"besluiten:

het college op te dragen een bedrag beschikbaar te stellen van f 100.000,-- om gedurende de eerste 6 maanden in de ergste nood te kunnen voorzien bij aanvragen terzake en dit bedrag te dekken uit het overschot van het jaar 2001".

Motie H zal ik niet steunen, omdat ik mijn motie graag overeind wil houden.

Motie J zal ik niet steunen, omdat het te veel landelijk beleid betreft.

Motie K zal ik steunen.

Motie F sluit aan op mijn verhaal en zal ik daarom zeker steunen en verder zal ik de moties met betrekking tot het uniforme beleid op de rotondes en het armoedebeleid steunen.

De VOORZITTER: De heer Van der Schoot is erin geslaagd in tweede termijn meer tijd te gebruiken dan in eerste termijn. Maar goed, wat de heer Van der Schoot met de heer Weggemans heeft, heb ik met hem. Ik schors de vergadering.

(Schorsing van 15.14 tot 15.47 uur)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Antwoord in tweede termijn door gedeputeerde staten.

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. Ik zal proberen de punten die opnieuw aan de orde zijn gesteld kort te becommentariëren en daarna zal ik een oordeel geven over de moties en amendementen.

De heer Van der Schoot heeft nog weer eens aandacht gevraagd voor de waterschappen. Dat is terecht in die zin, dat de waterschappen in deze provincie een belangrijk orgaan zijn en van direct belang zijn voor de burger. Maar één ding moet absoluut helder zijn en dat is - en dit is van mijn kant absoluut geen afschuiven - dat waterschappen een medeoverheid zijn met een zelfstandige verantwoordelijkheid en zelfstandige bevoegdheden. Als provincie sturen wij de waterschappen aan via ons Waterhuishoudingsplan en wij moeten hun beheersplannen goedkeuren, maar de wijze waarop die plannen worden vastgesteld en de lasten die daarvan het gevolg zijn, zijn de eerste verantwoordelijkheid van de waterschappen. Wij hebben het financieel toezicht op de waterschappen - daarin heeft de heer Van der Schoot gelijk - maar dat hebben wij ook op de gemeenten en net zo min als wij dat bij de gemeenten doen, plegen wij op de stoel van het waterschapsbestuur te gaan zitten. Het terughoudende toezicht waarvan bij de gemeenten sprake is, is inmiddels wettelijk vastgelegd en het misverstand als zouden gemeenten en waterschappen een soort van filiaal van de provincie zijn, moet nu maar eens de wereld uit. Betekent het nu dat wij onze handen helemaal van de waterschappen aftrekken als het gaat om de verkiezingen of om de financiën? Nee, want wij keuren de verordeningen voor een deel goed - wij kijken dus over de schouder mee - maar tot op de

dag van vandaag heb ik niet kunnen vaststellen dat datgene wat de waterschappen de afgelopen jaren hebben geproduceerd in strijd zou zijn met de reglementen of met de zorgvuldigheid die in het maatschappelijk verkeer betamelijk is. En daar waar een individuele burger het dan uiteindelijk niet eens is met het waterschap, staan hem of haar voldoende rechtswegen open om zijn of haar gelijk te halen. Dat dat niet altijd tot tevredenheid stemt, klopt, maar dezelfde situatie doet zich voor bij gemeenten.

Over de verkiezingen is veel gediscussieerd en er is veel misverstand over geweest. Er is dan ook alle aanleiding om in het overleg met de waterschappen te evalueren hoe het gegaan is en of er aanleiding is om de voorwaarden bij te stellen. Er is wel alle aanleiding om de nadruk te leggen op het aspect communicatie, maar één ding moet duidelijk zijn: de waterschappen hebben er zelf het meeste belang bij dat de procedures volgens de letter van de wet verlopen, want er hoeft maar één bezwaarmaker door de rechter in het gelijk te worden gesteld op het punt van de procedure of het kost het waterschap buitengewoon veel geld.

Het is dus zeker niet zo dat wij de zorg voor de waterschappen maar over het hek gooien. Met betrekking tot de MZB heeft de heer Van der Schoot nogmaals gewezen op de mogelijkheid van vervoer van vracht. Ik kan daarover kort zijn: de MZB zal niet voor vrachtverkeer gebruikt worden; dat wil zeggen, er kan wel wat vracht worden vervoerd in kleine containers, maar het zal dan gaan om dezelfde orde van grootte als het vrachtvervoer per vliegtuig. De MZB zal dus geen substantiële invloed hebben op de vrachtverkeerbewegingen, waarvan wij die per spoor of over water overigens zullen blijven bevorderen en daarom is het van belang dat overslagcentra zo gecoördineerd mogelijk en multimodaal gaan opereren. De aanleg van de Zuiderzeelijn is dus geen reden om het vrachtvervoerbeleid in onze regio aanmerkelijk te wijzigen.

Mijnheer de voorzitter. Ik dank de staten voor hun instemmende opmerkingen naar aanleiding van mijn verhaal over de Molukken. Ik zeg graag toe dat wij zo snel mogelijk met nadere voorstellen komen. De suggestie van de heer Blanksma om hierover al in de volgende commissievergadering te spreken, kan ik, helaas, niet letterlijk overnemen, want die commissievergadering is al op 22 november. Ik durf echt niet te garanderen dat op dat moment de plannen al voldoende zijn uitgewerkt. De fractie van GroenLinks vraagt in haar motie K om een nader onderzoek van de

verkeersongevallen. Daardoor wordt de suggestie gewekt dat er op bepaalde punten erg veel onduidelijkheid bestaat. De stijging van het aantal eenzijdige ongevallen - en dat zijn juist de moeilijk verklaarbare ongevallen - is mede te verklaren uit de stijging van het totale aantal slachtoffers. Dus, omdat er meer slachtoffers zijn, is het aantal slachtoffers van eenzijdige ongevallen ook gestegen, maar het percentage is gelijk gebleven. Dat neemt niet weg dat er op dat terrein meer onderzoek moet worden gepleegd en ik heb al toegezegd dat wij dat in het kader van het ROV zullen entameren. En wat mij betreft gebeurt dat spoedig. Of samenwerking zal worden gezocht met de RuG is nog even de vraag, want wij hebben al veel gegevens en bovendien kunnen wij, als wij het onderzoek uitbesteden, niet zelf meer beslissen hoe het zal lopen. Daarvoor moet dan een hele procedure doorlopen worden. Er zal dus nader onderzoek worden gepleegd, maar wel binnen de bestaande kaders. Daarom heeft het college geen behoefte aan deze motie.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Maar aan welke termijn denkt de heer Swierstra dan bij dit onderzoek?

De heer SWIERSTRA: Wat mij betreft wordt daar dit jaar nog mee gestart.

De heer LANGENKAMP: Met dat onderzoek?

De heer SWIERSTRA: Ja.

De heer LANGENKAMP: Dank voor deze mededeling.

De heer SWIERSTRA: De fractie van het CDA heeft een motie ingediend over het fietsen in het algemeen. Als het de bedoeling van die fractie is om - en de heer Dijks zal nog het een en ander zeggen over de promotie van het fietstoerisme - het fietsverkeer een extra impuls te geven, is het beter een bedrag aan de gebundelde doeluitkering (GDU) toe te voegen, want er is al te weinig geld om alles wat wij voor het fietsverkeer willen doen, uit te voeren. Bovendien laten de criteria die op dit moment gelden, niet toe dat wij op dit gebied meer doen. Het college heeft ook geen behoefte aan het uitreiken van een fietsvriendelijkheidsprijs. Voor zover het nodig is de gemeenten op de een of andere manier te stimuleren, moet dit maar via de komende Fietsnota gebeuren. Het college heeft dus geen behoefte aan motie H. Met betrekking tot het fietsverkeer op de rotondes heb ik de indruk dat er bij de staten meer

misverstanden bestaan dan bij de weggebruikers in het algemeen. Een van onze onvolprezen medewerkers heeft in deze zaal een maquette neergezet waarop de situatie nog eens duidelijk is gemaakt. Ik zal nu geen college gaan geven. Ik wil volstaan met te stellen dat daar waar ouderwetse rotondes liggen en fietsers op de rotondes zelf rijden, de traditionele regel, dat rechtdoorgaand verkeer voorrang heeft, blijft gelden. Daarnaast zullen de provincie en de gemeenten proberen deze ongelukkige situatie zoveel mogelijk te voorkomen en dat doen wij door de fietsers van de rotondes af te halen en er via een fietspad omheen te leiden. Dat is het systeem dat wij hanteren en voor dat systeem geldt naar mijn mening dat het geven van voorrang door de fietser aan de automobilist wanneer die de rotonde verlaat, absoluut het veiligst is. Ik zeg er uitdrukkelijk bij dat dit mijn mening is, want er zijn deskundigen die daarover een andere mening hebben. Ik respecteer de keuze van de heer Van der Schoot en anderen dan ook volledig.

De heer BLANKSMA: Het gaat er niet om wat de mening is van deze of gene deskundige, het gaat erom welke feiten uit objectief onderzoek kunnen worden afgeleid. Er kan gewoon geteld worden hoeveel ongelukken er op diverse soorten van rotondes plaatsvinden. Geen enkel onderzoek heeft tot nu toe aangetoond dat de ene voorrangsregel veiliger situaties geeft dan de andere.

De heer SWIERSTRA: Daarom ook hebben wij tot nu toe in juridische procedures ons beleid - het is het beleid dat in heel Noord-Nederland geldt en door zeer veel gemeenten ook wordt gehanteerd - staande kunnen houden. Wij hebben dus een veilig beleid en waarom zou ik in vredesnaam een veilig beleid...

De heer BLANKSMA: Nu draait de heer Swierstra het om.

De heer SWIERSTRA: Ik draai het niet om. De heer Blanksma heeft zelf in zijn tweede termijn gezegd dat niet aan te tonen is dat het ene of het andere beleid veiliger is. Daarom neem ik de politieke verantwoordelijkheid voor het voortzetten van ons beleid.

Het tweede argument dat in het voordeel van ons beleid pleit is de doorstroming. Juist die goede doorstroming van het verkeer is een bijkomend argument om niet voor het door de heer Blanksma bepleite systeem te kiezen. Ik ben met zeer vele anderen van oordeel dat ons beleid het veiligst is

en ik ben ervan overtuigd dat dit op de lange termijn ook zal blijken. Maar ook al zou het voor de veiligheid niet uitmaken, dan is in ieder geval de goede doorstroming van het verkeer een doorslaggevende factor. Als de door de heer Blanksma bepleite uniforme lijn wordt doorgezet, komt het voortbestaan van zeer veel rotondes op de tocht te staan. Dan moeten er weer verkeerslichten komen met het risico dat er door rood licht wordt gereden. Er zijn dus veel argumenten om het op de door ons bepleite manier te blijven doen.

De heer BLANKSMA: Wat de heer Swierstra zegt, is gewoon niet juist. Er zijn in Nederland binnen de bebouwde kom 750 rotondes op de door ons bepleite manier ingericht. Op die rotondes - het gaat dan om rotondes met een fietspad eromheen; de andere zijn ondingen - hebben fietsers voorrang. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (V en W), het CROW, het IPO en de SWOV zijn voorstander van zulke rotondes.

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. Sorry dat ik de commissievergadering weer over moet doen, maar de heer Blanksma vertelt nu gewoon dingen die niet waar zijn. Het IPO en de VNG hebben nog afgelopen week in de bestuurlijke regiegroep laten weten dat de aanbevelingen - en de formulering in de motie is dus fout: het zijn geen richtlijnen - ...

De heer MASTWIJK: Nu het toch over woorden gaat, raad ik de heer Swierstra aan eens in Van Dale de betekenis van het woord richtlijn op te zoeken.

De heer SWIERSTRA: Maar waarom hanteert de heer Mastwijk dan niet een eenduidig en uniform begrip en gebruikt hij zowel het woord richtlijn als het woord aanbeveling?

De heer MASTWIJK: Dat is omdat het wat ons betreft - en Van Dale geeft ons daarin gelijk - om hetzelfde gaat.

De heer SWIERSTRA: Laat ik maar verder gaan met de inhoud. Zowel het IPO als de VNG zijn volledig van opvatting dat de aanbevelingen van het CROW aanbevelingen dienen te blijven en dat de wegbeheerders zelf de verantwoordelijkheid hebben uit te maken - en de heer Baas heeft gelijk wanneer hij zegt dat dit voor de volle 100% hun verantwoordelijkheid is - hoe zij het doen. Dát is het IPO-standpunt.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Het is ...

De VOORZITTER: Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat er nu sprake is van een herhaling van zetten en daarom is mijn voorstel de discussie over dit onderwerp te staken.

De heer NIJENBRINKS: Dat voorstel van orde wilde ik juist doen.

De heer BLANKSMA: Maar ik wil toch nog graag een zin voorlezen.

De VOORZITTER: Vooruit dan maar. Ik ben in een coulante bui: nog één opmerking, maar dan is het ook echt afgelopen.

De heer BLANKSMA: In het ten geleide van de CROW-publicatie staat het volgende: "De aanbevelingen uit deze publicatie worden u van harte aanbevolen omdat deze een positieve bijdrage leveren aan de verkeersveiligheid in Nederland." Deze aanbeveling is ondertekend door de minister van V en W, de vice-voorzitter van het dagelijks bestuur van het IPO, de directeur ruimtelijke ordening, verkeer en milieu en de portefeuillehouder wegenbeheer van het dagelijks bestuur van de Unie van Waterschappen.

De heer SWIERSTRA: Ja, en?

Mijnheer de voorzitter. Ik wil best eindeloos doorgaan met argumenteren hoe het zit, want het is echt niet zo als de heer Blanksma nu voorstelt. Mijnheer de voorzitter. Het moge helder zijn dat het college van GS graag het door Drenthe ingezette beleid wil voortzetten, omdat dat beleid de beste garantie biedt voor een fietsveilig beleid en een goede verkeerskundige opbouw van onze provincie. En daarom wijzen wij deze motie af. Mijnheer de voorzitter. Dat geldt niet voor motie F, de door de fractie van de PvdA ingediende motie over het openbaar vervoer. De teneur van die motie is volledig in overeenstemming met het beleid dat wij voorstaan en stemt overeen met een aantal experimenten die aan de gang zijn. Het college neemt daarom deze motie graag over, waarbij ik nog wel de kanttekening maak dat het niet alleen gaat om de gemeentelijke autonomie, maar dat een aantal technische aspecten voor behoorlijk grote complicaties kan zorgen. Wij onderhandelen op dit moment met ARRIVA en van de uitkomst daarvan is de ruimte voor experimenten afhankelijk. De staten kunnen ervan verzekerd zijn dat wij een en ander goed afstemmen, zodat wij materieel

uitkomen op de door de indieners van de motie en vele anderen gewenste situatie, namelijk dat er op het platteland een goede vorm van aanvullend openbaar vervoer is. Dat betekent dat het college de in de motie vastgelegde opdracht om te overleggen graag aanvaardt. En uiteraard zullen wij kijken of er mogelijkheden zijn om aanvullende financiering te genereren.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom dan ten slotte op het onderdeel Bestuur. De heer Engels heeft het referendum nogmaals ter sprake gebracht. Het moge duidelijk zijn dat er nog heel veel discussie mogelijk is en dat de vraag of de provincie Drenthe, vooruitlopend op de nieuwe wetgeving inderdaad het woordje "kunnen" dat in het overigens door D66 niet ondertekende Bestuursprogramma staat, wil vervangen door "doen" nu nog niet beantwoord kan worden. De staten zullen daarover aan de hand van een notitie die ik in het vooruitzicht heb gesteld, discussiëren. De constatering dat het referendum wordt ingevoerd, omdat het college met een notitie komt, is geen goede interpretatie van mijn woorden. De uitspraak dat de coalitie bang is voor de burger, klinkt wel aardig, maar ik heb niet de indruk dat het college die angst ook echt uitstraalt.

Dualisme houdt niet op bij de discussie of er wel of geen koppen moeten rollen. Het is aan de staten om op een gegeven moment de politieke afweging te maken om een in hun ogen rammelend dossier al dan niet goed te keuren.

Mijnheer de voorzitter. Wij komen nog uitvoerig te spreken over dualisme, referenda en dergelijke en daarom wil ik op dit moment daarop niet verder ingaan.

De heer ENGELS: Naar aanleiding van deze woorden van de heer Swierstra kan mijn conclusie alleen maar zijn, dat wij het eigenlijk volstrekt eens zijn. Dat was ook de kern van mijn betoog. De staten maken het uiteindelijk uit, dat is volstrekt helder.

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. Dan constateer ik dat dit een heel mooie afronding is van mijn bijdrage aan deze tweede termijn.

De VOORZITTER: En daar wens ik u geluk mee.

Mevrouw EDELENBOSCH: Mijnheer de voorzitter. Tot aan bijna het eind van de tweede termijn van de statenvergadering dacht ik nu niet meer te hoeven antwoorden, maar er is toch nog een vraag gesteld en bovendien wil ik een reactie geven op een motie.

Ik wijs de heer Van der Schoot erop dat het instellen van een nationaal park een beslissing is van het Ministerie van Landbouw, Natuur-beheer en Visserij (LNV), maar voor ieder park dat ingesteld is, moet een beheers- en inrichtingsplan worden gemaakt en een onderdeel daarvan is een evaluatie. Wij zullen daarom voor alle parken in Drenthe in beeld brengen hoe groot de werkgelegenheid is en wat het aantal bezoekers voor de streek oplevert.

De fractie van de OPD heeft een motie ingediend waarin wordt gevraagd de schaapskuddes meer te steunen. Ik wil niet levensbedreigend voor de OPD overkomen, nu die fractie heeft laten weten de schaapskuddes bitter hard nodig te hebben.

Drenthe heeft de schaapskuddes natuurlijk ook nodig en daarom onderschrijven wij de in de motie aangevoerde argumenten. Wij vinden het voor het soortenbeleid, voor de continuïteit van het terreinbeheer en voor het toeristisch beeld heel belangrijk dat deze kuddes in stand blijven. Het is bekend dat de staatssecretaris de structurele subsidie continueert, maar de beheerders krijgen daarbovenop een vergoeding per ha. Ik ben van mening dat de kuddebeheerders zelf moeten zorgen voor extra activiteiten. Zo kunnen de kuddes worden gebruikt voor educatieve projecten. Op dit moment krijgen de terreinbeheerders de schaapskuddes eigenlijk gratis en daarbovenop nog een beheersvergoeding. Daarom ben ik van mening dat zijzelf ook wel voor een kleine bijdrage kunnen zorgen.

Het gesprek daarover wil ik graag met alle belanghebbenden aangaan. Komen wij er dan nog niet uit dan wil ik er bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2001 graag op terugkomen.

Mevrouw DE VRIES: Mijnheer de voorzitter. Ik dank de staten voor de brede ondersteuning van het POP. Zo gauw de gevraagde verdere uitwerking klaar is, zal die de staten bereiken.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Ik heb in mijn tweede termijn aangegeven in welke volgorde de discussie dan gevoerd zou moeten worden, want gisteren zei de gedeputeerde eerst met de gemeenten te willen spreken, vervolgens met anderen en pas daarna bij de staten te willen komen. Wij hebben gesuggereerd dat het wellicht handig zou zijn de discussie eerst in eigen huis te voeren.

Mevrouw DE VRIES: Er lopen twee zaken door elkaar. Er is een evaluatie van het POP, waarover op 5 en 14 december met de gemeenten wordt

gesproken. De gemeenten kunnen dan aangeven welke maatregelen uit het POP anders uitpakken dan ze zijn bedoeld. Die opmerkingen wil ik graag meenemen in mijn visie over wonen. Ik heb alleen gezegd dat met het uitbrengen van de visie van het college over wonen niet gewacht hoeft te worden tot het POP moet worden aangepast, want dat is pas eind 2002. Dat heeft niets te maken met rechtszekerheid, want de aantallen zijn opgenomen in een bijlage en maken daarmee geen deel uit van het grote plan dat herzien moet worden. Met het wijzigen van de bijlage hoeft niet tot 2002 te worden gewacht. Daarom zijn wij daar ook al mee begonnen en daarom komt het, voordat het welk traject ook ingaat, eerst bij de staten.

De heer ENGELS: Ik heb aangegeven dat in dit soort van discussies het dilemma van rechtszekerheid en flexibiliteit speelt en dat het onze zorg is daar goed mee om te gaan. Als de suggestie is gewekt dat wij het college verwijten die grens al overschreden te hebben, is er sprake van een misverstand. Dat element heb ik nooit in de discussie in willen brengen.

Mevrouw DE VRIES: Ik heb geen verwijten gemaakt, want ik heb aangegeven dat die angst er absoluut niet hoeft te zijn. Juist omwille van de zorgvuldigheid is voor het opstellen van het uitwerkingsplan van het POP een langere periode nodig. Ik denk dan ook dat wij het volkomen eens zijn.

Mijnheer de voorzitter. Er is gisteren uitgebreid gesproken over de grondpolitiek. Op dit moment denken wij nog de instrumenten te hebben die wij nodig hebben, maar het denken hierover stopt niet. Als zich op dit terrein ontwikkelingen voordoen, zullen wij de staten hiervan hetzij op de hoogte houden, hetzij in een vroegtijdig stadium erbij betrekken.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Juist omdat de ontwikkelingen doorgaan, verzoeken wij het college hierbij aan te haken en te bekijken wat daarvan de consequenties voor Drenthe zijn. Er hoeft dan toch niet afgewacht te worden?

Mevrouw DE VRIES: Wij wachten niet af en wij doen niet anders dan kijken hoe wij op ontwikkelingen in kunnen haken. Wij gebruiken de instrumenten die wij hebben - en dat zijn er nogal wat - zo goed dat er op dit moment nog geen behoefte is aan andere instrumenten. In het kader van de fundamentele herziening van de Wet op de

Ruimtelijke Ordening komen er wellicht nog andere instrumenten. Het IPO bekijkt daarom welke gereedschapskist de provincies nodig hebben. Wanneer die gereedschapskist er is en de Vijfde nota bekend is, zullen wij bepalen welke gereedschappen wij nodig hebben voor een goed beleid in Drenthe. Wij willen op dit moment dus niet voor de muziek uitlopen. Drenthe is de Randstad niet en er is dus maatwerk nodig.

De fracties van GroenLinks en de Ouderenpartij hebben gesproken over het Noodfonds. De heer Van der Schoot heeft zich nog eens achter de oren gekrabd en is opnieuw met een heel verhaal gekomen, maar het college is van mening dat op grond van een aantal argumenten niet met de motie moet worden ingestemd.

Het college is bereid om, als er goede projecten worden ingediend, te bekijken of daarvoor geld kan worden vrijgemaakt. Bovendien is het college bereid om binnen het bedrag van tweemaal f 250.000,- voor het vrijwilligerswerk te bekijken hoe de vierde overweging van de motie een plaats kan krijgen. Ik denk dat het college dan een heel eind tegemoetkomt aan de wens van de heer Van der Schoot. Als de heer Van der Schoot met deze interpretatie van zijn motie kan instemmen, heeft hij het college aan zijn zijde.

De heer VAN DER SCHOOT: Maar daarmee wordt de doelstelling van de motie wel versmald. Het gaat niet alleen om vrijwilligerswerk, maar ook om schrijnende gevallen van zwervende mensen. Ik zie daarom graag dat een deel van het overschot van de begroting voor 2001 wordt geormerkt voor dit doel. En natuurlijk wordt pas geld gegeven aan de hand van aanvragen. Als die aanvragen allemaal in de grote molen mee moeten draaien, is honorering ook afhankelijk van de vraag of er op dat moment wel geld is. Als er voor dit doel geormerkt geld is, zijn die middelen er op voorhand al.

Mevrouw DE VRIES: Als de staten van mening zijn dat er voor dit doel meer geld moet komen, moeten zij dat uitspreken. Ik ben daar op voorhand ook niet tegen. Binnen de huidige middelen zijn er ook wel mogelijkheden om dergelijke projecten te honoreren.

De heer VAN DER SCHOOT: Eigenlijk is mevrouw De Vries gisteren helemaal niet op de motie ingegaan, maar heeft zij mij alleen geadviseerd mij nog eens achter de oren te krabben.

Mevrouw DE VRIES: Ik heb gisteren wel het voorbeeld genoemd van het project in Noordenveld;

de provincie betaalt daaraan mee. Er zijn op dit moment dus wel mogelijkheden en wij hebben nog niet het idee dat die mogelijkheden te krap zijn. Maar als de staten daar anders over denken dan hoor ik dat straks graag.

Mijnheer de voorzitter. De fractie van GroenLinks heeft nogmaals de wijze waarop de problematiek van de wachtlijsten in Limburg wordt behandeld, ter sprake gebracht. Maar daar wordt gehandeld overeenkomstig ónze Regio-visie verzorging en verpleging. Daarin staat een aanbeveling hoe om te gaan met de wachtlijstenproblematiek in Drenthe. Het zorgkantoor moet op dit punt het voortouw nemen en vanmorgen werd via de radio bericht dat dit erin heeft geresulteerd dat er een bedrag van f 100 miljoen extra naar Drenthe komt voor het aanpakken van de dringendste gevallen. Door in mei al een bedrag van f 0,5 miljoen beschikbaar te stellen, hebben de staten eraan meegewerkt dat sinds die tijd de wachtlijsten gehalveerd zijn en de verwachting is dat die voor januari volgend jaar helemaal zijn weggewerkt. Dat betekent dat in januari alle mensen die nu op een wachtlijst staan, enige vorm van zorg krijgen. Het zal niet altijd de gewenste vorm van zorg zijn - want soms moet op een plek in een verpleeg- of verzorgingshuis worden gewacht - maar er is zorg en bovendien zullen zij sneller een plekje krijgen. Dat is dan de concretisering van onze aanpak van de wachtlijsten, terwijl daar in Limburg nu pas mee begonnen wordt.

Het beleid met betrekking tot wonen en zorg is in Drenthe verenigd in één gedeputeerde en daarom zijn er geen dikke nota's nodig. Als het gaat om wonen, houden wij ook rekening met de zorg en als het gaat om de Regiovisie voor zorg, is het wonen daar ook onderdeel van.

Als de fracties van CDA en GPV/RPF spreken over ondersteuning van het mantelzorgplatform - en wat mij betreft blijft die ondersteuning niet beperkt tot het platform - kan uit het bedrag van tweemaal f 250.000,-, dat voor het vrijwilligerswerk beschikbaar is gesteld, een deel hiervoor worden aangewend. Helderder kan ik het op dit moment niet zeggen.

Mevrouw BRINK: Mijnheer de voorzitter. Wij zullen zo spoedig mogelijk komen met een voorstel ten aanzien van het vrijwilligerswerk en daarin zal zeker ook aandacht worden besteed aan de mantelzorg.

Mijnheer de voorzitter. Het college is tegen motie L. De argumenten daarvoor heb ik gisteren ook al genoemd. Wij zijn van mening dat wij de Drentse taal genoeg subsidiëren via de stichting Het

Drentse Boek en via Drentse Taol. Drentse Taol geeft cursussen, doet aan informatievoorziening en houdt zich met de wetenschappelijke kant van de taal bezig. Ik hoef ook helemaal niet bij de Fryske Akademy te gaan kijken, want ik heb daar gestudeerd en ik weet dus wat daar gebeurt. Mijnheer de voorzitter. Het college neemt ook motie C; de motie waarin wordt gevraagd om aanvulling van de Communicatienota, niet over. Wij zijn van mening dat er al sprake is van permanent contact met de bevolking en bovendien menen wij dat er sprake is van een groot verschil in verantwoordelijkheid. Zo is de provincie verantwoordelijk voor de financiering van overheidsvoorlichting, maar moeten de politieke partijen zelf hun spotjes betalen. De fractie van de OPD kent mijn standpunt hierover, want ik heb haar daarover zelfs een brief doen toekomen.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Wij betreuren dit standpunt uiteraard en ik merk op dat het niet uniek is wat wij voorstellen. Het is ons bekend dat dit in andere provincies als volkomen normaal beleid wordt beschouwd. Zo wordt het in Limburg wel gedaan en in die provincie hebben de partijgenoten van mevrouw Brink dit voorstel omarmd. Wij vragen mevrouw Brink dan ook nog een kleine studie te verrichten naar hoe het in het zuiden van het land gaat.

Mevrouw BRINK: Misschien kan ik nog eens naar de Limburgse academie gaan.

De heer DE HAAS: En dat zou best op kosten van de provincie kunnen.

Mevrouw BRINK: Nee, dat betaal ik gewoon zelf.

De heer VAN DER SCHOOT: Waar doet mevrouw Brink dat allemaal van, met haar halve baan?

Mevrouw BRINK: Ik spaar. Mijnheer de voorzitter. De heer Van der Schoot is van mening dat de lokale omroepen hun programma's onderling en met RTV Drenthe uit moeten wisselen. De heer Van der Schoot zou dit voorstel zelf in de Programmaraad in kunnen brengen. Ik bemoei mij niet met de inhoud van de programma's van RTV Drenthe. In de Programmaraad zijn alle geledingen van de samenleving in Drenthe vertegenwoordigd en die raad moet zich daar maar mee bezighouden.

De heer VAN DER SCHOOT: Ik vraag van de gedeputeerde dat zij adviseert de programma's uit

te wisselen; dat moet toch kunnen. Ik vraag haar dus niet zich met de inhoud van de programma's te bemoeien. Het gaat slechts om meedenken.

Mevrouw BRINK: Wij zijn ook heel blij dat de heer Van der Schoot met ons meedenkt. Ik adviseer hem alleen zijn suggestie aan de Programmaraad voor te leggen.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. Met betrekking tot de bijdrage van het CDA over Drenthe als fietsprovincie heb ik gisteren al gezegd de creatieve ideeën graag ter bestemder plekke te zullen deponeren. Er is een fors aantal plannen in de maak en zodra die uitvoeringsgereed zijn, zullen die van projectvoorstellen voorzien worden en in het kader van het flexibel beleid aan de orde komen.

Mijnheer de voorzitter. Ik heb van de heer Engels begrepen dat het door hem ingediende amendement A nog niet van tafel is, omdat hij van mening blijft dat er meer aan de digitale ontsluiting moet worden gedaan. Ik heb gisteren gezegd dat het college het resultaat van het onderzoek dat de NOM samen met de Kamer van Koophandel gaat uitvoeren, afwacht. Wij vinden het niet nodig op voorhand al aanbodgericht te werken. Het college ontraadt daarom aanvaarding van amendement A.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Ik ben het met het college eens dat er op dit terrein nog veel te verwachten is, maar de essentie van het amendement is nu juist om, vooruitlopend op wat er nog op ons afkomt, alvast door middel van een bestemmingsreserve middelen te reserveren die het mogelijk maken adequaat op ontwikkelingen in te spelen. Dat is de crux van het amendement en dat is ook precies de reden dat ik niet met een plan van aanpak ben gekomen, al heb ik wel gesuggereerd met de ontsluiting van bedrijfsterrainen te beginnen.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. Het college is van mening, dat zodra er plannen worden ingediend, het mogelijk is de financiën daarbij te vinden.

Mijnheer de voorzitter. Ik ga over naar motie M, de motie waarin wordt gevraagd de Stichting Drentse Rijwielvierdaagse van meer geld te voorzien. Toevallig is het bestuur van de stichting een paar dagen geleden bij mij geweest en tijdens ons gesprek bleek dat er nog uitstekende mogelijkheden voor die stichting zijn. Het is veel beter dat er concreet en projectgericht wordt gewerkt, dan dat er zomaar geld wordt gegeven.

Maar wij waarderen het werk van die stichting zeer. Het college ontraadt daarom de aanvaarding van motie M.

De heer Van der Schoot twijfelt aan de deskundigheid van het NNBT, maar die twijfel deelt het college niet.

Met betrekking tot het cultuurtoerisme heeft in de leeskamer een uitgebreide financiële onderbouwing ter inzage gelegen. Die onderbouwing was tot op de cent nauwkeurig.

De heer WEGGEMANS: Mijnheer de voorzitter. De heer Schaap heeft mijn woorden met betrekking tot de arbeidsvoorziening in de glastuinbouw zo geïnterpreteerd dat als er een goed plan wordt ingediend, de cofinanciering geen probleem is. Als het inderdaad een goed plan is, is dat zo.

Ik was gisteren dan wel grieperig, maar ik had de opmerking van de heer Van der Schoot over de pensioenen heel goed begrepen. Ik heb ook slechts gezegd dat wij over het welvaartsvast zijn van de pensioenen richting onze werknemers niets verkeerd zeggen, omdat mijn opmerkingen alleen betrekking hadden op het pensioendeel dat van het ABP komt. Ik voel wel met hem mee, dat met de term "welvaartsvast" iets anders wordt gesuggereerd. Maar dan zouden alle werkgevers de terminologie moeten veranderen.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijn voorstel is dan ook dat te veranderen en desnoods in Drenthe daarmee te beginnen, want er is nu sprake van een absoluut valse voorstelling van zaken.

De heer WEGGEMANS: De heer Swierstra heeft ook al een duidelijke missie gekregen en ik zal mij daarbij aansluiten.

Met de totale opbrengst opcenten MRB kan richting buskaartjes waarschijnlijk heel veel worden gedaan, want het gaat dan om een bedrag van f 49 miljoen per jaar, maar die opcenten zijn een algemeen dekkingsmiddel en hebben geen specifieke bestemming. De provincie mag nog niet zelf belastingen heffen. Er is wel financiële ruimte, maar als de heer Van der Schoot het buskaartje per se wil subsidiëren, moet hij met een ander voorstel komen.

Nu motie J is gewijzigd, wil het college er graag mee op pad gaan. De andere partners zijn mede verantwoordelijk, want de provincie kan het niet alleen. Er zijn op dit terrein heel veel instanties en het lijkt soms op een scholingsjungle waarin wij onze weg moeten vinden.

Met betrekking tot motie I wil ik opmerken dat het toezicht van de provincie zeer terughoudend is. De provincie kijkt er ook niet naar hoe de gemeenten

invulling geven aan hun armoedebeleid. Als de provincie dit allemaal al wil onderzoeken zal de eerste vraag van de gemeenten zijn, waar wij ons mee bemoeien. Het gaat om autonoom gemeentelijk beleid en zo wordt het ook altijd in de richting van minister

Vermeend verdedigd, die graag een meer eenduidig beleid van alle gemeenten wil. Het zou van de provincie heel onverstandig zijn op dit punt onderzoek te plegen, want zij zou dan ook gedwongen zijn iets met de uitkomsten te doen. Ik ben er dan ook voor dat wij het beleid laten zoals het nu is.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Het lijkt mij juist heel goed om uitwisseling van informatie tussen de gemeenten op gang te brengen. Het is niet onze bedoeling dat in een nota wordt vastgelegd wat elke gemeente doet en dat die nota naar minister Vermeend gaat.

De heer WEGGEMANS: Maar in de motie is sprake van het maken van een overzicht van de verschillen. Dat onderzoek moet vooral niet plaatsvinden. Dat de gemeenten elkaar onderling stimuleren, daar heeft het college niets tegen. Ik ga er ook van uit dat de gemeenten onderling wel overleg plegen en in ieder geval gebeurt dat door de politieke partijen. Maar naar mijn mening betekent de motie niets goeds voor de mensen waarvoor zij toch in de eerste plaats is bedoeld. Het college ontraadt de motie ten zeerste.

De heer BLANKSMA: Wij zijn het met de uitleg van de heer Weggemans niet eens. Wij zijn juist van mening dat de motie de gemeenten stimuleert tot een beter armoedebeleid.

Mijnheer de voorzitter. Wij willen de motie wel enigszins wijzigen.

De VOORZITTER: Van die wijziging worden wij graag op de hoogte gebracht.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Mag ik nog een vraag stellen?

De VOORZITTER: Het lijkt mij goed dat de heer Blanksma eerst de wijziging doorgeeft.

De heer SCHAAP: Het lijkt mij nuttiger dat de heer Blanksma eerst mijn vraag hoort, want dan kan hij daarmee nog rekening houden.

De VOORZITTER: Dat klinkt tamelijk eigenwijs. Maar stelt u de vraag maar.

De heer SCHAAP: De heer Weggemans wijst erop dat het naast elkaar leggen van de gegevens van de verschillende gemeenten eerder een averechts effect heeft. Vindt GroenLinks dat een valide argument?

De heer BLANKSMA: Het is in zoverre een valide argument dat het gaat om de manier waarop er wordt gewerkt. Daarom wil ik de motie zo wijzigen dat er sprake zal zijn van informatie-uitwisseling op dat terrein.

De VOORZITTER: Maar welke wijziging brengt u nu aan?

De heer BLANKSMA: Ik beantwoord nu eerst de vraag van de heer Schaap.

De VOORZITTER: Het was dus toch beter geweest het andersom te doen.

De heer BLANKSMA: Ik kom op de wijziging. Ik wil het tweede aandachtspunt onder het kopje "roepen het college van gedeputeerde staten op" zo wijzigen dat er komt te staan: "hun invloed aan te wenden om de gemeenten te stimuleren dat zij optimaal gebruikmaken van de mogelijkheden."

De heer WEGGEMANS: Maar de oproep "een overzicht te maken van deze verschillen" riekt naar toezicht vanuit de provincie richting gemeenten. Het is bekend hoe gevoelig de relatie tussen een hogere en een lagere overheid is. Het lokale beleid is heel interessant, omdat het verschillen laat zien en daarom mogen die verschillen blijven bestaan.

De heer LANGENKAMP: Is het de heer Weggemans bekend dat in de provincie Groningen wel een beleid als wij nu bepleiten wordt gevoerd?

De heer WEGGEMANS: Met toezicht en al?

De heer LANGENKAMP: Met ondersteuning. De provincie steunt de gemeenten om het minimabeleid meer handen en voeten te geven.

De heer WEGGEMANS: Ik zeg met genoeg toe dat wij in het kader van toezicht in het jaarlijks overleg met de gemeenten erop zullen aandringen dat als het om het minimabeleid gaat, alle grenzen goed worden verkend. Maar dat is wel iets anders

dan dat er eerst een inventarisatie op los wordt gelaten.

De heer WENDT: Is de fractie van GroenLinks dan zelf niet in staat de gemeenten te stimuleren optimaal gebruik te maken van alle bestaande mogelijkheden? Waarom maakt die fractie niet zelf een rondje Drenthe?

De heer BLANKSMA: Wij bezoeken twee gemeenten per jaar. Na vier jaar hebben wij dan nog maar acht gemeenten bezocht.

De heer WENDT: Maar GroenLinks is toch in praktisch elke gemeente vertegenwoordigd?

Mevrouw DIRKS: De raadsleden van GroenLinks in de gemeenten doen ook hun uiterste best voor een optimaal beleid op dit punt. Het gaat ons erom dat de gemeenten hun ervaringen onderling uitwisselen. En op dat terrein kan de provincie een belangrijke ondersteunende rol spelen.

De heer NIJENBRINKS: Ik vind het toch een vorm van niet-gepaste bemoeizucht vanuit de staten met autonoom gemeentelijk beleid en alleen al daarom zou GroenLinks deze motie moeten intrekken. GroenLinks zou via hun eigen raadsfracties de zaak moeten aankaarten.

De heer BLANKSMA: Wij hebben geen enkele intentie tot ongepaste bemoeizucht. Wij willen gewoon dat de provincie haar best doet om de informatie-uitwisseling tussen de gemeenten te stimuleren.

De heer WEGGEMANS: Ik herhaal dat wij in het kader van het jaarlijks overleg met de gemeenten over de begroting dit punt zullen meenemen. Wij zien dan ook hoe de gemeenten daar in hun onderlinge communicatie mee omgaan.

De heer BLANKSMA: Op grond van deze toezegging, trekken wij de motie in.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat motie I is ingetrokken en mitsdien niet meer in de beraadslaging kan worden betrokken.

De heer BLANKSMA: Ik wil daaraan toevoegen dat dit ook geldt voor nog twee andere moties.

De VOORZITTER: Ik onderbreek de heer Blanksma nu even, want ik wil nu overgaan tot de

vaststelling van de stukken, waarover op 4 oktober reeds een principebesluit is genomen.

De verdere behandeling van de moties zouden wij dus even op.

De heer ENGELS: Ik heb nog een vraag over de financiën. In het hypothetische geval dat amendement A niet wordt aangenomen, blijft er nog f 667.000,-- over. Wat gaat daarmee gebeuren?

De heer WEGGEMANS: In de commissievergadering is door bijna alle fracties gewezen op de te lage raming voor de prijscompensatie en de loonontwikkeling in de begroting 2001. Dan is een buffer van f 667.000,-- heel interessant. Er kan dan ook van uitgegaan worden dat bij de rekening 2001 dit geld verdwenen is.

Aan de orde is de vaststelling van de statenstukken 781, 782, 784, 788, 792, 793 en 794.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten de staten telkens overeenkomstig het voorstel van het college.

Aan de orde is de vaststelling van statenstuk 802

De heer VAN HEUKELUM: Mijnheer de voorzitter. In de commissievergadering heeft mijn fractie aangegeven positief te staan tegenover de ontwikkeling van multifunctionele zorg- en dienstencentra. Datzelfde geldt voor de rol die de provincie wil vervullen op het gebied van de zorg, dat wil zeggen: coördineren, stimuleren en faciliteren. De door de VVD-fractie getoonde terughoudendheid met betrekking tot het beschikbaar stellen van het bedrag van f 300.000,-- was en is nog steeds gelegen in het feit dat niet duidelijk is waaraan het geld nu precies besteed zal gaan worden. Instemmen met het voorstel komt daarom naar onze mening min of meer neer op het afgeven van een blanco cheque aan het college en bij de behandeling van de regiovisie hebben wij al aangegeven dat wij hiermee de nodige moeite hebben. Anderzijds realiseren wij ons ook wel dat coördineren, stimuleren en faciliteren met lege handen, dus zonder een cent op zak, ook niet gemakkelijk is en wij kunnen ons dan ook best voorstellen dat de gedeputeerde wat handgeld wil hebben. Dat begrijpen wij, maar dat laat onverlet dat wij ons niet of nauwelijks enige voorstelling

kunnen maken van de concrete besteding van de gevraagde drie ton. De gedeputeerde heeft echter in de commissie toegezegd dat zij ons zal blijven informeren over de voortgang van de besteding en het is dan ook mede om die reden dat de fractie van de VVD besloten heeft alsnog met het voorliggende statenstuk in te stemmen. Wij zullen wel de vinger nauwgezet aan de pols houden en dat kunnen wij ook dankzij de toezegging van de gedeputeerde. Wij willen er wel bij de gedeputeerde op aandringen - en wij doen dit als vervolg op onze algemene beschouwingen - eventuele pilotprojecten met name te beoordelen op hun innovatieaspecten. Het onder één dak brengen van zorgverleners in een zorg- en dienstencentrum is weliswaar wenselijk, maar in onze ogen niet echt innovatief meer. Willen wij een van de doelstellingen van ons ouderenbeleid - het ouderen mogelijk maken zo lang mogelijk in een thuissituatie te blijven wonen - waarmaken, dan zullen wij naar onze mening gebruik moeten maken van meer en andere voorzieningen dan alleen maar multifunctionele zorg- en dienstencentra. Onze gedachten gaan dan met name uit naar - en dit zal wel niemand verbazen - mogelijkheden in het kader van ICT. Wij moeten de problemen van deze eeuw niet proberen aan te pakken met oplossingen uit de vorige eeuw.

Een van de conclusies van het in november 1999 gehouden congres Gezondheidszorg in tel was dan ook: "De momenteel gebruikte klassieke oplossingen in de zorg voldoen niet meer. Gezocht moet worden naar nieuwe, creatieve oplossingen". Mijnheer de voorzitter. Mijn fractie hoopt en verwacht eigenlijk ook dat het college een open oog en een willig oor zal hebben voor dit soort van innovatieve projecten, die overigens uitstekend ingepast kunnen worden in multifunctionele zorg- en dienstencentra, want met name op het gebied van de zorg zijn de mogelijkheden van ICT bijna onuitputtelijk.

Mijnheer de voorzitter. Wij hebben in de commissie uitgebreid over dit punt gediscussieerd en omdat mijn fractie er geen behoefte aan heeft die discussie over te doen, mag mijn bijdrage beschouwd worden als een wat lang uitgevallen stemverklaring.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Ik heb in de commissievergadering dit voorstel al het voordeel van de twijfel gegeven en dat doe ik nu nogmaals. Mijn fractie stemt met het voorstel in.

Mevrouw DE VRIES: Mijnheer de voorzitter. Het is niet uit disrespect voor de bijdrage van de heer Van Heukelum, maar omdat hij heeft gezegd dat zijn woorden te beschouwen zijn als een stemverklaring, dat ik vanaf mijn plaats spreek. Ik zeg beide sprekers dank voor hun instemming.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

Aan de orde is de vaststelling van statenstuk 803

De heer PRINSEN: Mijnheer de voorzitter. Mijn dorp - ik woon nu eventjes in Assen, maar Dwingeloo blijft mijn dorp - heeft een van de mooiste brinken van Nederland: het riet in het midden, de muziekkoepeel ernaast, grote bomen en oude boerderijen eromheen. Het is kortom een plek waar ik als hangjongere graag kwam.

(Voorzitter: de heer Swierstra)

Nu komt het weleens voor dat de rust op die brink verstoord wordt door bouwwerken die er niet thuishoren. Zo past een glazen huis niet echt binnen het beschermde dorpsgezicht. Het ging echter om een ludiek project waarover men mij geen negatief woord zal horen zeggen. Maar het belangrijkste was de tijdelijkheid van het gebouw: het zou een aantal weken blijven staan en daarna weer verdwijnen.

In de loop der jaren zijn er langs dezelfde brink ook woningen gebouwd met een iets minder tijdelijk karakter, noem het gerust permanente behuizingen. Ik neem aan dat die - en ik ga nu af op de fantasieloze architectuur - in de jaren rond de Tweede Wereldoorlog moeten zijn gebouwd. Die woningen passen daar niet, worden niet gefotografeerd door toeristen en de kunstenaar die de brink schildert, kan ze weglaten door er gewoon een weiland van te maken.

Ik ga er nu niet voor pleiten de bewoners van die huizen op straat te zetten, hun woningen alsnog tegen de vlakte te gooien en er weer een weiland van te maken, want dat zou niet aardig zijn. Ik ga ervoor pleiten dergelijke fouten in de toekomst te voorkomen.

Rond diezelfde brink zijn in de loop der jaren de meeste boerderijen verbouwd tot woonhuis. Soms is dat op zeer smaakvolle wijze gebeurd, met respect voor het origineel, met de historie in het achterhoofd en met oog voor het totaalbeeld van de brink.

Mijnheer de voorzitter. Wij hebben een schitterende provincie, want niet alleen Dwingeloo is een prachtig dorp, er zijn er zo heel veel. De PvdA is er groot voorstander van dit zo te houden en wij zijn van mening dat het Erfgoedhuis hierin een belangrijke rol kan spelen. Voor Dwingeloo en voor Drenthe gaan wij akkoord met dit voorstel.

Mevrouw SCHIPPER: Mijnheer de voorzitter. De discussie in de commissie spitste zich wat de fractie van de VVD betreft toe op drie aspecten van het plan tot oprichting van het Erfgoedhuis. Dat waren de financiële onderbouwing, de beeldkwaliteit en de relatie tot bestaand beleid in het provinciehuis en de wenselijkheid van participatie van Welstandstoezicht.

Met betrekking tot de financiële onderbouwing wil ik het volgende opmerken. De Statencommissie Cultuur en Welzijn heeft gevraagd in beeld te krijgen hoe groot de toekomstige vraag van de gemeenten zal zijn. De nadien verstrekte informatie, het ondernemingsplan, geeft die informatie helaas nog niet. Juist tegen de achtergrond van de discussie over koersverandering van aanbod- naar vraaggestuurd beleid is het vanzelfsprekend dat wij in beeld gebracht willen zien wat de inverdieneffecten zullen zijn. Op enig moment zal immers de commissie die verwachtingen willen toetsen, willen zien of de doelen gerealiseerd zijn. In de ons toegestuurde nota is steeds sprake van "kán de gemeente een offerte of advies vragen"; nergens is van enige verplichting sprake. Concurrentie van particuliere bedrijven - dat hebben wij in de commissie ook al gezegd - is in deze sector zeker aanwezig. Mijn fractie is steeds positief geweest over bundeling van krachten op het brede terrein van monumenten, cultuurhistorie en archeologie. Wij zien daarin duidelijk een meerwaarde voor de integrale uitvoering van rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid: het bundelen van al deze zaken in een loket voor zowel overheden als particulieren. De discussie in de commissievergadering over de nieuwe rol van het Erfgoedhuis ten aanzien van aspecten als beeldkwaliteit vonden wij wat onduidelijk, vooral toen het ging om de relatie tot het reguliere beleid in dit huis. Wij vragen het college die relatie nog eens neer te zetten.

Wij hebben in de commissie ook gevraagd naar de positie van Assen en Emmen en de gedeputeerde sprak de verwachting uit dat beide steden hun welstandtoezicht zouden onderbrengen bij het Erfgoedhuis. Kan de gedeputeerde aangeven waarop zij die verwachting baseert?

Over de wenselijkheid van het opgaan van welstandstoezicht in het Erfgoedhuis heeft de fractie van de VVD vanaf het begin van de discussie, dus vanaf 1996, haar aarzelingen gehad. Die aarzelingen zijn gestoeld op grofweg twee aspecten: de helderheid voor de burgers over de taken van gemeente en provinciale overheid en een meer inhoudelijke discussie over de rol van welstand zelf. Is Nederland, is Drenthe nu werkelijk zoveel mooier geworden door de rol van welstandstoezicht? Wij staan in die discussie niet alleen, want die discussie wordt de laatste jaren in Nederland breed gevoerd. Ook onder deskundigen zijn de meningen zeer verdeeld. Het zal wel niet verbazen dat een liberale partij als de VVD zich eerder herkent in het standpunt van professor Carl Weber die stelt, dat meer individuele vrijheid en meer invloed van burgers om hun eigen huis vorm te geven in het Nederland van de 21e eeuw met steeds mondiger burgers onontkoombaar zijn. Het lijkt ons een interessant idee om op het voor de eerste maanden van 2001 aangekondigde symposium hém vooral, en opponenten van die mening, uit te nodigen die discussie met staten en gemeentebestuurders te gaan voeren. Maar wij moeten ook constateren dat, hoe interessant ook, welstandbeleid geen provinciale verantwoordelijkheid is.

Blijft voor de VVD de weging van de zin die hierover in het Bestuursprogramma is opgenomen, dat samen met gemeenten zal worden onderzocht of het mogelijk is te komen tot het uitbreiden van de taken van het welstandstoezicht tot alle aspecten van het omgevingsbeleid en tot afstemming met het toen nog bestaande Steunpunt Drents Cultureel Erfgoed. Wij moeten constateren dat die bereidheid er bij de gemeenten is. Het moet ons wel van het hart dat die bereidheid van de gemeenten mede ingegeven lijkt te zijn door de ruime facilitering die de provincie biedt.

De algemene beschouwingen van de VVD hadden als thema Ruimte, in letterlijke en overdrachtelijke zin. In het Bestuursprogramma hebben wij gemeenten de ruimte gegeven om te kiezen voor aanhaken bij het Erfgoedhuis, zij hebben die keuze gemaakt en wij respecteren dat.

De heer ZOMER: Mijnheer de voorzitter. Ik wil beginnen met een citaat uit ons verkiezingsprogramma. "In Drenthe wordt de ontwikkeling van een Stichting Drents Cultureel Erfgoed bevorderd; een samenwerkingsverband om het werk van zowel overheid als particulier initiatief op het gebied van cultureel erfgoed te intensiveren."

Wij hebben in de commissievergadering toen dit statenstuk aan de orde was, uitvoerig stilgestaan bij een aantal vragen. Enkele daarvan waren: wie vormen de raad van toezicht en de raad van ondersteuning van de op te richten stichting, het ondernemingsplan, de gevolgen van de herijkingsoperatie en de plaats van de welstandstaak in het geheel.

De invloed die de provincie nog heeft in de raad van toezicht en de raad van ondersteuning - in beide raden één persoon, zo hebben wij begrepen - achten wij mager. De zeggenschap in de raad van toezicht moet worden gedeeld met twee tot zes anderen en in de raad van ondersteuning met maximaal negentien anderen, waaronder leden van particuliere organisaties. Wij hadden dit liever anders gezien. Wij hadden liever een zwaardere vertegenwoordiging gezien van de provincie. In het onderdeel Bestuurlijke visie van het ondernemingsplan wordt het dilemma van het mooi houden van Drenthe geschetst. Een zwaardere vertegenwoordiging vanuit het democratisch gekozen bestuur was daarom op haar plaats geweest. De participatie vanuit de particuliere organisaties bestaat wat ons betreft uit organisaties die enig draagvlak in de samenleving hebben. Wij hebben geen behoefte aan vertegenwoordiging van eenmansstichtingen.

In de commissie hebben wij mevrouw Brink gevraagd naar een afgerond ondernemingsplan. Zij heeft dit toegezegd en zij heeft er nu voor gekozen om ons een concept toe te sturen, waarschijnlijk - wij nemen dat tenminste aan - omdat de definitieve versie er nog niet is. Maar wie voor het toezenden van een dergelijk stuk kiest, neemt een risico. Immers, de staten trekken nu conclusies op basis van een nog niet volledig stuk en de kans dat er dan veel kritiek komt, is levensgroot aanwezig. Graag horen wij waarom voor het indienen van een concept is gekozen.

Het conceptondernemingsplan dat nu voorligt, vinden wij geen goed stuk, wij kunnen het niet anders kwalificeren. Het is eigenlijk geen ondernemingsplan, het is niets meer dan het uitcijferen van een stukje provinciale begroting. De begroting van de welstandscomponent zit er niet in - het is dus eigenlijk maar een halve begroting -, begroting en begeleidende tekst sluiten niet op elkaar aan en er is geen rekening gehouden met de uitgangspunten voor de zogenaamde herijkingsoperatie. In een ondernemingsplan hoort ook een visie van de leiding van die onderneming te zijn opgenomen. Hoe gaat een directeur om met zijn bedrijf en wat zijn de consequenties daarvan?

In de begroting is een post opgenomen voor het salaris van de directeur. Betekent dit dat de provincie nu het management voor de welstandstaak van de gemeenten gaat betalen? Op grond van dit conceptondernemingsplan zijn wij geneigd te zeggen dat het huiswerk eerst maar eens moet worden afgemaakt en dat het dan pas tijd is om buiten te spelen. Maar kunnen wij op dit moment wel een voldragen ondernemingsplan verwachten, want het management is nog niet ingevuld, de personeelsformatie is nog niet bekend en er is dus ook geen ondernemingsraad die het plan kan omarmen.

Daarnaast is er nog een groot probleem. Er liggen verplichtingen ten aanzien van een aantal mensen die met het oog op de realisering van het Erfgoedhuis zijn vastgelegd. Ben je wel een goede werkgever als je deze mensen het bos in stuurt? Ons antwoord hierop is een duidelijk "neen".

Wij staan dus voor de vraag of wij de kans moeten grijpen om het Erfgoedhuis te realiseren, iets wat wij als een opdracht zien van onze kiezers, en leggen wij dan enige creativiteit aan de dag als het gaat om de financiële onderbouwing of laten wij het feit dat het ondernemingsplan er nog niet is, zo zwaar wegen dat wij tegenstemmen en de medewerkers naar huis sturen? Wij kiezen voor het eerste, maar vooreerst voor een jaar. In die tijd moet het bestuur op basis van de zojuist door mij genoemde uitgangspunten, gestalte hebben gekregen.

De heer ENGELS: Op welke manier is de conclusie gerechtvaardigd dat, wanneer vandaag geen besluit wordt genomen over dit dossier, het onmiddellijke gevolg is dat er mensen naar huis worden gestuurd? Is dat afhankelijk van besluitvorming vandaag, van besluitvorming dit jaar, of van besluitvorming binnen zes maanden? Ik begrijp het probleem wel, maar de heer Zomer is nogal stellig in zijn uitspraak dat als wij er nu niet mee instemmen, die mensen morgen op straat staan en die stelligheid begrijp ik niet.

(Voorzitter: de heer Ter Beek)

De heer ZOMER: Ik heb begrepen dat de arbeidsovereenkomsten zo zijn geredigeerd dat, als het Erfgoedhuis niet gerealiseerd wordt, er voor die mensen geen plaats meer is.

De heer ENGELS: Mijn vraag is op welke manier die wetenschap het tijdstip van de besluitvorming over dit dossier beïnvloedt. Is het per se nodig vandaag een besluit te nemen, omdat anders die mensen morgen op straat staan? Als wij de

besluitvorming uitstellen tot december, staan ze dan morgen niet op straat?

De heer ZOMER: Uit oogpunt van goed werkgeverschap lijkt het mij verstandig die mensen een goede rechtspersoonlijke basis te geven en daarom vinden wij de totstandkoming van deze stichting belangrijk. Maar omdat mevrouw Brink in de commissie met dit argument kwam, kan zij de heer Engels wellicht nog wat bijpraten.

Mijnheer de voorzitter. Wij kiezen dus voor de totstandkoming van het Erfgoedhuis, maar vooreerst voor een jaar. In die tijd moet het bestuur op basis van de zojuist door mij genoemde uitgangspunten gestalte hebben gekregen en moet het ondernemingsplan, waarin de conclusies van de herijkingsoperatie zijn verwerkt, in orde zijn. Deze zaken willen wij graag zo spoedig mogelijk en in ieder geval voor de financiering van het Erfgoedhuis opnieuw op de agenda komt, concreet hebben. Een harde toezegging van de gedeputeerde kan ons definitief over de streep helpen.

Mevrouw DIRKS: Mijnheer de voorzitter. In principe staan wij sympathiek tegenover het idee om deskundigheid te bundelen, teneinde een meer effectief beleid te bewerkstelligen. Tegen de voorgestelde bundeling in het Erfgoedhuis hebben wij wel enkele bezwaren; bezwaren die wij ook al in de commissievergadering hebben geuit. Een van onze belangrijkste bezwaren heeft betrekking op de positie van de provinciaal archeoloog. Wanneer hij in het Erfgoedhuis gepositioneerd wordt, ontstaat er binnen ons huis een hiaat in deskundigheid, terwijl die deskundigheid zeer nodig is bij de beleidsvoorbereiding van provinciale plannen. Wij hebben in de aanvullende informatie geen alternatief gevonden voor het ontbreken van die deskundigheid.

Ten aanzien van het functioneren van de museumconsulent hadden wij eigenlijk een vergelijkbaar bezwaar, want die heeft nu een heel nuttig netwerk opgebouwd binnen zijn werk in het Drents Museum en de vraag is maar of hij dat netwerk behoudt als alles onder één dak komt. Wij vragen de gedeputeerde dan ook met klem dit stuk terug te nemen en aan te houden tot december. In die tijd kan zij een goede toelichting geven op de positie van de archeoloog en met name over zijn functioneren na totstandkoming van het Erfgoedhuis. Eigenlijk zouden wij nog veel liever hebben dat er een organisatievorm kwam waarin

de deskundigheid van de archeoloog blijvend zou kunnen worden gebruikt bij de ontwikkeling van provinciale plannen.

Mevrouw DURAN: Mijnheer de voorzitter. Ik ben van mening dat het standpunt van mijn fractie al wel duidelijk is, maar ik heb er toch behoefte aan dat nog even te onderbouwen.

Voorop staat dat D66 de ontwikkeling van het Erfgoedhuis op zich steunt; alleen het voorstel - het gaat wel om een subsidie van structureel f 2 miljoen, en dat is toch niet niks - vinden wij onvoldoende onderbouwd. De heer Zomer verwoordde het heel treffend: het college moet eerst het huiswerk afmaken.

De fracties van VVD en CDA hebben aan de hand van het ondernemingsplan duidelijk gemaakt dat het plan nog niet af is. In de Commissie Herijking Cultuur- en Welzijnsbeleid is duidelijk gezegd dat het gaat om een stukje effectmeting en om vraaggestuurd werken. Waar kan ik de inventarisatie van de vraag vinden? Waar kan ik de mogelijkheid terugvinden om op het resultaat af te rekenen? Er moet een pand worden gehuurd, er zijn extra personeelslasten en er komt ook nog een extra formatieplaats in eigen huis om de lacune die ontstaat door het naar buiten treden van de archeoloog op te vullen. Krijgen wij dan dezelfde situatie als bij STAMM en IVOM dat iemand in dit huis moet worden aangesteld om het Erfgoedhuis te controleren? Krijgen wij dan ook weer te maken met dezelfde aansturingproblemen die in de herijking zijn genoemd?

Mijnheer de voorzitter. Ik zou het hierbij kunnen laten. Ik zou kunnen zeggen dat mijn fractie kritisch doch niet akkoord is. Maar het gaat ons om de inhoud, om de kwaliteit en waar het om mensen en geld gaat, om zorgvuldigheid. Ik wil niet achteraf kunnen zeggen: "Zie je wel, ik heb toch gelijk gehad". Dát vind ik nou zielig. En daarom doe ik het voorstel eens te bekijken wat het kost om het Erfgoedhuis virtueel vorm te geven. In feite bedoel ik hiermee dat de situatie waarin nu het Steunpunt Monumentenzorg zich bevindt, wordt doorgezet. Het is dan niet nodig fysiek in een gebouw een bureau te plaatsen - dat kost namelijk veel geld en het geld is een van de pijnpunten - maar gewoon op papier een organisatie te hebben. Dat is goedkoper - er is geen pand en geen personeel nodig - de lijnen naar het provinciale ruimtelijke beleid zijn kort en bovendien is er op het provinciehuis geen extra ambtenaar nodig die zorgt voor de aansturing. Door de mogelijkheden van ICT is de inhoudelijke communicatie prima te regelen en voor de organisatorische zaken is een

werkoverleg in levende lijve te organiseren. Het is ook gemakkelijker om bij andere organisaties aan te haken of om samen te werken, bijvoorbeeld als het gaat om de inbreng van landschappelijke of cultuurhistorische kwaliteit, zoals die te vinden is binnen de BOKD. In feite is het voorliggende voorstel een voortborduren op zoals het Steunpunt Monumentenzorg nu binnen het provinciehuis functioneert. Met het stuk zoals het nu luidt, kan mijn fractie niet akkoord gaan. Het college moet eerst het huiswerk afmaken.

De heer WENDT: Mijnheer de voorzitter. De fractie van GPV/RPF staat bepaald niet negatief tegenover het Erfgoedhuis. Ook wij hebben de zinsnede uit het Bestuursprogramma van harte onderschreven.

Verleden week hebben wij een conceptondernemingsplan gekregen. Het kon ook niet meer zijn dan een concept, want het is van 1 oktober, dus amper een week oud. De nu geleverde cijfers geven wel enige duidelijkheid, maar eigenlijk zijn wij wel heel belangstellend naar het definitieve ondernemingsplan. Misschien moeten wij daarop wel wachten voor wij een definitief besluit nemen, maar eigenlijk hopen wij dat de gedeputeerde vanmiddag al voldoende duidelijkheid kan scheppen.

De missie, zoals die nu omschreven is, doet voorkomen dat wanneer het Erfgoedhuis eenmaal opereert, de ruimtelijke omgeving behouden zal gaan worden. Dat moet nog maar blijken, want ook dan zal subjectiviteit wel een rol blijven spelen. Blijkt uit het ondernemingsplan nu echt duidelijk waarin het Erfgoedhuis zich gaat onderscheiden ten opzichte van de huidige situatie? Ja, zouden wij willen zeggen, want het gaat om de integraliteit van de diverse vormen van ruimtelijke visie. Maar in het ondernemingsplan worden ook al bedreigingen genoemd. Het personeel zou door de concurrentie kunnen worden weggekocht, want er zijn ook commerciële bureaus op dit terrein bezig. Wat zijn dan de terugverdieneffecten van het Erfgoedhuis? Gemeenten gaan hier toch wel winkelen of bestaat daarover nog onzekerheid? Onzekerheid bestaat er bij ons wel over de functie van de directeur.

In punt 1.3 van het ondernemingsplan worden de doelstellingen voor 2001 en 2002 genoemd, maar het gaat, helaas, vooralsnog alleen over het fuseren en het in de toekomst fuseren en over oningevulde percentages van doelstellingen. Vandaar dat ook wij wachten op het definitieve ondernemingsplan.

Mijnheer de voorzitter. In tweede termijn zullen wij ons definitieve standpunt met betrekking tot dit

voorstel laten horen. De discussie tijdens de algemene beschouwingen heeft ons wel in een bepaalde richting gestuurd, maar mogelijk laat ik daarover straks nog wat meer horen.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN: Mijnheer de voorzitter. In de commissie hebben wij al laten weten in principe niet onwelwillend tegenover het Erfgoedhuis te staan. De gedeputeerde heeft toen een aantal gegevens toegezegd en die hebben wij inmiddels ontvangen, maar dan wel in de vorm van een conceptondernemingsplan. In punt 9, Resultaten van de organisatie, zijn vanaf 2002 alle vakjes blanco, terwijl ook de planning vanaf 2001 tot en met 2004 oningevuld is. Bij het vergroten van de omzet vanuit Rijk, provincie en gemeenten moet het percentage nog worden ingevuld. Omdat dit allemaal nog blanco is, kan nauwelijks van een ondernemingsplan worden gesproken.

Wij vinden het ook belangrijk, wanneer de fusie met de Stichting Het Drentse Welstandstoezicht plaatsvindt, hoe dan de verhouding wordt tussen het Erfgoedhuis en het welstandstoezicht. Ondanks al deze onduidelijkheid stelt het college voor een bedrag van f 0,5 miljoen uit de Najaarsnota plus nog een dik bedrag uit de post Onvoorzien beschikbaar te stellen. Wij vinden het pas verantwoord dergelijk grote bedragen hierin te stoppen wanneer het ondernemingsplan concreter is.

Het lijkt er ook op dat het hele proces van herijking van het welzijnsbeleid hier helemaal langs gaat. De definitieve versie van de contouren-nota moeten wij nog bespreken en ondertussen wordt al een besluit genomen over het Erfgoedhuis. Hoe ziet de gedeputeerde een en ander in elkaar overgaan?

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Ik vind het een sympathiek stuk, maar de materie blijft helaas ongrijpbaar. Ondanks de aanvullende informatie - en om ons die te doen toekomen is op korte termijn veel werk verzet - is het ondernemingsplan niet helderder geworden. Spraken de heer Zomer en mevrouw Duran over: eerst huiswerk maken en dan spelen, ik wil daaraan toevoegen dat het huiswerk eerst gecontroleerd moet worden alvorens toestemming voor het spelen wordt gegeven. Aan het ondernemingsplan dat nu voorligt, hebben wij geen enkele houvast. Is het dan niet beter de beslissing uit te stellen tot er betere gegevens zijn, op grond waarvan wij een goed besluit kunnen nemen, in plaats van ons nu met ondoelmatige gegevens voor een fait accompli te stellen?

Mevrouw BRINK: Mijnheer de voorzitter. Het oprichten van het Erfgoedhuis van Drenthe is een grote stap met grote gevolgen. Wij zijn ervan overtuigd dat met het oprichten van het Erfgoedhuis tegemoet wordt gekomen aan drie zeer belangrijke zaken die wij in het Bestuursprogramma hebben genoemd: een leefbaar, werkbaar, en vooral een zichtbaar Drenthe.

Een zichtbaar Drenthe. Nu in samenwerking met de provincie, VDG en welstand het POP is vastgesteld en de cultuurhistorische hoofdstructuur een steeds belangrijker rol gaat vervullen, komt de nadruk veel en veel meer te liggen op een goed beeldkwaliteitsplan. En daarmee bedoel ik een plan waarmee het aanzien en de kwaliteit van een bepaald gebied stijgt. Wij moeten er dus voor zorgen dat er op het gebied van de ruimtelijke ordening, stedenbouw en architectuur de economie aan de ene kant en de cultuur aan de andere kant met gelijk respect worden behandeld. Wij willen met het Erfgoedhuis van Drenthe i.o. zorgen voor een totale visie. Nu er meer bedrijven komen, het inwoneraantal van Drenthe groeit en er dus huizen moeten worden gebouwd, moeten wij hier goed voor zorgen. Een totale visie kan daarbij helpen en met een totale visie bedoel ik archeologie, monumentenzorg, regionale geschiedenis, museale zaken én mogelijkheden voor moderne architectuur. Dat lijken mij op voorhand heel belangrijke zaken voor een erfgoedhuis. Het Erfgoedhuis voorkomt ook overlap en ik wil de staten daarvan een aardig voorbeeld niet onthouden. Als je een rieten dak hebt dat hersteld moet worden en je wilt daar subsidie voor krijgen, dan bedapperen zich op dit moment vijf mensen over de aanvraag: iemand van het Rijk, iemand van de provincie, iemand van de gemeente en...

De heer VAN DER SCHOOT: Mevrouw Brink geeft nu een bespiegeling waaruit de goede bedoelingen van het voorstel blijken, maar waar het om gaat is dat wij vragen om een helder ondernemingsplan en een heldere structuur in de aanpak. Daaraan ontbreekt het naar onze mening. Kan de gedeputeerde daarom, mede omwille van de tijd, niet zeggen dat hieraan gewerkt zal worden, dat het voorstel in december opnieuw in de staten komt en dat er dan spijkers met koppen geslagen kunnen worden? Over de goede inhoud zijn wij het in principe wel eens, maar het gaat nu om het ondernemingsplan.

Mevrouw BRINK: Ik zeg zeker niet dat dit stuk in december weer op de agenda moet staan. En als de heer Van der Schoot even rustig luistert, zal hij

merken dat ik vanzelf op de verschillende vragen kom.

Verschillende sprekers hebben gesproken over een versnippering van kennis en kunde en hebben daarbij de functie van de archeoloog genoemd. Het beleid blijft bij de provincie; het beleid wordt hier gemaakt. De provinciaal archeoloog gaat in het Erfgoedhuis werken en heeft daar een trekkersrol. Het beleid wordt niet versnipperd, het beleid blijft hier in het provinciehuis gemaakt worden.

Mevrouw DURAN: En daar is inmiddels een extra ambtenaar voor aangetrokken?

Mevrouw BRINK: Wij hebben al een extra ambtenaar voor het archeologiebeleid.

Mevrouw DURAN: Maar die ambtenaar heeft kunstgeschiedenis als achtergrond.

Mevrouw BRINK: Het gaat om een vrouw en ik wens nu niet te spreken over wat mensen gestudeerd hebben. Het archeologiebeleid in Drenthe wordt op een perfecte manier vormgegeven en de provinciaal archeoloog voert dat uit.

Mevrouw DURAN: Mijnheer de voorzitter. Ik heb alleen willen zeggen dat er niet iemand op het vlak van de archeologie is aangetrokken. In de commissie hebben wij hierover gesproken en naar aanleiding daarvan heb ik navraag gedaan.

Mevrouw BRINK: Ik kan het niet anders uitleggen dan ik net heb gedaan.

Ik kom op de taken van de Stichting Het Drentse Welstandstoezicht. De gemeenten hebben een eindverantwoordelijkheid op het gebied van de ruimtelijke ordening. Welstand adviseert over bouwen en bestemmingsplannen en het Beeldkwaliteitsplan. Dit adviseren van welstand staat op dit moment ter discussie, omdat de gemeentelijke verantwoordelijkheid daarin onvoldoende tot uiting komt. De gemeenten kunnen nu kiezen of zij wel of niet iets met welstand doen. De Rijksnota welstand brengt hierin verandering en binnen twee jaar zullen de gemeenten voor hun hele grondgebied of voor bepaalde gebieden gewoon een welstandbeleid moeten voeren. Tot nu toe konden gemeenten kiezen, maar met de oprichting van het Erfgoedhuis komt daar verandering in. Nu ontstaat de helderheid waarom niet alleen veel statenleden maar ook veel gemeenten hebben gevraagd. Wat is het kader, wat zijn de richtlijnen? Straks weet iedereen wat er gaat gebeuren, er zal dus

duidelijkheid zijn. Er zal geen onderscheid meer zijn tussen wat de provincie en wat de gemeente doet. De mensen die nu bij het Steunpunt Monumentenzorg in dit provinciehuis werkzaam zijn, zijn zo aardig om, wanneer een gemeente vraagt hoe iets moet, antwoord te geven. Wij willen nu - en dat is niet omdat ik nu deze portefeuille beheer; dat speelt al heel lang, want ook mijn voorganger was hier al mee bezig - inzichtelijk maken wat de provincie precies voor de gemeenten doet. Met een Erfgoedhuis van Drenthe, met producten waaraan een prijskaartje hangt, komt die duidelijkheid er. En Meppel én Hogeveen én Assen én Coevorden, maar ook Aa en Hunze zijn voor een langere periode contracten met ons aangegaan ten aanzien van de rijksmonumenten. Het is dus niet iets wat ineens over ons komt. Wij zijn dus al heel lang samen met de gemeenten aan het werk, maar die werkzaamheden worden nu gedaan op basis van de gemaakte kosten. De lagere overheden geven nu al meer dan anderhalve ton uit aan de uitvoering van het erfgoedbeleid. Alle kennis en kunde leveren dus kwaliteit en juist vanwege die kwaliteitsomslag willen wij het Erfgoedhuis in de benen helpen. Bij het ondernemingsplan zijn drie partijen betrokken: de provincie, de VDG en welstand. Het nu voorliggende ondernemingsplan is pas de eerste fase en is gebaseerd op de provinciale inbreng, de provinciale producten. Welstand komt in januari. Al vanaf 1995 wordt hierover gesproken. Er is wel een pauze ingelast, maar sinds ik hier zit, ben ik hier al weer mee bezig en ik ben van mening dat de archeoloog, de museumconsulent en de provinciaal historicus nu niet nog langer behoeven te wachten. Daarbij komt dat per 1 januari 2001 het contract met deze mensen afloopt.

Mevrouw DURAN: Maar die mensen kunnen toch gewoon het werk dat zij nu doen, blijven doen? Het maakt dan toch niet uit of wij ze een contract aanbieden en dat ze in het provinciehuis werken of dat zij bij het Erfgoedhuis worden ondergebracht? Het gaat ons erom of wij nu, op dit moment, daarover een beslissing moeten nemen.

Mevrouw BRINK: Ik ben van mening dat die beslissing nú genomen moet worden omdat de mensen al lang genoeg hebben gewacht en omdat er een heel traject aan vooraf is gegaan. Wij moeten deze mensen zekerheid bieden en waarom zouden wij dat nog een maand uitstellen? De feiten liggen er. Dit is het ondernemingsplan met een invulling van de provinciale producten, van

welstand en van de VDG. Het gaat ook gewoon om dezelfde mensen.

Mevrouw DURAN: Maar dit is een ondernemingsplan waar geen bank in zal stappen.

Mevrouw BRINK: Ik ben geneigd te zeggen: dat moet vooral ook niet. Wat nu voorligt, is de eerste fase van het ondernemingsplan. De tweede fase - en daarin komen de klantenbenadering te staan en welke producten nog meer aan de orde zijn - wordt in januari aan het personeel aangeboden. De staten krijgen dat natuurlijk ook zo snel mogelijk.

De heer HARLEMAN: De gedeputeerde zegt dat wij ook een exemplaar van die tweede fase krijgen, maar bedoelt zij daarmee dat wij dat dan ook kunnen bespreken en beoordelen?

Mevrouw BRINK: De staten krijgen dat gewoon ter informatie. Het nu voorliggende plan is op sommige punten blanco, omdat het een ondernemingsplan is van alleen de provincie. Als wij de informatie van welstand hebben ontvangen, zal er een compleet ondernemingsplan worden gemaakt. Wij hebben op dit moment nog niet alle gegevens in beeld, maar ik heb er alle vertrouwen in dat met welstand en VDG tot een heel goed Erfgoedhuis van Drenthe kan worden gekomen.

De heer HARLEMAN: Maar het is dus niet de bedoeling dat de staten jaarlijks een beleidsplan of ondernemingsplan bespreken?

Mevrouw BRINK: Als de staten nu ja zeggen tegen het Erfgoedhuis, is het natuurlijk zo dat eind volgend jaar geëvalueerd gaat worden en dat er dan op basis van geleverde producten wordt afgerekend. Dit Erfgoedhuis past ook prima in het herijkingstraject want een van de pilotprojecten daarin is te komen tot afrekenbare producten, dus tot een duidelijke vergelijking tussen wat iets ons heeft gekost en wat dat ons heeft opgeleverd. Mevrouw Schipper vroeg waarop mijn hoop/verwachting met betrekking tot Assen en Emmen gebaseerd is. Op dit moment participeren Assen en Emmen al in de Monumentencommissie en die commissie is een belangrijk onderdeel van Welstandstoezicht. Mijnheer de voorzitter. Ik denk dat het goed is dat wanneer het Erfgoedhuis van Drenthe eenmaal bestaat, Welstandstoezicht eens gaat praten met andere erfgoedhuizen. In verschillende provincies zijn al erfgoedhuizen werkzaam en dat gaat goed.

Zou het niet aardig en verfrissend zijn over en weer eens bij elkaar over de schouder te kijken? Maar bij architectuur blijft het altijd een moeilijke zaak, want vind ik iets mooi, dan vindt een ander dat misschien wel heel lelijk.

In de commissie heb ik melding gemaakt van mijn voornemen een dag te organiseren met alle eventuele partners die graag met ons mee willen doen. Ik noem de Molenstichting en de Bond Heemschut. Die instanties hebben laten weten graag te willen participeren in het Erfgoedhuis. Het lijkt mij dan ook heel aardig die dag te besluiten met - en nu sluit ik aan bij het voorstel van mevrouw Schipper - met een verhaal over architectuur en ik zou dan een combinatie willen zien van de historische eigenheid van Drenthe en de moderne architectuur, want uiteindelijk is de moderne architectuur het erfgoed van de toekomst.

De raad van de toezicht zal uit zeven mensen bestaan: een uit de gemeenten, twee uit de provincie, een uit het particulier initiatief en drie mensen van Welstandtoezicht. Zo gauw welstand wordt opgeheven, gaan de zetels over naar de provincie, de gemeenten of het particulier initiatief. De raad van ondersteuning zal minimaal twaalf leden tellen. Nu is twaalf al best een groot aantal, maar dat aantal is wel nodig om draagvlak te creëren. Er komt een lid uit GS, een uit de VDG, een uit het particulier initiatief, een uit welstand en de overige leden komen uit het particulier initiatief dat ook mee wil doen. Die raad van ondersteuning zal ook niet eeuwig nodig zijn. Als het goed loopt, kan het aantal leden wel minder worden.

De heer ZOMER: Ik heb het in de commissie ook al gezegd: als mensen eenmaal ergens zitten, krijg je ze er zo moeilijk weer vandaan.

Mevrouw BRINK: Ik weet niet over welk bestuur de heer Zomer nu spreekt, maar ik weet dat er besturen zijn waar mensen na enige tijd graag weer uit willen. En als die mensen toch willen blijven zitten, dan is er sprake van een grote betrokkenheid met het erfgoed van Drenthe.

De heer ZOMER: De besturen die mevrouw Brink kent, zijn dan ook vast niet leuk.

Mevrouw BRINK: Ja, daar kan ik ook wel weer wat van zeggen, maar dat doe ik allemaal maar niet. Ik ben van mening dat de provinciaal archeoloog, de provinciaal historicus en de provinciaal museumconsulent nu nog te vaak in de luwte van

andere producten werken en bij toeval worden ingeschakeld. Ik zou hun inzet graag geformaliseerd willen zien. Zo zou de provinciaal archeoloog veel meer een toetsende rol dan een trekkersrol moeten vervullen.

De heer LANGENKAMP: Bedoelt mevrouw Brink hiermee te zeggen dat de archeoloog een bestemmingsplan moet toetsen?

Mevrouw BRINK: Nu is het zo dat wanneer een bestemmingsplan wordt gemaakt, het heel toevallig is wanneer de provinciaal archeoloog wordt ingeschakeld en dat is dan vaak omdat iemand van mening is dat het om een heel waardevol gebied gaat. Ik wil dat toeval uitschakelen. In het Erfgoedhuis wordt integraal gewerkt en bij een integrale afweging gebeuren dingen niet toevallig.

Mevrouw DIRKS: Hoe ziet mevrouw Brink dan de procedure bij het ontwikkelen van plannen. Nu wordt de archeoloog bij toeval ingeschakeld en...

Mevrouw BRINK: Ik zeg niet dat het altijd bij toeval gebeurt, maar soms.

Mevrouw DIRKS: Dat toeval wordt uitgesloten wanneer alles onder één dak zit, maar hoe verloopt dan de besluitvormingsprocedure? Worden alle plannen ter bespreking aan het Erfgoedhuis aangeboden om dat toeval te voorkomen? Ik vind dat nu allemaal nog heel onduidelijk.

Mevrouw BRINK: Het is helemaal niet onduidelijk. Het is nu zo dat als een burger wil bouwen, hij naar de gemeente gaat. Als het om een ouder pand gaat, geeft de gemeente nu aan wat wel en wat niet kan, maar die extra toetsing zou ook prima bij het Erfgoedhuis ondergebracht kunnen worden. Het is niet zo dat het Erfgoedhuis iets heel anders is, want de provincie, de gemeenten en welstand zitten er in. Het is dus niet iets heel apart. De plannen gaan dus geen heel andere gang.

Mevrouw DIRKS: Maar welke garantie heeft de gedeputeerde dan dat alle plannen wel bij de archeoloog terechtkomen? Ik zie die garantie niet in de voorgestelde procedure.

Mevrouw BRINK: Maar ook niet alle plannen behoeven bij de archeoloog terecht te komen. Maar omdat ook de gemeenten een plaats hebben in het Erfgoedhuis gaat er niets buiten de gemeenten om. De gemeenten sturen nu ook hun plannen ter toetsing naar het provinciehuis. Ik pleit voor een

integrale toetsing, waarbij alle partners zijn betrokken.

De heer Prinsen heeft gesproken over fantasieloze woningen die nu soms worden gebouwd. Ik kan natuurlijk niet garanderen dat die, wanneer het Erfgoedhuis er eenmaal is, nooit meer zullen worden gebouwd, maar de kans erop wordt wel kleiner.

Op de opmerking van de VVD over informatie over het ondernemingsplan ben ik al ingegaan. Er zijn particuliere bureaus die nu ook al ingeschakeld worden, want die informeren regelmatig bij de provincie hoe een en ander het beste kan worden gedaan. Particuliere bureaus hebben altijd een adviesfunctie en werken wat zakelijker, maar omdat het Erfgoedhuis van ons allemaal is, zal de ingang daar toch een wat andere zijn.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Ik vind het er allemaal niet duidelijker op worden. Ik vond het verhaal van de heer Prinsen heel helder, maar nu wordt het allemaal weer mistig. Stel dat het weer voorkomt dat iemand met een plan voor het bouwen van zo'n fantasieloos huis komt; het moet dan toch uitgesloten zijn dat zo'n plan wordt goedgekeurd? De gedeputeerde zegt nu dat zij hoopt dat dat gebeurt.

Mevrouw BRINK: Ik hoop inderdaad dat dat wordt voorkomen, maar provinciale staten kunnen toch niet uitmaken wat wel of niet fantasieloos is? De kwaliteit - en die leggen wij vast in een beeldkwaliteitsplan - moet vooropstaan. Ik wil er ook op wijzen dat wij nu al die grachtenhuizen in Amsterdam wel prachtig vinden, maar dat de mensen die in de tijd dat ze werden gebouwd, helemaal niet zo mooi vonden. Daarom blijft de mening over wat mooi is altijd subjectief en daarmee altijd onderhevig aan discussie. Met de oprichting van het Erfgoedhuis willen wij voorkomen dat er buiten het beeldkwaliteitsplan om wordt gebouwd.

De heer BLANKSMA: Er wordt dus niets langer aan het toeval overgelaten?

Mevrouw BRINK: Zo is het. Ik heb al gezegd dat wat nu voorligt het conceptondernemingsplan is, omdat het nog maar een gedeelte is. Voor de functie van directeur zal een gewone sollicitatieprocedure worden geopend. Er moet een manager op die post komen die ervoor moet zorgen dat alle mensen de door ons verwoorde doelstelling nastreven.

De heer ZOMER: Dat snap ik wel, maar dat vroeg ik niet. Ik vroeg of, omdat de directeur ingeboekt staat op het provinciale deel van de taakstelling, de provincie het gehele management gaat betalen, ook van welstandstaken en andere taken die daar nog bijkomen.

Mevrouw BRINK: Het antwoord op die vraag is nee. Zo is het dus niet. Gemeenten en welstand blijven verantwoordelijk voor hun personeel en hun inbreng in het Erfgoedhuis.

De heer ZOMER: Er komen dus verschillende directeuren?

Mevrouw BRINK: Wij bevinden ons nog in een overgangperiode. Ook welstand heeft nu nog een directeur, maar dat wil niet zeggen dat hij ook de directeur wordt van het Erfgoedhuis. Als een ondernemingsplan wordt opgesteld, kan niet meteen de meest gewenste vorm worden bereikt. Er is een overgangperiode, er is een moment van herijking en ik stel mij voor dat wij eind 2001 met alle zekerheden die wij dan hebben gaan evalueren. Had ik op dit moment al alle informatie en had ik alles in beeld dan zou ik er nu al een prachtige onderneming van maken, maar helaas is al die informatie er nu nog niet.

De heer MASTWIJK: Daarom stellen wij de simpele vraag of het college bereid is om tussen nu en een jaar de open einden die er nu nog zijn in de commissie aan de orde te stellen, inclusief het complete ondernemingsplan. Dat is toch een heel simpele vraag.

Mevrouw BRINK: Wij gaan evalueren, wij gaan het ondernemingsplan bekijken en de geëigende plaats daarvoor is inderdaad de commissie. Maar het kan niet zo zijn dat als wij in januari meer informatie hebben, wij meteen gaan bekijken hoe op grond van die informatie het ondernemingsplan er dan uit moet zien. Het lijkt mij verstandig dat wij eerst alle informatie bijeen brengen, dat ik die de commissie toezend en dat, wanneer er ook al enige tijd is gewerkt, geëvalueerd gaat worden.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN: Maar bij de evaluatie moet ook getoetst worden en daarvoor is juist dat definitieve ondernemingsplan nodig.

Mevrouw BRINK: Maar er moet dan wel wat te toetsen zijn en dat is er nu nog niet. Wij beginnen en dan gaan wij producten leveren en als wij over

een halfjaar ook weten wat de inverdieneffecten zijn, gaan wij evalueren. Maar dat kan toch alleen maar als er meer op tafel ligt?

Mevrouw DIRKS: Ik ben het met mevrouw Brink eens dat er wel iets te toetsen moet zijn, maar er moeten wel toetsingscriteria zijn en naar mijn mening hebben wij nu onvoldoende gegevens om heldere toetsingscriteria vast te stellen. Welk risico lopen wij wanneer wij nu ja tegen dit voorstel zeggen en het blijkt dat wij dit op grond van onvoldoende relevante gegevens doen?

Mevrouw DURAN: Wat is de zin ervan een ondernemingsplan later voor te leggen?

Mevrouw BRINK: Ik leg het ondernemingsplan niet later voor; ik heb gezegd dat wij een ondernemingsplan hebben voorgelegd waarin alle informatie staat die er op dit moment is. Wij spreken al anderhalf jaar met onze partners VDG en welstand en ook al voordat ik gedeputeerde werd, is daarmee gesproken. En er is geen enkele aanwijzing gekomen voor frictie.

Mevrouw SCHIPPER: Mijnheer de voorzitter. Ik wil een opmerking maken over de orde. Wij hebben dit onderwerp uittrentreuren behandeld in de commissievergadering en daarbij zijn al deze aspecten de revue gepasseerd. De gedeputeerde kan alleen een aantal opmerkingen herhalen en het lijkt mij niet relevant de inhoudelijke discussie op dit moment opnieuw te voeren.

De heer PRINSEN: Bij die mening sluit ik mij volledig aan.

De VOORZITTER: Maar wat was de orde vraag?

Mevrouw SCHIPPER: Of de staten zich willen beperken en niet de commissievergadering gaan overdoen.

De VOORZITTER: Die vraag is mij uit het hart gegrepen, maar ik ben niet in staat statenleden de mond te snoeren; dat is ook niet mijn taak.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Ik heb begrepen dat de gedeputeerde datgene waar de heer Mastwijk om vroeg min of meer heeft toegezegd. Met de toezegging dat tussen nu en een jaar de zaak opnieuw in de commissie aan de orde komt, kan de discussie in de staten toch afgesloten worden?

Mevrouw BRINK: Maar is er dan iets in het provinciale beleid dat niet geëvalueerd wordt? Ook dit beleid wordt zeker elk jaar geëvalueerd.

Mevrouw DURAN: Mijnheer de voorzitter. Ik wil wel graag weten wat de consequentie is van deze toezegging. Kunnen wij volgend jaar dan terugkomen op bepaalde besluiten die nu zijn genomen? Verder heb ik nog geen reactie gekregen op mijn voorstel.

Mevrouw BRINK: Het voorstel voor een virtueel erfgoedhuis vind ik buitengewoon slecht. Het goede voorstel is een Erfgoedhuis buiten het provinciehuis.

De VOORZITTER: Ik verzoek de leden hun eventuele tweede termijn te beperken tot een stemverklaring.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw SCHIPPER: Mijnheer de voorzitter. Wij doen de gedeputeerde de suggestie aan de hand om behalve over een jaar een evaluatie te houden, in het totale schema van de herijking van het welzijnsbeleid ook het Erfgoedhuis op te nemen. Als dit gebeurt, zijn wij voor dit voorstel.

De heer ZOMER: Mijnheer de voorzitter. Ik ben van mening dat de gedeputeerde het zichzelf ontzettend moeilijk heeft gemaakt. Wij hadden een aantal heldere vragen en die waren min of meer met ja of nee te beantwoorden. Het antwoord is er nu met een grote omhaal van woorden wel gekomen, maar het had veel korter gekund. Ik concludeer uit deze hele woordenbrij dat het ondernemingsplan van het Erfgoedhuis voor Drenthe afgemaakt wordt zoals het hoort, dus met een visie, met een begroting en met goede producten, dat daarin de resultaten van de herijkingsoperatie worden verwerkt en dat wij voor de begrotingsvergadering van volgend jaar daarover in de commissie kunnen spreken. Mocht het dan nodig zijn op een andere manier over het Erfgoedhuis te spreken, dan moet dat ook duidelijk zijn. De commissie moet op dat moment weten met welke stichting zij van doen heeft, wat de missie is van die stichting en welke haar financiële positie is. Als het anders is, hoor ik het graag.

Mevrouw DIRKS: Mijnheer de voorzitter. Wij moeten nu een heel belangrijke beslissing nemen, zowel qua inhoud en financiën als qua consequenties voor het personeel. Voor zo'n

belangrijke beslissing hebben wij voldoende gegevens nodig, willen wij ook duidelijke toetsingscriteria hebben. Die liggen er nu niet en daarom vinden wij het niet verantwoord op dit moment een besluit te nemen.

Mevrouw DURAN: Mijnheer de voorzitter. Ik moet constateren dat Drenthe de eerste provincie was die begon met het ontwikkelen van een erfgoedhuis en dat, nu wij als laatste het verhaal afronden, zaken moeten worden doorgedrukt met als enig argument dat het contract van een medewerker afloopt. Ons voorstel is zonder enige argumentatie terzijde gelegd. Voor ons geldt daarom: kritisch doch niet akkoord.

De heer WENDT: Mijnheer de voorzitter. Vandaag hebben in deze zaal de woorden geklonken dat Drenthe niet zou durven. Mijn fractie zegt uiteindelijk maar met moeite ja tegen dit voorstel; wij doen dit onder het mom van: Drenthe durft. En nu D66 nog.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN: Mijnheer de voorzitter. Wij zijn niet tegen het Erfgoedhuis, maar wij willen graag eerst een goed uitgewerkt ondernemingsplan, want het is een te belangrijke zaak om er zomaar akkoord mee te gaan. De fractie van de OPD zal dus tegen het voorstel stemmen.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Ik zou mij het liefst van stemming onthouden, omdat er maar voor 60% duidelijkheid is verschaft en voor de resterende 40% dus niet. Maar wij moeten duidelijk zijn. Het voorstel is op onvoldoende gegevens gebaseerd en bovendien is onvoldoende in kaart gebracht welke risico's wij lopen. Een dergelijk voorstel verdient onze steun niet.

Mevrouw BRINK: Mijnheer de voorzitter. Het is in dit geval inderdaad een kwestie van durven, maar zoals mevrouw Duran dat al zo treffend verwoordde: wij waren de eerste en wij zijn nu de laatste. Om als provincie Drenthe niet volledig buiten de boot te vallen, heeft dit college dit onderwerp voortvarend opgepakt en heeft het binnen anderhalf jaar ook in Drenthe een erfgoedhuis in de benen geholpen. Ik zeg de fracties van de VVD en het CDA natuurlijk toe dat alles in de herijking wordt meegenomen. Het ondernemingsplan wordt ook afgemaakt zodra wij alle informatie van Welstandstoezicht en de VDG

hebben. De staten blijven op de hoogte van de missie en van de financiën.

Mijnheer de voorzitter. Aan het adres van de Ouderenpartij wil ik toch nog een opmerking maken. Ik begrijp de omslag van die partij niet helemaal. Tijdens de commissievergadering nog was die fractie bijna mijn grootste fan en nu er nog meer informatie is gekomen, is het niet meer goed. Maar laten wij maar met de discussie stoppen. Ik hoop dat het Erfgoedhuis van Drenthe zeer snel heel goed werk gaat doen en ik ben met name blij voor de mensen die daarin zullen participeren.

Vervolgens besluiten de staten met handopsteken overeenkomstig het voorstel van het college.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de leden van de fracties van GroenLinks, D66, de OPD en de Ouderenpartij tegen het voorstel hebben gestemd.

Aan de orde is de stemming over statenstuk 806

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Wij gaan akkoord met dit voorstel.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

Aan de orde is de stemming over statenstuk 804

De heer PETERS: Mijnheer de voorzitter. De fractie van het CDA heeft in algemene zin waardering voor statenstuk 804, dat handelt over het cultuurtoerisme. De fractie is ook positief over de inzet van de beide gedeputeerden als het gaat om het ontwikkelen van het cultuurtoerisme. Dat heb ik ook al in de commissievergadering gezegd en men zal zich daarom wellicht afvragen waarom wij toch om een aparte behandeling van dit statenstuk in deze vergadering hebben verzocht. Dat is omdat er ook na de commissievergadering toch nog enkele vragen onbeantwoord zijn gebleven.

Waar gaat het nu om? Het gaat om cultuurtoerisme en om het versterken van de concurrentiepositie van onze provincie op de toeristisch-recreatieve markt. En wat mijn fractie mist, is een samenhang met alle andere activiteiten in dat heel brede spectrum van toeristische en recreatieve activiteiten. Wat wij missen is een omschrijving van wat het imago van Drenthe zou moeten zijn. De gedeputeerde antwoordde in de commissie op de vraag wat het imago van Drenthe zou moeten zijn: "Het imago van Drenthe is dynamisch. Er valt meer te beleven dan

menigeen denkt". Dan dringt de vraag zich op of hiermee wordt aangesloten bij de behoefte van de doelgroepen.

Na aanleiding van de werkconferentie Bartje zoekt nieuwe wegen, is een aantal projectgroepen ingesteld en een daarvan heeft de opdracht te onderzoeken welk imago Drenthe heeft en of dit overeen komt met het gewenste imago. Ik ben er echter nog steeds niet achter wat dat gewenste imago dan moet zijn.

Het NNBT wil met de in het stuk genoemde thema's streven naar onder andere het versterken van het imago van Drenthe als toeristische en recreatieve provincie en naar onze mening moet er dan samenhang zijn. Er zal dan een geïntegreerde PR-campagne opgezet moeten worden. Nergens blijkt uit de stukken of uit het antwoord van de gedeputeerde op welke wijze wensen, behoeften en mogelijkheden zijn geïnventariseerd en dat geeft reden tot bezorgdheid. Ook is niet duidelijk hoe zal worden omgegaan met - en ik durf het na de behandeling van statenstuk 803 bijna niet te zeggen - de evaluatie. Welke criteria worden aangelegd om te bepalen of de eerste twee thema's succesvol zijn? Ook is de tijdlijn niet duidelijk. Wordt na twee jaar, als de eerste twee thema's zijn gestart, geëvalueerd en op basis van die uitkomsten bepaald of met het derde thema wordt doorgegaan?

De fractie van het CDA pleit voor een evaluatie na twee jaar in de commissievergadering op basis van toetsbare criteria, waarna de staten bepalen of inhoud wordt gegeven aan de volgende twee thema's.

Ondertussen vraagt mijn fractie de gedeputeerde een algemeen toeristisch beleid te ontwikkelen als een soort van paraplu, waaronder de verschillende andere toeristische en recreatieve activiteiten komen te hangen, zodat een samenhangend beleid totstandkomt. Binnenkort, namelijk op 16 november, wordt een congres gehouden met als naam Investeren in toerisme, de moeite waard. In de uitnodiging staat dat de toeristische sector volop in beweging is en tegelijkertijd complexer is geworden. Toeristen en recreanten stellen ieder hun eigen eisen. Er is een noodzaak om in de toeristische sector tot vernieuwing te komen en dit sterkt de fractie van het CDA in haar overtuiging dat een PR-beleid ontwikkeld moet worden dat past in deze tijd.

(Mevrouw Edelenbosch verlaat de vergadering.)

Mijnheer de voorzitter. Wij krijgen graag meer informatie over de evaluatie en de toetsingscriteria.

Wij vragen het college of het bereid is een samenhangend, overkoepelend toeristisch en recreatief beleid te ontwikkelen en in afwachting van dat beleid en die evaluatie pas later met de thema's 3 en 4 te starten.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Cultuurtoerisme zonder provinciale steun is volgens het college absoluut onmogelijk.

(Voorzitter: de heer Swierstra)

Het is echter de vraag of de overheid de cultuurondernemer zo uitgebreid in de watten moet leggen als nu gebeurt. Volgens dit voorstel betaalt de overheid ongeveer 90% en dat wordt dan ook nog evenwichtig genoemd. Dat is toch wel een beetje vreemd. Navraag heeft ons geleerd dat de bijdragen van het bedrijfsleven en van de gemeenten nog niet zeker zijn. Als op 1 januari de financiering niet rond is, wat gaat er dan van start? Dit nog los van de Kompas-gelden.

Wat wordt er getoetst na het eerste en tweede jaar? De criteria moeten nog worden opgesteld door een werkgroep en ook die werkgroep is er nog niet. Ook is het begrip cultuurtoerisme niet gedefinieerd.

Is er eigenlijk een kans dat de toetsing positief uitvalt, want in het eerste jaar is het Hunebedinformatiecentrum de themacoördinator, maar de eerste twee jaar zal dat centrum er nog niet zijn.

Over het tweede thema, waar het Van Gogh-project deel van uitmaakt, bestaan nog veel onzekerheden die ons echt verontrusten. De provincie heeft er al veel geld in gestoken, maar de totale financiering is niet rond. Een toeristische trekpleister die nog niet geopend is, trekt geen bezoekers. Er zal dan ook geen sprake van zijn dat na twee jaar al een stijging van 5% kan worden gemeten. De kans op een vervolg in het derde en vierde jaar wordt daarmee erg klein en dat betreuren wij.

Ook het eerste deel verdient naar onze mening een betere kans. Wij vragen daarom om een soort van overgangs- of tussenjaar, zodat het cultuurtoerisme ook echt de kans krijgt die het verdient. Wij ondersteunen het begrip, maar wij hebben het idee dat het traject dat het college nu ingaat, niet tot succes leidt.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Omdat de fractie van GPV/RPF ons heeft gezegd dat wij nu weer moeten durven, zeg ik dat wij ons wat dit statenstuk betreft aansluiten bij die fractie.

De heer WENDT: Mijnheer de voorzitter. Het overkomt mij niet zo vaak dat men bij voorbaat al met mijn woorden instemt. Maar waarschijnlijk heeft de heer Engels de notulen van de commissievergadering goed gelezen. Cultuurtoerisme is in de ogen van mijn fractie belangrijk. Ook in Drenthe is er voor toeristen genoeg cultuur en historie te aanschouwen. Drenthe is meer dan een fietsprovincie. Het college vraagt de staten f 350.000,-- beschikbaar te stellen voor de eerste fase, in welke fase het accent zal liggen op: In het spoor van de hunebedbouwers en op Van Gogh. Met name met het laatste thema - ik heb het ook in de commissievergadering al gezegd - hebben wij grote moeite. In onze ogen gaat het daarbij ook niet bepaald om een vraaggestuurd thema. Wij zien dan ook belangstellend uit naar de evaluatie van de productontwikkeling, de promotie, de verkoop en de organisatie van dit thema en wij zijn benieuwd in hoeverre de doelstellingen meetbaar zullen zijn. Het gaat dan om het aantal extra toeristen dat hierop afkomt, de nieuwe doelgroepen en het versterken van het culturele erfgoed. De VVV die toch het meest betrokken zou moeten zijn bij het hele Van Gogh-gebeuren, heeft de deuren al gesloten. Zo wordt de rol van de lokale VVV's wel een heel zware. En als het niet zo goed lukt rond dat thema Van Gogh, laten wij dat dan ook eerlijk en tijdig toegeven en geen overbodige gelden in zo'n thema stoppen. Dan is het ook niet nodig in de eerste fase f 350.000,-- op te maken. Pas na een goede evaluatie van de eerste fase, kunnen wij dan eventueel instemmen met een tweede fase cultuurtoerisme.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Ik heb in mijn eerste termijn van de algemene beschouwingen gevraagd of het cultuurtoerisme met een kostentoedeling kon worden onderbouwd en in de commissie heb ik gevraagd om een definiëring van het begrip cultuurtoerisme. Kortom, volgens mij ontbreken absoluut relevante gegevens en daarom zeg ik vooralsnog nee tegen dit voorstel.

De heer DIJKS: Mijnheer de voorzitter. Met de opmerking dat het imago dynamisch is, heb ik willen aangeven dat in de productensfeer en in de beleving van degenen die er gebruik van maken, er voortdurend veranderingen plaatsvinden. De afgelopen twee dagen waren daar weer een schitterend voorbeeld van, want het fietsen is weer

als een hot item breed uitgemeten en ook dat fietsen behoort bij het imago van Drenthe.

In 1993 is in dit huis begonnen met het onderzoek naar hoe met het toerisme zou moeten worden omgegaan en toen heette het "Drenthe natuurlijk actief". Anno 2000 heet het "Interactief toerisme". Tussen 1993 en 2000 is er natuurlijk heel veel gebeurd. Er is in 1995 een beleidsnota gekomen en in 1997 is het Rapport cultuurtoerisme verschenen, waarin een aantal thema's werd genoemd. Van die thema's worden nu de eerste twee uitgewerkt. Die thema's zijn in de commissie aan de orde geweest en die zijn in mei 1998 expliciet vastgesteld. In maart 2000 is in deze statenzaal uitvoerig gediscussieerd naar aanleiding van het vertrek van de Commissie Cultuurtoerisme en zijn de gevolgen daarvan besproken; de commissies hebben toen onderschreven dat de uitwerking van de thema's krachtadig zou worden voortgezet. Het college is daar toen mee doorgegaan.

(Voorzitter: de heer Ter Beek)

Daarnaast zijn er vanaf mei gesprekken gevoerd met de hele sector; die gesprekken zijn heel enthousiast geweest en die hebben ook resultaat gehad. De provincie maakt niet in haar eentje uit hoe de imagocampagne zal zijn; dat wordt samen met het bedrijfsleven bepaald. Tien jaar geleden is ook al een poging in die richting gedaan en die is gestrand op het feit dat men het niet eens kon worden over de kleur van de heide en over het feit of er in het logo al dan niet hunebedden zouden moeten voorkomen. Die discussie hoeven wij gelukkig niet in de staten te voeren, want het bedrijfsleven, de markt, is ermee bezig en dat moet ons aanspreken. Het congres van 16 november kan ik van harte bij alle statenleden aanbevelen, want zij horen dan vanuit alle beleidshoeken wat er gaande is. Er komt een geïntegreerde PR-campagne, dat is vanzelfsprekend. Wij proberen in de lijn van de thema's, waartoe in 1993 de aanzet is gegeven en waarin ook al een fors aantal investeringen is gedaan, verder te werken. En vanzelfsprekend houden wij rekening met alle wensen en behoeften. Met betrekking tot de evaluatie is in het stuk sprake van het monitoren van de ontwikkelingen in het cultuurtoerisme, het evalueren van het rendement van arrangementen, van het rendement van samenwerkingsverbanden, van promotie en van overige activiteiten. Voer dat allemaal maar eens uit; alleen van het oplezen al kom ik achter adem.

Mijnheer de voorzitter. Ik weet dan ook niet wat wij nog meer moeten doen. Wij doen al meer dan er gevraagd wordt en ik ben ervan overtuigd dat wij met een goede zaak bezig zijn.

De heer PETERS: In de stukken staat ook dat er op een aantal punten eerst een nulmeting zal zijn. Pas als die meting is gedaan, kan bij een volgend onderzoek blijken of de 5% is gehaald. Wij vragen om, wanneer dat is gemeten en het percentage blijkt te zijn gehaald, pas aan de slag te gaan met de thema's drie en vier.

De heer DIJKS: Dat is vanzelfsprekend. De begeleidingsgroep gaat zich bezighouden met de nulmeting en met de concretisering van de evaluatie. Voordat de tweede fase wordt opgestart, komen die zaken hier terug. Zo staat het ook in de stukken.

Wij dwalen echter wel ver af van het besturen op hoofdlijnen als wij ons bezig gaan houden met de criteria die gehanteerd moeten worden. De staten kunnen ervan verzekerd zijn dat de begeleidingsgroep het belang van deze projecten nauwkeurig in het oog houdt. Ik zeg toe dat op niet al te lange termijn een voortgangsnotitie wordt gemaakt over recreatie en toerisme/ cultuurtoerisme, zodat de staten op de hoogte blijven van alles wat in gang is gezet.

Als er geen centen zijn, kunnen wij geen boodschappen doen en daarom zijn er over de financiering afspraken gemaakt.

Het Hunebeddeninformatiecentrum in Borger bestaat en functioneert succesvol. Er komt alleen nog een schitterend mooi nieuw museum, maar de organisatie als zodanig bestaat reeds. Naar aanleiding van het beleid dat vanaf 1993 is gevoerd is voor het thema Van Gogh een aantal zaken in gang gezet en op grond van statenbesluiten zijn hiervoor forse financiële middelen gegenereerd. Het thema Van Gogh/veen wordt door het Recreatieschap uitgevoerd en als zodanig kunnen wij ervan verzekerd zijn dat het thema verder opgepakt wordt. Het is een grensoverschrijdend thema, dat zich niet beperkt tot het Van Gogh-huis, maar het Van Gogh-huis kan wel gebruikt worden om extra mensen te trekken. Wij hebben dit thema zelf in gang gezet en als zodanig zijn wij het aan onszelf verplicht om er blijvend actieve steun aan te verlenen.

Ik nodig de heer Van der Schoot uit om na afloop van de vergadering de stukken in te zien en mij te vertrouwen wanneer ik zeg dat de financiële onderbouwing er is. Die heeft ook wel ter inzage gelegen, maar ik kan mij voorstellen dat, gelet op

alle werkzaamheden, de heer Van der Schoot niet in staat is geweest die te bekijken.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

Aan de orde is de vaststelling van staten stuk 807

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten de staten overeenkomstig het voorstel van het college.

Aan de orde is de vaststelling van staten stuk 808

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten de staten overeenkomstig het voorstel van het college.

Aan de orde is de vaststelling van de Najaarsnota 2000

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. In de Najaarsnota staan onder: Voorstellen nieuw beleid bij de letters q en r twee voorstellen die nog behandeld moeten worden. Daarmee moet rekening worden gehouden bij de vaststelling van de Najaarsnota.

De VOORZITTER: Dat is correct.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Amendement A heeft betrekking op de Najaarsnota en het maakt mij niet zoveel uit wanneer het verworpen wordt, maar ik wil deze opmerking toch gemaakt hebben.

De VOORZITTER: Van dergelijke realiteitszin kan ik nooit genoeg krijgen.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. In voorstel 7 is onder andere sprake van f 75.000,- voor integraal veiligheidsbeleid. In een eerdere discussie is al opgemerkt dat daarvoor eigenlijk een apart statenstuk zou moeten komen en dat is toegezegd. Ik maak dan ook een voorbehoud bij dat punt.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

Aan de orde is de stemming over amendement A.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter.
Wanneer komt de begroting zelf aan de orde?

De VOORZITTER: Ik ben ingehuurd om de vergadering te leiden en het is gebruikelijk eerst de amendementen en moties te behandelen omdat die gevolgen kunnen hebben voor de begroting, en pas daarna te begroting zelf. Zo, met deze mededeling heb ik mijn centen ook weer verdiend.

Amendement A wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de leden van de fractie van D66 voor het amendement hebben gestemd.

Aan de orde is de stemming over motie B.

Motie B wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van de OPD en de Ouderenpartij voor de motie hebben gestemd.

Aan de orde is de stemming over motie C.

Motie C wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fractie van de OPD voor de motie heeft gestemd.

Aan de orde is de stemming over motie D.

Motie D wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van de Ouderenpartij en de OPD voor de motie hebben gestemd.

Aan de orde is de stemming over motie E.

Motie E wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van de PvdA, minus de gedeputeerden, GroenLinks, OPD en Ouderenpartij voor de motie hebben gestemd.
Aangezien het college motie F heeft overgenomen, behoeft daarover niet meer te worden gestemd.

Aan de orde is de stemming over motie G.

Motie G wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de leden van de fracties van het CDA, D66, GroenLinks en de Ouderenpartij voor de motie hebben gestemd.

Aan de orde is de stemming over motie H.

Motie H wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van CDA, GPV/RPF en GroenLinks voor de motie hebben gestemd.

Aangezien het college motie J heeft overgenomen, behoeft daarover niet meer te worden gestemd.

Aan de orde is de stemming over motie K.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Ik trek die motie in, omdat zij materieel door het college is overgenomen.

De VOORZITTER: Aangezien motie K is ingetrokken, behoeft daarover niet meer te worden gestemd.

Aan de orde is de stemming over motie L.

Motie L wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van GroenLinks, de OPD en de Ouderenpartij voor de motie hebben gestemd.

Aan de orde is de stemming over motie M.

Motie M wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van de OPD en de Ouderenpartij voor de motie hebben gestemd.

Aan de orde is de stemming over motie N.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Wij waarderen het antwoord van het college met betrekking tot deze kwestie en daarom trekken wij de motie in.

De VOORZITTER: Aangezien motie N is ingetrokken, behoeft zij niet meer in stemming te worden gebracht.

Aan de orde is de vaststelling van de begroting 2001 (statenstuk 800).

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. In de tweede termijn van mijn algemene beschouwingen heb ik aangegeven dat wij met een drietal punten niet akkoord zijn. Gemakshalve verwijs ik daar nu maar even naar.

De VOORZITTER: Aangezien het verslag van deze vergadering deel uitmaakt van de besluitvorming, is dat als zodanig genoteerd.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

K. Overige voorstellen gedeputeerde staten

1. Het voorstel van gedeputeerde staten van 18 september 2000, kenmerk 41/4/1999009868, Culturele Prijs van Drenthe

(statenstuk 796)

2. Het voorstel van gedeputeerde staten van 21 september 2000, kenmerk 38/6.6/2000009473, Uitvoeringskosten provinciaal programma Plattelandsontwikkelingsplan (PLOP) Nederland

(statenstuk 797)

3. Het voorstel van gedeputeerde staten van 4 oktober 2000, kenmerk 40/6.6/2000009894, Bijdrage technische bijstand voor uitvoering LEADER+-programma

(statenstuk 805)

4. Het voorstel van gedeputeerde staten van 27 september 2000, kenmerk 39/6.18/2000009826, Concept-Jaarplan 2001, Meerjarenraming 2001-2005 en wijziging begroting 2001 Interprovinciaal Overleg

(statenstuk 799)

5. Het voorstel van gedeputeerde staten van 27 september 2000, kenmerk 39/6.16/2000009823, Moderne en sterke provincies

(statenstuk 801)

6. Het voorstel van gedeputeerde staten van 27 september 2000, kenmerk 39/6.13/2000009685, 7e wijziging provinciale begroting 2000

(statenstuk 798)

met de op deze punten betrekking hebbende verslagen van de vergaderingen van de Statencommissies Milieu, Water en Groen, Cultuur en Welzijn en Bestuur, Financiën en Economie van 16 en 18 oktober 2000.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten de staten telkens overeenkomstig het voorstel van het college.

L. Sluiting

De VOORZITTER: Ik sluit de vergadering.

(De vergadering wordt om 18.21 uur gesloten.)

GB

TOEZEGGINGEN

gedaan in de vergadering van provinciale staten van Drenthe, gehouden op 7 en 8 november 2000 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 51 De heer SWIERSTRA zegt toe dat wij de suggestie om de drinkwatervoorzieningen in vluchtelingenkampen op de Molukken door middel van het inzetten van tankwagens een extra ondersteuning te geven - maar dan natuurlijk wel via de dochteronderneming DSA - zullen oppakken.
- 68 Mevrouw BRINK zegt toe dat er zo spoedig mogelijk een uitgebreid voorstel komt voor ondersteuning van het vrijwilligerswerk en zij vindt tweemaal f 250.000,- een goed begin.
- 99 De heer SWIERSTRA zegt toe dat het college zo snel mogelijk met nadere voorstellen zal komen met betrekking tot hulp aan de Molukken.
- 106 De heer WEGGEMANS zegt toe dat in het jaarlijks overleg met de gemeenten erop aangedrongen zal worden met betrekking tot het minimabeleid alle grenzen te verkennen.
- 118 Mevrouw BRINK zegt toe dat alle door de staten ingebrachte punten in de herijkingsoperatie zullen worden meegenomen en dat het ondernemingsplan wordt afgemaakt, zodra alle informatie van Welstandstoezicht en VDG binnen is.
- 121 De heer DIJKS zegt toe dat er op niet al te lange termijn een voortgangsnotitie wordt gemaakt over recreatie en toerisme/cultuurtoerisme.